

gemeente
Neder-Betuwe

Jaarstukken 2020

NEDER – BETUWE

- Dodewaard
- Echteld
- IJzendoorn
- Kesteren
- Ochten
- Opheusden

Opheusden, 27 mei 2021

Behandeling
gemeenteraadsvergadering
van 30 juni 2021

Voorwoord van het college	3
Leeswijzer opbouw en indeling jaarstukken	6
Financiële positie, resultaat en bestemming	9
Financiële positie	9
Resultaatbepaling	10
Resultaatbestemming	13
Het Jaarverslag	15
Programmaverantwoording.....	16
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	17
Programma 2 Openbare orde veiligheid	25
Programma 3 Fysieke leefomgeving	31
Programma 4 Economie	50
Programma 5 Wmo, jeugdzorg en participatiewet	60
Programma 6 Onderwijs, sport en welzijn	76
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien	87
Paragrafen	97
Paragraaf 1 Lokale heffingen	98
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicomanagement.....	104
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	114
Paragraaf 4 Financiering	122
Paragraaf 5 Verbonden partijen	129
Paragraaf 6 Grondbeleid	146
Paragraaf 7 Bedrijfsvoering	154
De Jaarrekening	159
Inhoud van de jaarrekening	160
Overzicht van gerealiseerde baten en lasten en het saldo voor bestemming	162
Overzicht van werkelijke mutaties in reserves per programma.....	163
Overzicht van gerealiseerd resultaat voor en na bestemming	164
Overzicht van verschillen per programma met toelichting	165
Overzicht van incidentele baten en lasten	181
Overzicht van bezoldiging topfunctionarissen.....	183
De balans.....	185
De balans	186
Toelichting op de balans	187
Bijlagen	210
Single Information Single Audit (SISA)	211
Lasten en baten per taakveld	213
COVID-19	215

Voorwoord van het college

Geachte gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken aan over het jaar 2020. Dat jaar verliep in veel opzichten anders dan u en wij hadden verwacht toen we u de begroting voor dat jaar voorlegden. Over wat anders liep en waarom, hebben wij u al een paar keer mondeling bijgepraat. En gedurende het jaar hebben wij in de p&c-cyclus al tussentijds verantwoording afgelegd aan u, de inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers van Neder-Betuwe. De jaarstukken vormen het sluitstuk van de verantwoording over 2020.

Doel van de Jaarstukken 2020

In de Begroting 2020 heeft u kaders gesteld. U gaf aan welke plannen er afgelopen jaar gerealiseerd moesten worden en hoeveel middelen u daarvoor beschikbaar stelde. In deze jaarstukken geven wij aan wat er terecht is gekomen van deze plannen. Wij gaan daarbij enerzijds in op de beleidsdoelen en activiteiten in de verschillende programma's; dat is het jaarverslag. Anderzijds leggen wij verantwoording af over hoe de budgetten zijn besteed en hoe de gemeente er financieel voor staat; dat is de jaarrekening.

De wettelijke basis voor het samenstellen van de jaarstukken wordt gevonden in artikel 197 van de Gemeentewet: Het college legt aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door hem gevoerde bestuur, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag. De regels uit het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) hebben we eveneens in acht genomen.

Sluitstuk van de planning & controlcyclus 2020

De Jaarstukken zijn het laatste document in de planning en controlcyclus van 2020, ook wel p&c-cyclus genoemd. Startpunt van die cyclus was de Kadernota 2020-2023, gevolgd door de Begroting 2020. Met het vaststellen van die documenten bepaalde u in hoofdlijnen wat er in 2020 moest gebeuren en hoeveel middelen daarvoor beschikbaar waren. Daarmee gaf u kaders voor ons college.

In 2020 hebben wij u via een korte passage in de kadernota 2021, een bestuursrapportage in september en een budgetrapportage in december op de hoogte gehouden van de voortgang van het bestaande beleid en de financiële stand van zaken. Daarmee had u de gelegenheid tussentijds in juli, september en december de gelegenheid om bij te sturen.

Met de Jaarstukken 2020 wordt de cyclus voor 2020 zoals gezegd afgerond. Daarmee stellen wij u in staat invulling te geven aan uw controlerende rol.

De coronapandemie

Het jaar 2020 zal lang herinnerd blijven als het jaar waarin de COVID-19-pandemie uitbrak. Neder-Betuwe is net als de rest van de wereld stevig geraakt door dit virus en de maatregelen die getroffen zijn om de gevolgen van de pandemie in te dammen. Ook in onze gemeente zijn inwoners ziek geworden en zijn inwoners overleden na een coronabesmetting. Ons medeleven is met hen en hun dierbaren.

De maatregelen die het Rijk nam om de pandemie te bestrijden, hebben ervoor gezorgd dat veel dat voorheen gewoon was, dit jaar niet kon doorgaan. U zult corona dan ook vaak tegenkomen in deze jaarstukken. Het heeft er immers voor gezorgd dat veel dingen anders liepen dan gepland.

- Op verschillende beleidsterreinen is in 2020 vertraging ontstaan in het opstellen en/of uitvoeren van beleid. Daarnaast zijn verschillende activiteiten vanwege corona versoberd.
- De pandemie leidde tot een fiks aantal niet-voorzien taken: uitvoering van nieuwe (inkomens)regelingen, inzet voor de (regionale) crisisorganisatie, extra communicatie over de maatregelen en de handhaving van die maatregelen. Verder is veel extra contact geweest met onderwijsinstellingen, dorpshuizen, verenigingen en maatschappelijke organisaties voor advies en steun rondom corona.
- We hebben in totaal voor ongeveer 1,4 miljoen euro uitgaven gedaan die zonder corona niet aan de orde waren geweest. Die uitgaven variëren van TOZO-tegemoetkomingen aan zelfstandigen tot handhaving van coronaregelgeving, ICT-oplossingen om werken op afstand mogelijk te maken en extra kosten voor afval. Daar tegenover staat ongeveer 1,7 miljoen euro aan extra inkomsten: doeluitkeringen, tegemoetkomingen, compensaties en subsidies die we hebben ontvangen om de financiële gevolgen te dempen.
- Een groot deel van het jaar hebben raad, college en ambtelijke organisatie vanuit huis gewerkt. Verreweg de meeste vergaderingen waren digitaal.

Alle corona-effecten zijn aan het einde van deze jaarstukken overzichtelijk samengevat in een Bijlage COVID-19.

Andere ontwikkelingen in 2020

Ondanks corona is ook veel wel gerealiseerd in 2020. In de programmaverantwoording wordt uitgebreid ingegaan op de voornemens, de voortgang daarvan en ontwikkelingen die zich daarbij hebben voorgedaan. Een aantal resultaten uit 2020 willen we hier expliciet kort noemen, zonder andere resultaten tekort te doen.

- In 2020 is het Laanboomhuis gebouwd, de oplevering was uiteindelijk in februari 2021
- De intentieverklaring "SAMEN STERK – SAMEN GROEIEN – SAMEN GROEN" tussen Tree Center Opheusden (TCO) en gemeente Neder-Betuwe is uitgewerkt.
- In 2020 zijn ruim 100 bomen geplant als vervanging van bomen die zijn verwijderd als gevolg van de essentaksterfte.
- In 2020 zijn verscheidene integrale rehabilitatieprojecten aanbesteed en in uitvoering gegaan, zoals Vogelbuurt Opheusden, Bomenbuurt Ochten en Oranjebuurt Dodewaard.
- In 2020 is de Regionale Woonagenda 2020-2030 vastgesteld. Hierin staat dat de gemeente Neder-Betuwe in totaal 1400 woningen mag bouwen. Hoe we deze opgave willen invullen, werken we in 2021 uit in de nieuwe woonvisie.
- In 2020 zijn er twee LIF aanvragen gedaan. Beide zijn positief beoordeeld door de beoordelingscommissie en het college heeft besloten zowel aan Laanboomhuis/TCO als RBT/Betuwe Grand Cru een subsidie toe te kennen.
- In 2020 is de nieuwe website 'WelkomindeBetuwe.nl' samen met het Bureau voor Toerisme ontwikkeld. Hierop is de toeristische informatie makkelijker beschikbaar.
- In 2020 is gestart met Buurtgezinnen, waarbij stabiele gezinnen gekoppeld worden aan overbelaste gezinnen. Het initiatief sloeg aan: de planning was om 10-15 koppelingen te maken in 2020, maar er zijn uiteindelijk 19 koppelingen gemaakt.
- Per 1 augustus 2020 is het leerlingenvoer ondergebracht bij Versis. Er is na afronding van een Europese aanbesteding een nieuw vervoerscontract afgesloten.
- Net als in voorgaande jaren hebben we voor de realisatie van doelstellingen samengewerkt met gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen in Rivierenland en Gelderland-Zuid. In dit jaarverslag zijn daarvan verschillende voorbeelden opgenomen, variërend van een gezamenlijke stikstofaanpak tot een regionale voorbereiding op veranderde inburgeringswetgeving.

Financiële resultaten

Het financieel resultaat over 2020 komt uit op bedrag van € 1.783.490 voordelig. Wij stellen in deze Jaarstukken u voor een deel van dat financieel voordeel te bestemmen voor het alsnog uitvoeren van een aantal activiteiten die in 2020 vertraagd raakten of uitgesteld moesten worden. Daarnaast stellen we u voor om een budget te vormen voor coronagerelateerde kosten vanuit de coronacompensaties die we in 2020 hebben gekregen voor zaken waar we pas in 2021 extra uitgaven verwachten. Het overblijvende financieel resultaat van € 1.054.983 voegen we toe aan de algemene reserve; daardoor verbetert onze financiële weerstandscapaciteit.

Een belangrijk onderdeel van een duurzame en gezonde financiële huishouding is onze weerstandscapaciteit: de verhouding tussen de risico's vertaald in geld en het beschikbare financiële weerstandsvermogen. Gemiddeld genomen wordt in den lande een weerstandsratio van 1 gezien als goed. Dat is als minimum genomen in het coalitieakkoord. In paragraaf 2 van deze jaarstukken blijkt dat verhouding voor de weerstandscapaciteit hieraan ruim voldoet.

Op zich is het goed te constateren dat het jaar positief wordt afgesloten. Het resultaat wordt enerzijds veroorzaakt door vertragingen in beleid en uitvoering, waardoor incidenteel geld overblijft op die posten, evenals op overheadposten die daarbij horen. Daarnaast hebben we verschillende coronacompensaties ontvangen, waarvan we de bijbehorende kosten pas in 2021 verwachten. Ten slotte hebben we over 2020 te maken met overschotten op de Jeugdwet en de Participatiewet.

Uiteraard valt het ons ook op dat het saldo van de Jaarstukken afwijkt van de prognose die we u bij de budgetrapportage in december presenteerden. Nu is 2020 vanwege corona een verre van representatief jaar, maar dit benadrukt het belang van het traject dat wij met uw raad zijn ingegaan om de planning en controlcyclus op een aantal punten verder door te ontwikkelen. Als onderdeel van de heroverwegingsoperatie werken wij aan realistischer ramingen. Voorstellen hierover leggen wij u bij de Kadernota 2022 voor.

Ten slotte

Met het einde van 2020 was de coronapandemie nog niet voorbij. Deze jaarstukken zijn volledig tot stand komen tijdens een lockdown, waarin ons college en de ambtelijke organisatie vanuit huis werkten. Of we met uw raad een 'fysiek' gesprek hierover in het gemeentehuis kunnen aangaan, is op het moment van schrijven nog ongewis.

We bedanken onze maatschappelijke partners, het bedrijfsleven, verenigingen, kerken, scholen, zorginstellingen, hulpdiensten, betrokken inwoners en vrijwilligers voor hun inzet en veerkracht in 2020. Zelfs onder deze lastige omstandigheden hebben zij de kracht van Neder-Betuwe zichtbaar gemaakt. We houden hoop dat we datgene wat in 2020 niet is doorgedaan, binnen afzienbare tijd alsnog kunnen realiseren.

Tot slot een woord van dank richting onze medewerkers en de medewerkers van onze verbonden partijen. De maatregelen om besmettingen binnen het gemeentehuis te voorkomen en het werken op afstand van collega's hebben het werk niet gemakkelijk gemaakt. Deze jaarstukken laten zien dat het hen gelukt is de dienstverlening draaiende te houden in een jaar waarin weinig vanzelfsprekend was. Hun enthousiasme en flexibiliteit heeft ervoor gezorgd dat er ondanks alles veel is gerealiseerd.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe

De secretaris,
mr. G.S. Stam

De burgemeester,
A.J. Kottelenberg

Leeswijzer opbouw en indeling jaarstukken

In de Begroting 2020 legde u de beleidsvoornemens voor 2020 vast. In deze jaarstukken leggen wij hierover verantwoording af. De indeling van de jaarstukken sluit daarom aan op de begroting 2020. Na een voorwoord van het college, een overzicht van de financiële positie met daarin een uiteenzetting van de resultaatbepaling en resultaatbestemming vindt de verantwoording plaats.

Conform artikel 24 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten moeten de jaarstukken bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag bestaat uit:

- de programmaverantwoording;
- de paragrafen.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting;
- de balans en de toelichting;
- de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
- een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Het jaarverslag

In de programmaverantwoording is per programma aangegeven in hoeverre het programmabeleid en de voortgang van de door u benoemde thema's op basis van het coalitieprogramma 'Samenwerken aan een vitale samenleving 2.0' gerealiseerd zijn. Tevens wordt aangegeven welke activiteiten in 2020 hebben bijgedragen aan de verwezenlijking van de door u beoogde beleidsdoelen.

Programma's

Net als in de begroting omvat het jaarverslag zeven programma's:

- Programma 1: Bestuur en Dienstverlening
- Programma 2: Openbare orde en Veiligheid
- Programma 3: Fysieke Leefomgeving
- Programma 4: Economie
- Programma 5: Wmo, Jeugd en Participatiewet
- Programma 6: Onderwijs, Sport en Welzijn
- Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB, en onvoorzien.

Elk programma kent de volgende opbouw:

- Missie
- Actuele kaderstellende beleidsnota's
- Beantwoording van de drie 'w-vragen' per thema of verbonden partij:
 - wat wilden wij bereiken? (de doelstellingen uit het uitvoeringsprogramma)
 - wat hebben wij hier voor gedaan? (een overzicht van de bereikte resultaten, de bijbehorende planning en een toelichting, de tabel indicatoren en aanvullende beleidsmatige toelichtingen)
 - wat heeft het gekost? (tabel met de totale lasten per programma)
- Beleidsindicatoren
 - De beleidsindicatoren zijn voor zover bekend/beschikbaar opgenomen.
Als er niets is ingevuld dan zijn deze indicatoren nog niet beschikbaar.
- Investerings
- Mutaties in reserves

Paragrafen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting/jaarstukken. Deze worden in elke paragraaf gezien vanuit een ander perspectief. Het gaat vooral om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen kunnen hebben en/of van Jaarstukken

belang zijn voor het realiseren van de programma's. Deze informatie komt in de begroting/ jaarstukken veelal versnipperd voor en is daardoor minder inzichtelijk. De doelstelling van de paragrafen is dat de gemeenteraad de juiste en integrale informatie krijgt om zijn kaderstellende en controlerende rol ook op de beheersmatige aspecten waar te maken. De kwaliteit daarvan is immers van groot belang voor een continue, effectieve en efficiënte dienstverlening door de gemeente.

De jaarrekening

De jaarrekening geeft per programma inzicht in de opbouw van het jaarresultaat, dat via een 'gezuiverd' exploitatieresultaat (een resultaat exclusief de toevoegingen/onttrekkingen aan reserves) vóór bestemming leidt tot een jaarresultaat na bestemming. Ook de balans met een toelichting op de balansposten is onderdeel van de jaarrekening.

Bijlagen

Bij deze jaarstukken horen drie bijlagen, waarvan de eerste twee formeel onderdeel zijn van het jaarverslag:

- een bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen. Het betreft hier de Single Information Single Audit (SISA);
- een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld;
- een bijlage met de effecten van COVID-19 op de realisatie in 2020.

Nieuw stoplichtmodel in het jaarverslag

In de jaarstukken wordt al jaren een stoplichtmodel gebruikt om de realisatie van het beleid aan te geven. Per thema geven we aan of resultaat, tijd en middelen op schema liggen:

- Resultaat: Worden de beleidsinhoudelijke doelstellingen (naar verwachting) behaald of is het al gelukt de doelstellingen te behalen?
- Tijd: Verloopt het behalen van de doelstellingen qua planning op schema? Of is het volgens planning gelukt de doelstellingen te behalen?
- Middelen: Zijn de toegekende middelen toereikend (geweest)?

Resultaat en tijd

Voor de voortgang van resultaat en tijd werden tot nu toe de reguliere stoplichtkleuren gebruikt: rood, oranje en groen. Voor dit jaar is er een kleur aan toegevoegd: blauw. Die kleur gebruiken we wanneer geen van de andere kleuren voldoende kunnen uitleggen wat in 2020 is gerealiseerd. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer in het afgelopen jaar is besloten de planning of doelen bij te stellen, en de realisatie sindsdien verloopt conform dat gewijzigde besluit.

De vier kleuren voor resultaat en tijd betekenen het volgende.

	Het resultaat is binnen de geplande tijd behaald, of de realisatie verloopt volgens planning.
	De doelstellingen zijn wel behaald, maar niet binnen de geplande tijd. Of: de planning is wel gehaald, maar de doelstellingen zijn niet volledig behaald. Of (voor lopende initiatieven): het is nog niet zeker of het resultaat gehaald kan worden binnen de geplande tijd.
	We verwachten de doelstellingen niet te behalen en/of wijken sterk af van de planning.
	Anders, bijvoorbeeld: Er hebben zich ontwikkelingen voorgedaan waardoor de doelstellingen en/of de planning zijn bijgesteld.

Middelen

Voor de middelen worden drie kleuren gebruikt.

	De doelstellingen zijn of worden binnen het beschikbare budget behaald.
	Het is nog niet zeker of de doelstellingen binnen het beschikbare budget behaald kunnen worden.
	Het budget is of wordt overschreven, of er is budget over.

Groen = geen toelichting

Wanneer de realisatie in 2020 conform planning, doelen en budget is verlopen, is geen toelichting opgenomen. Wanneer één van de drie afwijkt, wordt toegelicht wat daar aan de hand is.

Financiële positie, resultaat en bestemming

Financiële positie

Begroting voor wijziging

De begroting 2020 voor wijziging (de primitieve begroting) sloot met een overschot van € 310.000 en na verwerking van de door u vastgestelde amendementen met een overschot van € 285.000.

Begrotingswijzigingen

De financiële positie is in 2020 tussentijds door begrotingswijzigingen aangepast. Driemaal als gevolg van een begrotingswijziging uit 2019 en zeventien maal als gevolg van een door u vastgestelde begrotingswijziging 2020. Sommige van deze zeventien begrotingswijzigingen 2020 hebben geen financieel effect voor het jaar 2020, maar wel een meerjarig financieel effect. Voor deze laatste wijzigingen is het effect voor 2020 '0'.

Overzicht verloop financiële positie over het jaar 2020				x € 1.000
Begrotingspositie begroting 2020 voor wijziging			overschot	-310
Begrotingswijziging		Onderwerp		
Nummer	Datum			
	08-11-2019	Amendement Begroting 2020 sportstimulering	tekort	25
16-2019	12-12-2019	Financieel effect derde bestuursrapportage 2019	overschot	-111
17-2019	08-11-2019	Extra budget beheer en onderhoud openbare ruimte	tekort	301
18-2019	12-12-2019	Grondexpl. Herenland W, Kastanjelaan en Oranjehof		0
1-2020	12-12-2019	Openingstijden gemeentehuis	tekort	29
2-2020	12-12-2019	Belastingverordeningen 2020	overschot	-1
3-2020	20-02-2020	Werkbegroting ODR 2020	tekort	67
4-2020	11-06-2020	Begroting 2021 RAR		0
6-2020	11-06-2020	Jaarrekening 2019 ODR	overschot	-20
7-2020	11-06-2020	Begroting 2021 ODR		0
8-2020	11-06-2020	Begroting 2021 Regio Rivierenland		0
9-2020	11-06-2020	Begroting 2021 VRGZ		0
10-2020	11-06-2020	Jaarrekening 2019 RAR	overschot	-12
11-2020	11-06-2020	Begroting 2021 AVRI		0
12-2020	11-06-2020	Jaarstukken 2019 Regio Rivierenland	overschot	-6
13-2020	11-06-2020	Begroting 2021 Werkzaak Rivierenland		0
14-2020	11-06-2020	Jaarrekening 2019 Neder-Betuwe		0
15-2020	11-06-2020	Begroting 2021 GGD	tekort	19
16-2020	24-09-2020	Tijdelijk gebruik voormalig Pantarijn gebouw	tekort	112
21-2020	15-10-2020	Eerste Bestuursrapportage 2020	tekort	570
41-2020	10-12-2020	Decemberrapportage 2020	overschot	-635
Totaal van de begrotingswijzigingen			tekort	339
Begrotingspositie begroting 2020 na wijziging			tekort	29
Werkelijk resultaat 2020			overschot	-1.783
Vershil begroting na wijziging en werkelijk resultaat			overschot	-1.812

Begroting na wijziging.

Na verwerking van de financiële gevolgen van de hierboven genoemde begrotingswijzigingen sloot de begroting na wijziging met een verwacht tekort van € 29.000.

Resultaatbepaling

Het resultaat over het jaar 2020

De begroting na wijziging sloot met een tekort van € 29.000. Het werkelijke resultaat over het jaar 2020 bedroeg € 1.783.490 voordelig. Hieronder volgt een overzicht van het resultaat per programma voor en na bestemming.

Overzicht van resultaat voor en na bestemming

Bedragen x € 1.000,-	Begr. 2020 voor wijz.			Begr. 2020 na wijz.			Rekening 2020			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
P1 Bestuur en Dienstverlening	2.614	-335	2.280	2.908	-335	2.574	2.874	-353	2.521	-34	-18	-52
P2 Openbare Orde en Veiligheid	2.076	-22	2.054	2.074	-6	2.068	2.114	-133	1.981	40	-127	-87
P3 Fysieke Leefomgeving	13.334	-7.477	5.857	15.992	-10.298	5.693	15.677	-9.844	5.833	-315	454	140
P4 Economie	4.305	-3.768	537	4.099	-3.648	451	2.160	-1.731	429	-1.939	1.917	-23
P5 WMO, Jeugdzorg en Participatiewet	20.699	-4.392	16.307	23.485	-4.370	19.115	24.086	-5.702	18.383	601	-1.332	-731
P6 Onderwijs, Sport en Welzijn	5.367	-1.382	3.985	5.868	-1.529	4.338	5.113	-1.409	3.704	-754	121	-634
P7 Alg.Dekk.Midd, Overhead, VPB, ONV.	7.825	-38.898	-31.073	7.698	-40.885	-33.187	7.412	-40.965	-33.554	-286	-80	-366
Gerealiseerd resultaat voor bestemming	56.220	-56.274	-54	62.124	-61.072	1.052	59.436	-60.138	-702	-2.688	934	-1.754
Mutaties reserves	1.976	-2.233	-257	5.302	-6.325	-1.023	5.302	-6.384	-1.081		-58	-58
Gerealiseerd resultaat na bestemming	58.196	-58.507	-310	67.426	-67.397	29	64.738	-66.521	-1.783	-2.688	876	-1.812

Overzicht van de grootste afwijkingen tussen begroting na wijziging en jaarstukken

Hieronder volgt een overzicht van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken 2020. Het betreft hier afwijkingen groter dan € 25.000 Ook zijn er splitsingen gemaakt tussen voordelen en nadelen en tussen incidenteel en structureel.

Overzicht van de grootste afwijkingen tussen begroting na wijziging en jaarstukken:					
		Progr.	Bedrag: x € 1.000	Voordeel Nadeel	Incidenteel Structureel
1	Burgerzaken	1	-54	Voordeel	Incidenteel
2	Openbare orde en veiligheid	2	-83	Voordeel	Incidenteel
3	Verkeer en vervoer	3	-194	Voordeel	Incidenteel
4	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	3	-236	Voordeel	Incidenteel
5	Riolering	3	241	Nadeel	Incidenteel
6	Afval	3	73	Nadeel	Incidenteel
7	Milieubeheer	3	-43	Voordeel	Incidenteel
8	Begraafplaatsen en crematoria	3	-89	Voordeel	Incidenteel
9	Ruimtelijke ordening	3	383	Nadeel	Incidenteel
10	Grondexploitatie	3	26	Nadeel	Incidenteel
11	Bestemmingsreserve implementatie omgevingswet	MR	-42	Voordeel	Incidenteel
12	Wmo	5	41	Nadeel	Inc./Str.
13	Jeugdzorg	5	-215	Voordeel	Inc./Str.
14	Participatiewet	5	-557	Voordeel	Inc./Str.
15	Openbaar basisonderwijs	6	27	Nadeel	Structureel
16	Onderwijshuisvesting	6	-78	Voordeel	Incidenteel
17	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	6	-326	Voordeel	Incidenteel
18	Sportbeleid en activering	6	-97	Voordeel	Incidenteel
19	Sportaccommodaties	6	-37	Voordeel	Structureel
20	Culturele presentatie, -productie en -participatie	6	-131	Voordeel	Incidenteel
21	Overhead	AD	-523	Voordeel	Incidenteel
22	Treasury	AD	122	Nadeel	Incidenteel
23	OZB woningen	AD	-28	Voordeel	Incidenteel
24	Algemene uitkering	AD	-58	Voordeel	Incidenteel
25	Vennootschapsbelasting	AD	30	Nadeel	Incidenteel
26	Belasting overig	AD	99	Nadeel	Incidenteel
	Overige kleine verschillen overige taakvelden	1	2	Nadeel	Incidenteel
	Overige kleine verschillen overige taakvelden	2	-4	Voordeel	Incidenteel
	Overige kleine verschillen overige taakvelden	3	-21	Voordeel	Incidenteel
	Overige kleine verschillen overige taakvelden	4	-23	Voordeel	Incidenteel
	Overige kleine verschillen overige taakvelden	6	8	Nadeel	Incidenteel
	Overige kleine verschillen overige taakvelden	AD	-8	Voordeel	Incidenteel
	Overige kleine verschillen overige taakvelden	MR	-16	Voordeel	Incidenteel
TOTAAL (+ = tekort - = overschot)			-1.812		

De verklaring van de grootste afwijkingen tussen begroting na wijziging en jaarstukken zoals hierboven in het overzicht opgenomen, worden bij de derde w-vraag (wat heeft het gekost) per programma uitvoerig toegelicht.

Resultaatbestemming

Bij de resultaatbestemming doen wij u een voorstel om het resultaat van de jaarstukken te bestemmen. Bij de resultaatbestemming onderscheiden we het bestemmen van budgetten voor activiteiten waarvan de werkzaamheden nog niet zijn afgerond (budgetoverheveling) en het bestemmen van het overschot of de dekking van het tekort.

Aan u wordt een voorstel gedaan om voor de onderstaande activiteiten waarvan de werkzaamheden in 2020 niet zijn afgerond de aangegeven budgetten voor verdere uitvoering in 2021 beschikbaar te stellen. Voor deze posten zijn de volgende criteria strikt toegepast:

- De activiteit is niet uitgevoerd in 2020 door niet beïnvloedbare factoren.
- De activiteit kan niet ten laste van het budget voor 2021 worden uitgevoerd.

Wij stellen de volgende bestemmingen aan u voor:

Coronagerelateerde kosten (€ 256.507)

Wij stellen u voor om de niet-bestede coronacompensaties met een totaalbedrag van € 256.507 te bestemmen en deze te storten in een nieuw te vormen budget voor coronagerelateerde kosten. Hieruit kunnen coronakosten worden gedekt waar tegenover in 2021 geen compensatie staat. Concreet gaat het over de volgende compensaties.

Compensatie	septembercirculaire	decembercirculaire
Inhaalzorg en meerkosten Wmo	15.254	26.214
Inhaalzorg en meerkosten Jeugd	50.945	
Vrijwilligersorganisaties Jeugd	13.153	
Re-integratie		14.599
Bijzondere Bijstand		3.266
Schuldhelpverlening		9.625
Lokale culturele voorzieningen	123.451	
Totaal	202.803	53.704

Verkiezingen (€ 37.000)

Het kabinet stelt € 30 miljoen beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra kosten bij de verkiezingen als gevolg van de coronamaatregelen. We hebben hiervoor in 2020 bij de septembercirculaire een bedrag van € 37.000 ontvangen. De aanpassingen/werkzaamheden hebben echter grotendeels in 2021 plaatsgevonden. De kosten die hiermee samenhangen komen ten laste van het budget 2021. Wij stellen voor het bedrag van € 37.000 te bestemmen voor uitgaven in 2021.

BOA-toezicht (€ 58.000)

Er is bij de provincie subsidie aangevraagd voor BOA inzet. Daarnaast geeft de septembercirculaire ook financiële middelen voor extra BOA toezicht. Met de positieve ervaring van extra BOA inzet tijdens de Covid 19 periode in 2020 is besloten aanvullend toezicht door te zetten naar 2021. Er is besloten om dit tot eind september 2021 te voort te zetten. Door de toevoeging van zowel Rijks- als provinciale subsidies wordt verzocht het positieve resultaat van € 58.000 te bestemmen voor uitgaven in 2021. Hieruit kan de aanvullende Covid inzet in 2021 worden bekostigd.

Vertraagde uitvoering ICT-Projecten wegens corona (€ 64.000)

Door vertraagde uitvoering van lopende ICT-investeringen wegens corona is een bedrag van € 64.000 in 2020 niet kunnen besteden. In 2020 hebben we diverse projecten opgestart rondom het toekomstbestendig maken van onze ICTorganisatie, het stroomlijnen en optimaliseren van de informatievoorziening, het beveiligen van onze data, de digitalisering en borging van onze werkprocessen en de inrichting op de nieuwe manier van werken. De geplande uitvoering van een aantal projecten is door ontwikkelingen rondom corona vertraagd, waaronder Geovisie, Tim Enterprise en Cyclomedia. Zodoende is sprake van een incidenteel voordeel van € 64.000 voor het

jaar 2020. Deze activiteiten kunnen niet ten laste gebracht worden van het budget voor 2021. Wij stellen daarom voor om een bedrag van € 64.000 te bestemmen voor uitgaven in 2021.

Onderhoud van Watergangen (€ 110.000)

Avri IBOR heeft over het boekjaar 2020 minder uitgaven gedaan voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte op de onderdelen bermonderhoud en Heesters. Er is een overschot ontstaan van € 108.000. Een van de uitvoeringstaken die de Avri in beheer heeft, is het onderhoud van watergangen. Hier is, vooruitlopend op de opgave die wij in 2021 als gemeente hebben op de B watergangen en de ontvangstplicht van het baggerslib uit de A watergangen, in 2020 beperkt inzet gepleegd. Om in 2021 te voldoen aan de wettelijke baggerplicht stellen wij voor om een bedrag van € 110.000 te bestemmen het onderhoud van watergangen in 2021.

Beschermd wonen (€ 128.000)

Wij hebben € 128.000 van gemeente Nijmegen ontvangen. Door de nieuwe financiële herverdeling heeft de gemeente Nijmegen de gelden verdeeld over alle gemeenten in Gelderland-Zuid en dat deze gelden nodig zijn ter dekking van uitgaven in de komende jaren. Daarom wordt voorgesteld om het bedrag van € 128.000 te bestemmen voor 2021.

Re-integratie (€ 75.000)

Omdat de Wet Inburgering is uitgesteld, zijn ook de taaltrajecten en pilots ten behoeve van deze nieuwe wet uitgesteld. Om uitvoering te kunnen geven aan de nieuwe wet, wordt u voorgesteld om de rijksmiddelen van € 75.000, die wij hiervoor hebben ontvangen, te bestemmen voor 2021.

Storting overschot jaarstukken 2020 in de algemene reserve (€ 1.054.983)

Voorgesteld wordt het resultaat na bovenstaande bestemmingen bij te schrijven bij de algemene reserve. Dit betekent per saldo een bijschrijving van € 1.054.983 aan de algemene reserve.

Het Jaarverslag

Programmaverantwoording

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Missie

Wij hebben te maken met een veranderende samenleving die voortdurend in beweging is. Dat betekent ook dat wij de samenleving in een eerder stadium betrekken bij ontwikkelingen en kansen die op ons afkomen. Bestuur en organisatie staan ten dienste van de inwoners. We redeneren 'van buiten naar binnen'. Onze bestuurders en medewerkers staan met beide benen in de maatschappij, zodat zij inwoners en maatschappelijke partners op serieuze wijze kunnen betrekken bij voor hen belangrijke vraagstukken. Wij informeren onze inwoners goed en tijdig over het gemeentelijke beleid. Wij voeren onze taken snel, adequaat, klantgericht en klantvriendelijk uit. De wensen van onze inwoners en onze wettelijke taken zijn het uitgangspunt van onze dienstverlening. Kernwaarden die belangrijk zijn voor onze dienstverlening zijn: interactief, proactief, betrouwbaar en in persoonlijk contact. Waar het voor het bereiken van onze lokale wensen en doelen nodig is om met andere overheden samen te werken, doen wij dat op een slimme manier. Wij zien de gemeenschappelijke regelingen, die taken voor ons uitvoeren, als een verlengstuk van de gemeente. Zij verdienen serieuze aandacht, sturing en waardering.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

- [Communicatiebeleidsplan \(2015\), \(bijlage 1\)](#)
- [Participatie en Inspraakverordening gemeente Neder-Betuwe \(2015\), \(bijlage 1\) , \(bijlage 2\)](#)
- [Verordening burgerinitiatief Neder-Betuwe \(2016\)](#)
- [Implementatieplan Klantcontactcentrum \(2014\)](#)

Thema's

1.1 Communicatie

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Een optimaal ingerichte website als communicatief sterk middel om zoveel mogelijk inwoners snel op weg te helpen, juist ook op het vlak van de zorg voor onze inwoners (sociaal domein)

- Een modern ingerichte website, klantgericht, toegankelijk en gebruiksvriendelijk.

Tijdige en proactieve communicatie met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers

- Vaststellen van een nieuw communicatiebeleidsplan, waarbij de raad wordt betrokken in de kaderstelling van het beleid.
- Optimaliseren van openingstijden van het Klantcontactcentrum (KCC) vanaf 2020.

De begroting en jaarrekening zijn digitaal eenvoudig toegankelijk en begrijpelijk voor inwoners

- Digitaal ontsluiten van de begroting en jaarrekening (LIAS).

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		In 2020 is deze ambitie gedeeltelijk waargemaakt. Er is gewerkt aan de inrichting en verbetering van de website. Een deel is ook nog niet gerealiseerd. De inzet van communicatie rondom de coronamaatregelen was veel omvangrijker dan verwacht en heeft geleid tot een nadeel van € 41.000. De beschikbare capaciteit is in 2020 vooral ingezet voor communicatie rondom coronamaatregelen.

Ontwikkelingen?

Tijdige en proactieve communicatie met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers

In 2020 heeft door corona de Strategische Visie op Communicatie & Participatie nog geen gestalte gekregen. In 2021 hebben we dit inmiddels opgepakt. Zoals eerder genoemd is dit veroorzaakt doordat enorm veel tijd is gegaan – en nog gaat – naar communicatie rondom corona. Naast digitale informatie in de strijd tegen het coronavirus is extra ingezet op video, uitgebreidere informatie op de gemeentepagina in het huis-aan-huisblad, een extra Neder-Betuwe Magazine, inkoop illustratiemateriaal en andere zaken.

Openingstijden Gemeentewinkel (KCC en balie)

In 2020 zijn de openingstijden van de Gemeentewinkel verruimd. Vanaf februari was het gemeentehuis ook op de vrijdagmiddag geopend en telefonisch bereikbaar. Door de maatregelen rondom de coronacrisis, gericht op het zoveel mogelijk voorkomen van besmetting, is de dienstverlening aangepast: alleen voor zeer noodzakelijke diensten en uitsluitend op afspraak in de ochtenden en op de donderdagavond.

1.2 Een gezonde organisatie

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Een gezonde en professionele organisatiecultuur

- Werken aan een compacte en efficiënte organisatie.
- Werken aan een gezonde bestuurs- en organisatiecultuur, waarin professioneel, open, klant- en resultaatgericht wordt samengewerkt.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Binnen het bestuur is in 2020 wethouder Keuken vanwege zijn nieuwe baan opgevolgd door wethouder Klein. Met deze opvolging is de stabiliteit binnen het bestuur gecontinueerd. Daarnaast is in 2020 gebleken dat de organisatie ook in crisistijd wendbaar en verbindend is. De gemeente is inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties ook in deze turbulente tijd zo goed mogelijk van dienst geweest. Verder is in 2020 ingezet op het doorontwikkelen van de samenwerking binnen en buiten de organisatie, digitalisering, kwaliteit en (proces)optimalisatie. In 2021 zal dit worden voortgezet.

1.3 Intergemeentelijke en regionale samenwerking

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Gemeente Neder-Betuwe blijft zelfstandig en is voorloper bij het ontwikkelen en benutten van kansen in de regio

- Met effectiever en efficiënter samenwerken met andere gemeenten kunnen we onze gezamenlijke lokale ambities bereiken, kosten besparen, kwetsbaarheid verder verminderen en expertise benutten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Samenwerking voor het realiseren van lokale en regionale doelen

Net als in voorgaande jaren hebben we voor de realisatie van doelstellingen samengewerkt met gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen in Rivierenland en Gelderland-Zuid. In dit jaarverslag zijn daarvan verschillende voorbeelden opgenomen, variërend van een gezamenlijke stikstofaanpak tot regie van de VRGZ op de beheersing van de coronacrisis en een regionale voorbereiding op veranderde inburgeringswetgeving. Door nadrukkelijk in te zetten op regionale samenwerking realiseren we onze lokale doelen en ambities en versterken we de economische weerbaarheid, het vestigingsklimaat en de arbeidsmarkt.

Informatieprotocol

In december 2020 bent u geïnformeerd over de vaststelling van het Informatieprotocol GR'en Rivierenland door de acht colleges van de regio. Dat was een uitwerking van motie M3 die uw raad in juli 2019 had aangenomen om met de gemeenschappelijke regelingen duidelijke procesafspraken te maken voor de aanlevering van stukken aan raden. In het Informatieprotocol zijn afspraken vastgelegd over welke informatie de gemeenten op welk moment kunnen verwachten vanuit GR'en. Hiermee krijgen raden, colleges en de ambtelijke organisaties van de gemeenten meer inzicht in de aanlevering van deze stukken.

1.4 Optimaal benutten (subsidie)gelden

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Optimaal benutten van subsidiegelden van hogere overheden, bedrijven en overige instellingen

- Zo vroeg mogelijk in beeld brengen van mogelijke subsidiabele projecten.
- Inzetten van partijkanalen en regionale afstemming voor lobbytrajecten.
- Tijdig betrekken van de gemeenteraad bij wensen.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Ook in 2020 hebben we ingezet op het verwerven van subsidies van derden voor gemeentelijke initiatieven. In dit jaarverslag zijn daarvan voorbeelden opgenomen. Zo hebben we in het afgelopen jaar een bijdrage aangevraagd en gehonoreerd gekregen vanuit de RegioDeal Fruitdelta voor onderzoek naar een fietsverbinding over het Amsterdam-Rijnkanaal tussen Tiel en Neder-Betuwe en voor klimaat-adaptieve maatregelen in de Vogelbuurt, Bomenbuurt en Oranjebuurt. Ander voorbeelden zijn een aantal compensatiebijdragen die we bij Rijk en provincie hebben aangevraagd vanwege de coronabestrijding, specifiek voor extra handhavingskosten en minderinkomsten vanuit verhuur van sportaccommodaties. En promotie van onze wandel- en

fietsroutes door RBT Rivierenland is mede mogelijk gemaakt door subsidie vanuit het provinciale programma Sterke Gelderse Routes.

Eind 2020 zijn gesprekken gevoerd met buurgemeenten, om te onderzoeken of (opnieuw) samengewerkt zou kunnen worden rond het aantrekken van subsidies, bijvoorbeeld door het gezamenlijk inzetten van een subsidie-adviseur. Deze gesprekken worden in 2021 voortgezet.

1.5 Procedures en vergunningen

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Alleen noodzakelijke regels en verordeningen handhaven

- Deregulering.
- Continue ontwikkeling van de efficiëntie van procedures.
- Actualiseren van beleid.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		In 2020 was beoogd de APV aan te passen op basis van de Omgevingswet en de APV-regelgeving rondom de fysieke leefomgeving (bomen, uitritten, etc.) te verwerken in het Omgevingsplan. Met het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ook die aanpassing uitgesteld. Zoals het er nu naar uitziet, moeten de regels uit de APV over de fysieke leefomgeving uiterlijk 2030 in het omgevingsplan worden opgenomen. De verwachting is om hier in 2022 mee te starten. De APV is in 2020 geactualiseerd (zie ook hierna).

Ontwikkelingen?

Aanpassing APV

Eind 2020 heeft de raad een aangepaste Algemene Plaatselijke Verordening (APV) vastgesteld. Daarin is een aantal overbodige artikelen verwijderd zoals bepalingen rondom winkelwagentjes, bedelarij en iepziekte. Verder zijn artikelen inhoudelijk aangepast om de dienstverlening naar burgers te optimaliseren en de administratieve last voor de gemeente en haar inwoners te beperken. Een voorbeeld hiervan is de meldingsplicht voor het plaatsen van voorwerpen op de weg. Om ervoor te zorgen dat inwoners goed begrijpen wat er in de APV geregeld is, worden veelgebruikte artikelen herschreven naar B1-niveau en gepubliceerd op onze website.

Verbetering procedure Aanvraag tijdelijke verkeersmaatregel (lean maken van processen)

Periodiek houden we onze procedures tegen het licht om onnodige verspilling voor zowel de aanvrager als de ambtelijke organisatie eruit te filteren. In 2020 hebben we efficiency aangebracht in de procedure Aanvraag tijdelijke verkeersmaatregel.

1.6 Stedenband

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Stedenband met een agrarische gemeente buiten Nederland

- Onderzoeken van mogelijkheden voor een stedenband met een agrarische gemeenschap.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Voor samenwerking met een agrarische gemeenschap is het logisch samen te werken met onze ondernemers in de Laanboomsector. In eerdere jaarverslagen is al aangegeven dat er nu geen commitment is vanuit TCO voor het opzetten van een stedenband. In 2020 is er daarom niet actief aan gewerkt. Mocht er in de toekomst vanuit de ondernemers alsnog commitment ontstaan voor een stedenband, dan zullen wij het onderzoek opnieuw oppakken.

Ontwikkelingen?

Binnen dit thema zijn er in 2020 geen ontwikkelingen geweest.

Overige ontwikkelingen

Er zijn binnen dit programma geen overige ontwikkelingen te melden.

Verbonden partijen

Regio Rivierenland

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Mobiliteit

Goede bereikbaarheid van, naar en in de regio is een randvoorwaarde voor de economische groei en ontwikkeling van Rivierenland. De bereikbaarheid, veiligheid en doorstroming op de snelwegen A2 en A15 en op de provinciale en lokale wegen staan onder druk. Regionaal is het van belang om samen te werken aan de bereikbaarheid en te zorgen voor samenhang van regionale mobiliteitsvraagstukken. Dit geeft de lobby richting Rijk en provincie meer kracht. Wij dragen jaarlijks €1,- per inwoner bij aan het regionale Mobiliteitsfonds. Er wordt ingezet op robuuste, duurzame en slimme bereikbaarheid van de regio.

Wat gaat de regio ervoor doen?

Korte en lange termijn projecten uitvoeren, die staan in het Uitvoeringsplan Mobiliteit (juni 2019 vastgesteld). Dit uitvoeringsplan is een doorlopend programma en zet in op een robuust, duurzaam en slim netwerk. Van belang is het bevorderen van het gebruik van de fiets en het optimaliseren van het openbaar vervoer. Niet alleen voor een bijdrage aan het klimaat, ook de vitaliteit van burgers en de leefbaarheid van de kernen neemt hiermee sterk toe. Het verbeteren van de bereikbaarheid wordt zoveel mogelijk op een slimme, duurzame en innovatieve manier gedaan. Belangrijke projecten zijn samenwerking met Rijkswaterstaat en/of de provincie voor betere doorstroming op de A2 en A15 en de spoorverbinding Tiel – Arnhem.

Breedband

De gezamenlijke ambitie van Regio Rivierenland is om een 100% dekkend open breedbandnetwerk te realiseren. Zie hierover meer bij Programma 4.

Economie en Logistiek

Wij dragen jaarlijks € 3,- per inwoner bij voor vulling van het Regionaal Investerings Fonds (RIF). Subsidieaanvragen bij het RIF kunnen gaan over een van de drie regionale (economische) speerpunten of een combinatie van speerpunten.

Wat gaat de regio ervoor doen?

Informereren, stimuleren en faciliteren van ondernemers in Neder-Betuwe bij het indienen van RIF projectaanvragen. Wij ondersteunen de Logistieke Hotspot Rivierenland (LHR) en zijn betrokken bij de verbetering van LHR naar LHR 2.0. In de gewijzigde organisatiestructuur LHR 2.0 wordt niet meer gewerkt met certificaten, maar met partnerschap van de verschillende samenwerkingspartners. De gemeenten binnen Regio Rivierenland worden dan partner van de Stichting Nieuwe LHR.

Recreatie en toerisme

Ondersteunen van RBT Rivierenland met een jaarlijkse bijdrage van € 1,- per inwoner en hier jaarlijkse prestatieafspraken met het RBT over maken. RBT Rivierenland zet 20 uur dienstverlening specifiek voor Neder-Betuwe in.

Agribusiness

Faciliteren van Greenport Gelderland met een jaarlijkse financiële bijdrage en zitting nemen in de Stuurgroep en Projectgroep Laanboompact.

Regionale profilering, lobby en versterking

Werken aan de profilering, lobby en branding van de regio Delta Fruitland in overeenstemming met het uitvoeringsprogramma van het Ambitiedocument 2016-2020 Regio Rivierenland. De regio komt

met een procesvoorstel voor evaluatie van het Ambitiedocument 2016-2020 en RIF 2016-2020 en met een aanpak voor herijking van het Regionale Ambitie document (2020-2024).

Duurzame energie

Erop richten om in 2020 10% van de regionaal verbruikte energie lokaal en duurzaam op te wekken en het gebruik van fossiele brandstoffen te verminderen. Dit conform het uitvoeringsprogramma Duurzame Energie.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Opstellen Regionaal Economisch Ambitiedocument 2021-2024

In 2020 is de regio gestart met het herijken van het Regionaal Economisch Ambitiedocument. In verschillende bijeenkomsten is de raad bijgepraat over de fasegewijze aanpak hiervan. Begin 2021 zijn ook bijeenkomsten georganiseerd waarin raadsleden hun input konden meegeven. Het traject leidt naar verwachting tot een document dat voor de zomer van 2021 aan de gemeenteraden ter vaststelling kan worden voorgelegd.

Regiodeal Fruitdelta Rivierenland

In juli 2020 is de Regiodeal FruitDelta Rivierenland ondertekend: een arrangement tussen de regio en het Rijk om de kracht van de regio te versterken. Provincie Gelderland, Regio Rivierenland, Waterschap Rivierenland, RW-POA Rivierenland en Gebiedscoöperatie Rivierenland hebben de deal namens de regio ondertekend.

Met de Regiodeal krijgt de regio de kans om van het Rijk ondersteuning te ontvangen in de vorm van financiële middelen, experimenteerruimte en expertise. In de Regiodeal zijn eind 2020 in totaal 27 projecten opgenomen, die een regionale opgave oplossen en vanuit de deal een cofinancieringsbijdrage hebben gekregen. Neder-Betuwe participeert in verschillende mate in samenwerkingsverbanden die deze projecten tot stand brengen. Zo is in de projectenlijst een onderzoek opgenomen naar een fietsverbinding over het Amsterdam-Rijnkanaal tussen Tiel en Neder-Betuwe. Daarnaast is in het kader van versnelling van klimaatbestendigheid budget beschikbaar gesteld voor klimaat-adaptieve maatregelen in de Vogelbuurt, Bomenbuurt en Oranjebuurt.

De uitvoering van de Regiodeal loopt tot en met 2023.

Wat heeft het gekost?

Programma: P1 Bestuur en Dienstverlening				
Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2020		Rekening 2020	Verskil Begr. na wijz. / Rekening
	Voor wijziging	Na wijziging		
Lasten	2.614	2.908	2.874	-34
Baten	-335	-335	-353	-18
Exploitatieresultaat	2.280	2.574	2.521	-52

+ = nadeel - = voordeel

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Bij programma 1 Bestuur en Dienstverlening is aan de lastenkant € 34.000 minder uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 18.000 meer ontvangen dan geraamd. Er is op dit programma een voordelig resultaat van € 52.000.

Bestuur (nadeel incidenteel € 2.000)

Op dit taakveld is de afwijking, € 2.000 nadeel, niet groter dan € 25.000 ad., maar we willen u wel melden dat op het onderdeel Communicatie er een nadeel is ontstaan van € 41.000.

Communicatie (nadeel van € 41.000 incidenteel)

Het nadeel komt door de extra bestedingen die zijn gedaan in het kader van corona voor de Gemeentepagina, overige diensten en Neder Betuwe Magazine. Het gaat om extra communicatie (naast inzet van de website en sociale media) als alternatief voor bijeenkomsten die wij door de coronacrisis niet fysiek konden houden. Extra uitgaven zijn vooral besteed aan informatievoorzieningen rondom de coronamaatregelen en de dienstverlening.

Overige kleine verschillen

De resterende afwijkingen van € 39.000 zijn voordelig en incidenteel op dit taakveld en vallen onder overige kleine verschillen en behoeft daarom formeel geen toelichting.

Burgerzaken (voordeel incidenteel € 54.000)

Dit voordeel is voornamelijk toe te schrijven aan extra compensatie vanuit het Rijk voor de verkiezingen. Hieronder worden deze nader toegelicht.

Verkiezingen

Het kabinet stelt € 30 miljoen beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra kosten bij de verkiezingen als gevolg van de coronamaatregelen. De extra kosten hangen onder meer samen met aanvullende kosten voor de inrichting van stemlokalen en het mogelijk moeten huren van alternatieve locaties, die in de coronacrisis beter geschikt zijn om als stemlokaal in te richten. Daarnaast werden kosten besteed aan toegankelijkheid van die locaties en aan de aanvullende werkzaamheden die gemeenten moeten doen ter voorbereiding van de verkiezingen. We hebben hiervoor in 2020 bij de septembercirculaire een bedrag van € 37.000 ontvangen. De aanpassingen/werkzaamheden vinden echter grotendeels in 2021 plaats. De kosten die hiermee samenhangen komen ten laste van het budget 2021. Wij stellen voor het bedrag van € 37.000 te bestemmen voor uitgaven in 2021.

Overige kleine verschillen

De resterende afwijkingen van € 17.000 zijn voordelig en incidenteel op dit taakveld en vallen onder overige kleine verschillen en behoeft daarom formeel geen toelichting.

Programma 2 Openbare orde veiligheid

Missie

Neder-Betuwe is een gemeente waar iedereen zich veilig voelt met een lokale overheid die zich daarvoor aantoonbaar inzet. Spelregels en grenzen zijn helder. Er wordt snel en merkbaar opgetreden tegen overlast en criminaliteit. We stimuleren burgers, bezoekers, ondernemers en veiligheidspartners om vanuit hun eigen verantwoordelijkheid bij te dragen aan de veiligheid binnen de gemeente.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

- [Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022 \(2018\)](#)
- [Jaarplan Veiligheid 2020 \(2020\)](#)
- [Veiligheidsstrategie 2019-2022 Oost-Nederland \(2019\)](#)
- [Meerjarenbeleidsplan 2019-2022 politie Oost-Nederland \(2019\)](#)
- [Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2020-2023 \(2019\)](#)
- [Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2020-2023 \(2019\)](#)
- [Regionaal Crisisplan Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2020-2023 \(2019\)](#)
- [Generiek Rampbestrijdingsplan VRGZ \(2018\)](#)
- [Preventie- en Handhavingsplan uitvoering Drank- en Horecawet 2018-2022 \(2017\)](#)
- [Algemene Plaatselijke verordening Gemeente Neder-Betuwe 2018 \(2018\)](#)

Thema's

2.1 Hulpdiensten

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Adequate brandweezorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding

- Actualiseren van regionale rampen- en incidentbestrijdingsplannen. Dit doen we door te participeren in de werkgroep planvorming van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
- Up to date houden van de kennis en vaardigheden van de gemeentelijke crisisorganisatie. Dit wordt gedaan door de lokale crisisorganisatie (of onderdelen) te laten oefenen om de kennis en vaardigheden op peil te houden.

De hulpdiensten voldoen aan de normen voor de opkomsttijden

- Het toetsen van de behaalde resultaten (opkomsttijden) wordt gedaan door het opvragen en bespreken van tussentijdse rapportages.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>Aan de informatie over de opkomsttijden van de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) is te zien dat de doelstellingen niet zijn behaald. De doelstelling is: 95% van de spoedritten blijven binnen de 15-minutennorm. Het resultaat in 2020 is 89,1%. De beleidsverantwoording volgt in juni, waarbij de raad afzonderlijk wordt geïnformeerd over de jaarstukken van de verbonden partijen.</p> <p>De coronacrisis heeft effect gehad op de werkzaamheden en financiën van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ). Dit wordt nader toegelicht bij "Veiligheidsregio Gelderland-Zuid".</p> <p>Op het budget 'opruimen explosieven' zijn jaarlijks afwijkingen op zowel de inkomsten als de uitgaven. Deze worden nader toegelicht bij 'Wat heeft het gekost?'.</p>

Ontwikkelingen?

2.2 Openbare orde en veiligheid

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Een veilige gemeente dankzij een integrale aanpak

- Uitvoering geven aan de kadernota Veiligheid 2019-2022 en het jaarplan veiligheid 2020. Daarbij ligt de focus op de inzet van preventiemaatregelen en het aanbieden van voorlichtingsactiviteiten. Op casusniveau wordt met betrokken partners een passende aanpak voorbereid om overlast en/of verdere problematiek tegen te gaan.

Afname ondermijnende criminaliteit

- Bespreken van casuïstiek in het intergemeentelijk projectbureau (aanpak van ondermijningscriminaliteit in de regio Gelderland-Zuid). Voorbeelden zijn: adresfraude, hennepcultuur, illegale handel, etc. Indien noodzakelijk een plan van aanpak opstellen om tot concrete acties over te kunnen gaan. Denk aan de inzet van een integrale handhavingsactie, waarbij alle vergunningen worden gecontroleerd of een huisbezoek wordt gebracht bij vermoedens van adresfraude.
- Verhoging van gericht toezicht op straat, uitgevoerd door diverse veiligheidspartners zoals BOA's, politie en overige toezichthouders.
- Bewustzijnsvergroting bij inwoners, ondernemers en bezoekers door hen mee te nemen in het melden van signalen.

Afname vandalisme

- Inzetten op het doen van aangifte van alle vernielingen die aan gemeentelijke eigendommen worden aangericht. Als de dader bekend is, wordt de schade verhaald.

Afname van alcoholgebruik en -misbruik, drugsgebruik en drugshandel

- Aanpakken van drugsproductie en -handel door het beleid op grond van artikel 13b Opiumwet en het Regionaal hennepconvenant uit te voeren.
- Aanbieden van preventie/voorlichtingslessen aan VO scholen inzake alcohol, roken en blowen.
- Inzetten van een medewerker van IrisZorg voor gerichte persoonlijke hulpverlening bij verslavingsproblematiek.
- Inzetten op de uitwerking van het Preventie- en Handhavingsplan uitvoering Drank- en Horecawet 2018-2022. Hierbij worden jaarlijks terugkerende educatie, voorlichting en de organisatie van toezicht/handhaving ingezet.

Verdere deregulering van de APV

- De komst van de Omgevingswet betekent een herziening van de APV. Om het proces van deregulering efficiënt op te pakken, nemen wij de voorbereidingen op de Omgevingswet en het Omgevingsplan hierin mee. Dit betekent dat in 2020 moet worden bepaald welke verordeningen we willen behouden, welke een fysieke component hebben en welke we te zijner tijd willen/moeten opnemen in het Omgevingsplan.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>De APV is eind 2020 gedereguleerd en vastgesteld. Het bleek echter te vroeg om de WABO-gerelateerde onderwerpen al in 2020 uit de APV te halen en onder te brengen in het Omgevingsplan. Eerst willen wij ervaring opdoen met de Omgevingsplannen om zo gemotiveerd taakvelden uit de APV te halen en onder te brengen in het Omgevingsplan. De wetgever geeft ons hiervoor ook voldoende tijd tot 2030.</p> <p>Als gevolg van de coronacrisis zijn alle veiligheidspartners anders ingezet dan van tevoren was afgestemd. Denk hierbij aan de politie en gemeentelijke handhavers (BOA's). Omdat de focus en nadruk in</p>

		<p>2020 vooral lagen op de handhaving op de coronamaatregelen, moest een prioritering voor de inzet op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid worden gemaakt.</p> <p>Vanaf maart 2020 heeft het BOA-team Neder-Betuwe prioriteit gegeven aan het handhaven en/of controleren van taken vanuit de veiligheidsregio. Later zijn de taken vanuit de regio deels overgegaan in de noodwet. Vanuit deze wettelijke kaders is er veel aandacht geweest voor vragen vanuit inwoners of ondernemers, aanspreekpunt 1,5 meter loket, weekenddiensten, trouwlocaties, jeugdoverlast en gedoogverklaringen. Hierdoor is een aantal reguliere controletaken niet geheel uitgevoerd. Door subsidiemaatregelen vanuit Rijk en provincie kon beperkt extra boa-capaciteit worden ingezet om de last voor het reguliere BOA-team te verlichten. Dit heeft geleid tot een incidenteel financieel voordeel (zie ook 'Wat heeft het gekost?'). Deze werkwijze zal worden doorgezet in 2021.</p>
--	--	--

Ontwikkelingen?

Overige ontwikkelingen

Binnen de aanpak van ondermijning (afname van ondermijnende criminaliteit) is in 2020 de noodzaak ontstaan om subthema's te prioriteren. Zowel op landelijk, regionaal als lokaal niveau is extra aandacht nodig bevonden voor criminaliteit in het buitengebied, vakantieparken, zorgfraude en cybercrime. Hiervoor is de samenwerking met externe partners gezocht en zijn de eerste stappen gezet om te komen tot integrale acties.

Beleidsindicatoren

Naam Indicator:	Eenheid:	Bron:		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Verwijzingen Halt	aantal per 1.000 inwoners	Bureau Halt	NB	147,00	66,00	75,00	84,00	45,00	49,00	
			L	138,00	134,00	137,00	131,00	119,00	132,00	
Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	CBS	NB	0,49	0,13	0,39	0,30	0,17	0,54	0,58
			L	2,49	2,38	2,30	2,22	2,18	2,27	1,94
Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	CBS	NB	2,70	3,30	3,30	3,50	3,40		
			L	5,90	5,50	5,30	5,00	4,80		
Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	CBS	NB	0,31	0,24	0,22	0,20	0,21	0,07	0,11
			L	0,42	0,38	0,33	0,29	0,25	0,24	0,16
Opkomsttijden ambulance binnen de norm van 15 minuten	percentage	Kwartaalrapportage Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	NB		90,60	91,90	90,40	87,70	92,50	89,10
			L	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Opkomsttijden Brandweer	opkomsttijd in minuten	Kwartaalrapportage Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	NB	0,00	0,00	8,39	10,27	7,29	8,14	
			L	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

NB = Neder-Betuwe

L = Landelijk

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Programma vrijwilligheid

Landelijk is geconstateerd dat diverse maatschappelijke, demografische en juridische ontwikkelingen nu en in de nabije toekomst de robuustheid en toekomstbestendigheid van het stelsel van vrijwilligheid bij de brandweer zouden kunnen ondermijnen. De VRGZ gaat daarom een programma vrijwilligheid opstellen (2020-2023), dat gericht is op de onderdelen:

- werving en behoud van vrijwilligers;
- op korte termijn bestendigen van de inzet van vrijwilligers;
- versterken paraatheid;
- verkennen van mogelijkheden voor de lange termijn om het vrijwilligersstelsel meer toekomstbestendig te maken.

Risicogericht werken

- het verder versterken van het risicogericht werken van de brandweer door het huidige programma Risicobeheersing te actualiseren.

Omgevingswet

Met ingang van 1 januari 2021 wordt de Omgevingswet van kracht. Voor de brandweer spelen twee hoofdzaken een rol:

- een verschuiving van regelgericht werken naar meer risicogericht adviseren;
- het betrokken worden in de cocreatie van ruimtelijke ontwikkelingen rond de veiligheidsrisico's.

Daarnaast is het doel om medewerkers voor te bereiden op de werkwijze die de Omgevingswet van hen vraagt. Dit betekent:

- het in 2020 opleiden en trainen van medewerkers (kennis en gezag).

Verbinding versterken

Het wordt steeds belangrijker om de opgaven van de brandweer met partners in gezamenlijkheid te onderzoeken en voor te bereiden. Hierdoor moet er meer contact gezocht worden met bijvoorbeeld gemeenten en omgevingsdiensten dan tot nu het geval is. Het doel is:

- binnen de bestaande lijnorganisatie en werkzaamheden de samenwerking en relaties met partners versterken.

Informatie gestuurd werken

Data zijn voor de brandweer steeds belangrijker om beleid en uitvoering vorm te geven. De informatiebehoefte van de brandweer moet omgezet kunnen worden naar een passende ontsluiting van data, die geschikt zijn voor analyse en operationeel optreden.

- Aandacht gericht op proces en organisatie, waarbij de focus ligt op het doel om data op geografisch niveau te ontsluiten.

Schoon werken

In 2015 heeft het beschikbaar komen van gegevens over een verhoogd risico op kanker bij brandweerpersoneel geleid tot het nemen van maatregelen op het gebied van arbeidshygiëne ofwel schoon werken.

- In alle veiligheidsregio's zijn en worden maatregelen genomen om de principes uit de landelijke handreiking Schoon werken bij brand te implementeren, ook in de VRGZ.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>De VRGZ heeft de gemeenten met de kaderbrief (december 2020) onder andere geïnformeerd over de financiële effecten van het coronavirus. De verwachting is dat het in financiële zin geen negatieve effecten met zich meebrengt.</p> <p>Maar vanwege de rol van de VRGZ in deze coronacrisis heeft de VRGZ te maken met extra lasten. Deze lasten hebben tot gevolg gehad dat overige werkzaamheden later worden afgerond dan gepland. Een crisis van deze omvang en duur is niet in het risicomanagement gekwantificeerd, omdat de exacte effecten nog niet in te schatten zijn. De VRGZ zal hier extra aandacht aan geven en dit opnemen bij de begroting 2022.</p> <p>De omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022.</p>

Ontwikkelingen?

Wat heeft het gekost?

Programma: P2 Openbare Orde en Veiligheid				
Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2020		Rekening 2020	Verskil Begr. na wijz. / Rekening
	Voor wijziging	Na wijziging		
Lasten	2.076	2.074	2.114	40
Baten	-22	-6	-133	-127
Exploitatieresultaat	2.054	2.068	1.981	-87

+= nadeel - = voordeel

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Bij programma 2 Openbare Orde en Veiligheid is aan de lastenkant € 40.000 meer uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 127.000 meer ontvangen dan geraamd. Er is op dit programma een voordelig resultaat van € 87.000.

Crisisbeheersing en Brandweer (€ 5.000 incidenteel voordeel)

Op het budget 'Opruimen explosieven' hebben we jaarlijks afwijkingen op zowel de inkomsten als de uitgaven. Het Rijk draagt voor ongeveer 2/3 bij aan de kosten van het onderzoek naar explosieven als we door een bouwproject de grond gaan bewegen. De gemeente moet wel alle kosten voorfinancieren. Vooraf is onbekend om hoeveel projecten het gaat.

Voor 2020 was vooraf geen bedrag begroot. In 2020 hebben we € 35.000 voorgefinancierd. Daarnaast hebben we totaal nog € 46.000 te ontvangen van het Rijk en de initiatiefnemer opgenomen in de jaarstukken.

Omdat we jaarlijks projecten hebben die onder deze explosievenregeling vallen, nemen we voortaan jaarlijks een baat en een last op, gebaseerd op het gemiddelde van de afgelopen 5 jaar. Dit wordt meegenomen in de Eerste bestuursrapportage 2021.

Overige kleine verschillen op dit taakveld tellen op tot een incidenteel nadeel van € 6.000, deze behoeven geen toelichting.

Openbare Orde en Veiligheid (€ 83.000 incidenteel voordeel)

BOA-toezicht (€ 58.000 incidenteel voordeel).

Er is bij de provincie subsidie aangevraagd voor BOA inzet. Daarnaast geeft de septembercirculaire ook financiële middelen voor extra BOA toezicht. Met de positieve ervaring van extra BOA inzet tijdens de Covid 19 periode in 2020 is besloten aanvullend toezicht door te zetten naar 2021. Er is besloten om dit tot eind september 2021 te voort te zetten. Door de toevoeging van zowel Rijks- als provinciale subsidies wordt verzocht het positieve resultaat van € 58.000 te bestemmen voor uitgaven in 2021. Hieruit kan de aanvullende Covid inzet in 2021 worden bekostigd.

De rest van het taakveld zijn overige kleine verschillen die optellen tot een voordeel van € 25.000 dat geen verdere toelichting behoeft.

Programma 3 Fysieke leefomgeving

Missie

Neder-Betuwe is een veilige, schone, aantrekkelijke en gevarieerde gemeente en staat bekend als hét laanboomcentrum van Nederland en Europa. Wij werken samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan het behoud en de ontwikkeling van een duurzame, leefbare en vitale gemeente. We streven naar een evenwichtige ruimtelijke ordening, waarbij we landschappelijke waarden behouden. De woningvoorraad is kwalitatief op orde en deze stemmen we voortdurend af op de behoefte. Nieuwe kansen en ontwikkelingen grijpen we aan om de aanwezige ruimtelijke kwaliteiten te versterken.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

- [Beheerplan onderhoud wegen 2018-2021 \(2017\)](#)
- [Beheerplan duurzaam meerjarenonderhoud gemeentelijke gebouwen 2018-2021 \(2017\)](#)
- [Landschap Ontwikkeling Plan deel A \(2009\), \(deel B\), \(deel C\)](#)
- [Bestemmingsplannen](#)
- [Nota Bovenwijkse Voorzieningen 2018 deel A \(2018\), \(deel B, actualisatie 2020\)](#)
- [Structuurvisie Neder-Betuwe \(2018\), \(plankaart\)](#)
- [Woonvisie Neder-Betuwe 2016-2021 \(2016\)](#)
- [Nota grondbeleid \(2016\)](#)
- [Nota Wonen-Welzijn-Zorg \(2009\)](#)
- [Welstandsnota \(2011\)](#)
- [Bouwverordening \(2012\), \(toelichting\)](#)
- [Algemene Plaatselijke Verordening 2018 \(2017\)](#)
- [Regionaal Uitvoeringskader VTH 2020-2024 \(2020\), \(bijlage2\), \(bijlage4\), \(bijlage5\), \(bijlage6\)](#)
- [Verordening Kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht \(2016\)](#)
- [Notitie Integraal Handhaven 2014-2017 onderdeel Bouw, RO en APV \(2014\)](#)
- [Geurgebiedsvisie NederBetuwe \(2011\)](#)
- [Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 inclusief Waterplan \(2018\)](#)
- [Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2018 \(2018\), \(bijlage\)](#)
- [Nota Duurzaamheid Neder-Betuwe \(2010\)](#)
- [Duurzaamheidsvisie Neder-Betuwe 2016-2020 \(2015\)](#)
- [Klimaatnota Neder-Betuwe 2021-2025 \(2021\)](#)
- [Nota Honden\(poep\)beleid 2016 \(2016\)](#)
- [Masterplan Centrum Kesteren \(2011\)](#)
- [Structuurvisie Agro Business Centre Opheusden \(2014\)](#)
- [Ruimtelijk Kwaliteitskader Agro Business Centre Opheusden \(2017\)](#)
- [Beleidsvisie externe veiligheid Neder Betuwe 2015-2018 \(2015\)](#)
- [Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2016-2020 \(2015\)](#)
- [Groenbeleidsplan Neder-Betuwe 2017-2021 \(2017\)](#)
- [Bodembelastingkaart \(actualisatie 2017\)](#)
- [Neder-Betuws Verkeer- en Vervoerplan beleidsrapportage \(2018\), \(achtergrondrapportage\)](#)
- [Speelruimtenota 2020-2023 \(2019\), \(bijlage 1\), \(bijlage 2\)](#)
- [Vervangingsplan essentaksterfte 2019-2022 \(2019\)](#)
- [Uitvoeringsplan bomen Neder-Betuwe 2019 \(2019\)](#)
- [Beleidsplan huisvesting arbeidsmigranten 2020-2022 \(2019\)](#)
- [Woonwagengebeleid \(2020\)](#)

Thema's

3.1 Agro Business Centrum (ABC)

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Realisatie van het ABC

- Werken aan de planvorming en investeringsscenario's voor de hoofdontsluiting van het ABC (als deel van de randweg/rondweg Opheusden).
Wegtracées voor hoofdontsluiting van het ABC (ofwel de rondweg Opheusden) zijn in beeld. De keuze van de raad voor het voorkeurstracé is leidend voor de vervolgstappen in de planvorming en overige acties, die leiden tot het in procedure brengen van een (ontwerp) bestemmingsplan.
- Werken aan de planvorming van volgende fasen van het ABC binnen de kaders van de Structuurvisie ABC.
Voor fase 2 van het ABC en verder schetsen we de eerste stedenbouwkundige structuren. Deze bepalen mede de verhouding tussen openbare ruimte en uit te geven meters en daarmee de planeconomische haalbaarheid ervan.
- Opstellen van de Nota Kostenverhaal 2.0 voor de volgende fasen van het ABC voor inzicht in investeringen en dekking van realisatie van de nieuwe openbare ruimte, grondinbreng, plankosten.
- Ontwikkeling en bouw van het Laanboomhuis samen met TCO.
TCO en de gemeente ronden de contractuele afspraken af. Het bestemmingsplan voor de laanboomhuiskavel is vastgesteld. Inmiddels heeft TCO een aannemer en architect geselecteerd.
- Uitgeven van de laatste gemeentegronnen in fase 1 ABC in Opheusden als bedrijfskavel.
Tussen de percelen van Handelsbedrijf Van Tuijl en Transportbedrijf Kegelaar resteert nog een bouwkaavel van ruim 1,6 ha, die de gemeente uitgeeft als bedrijfskavel of opdeelt in twee bouwkaavels. Gesprekken met geïnteresseerden lopen.
- Inzetten op organische gebiedsontwikkeling van het ABC door de ontwikkeling van diverse bedrijfspercelen in eigendom van derden.
Westelijk van de Pijenkampseveldweg (hernoemd als Pottenveld) liggen meer potentiële bedrijfskaavels van derden. Met hen overleggen we over de gewenste verkaveling binnen de ABC-kaders.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		De verwachting was dat we in 2020 voor al onze 1-2 kaavels afspraken over verkoop zouden vastleggen. Voor de grootste kavel (1,1 ha) is dat gelukt. Voor de laatste kavel van 0,5 ha nog niet. In 2021 gaan we deze kavel via een makelaar actief in de markt zetten.

Ontwikkelingen?

- De planvorming voor de hoofdontsluiting van het ABC is onderdeel gaan uitmaken van het grotere project Rondweg Opheusden. Verdere verkaveling van de volgende fasen van het ABC wordt afgestemd met de planvorming van de rondweg;
- Er was in 2020 nog geen aanleiding om de volgende fasen van het ABC stedenbouwkundig uit te werken en te verkavelen. Dit kwam enerzijds doordat de planvorming van de rondweg nog niet zo ver was en anderzijds doordat er geen concrete initiatieven voor bedrijfskavelontwikkeling waren;
- Er is geen vervolg gemaakt met een Nota Kostenverhaal 2.0, omdat kostenverhaal nog niet aan de orde is en niet het best passende instrument is. De verwachting is dat we in de volgende fasen onze kosten via de gronduitgifteprijs verdisconteren en apart kostenverhaal niet meer nodig is;

- Het Laanboomhuis is in 2020 gebouwd (opgeleverd februari '21);
- We hebben een koopovereenkomst gesloten voor de verkoop van één van onze laatste bedrijfskavels. Hiervoor is in 2020 het bestemmingsplan onherroepelijk geworden. Het gaat om een kavel van 1,1 ha tussen Van Tuijl en Kegelaar, in de bocht van de Dodewaardsestraat. Nu resteert nog een bedrijfskavel van 0,5 ha;
- Er zijn voor de gronden van derden westelijk van de Pottenveld (fase 1 ABC) wel gesprekken met eigenaren en potentiële kopers geweest, maar die hebben in 2020 nog niet geleid tot een concrete bedrijfskavelontwikkeling.

3.2 Openbaar groen en Groenplan

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Openbaar groen moet in kwaliteit en kwantiteit de uitstraling van hét Europees Laanboomcentrum vertolken.

- Gereed maken van de uitwerking van de intentieverklaring met TCO;
- Organiseren van betrokkenheid en onderlinge samenwerking van boomtelers, hoveniers, inwoners en onderwijsinstellingen bij aanleg, inrichting, efficiënt beheer en onderhoud van openbaar groen ter versterking van de kwaliteit van de leefomgeving;
- Op peil houden van het kwaliteitsniveau van onderhoud van begraaftplaatsen;
- Monitoren van beheer en onderhoud door Avri op basis van het actuele werkprogramma (DienstverleningsOvereenkomst of DVO);
- Het meerjaren-vervangingsplan gemeentelijke essen en bomenbeleid uitvoeren;
- Inzetten op de (preventieve) bestrijding van de eikenprocessierups.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		De uitwerking van de intentieverklaring was eerder bekend onder de naam Uitvoeringsprogramma Convenant met TCO. In 2020 is verder gewerkt aan deze uitwerking. Aan gemeentezijde is het onmogelijk gebleken om een juridisch sluitende inkoopregeling te treffen. Alle voorgestelde regelingen met betrekking tot de inkoop zijn nu verwijderd uit het document. De laatste versie van het document ligt ter beoordeling bij het bestuur van TCO.

Ontwikkelingen?

Uitwerking intentieverklaring "SAMEN STERK – SAMEN GROEIEN – SAMEN GROEN" tussen Tree Center Opheusden (TCO) en gemeente Neder-Betuwe

De uitwerking van de intentieverklaring geeft vorm aan de samenwerking met TCO bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. Deze uitwerking van de intentieverklaring is opgenomen in het coalitieakkoord 2018-2022 waarmee het college de boomkwekers wil stimuleren dat zij de dorpen zien als etalage van ons Laanboomcentrum door hen bij de inrichting en het beheer van het openbaar groen te betrekken. In 2020 is het concept van het document afgerond. Ondertekening door beide partijen heeft nog niet plaatsgevonden.

Beheer en onderhoud Avri

Afspraken in de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) 2020 zijn gemaakt op basis van een beeldkwaliteit. In lijn met voorgaande jaren is in 2020 een verdere kwaliteitsverbetering gemeten. Op basis van het gemiddelde van zeven schouwrondes in 2020 voldoen alle beeldmeetlatten aan de afgesproken norm (max. 10% afwijking). Voor een flink aantal onderdelen wordt boven het afgesproken niveau gescoord. Er zijn geen aandachtspunten.

Uitvoering van het meerjaren-vervangingsplan van het gemeentelijke essen- en bomenbeleid

In 2020 zijn er ruim 100 bomen geplant als vervanging van de bomen die zijn verwijderd als gevolg van de essentaksterfte. Avri heeft in 2020 ook een meerwerkopdracht ontvangen voor het

snoeien van ruim 300 bomen door de gevolgen van de essentaksterfte. Ook is er in 2020 een contract afgesloten met een aannemer die de vervangingen tot en met 2023 uitvoert. Daarnaast zijn de voorbereidingen getroffen voor het vervangen van ruim 200 bomen in de winter van 2020-2021. Door de gunstige, droge weersomstandigheden lijkt het er op dat de essentaksterfte zich minder snel ontwikkelt dan we in 2017-2018 hebben ingeschat. In 2021 monitoren we hoe dit zich verder ontwikkelt.

De (preventieve) bestrijding van de eikenprocessierups

In 2020 zijn vrijwel alle eiken van de gemeente buiten de bebouwde kom behandeld met een bacteriepreparaat. Het gevolg hiervan is dat er vrijwel geen meldingen zijn geweest van de eikenprocessierups buiten de bebouwde kom. Hierdoor heeft Avri binnen de bebouwde kom snel en voortvarend kunnen handelen op meldingen. De overlast door de eikenprocessierups was in 2020 vrij miniem.

3.3 Duurzaamheid hoog in het vaandel/Energietransitie

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Inzetten op duurzaamheid met oog voor overlast en leefbaarheid voor inwoners

- Integraal uitvoeren van acties en afspraken van het Uitvoeringsprogramma Klimaatnota rond doelstellingen voor de Energietransitie;
- Bijkomende acties binnen het uitvoeringsprogramma Duurzaamheidsvisie invullen;
- Regionale invulling geven aan de taakstelling van het landelijke Klimaatakkoord in de Regionale Energie Strategie (RES);
- Maatregelen voor klimaatadaptatie uit het geactualiseerde Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) uitvoeren om schade als gevolg van wateroverlast te voorkomen;
- Werken aan en ondersteunen van bewustwording, draagvlak en eigen verantwoordelijkheid van inwoners en bedrijven voor de stoepassing van verschillende vormen van duurzaamheid en hernieuwbare energie;
- Inzetten op een aardgasarme maatschappij. Onderzoeken van de toepassing van alternatieve maatregelen;
- Planmatig vervolg geven aan verdere verduurzaming van openbare verlichting.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Klimaatnota 2021-2025 en Regionale Energie Strategie (RES)

In de tweede helft van 2020 is de Klimaatnota geactualiseerd. Deze is in januari 2021 door het college aan de raad aangeboden om op 11 februari 2021 vast te stellen. Hiermee zijn de ambities van de raad voor de periode 2021-2025 bepaald. Deze gelden ook als input voor het RES-bod 1.0.

Reductieregeling Energieverbruik (RRE)

In 2020 is een voucherregeling beschikbaar gekomen waarmee mensen kleine energiebesparende maatregelen in de eigen woning kunnen uitvoeren. De regeling is als gevolg van de beperkingen door corona verlengd en loopt tot eind 2021.

Klimaatadaptatie

In 2020 zijn verscheidene integrale rehabilitatie projecten aanbesteed en in uitvoering gegaan zoals Vogelbuurt Opheusden, Bomenbuurt Ochten en Oranjobuurt Dodewaard. Binnen alle

projecten geldt klimaatadaptatie als een belangrijk ontwerpthema. Zo wordt de speeltuin in de Vogelbuurt ook ingericht als wadi en wordt in de Bomenbuurt extra open water aangelegd voor een meer robuust watersysteem. Tevens worden er parkeerplaatsen van waterdoorlatende grasbetonstraatstenen aangelegd. Daarnaast is in 2020 een extra bijlage 'menukaart - klimaatadaptieve inrichting openbare ruimte' toegevoegd aan het Handboek Openbare Ruimte. De menukaart geeft weer hoe en welke klimaat-adaptieve inrichtingselementen toegepast kunnen worden bij initiatieven van derden en binnen de eigen projecten.

Verduurzamen openbare verlichting

De eerste 25% van de vervangingswerkzaamheden is afgerond in 2018.

Voor de overige 75% van het openbare verlichtingsareaal is een plan vastgesteld in mei 2019. verduurzaamd (volgens scenario 1).

Scenario 1 betekent dat over een periode van 2020 tot en met 2027 alle conventionele armaturen worden vervangen door dimbare LED-verlichting.

Met de vervanging van technisch afgekeurde masten worden gelijktijdig de armaturen vervangen.

- **Veilig:** de huidige situatie wordt fors verbeterd. Vervanging op basis van technische kwaliteit en incidenteel herstel.
- **Duurzaam:** de dimbare LED-verlichting wordt toegepast bij incidentele vervanging, nieuwe projecten en renovaties. Binnen de periode wordt niet aan het energieakkoord voor 2020 voldaan. Door toekomstige ontwikkelingen is de verwachting dat in 2030 aan het energieakkoord wordt voldaan.
- **Economisch verantwoord:** een (gerichte) investering door vervanging op basis van technische kwaliteit.
- **Kwaliteit:** de algemene verlichtingskwaliteit en de beeldkwaliteit gaan achteruit door de vervanging op basis van technische kwaliteit.

3.4 Opstellen en uitrollen nieuwe Omgevingsvisie

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Maximale ruimte in het buitengebied voor agrariërs, laanboom- en fruittelers.

- In cocreatie opstellen van een Omgevingsvisie voor besluitvorming medio 2020;
- Uitvoering geven aan lokaal handhavingsbeleid en -strategie voor een projectmatige uitvoering van toezicht, controle en handhaving van Wabo-taken;
- Ontwikkelen van initiatieven voor versterken van gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde van landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle objecten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Het opstellen van de Omgevingsvisie en het Erfgoedbeleid heeft vertraging opgelopen. Door de coronamaatregelen zijn diverse bijeenkomsten uitgesteld en dat heeft gevolgen gehad voor de planning van beide stukken. Niet-vergunning gebonden handhaving en toezicht loopt volgens planning.

Ontwikkelingen?

Omgevingsvisie

In de eerste helft van 2020 is de Omgevingsvisie verder uitgewerkt en geconcretiseerd, zodat deze specifiek is voor de gemeente.

Na de zomer is de eerste concept-versie van de Omgevingsvisie opgeleverd, de ruwbouw Omgevingsvisie. Deze ruwbouw hebben we in het najaar met u gedeeld.

Door de coronamaatregelen heeft het proces rondom het opstellen van de Omgevingsvisie vertraging opgelopen. Het gesprek met uw raad en de samenleving over de ruwbouw heeft daarom nog niet plaatsgevonden.

- Inbreng vanuit ondernemers

Ondernemers hebben eind 2020 gevraagd of zij nog een inbreng voor de omgevingsvisie kunnen leveren voordat het ontwerp ter inzage wordt gelegd. Hierop hebben we positief gereageerd. De Ondernemers zijn vanuit eigen gelederen aan de slag met het opstellen van een document met daarin hun toekomstige opgaven. De uitkomst verwachten we in 2021.

Inventarisatie solitaire bedrijven in het buitengebied

In september 2020 is opdracht verleend aan het adviesbureau BRO voor een ruimtelijk - economisch onderzoek naar solitaire bedrijven in het buitengebied. Het doel van dit (inventariserend) onderzoek is om een beeld te krijgen van de bestaande situatie én een vooruitblik naar de toekomst te maken. Door dit onderzoek krijgen we zicht op het ruimtegebruik en de ruimtebehoefte voor bedrijfsactiviteiten. Dit onderzoek loopt over de jaargrens heen.

Lokaal Handhavingsbeleid en -strategie (Wabo-taken)

Het toezicht en de handhaving van vergunninggebonden taken waren al belegd bij de ODR. Het toezicht en de handhaving van niet-vergunning gebonden taken werden eerder niet programmatisch uitgevoerd. Daarmee bleef een structurele aanpak van het niet-vergunning gebonden deel onderbelicht. De raad ha opeeft onderkend dat dit een ongewenste situatie is en hiervoor middelen ter beschikking gesteld.

Er zijn een programma met prioriteiten en een uitvoeringsprogramm ingesteld als basis voor een pilot. Een extern bureau heeft de pilot uitgevoerd.

In 2020 is dit advies opgeleverd. Dit gaat ook over de meest effectieve toekomstige organisatiewijze van deze taken. Voor de jaren 2020 tot en met 2022 wordt het niet-vergunninggebonden toezicht inbesteed aan de ODR op basis van een geactualiseerd uitvoeringsprogramma. De gemeenteraad is hierover op 1 oktober 2020 geïnformeerd. Toegezegd is de raad tussentijds op de hoogte te houden en naar buiten toe breed over onze aanpak te communiceren.

Erfgoedbeleid

Op basis van een inventarisatie van het erfgoed in Neder-Betuwe is bij de gemeenteraad in 2020 geïnventariseerd wat zij aan erfgoed (bebouwd en landschappelijk) in stand wil houden en beschermen. Daarnaast heeft een participatietraject met deskundigen plaatsgevonden. Het participatietraject met burgers moet nog georganiseerd worden.

3.5 Goed Wegennet

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Een veilig en goed onderhouden wegennet

- Uitvoeren van acties en maatregelen in het Neder-Betuws Verkeers- en Vervoersplan 2018; (NBVVP), waaronder de Spoorstraat in Kesteren en de uitvoering van de fietsvoorziening op de Broekdijk;
- Faciliteren van en actief participeren in dijkverzwaring van de Waalbandijk/project Gastvrije Waaldijk (Waterschap);
- Actieve bijdrage aan voorbereidingen voor verbreding van de Rijnbrug;
- Regionaal deelnemen in mobiliteitsonderzoeken over de A15 en A2;
- Regionaal deelnemen aan projecten uit het regionaal Uitvoeringsplan Mobiliteit;
- Inzetten op verdere planvoorbereiding en overige acties rond de rondweg Opheusden en onderzoek naar de mogelijkheden voor een rondweg Ochten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Als gevolg van de Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) en incidenteel door vertraging door Covidmaatregelen zijn niet alle projecten vanuit het NBVVP gestart en/of uitgevoerd. Dit betreft <ul style="list-style-type: none"> • omgeving Fazantstraat (Opheusden): inrichten als 30 km/h gebied. Dit is onderdeel van de herinrichting van de Vogelbuurt en dat wordt

		<p>nu uitgevoerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Fietsbrug Meersteeg: dit project is nog in voorbereiding (ook al omdat het complexer is) •Spoorstraat Kesteren: dit project is alleen nog verkend en wordt mogelijk betrokken in de heroverweging (uitstel dus) •Onderzoek schoolomgeving: i.v.m. Corona is dit uitgesteld, er kwam/komt al genoeg op het bordje van de scholen en je wilt ze wel betrekken bij zo'n onderzoek.
--	--	--

Ontwikkelingen?

Verbreiding Rijnbrug

In het najaar van 2020 hebben de provincies Utrecht en Gelderland stappen gezet in de benodigde MER-procedure en zijn ze gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van een inpassingsplan. De planning van de provincies is dat het voorontwerp-PIP er ligt in het eerste kwartaal van 2021.

Fietspad Broekdijk

Er is gestart met de werkzaamheden voor de aanleg van een fietspad langs de Broekdijk.

A2/A15

In het Bestuurlijke Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (BO MIRT) zijn er afspraken gemaakt over het voorkeursalternatief van de verbreding van de A2 (Deil - Empel) naar 2 x 4. In dit voorkeursalternatief zitten verbeteringen in het knooppunt Deil met de A15.

Ook is afgesproken dat het Rijk en de Provincie Gelderland in gesprek gaan over de A15 tussen Deil en Valburg. Dit doen ze als de nieuwe verkeerscijfers voor 2030/2040 daar aanleiding voor geven. Die cijfers komen in de loop van 2021 beschikbaar.

3.6 Wonen

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Duurzame nieuwbouwwoningen in alle kernen voor alle doelgroepen

- Aanwijzen van strategische locaties voor passende toekomstige woningbouw;
- Regelmatig updaten van de Woningmarkt thermometer Neder-Betuwe;
- De jaarlijkse prestatieafspraken met woningstichting SWB regelmatig afstemmen op de ontwikkelingen in de woningmarkt. Daarin ook aspecten van klimaat en duurzaamheid verankeren;
- Uitrollen van het beleid huisvesting arbeidsmigranten;
- Stimuleren en faciliteren van particuliere initiatieven voor huisvesting van arbeidsmigranten;
- Actualiseren van het Speelruimtebeleid.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

In 2020 is de Regionale Woonagenda 2020-2030 vastgesteld. Hierin staat dat de gemeente Neder-Betuwe in totaal 1400 woningen mag bouwen. Hoe we deze opgave willen invullen, werken we uit Jaarstukken

in de nieuwe woonvisie. De nieuwe woonvisie stellen we in 2021 op en is een verdieping van het speerpunt 'wonen voor alle doelgroepen' uit de concept Omgevingsvisie.

Overige ontwikkelingen

Stikstof

In 2019 is door de Raad van State een streep gezet door de PAS (Programma Aanpak Stikstof). Waar 2019 in het teken stond van het onderzoek naar gevolgen van deze uitspraak, zijn in 2020 stappen gezet in het zoeken naar oplossingen. We willen een balans vinden tussen enerzijds natuurherstel en -behoud en anderzijds het mogelijk maken van ruimtelijke initiatieven. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Alle overheidslagen hebben stappen gezet, maar we zijn er nog niet.

Effecten op natuurherstel en -behoud

De provincie Gelderland werkt aan een plan om de stikstofproblematiek aan te pakken, de zogenoemde Gelderse Maatregelen Stikstof (GMS). Voor dit plan maakt de provincie onderscheid in drie gebieden: de Veluwe, de Rijntakken en de Achterhoek.

Voor elk gebied is een begin gemaakt met een integrale gebiedsgerichte aanpak. Gemeenten, waterschappen en de verschillende sectoren zijn hierbij betrokken.

De Omgevingsdienst Rivierenland vertegenwoordigt de regio in het proces. Voor de inhoud heeft de gemeente een beleidsmedewerker ruimtelijke ordening beschikbaar gesteld om deel te nemen. In de bestuurlijke overleggen vertegenwoordigde wethouder Van Someren de regio Rivierenland. Er is regelmatig afgestemd met de andere gemeenten in de regio.

Effecten op de ruimtelijke initiatieven

In 2020 heeft de ODR het voortouw genomen om met de gemeenten in de regio af te stemmen over de laatste stand van zaken. Tevens heeft zij gezocht naar een pragmatische werkwijze zodat zoveel mogelijk vergunningen verleend konden worden. Waar initiatieven vast liepen op stikstof is met de gemeente gezocht naar een oplossing.

De provincie heeft in september 2020 de Beleidsregel intern en extern salderen vastgesteld. Deze beleidsregel geeft handvaten voor mogelijke oplossingen op het gebied van stikstof.

In 2020 waren er geen vergunningen die niet konden worden verleend vanwege het stikstofvraagstuk. Ook heeft het stikstofvraagstuk er niet toe geleid dat bestemmingsplannen niet konden worden vastgesteld.

Beleidsindicatoren

Naam Indicator:	Eenheid:	Bron:		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	aantal per 1.000 inwoners	CBS	NB	4,00	6,20	3,90	3,50	3,40	3,60	
			L	8,00	7,30	6,80	6,00	5,40	5,80	
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	CBS	NB	125,00	126,00	120,00	116,00	115,00	86,00	
			L	206,00	200,00	189,00	174,00	172,00	163,00	
Hernieuwbare elektriciteit	percentage RWS	NB		31,60	15,10	14,30	14,20	15,80		
			L		11,20	13,10	14,90	16,30	17,60	

NB = Neder-Betuwe

L = Landelijk

Verbonden partijen

Afvalverwijdering Rivierland (Avri)

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Maximaal 75 kilo restafval per inwoner in 2020

In 2020 werkte Avri samen met de acht gemeenten aan het terugdringen van het restafval in de regio Rivierland. Ook voerde ze de taken rondom de inzameling en verwerking van afvalstoffen en grondstoffen uit binnen de kaders die door de deelnemende gemeenten zijn vastgesteld. Volgens de begroting Gemeenschappelijke Regeling (GR) Avri 2020 werd in dat jaar verwacht uit te komen op 60 kilo restafval per persoon. Hierdoor werd minder CO2 uitgestoten en konden meer grondstoffen worden hergebruikt. De regionale doelstellingen van de gemeenten van 75 kilo restafval per persoon in 2020 worden naar verwachting behaald.

Overige beleidsdoelstellingen:

- voortzetten van het huidige dienstenpakket, waarbij de uitvoering van nieuw afvalbeleid (omgekeerd inzamelen) voor een verschuiving in de omvang van diensten zorgde. Avri legde daarbij de focus op de inzameling van grondstoffen en verminderde de service op restafval.
- optimalisatie van de brengvoorziening bij de milieustraat.
- Ontwikkeling flankerend beleid:
 - nauwkeurig volgen van de effecten van het nieuwe afvalbeleid waar het gaat om scheidingsresultaten, vervuiling, zwerfafval en maatregelen en mogelijkheden om de hoeveelheid restafval verder terug te dringen.
 - aanbieden inzameling van incontinentiemateriaal als plus-taak.
 - onderzoek doen om bewoners te ondersteunen om o.a. groente- en fruitafval makkelijker te scheiden.
 - onderzoeken van inzameling van afvalstromen bij scholen om die meer te ondersteunen in het scheiden van afval en onderzoeken of dit in het basispakket van dienstverlening aan scholen ondergebracht kan worden.
- doelgerichte communicatie voor gedragsverandering van inwoners in het beter scheiden en aanbieden van hun afval.
- proactief inspelen op veranderingen in de maatschappij en maatschappelijke initiatieven faciliteren (de gemeente als zich aanpassende organisatie).

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		In verband met rekenrente stortplaats een verwacht negatief effect op de jaarrekening Avri van € 704.000. Voor het totale jaarrekeningtekort van de Avri verwijzen we u naar de jaarstukken die in juni in de raad zijn behandeld.

Ontwikkelingen?

Over de resultaten van Avri (Afval) de daarbij behorende middelen informeerden wij de raad afzonderlijk via het raadsvoorstel over de jaarstukken 2020 van Avri.

Omgevingsdienst Rivierenland

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Een gezonde, veilige, leefbare en duurzame leefomgeving (overeenkomstig de programmabegroting 2020 van de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)).

Vergunningverlening

Afhandelen van aanvragen omgevingsvergunningen binnen de wettelijke termijnen en het beoordelen van meldingen op juistheid en volledigheid.

1. tijdige en geïntegreerde vergunningen
2. voldoen aan inhoudelijke kwaliteit
3. bestuurlijke sturing op strategie en afstemming op ruimtelijke mogelijkheden/ambities
4. uitvoeren werkafspraken

Toezicht en handhaving

Een zodanige naleving van de wettelijke voorschriften dat gezondheid, veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid zo goed mogelijk worden bevorderd.

1. uitvoeren jaarprogramma (werkprogramma) en projecten ketentoezicht
2. efficiënt proces van toezicht en handhaving
3. toezichtplannen en brancheanalyses als basis voor toezicht
4. verbeteren professionaliteit toezichthouders
5. piket neemt in belang toe
6. meer strafrechtelijke aanpak naast bestuurlijk bestraffend optreden

Advisering

Verstrekken van advies op het gebied van geluid, bodem, lucht, monumenten, archeologie en externe veiligheid en afhandelen van handhavings-, bezwaar- en beroepszaken overeenkomstig het regionale VTH beleid, binnen de gestelde termijnen en overeenkomstig de afgesproken kwaliteit.

1. realiseren van de werkprogramma
2. adviseren vanuit de 'Omgevingswet gedachte'
3. verbinding blijven zoeken met opdrachtgever en portefeuillehouders
4. doorontwikkelen van de informatiehuishouding en een informatiebeleidsplan opstellen

Stelseltaken/ketentoezicht

Voldoen aan de kwaliteitscriteria voor ketentoezicht (asbest- en grondstromen, afval en afvalstromen). De Gelderse uitvoering van ketentoezicht samen met de zeven Gelderse omgevingsdiensten en de ketenpartners landelijk op de kaart zetten.

1. zicht krijgen en houden op risicovolle ketens en malafide actoren. Maken van risicoanalyses en het stellen van prioriteiten in de ketenaanpak bij asbest, verontreinigde grond, E-waste en synthetische drugs.
2. gericht nader onderzoek doen naar risicobedrijven in de risicovolle ketens.
3. kunnen optreden bij geground vermoeden. Door handhaving malafide ketenactoren aanpakken.
4. samenwerking met de zeven Gelderse omgevingsdiensten en de ketenpartners.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Over de resultaten van de ODR en de daarbij behorende middelen informeerden wij de raad afzonderlijk via het raadsvoorstel over de jaarstukken 2020 van de ODR.

Casterhoven

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

De locatie Casterhoven voorziet in een behoefte aan nieuwbouwwoningen binnen onze gemeente.

- Casterhoven is de grootste uitbreidingslocatie. In totaliteit worden er circa 550 woningen gebouwd. Dat gebeurt door de uitgifte van bouwrijpe kavels en grondgebonden woningen, die grotendeels projectmatig worden gerealiseerd. Alle noodzakelijke bestemmingsplannen zijn onherroepelijk, waarmee een bouwtitel is ontstaan voor alle woningen.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		In 2020 zijn de laatste twee bestemmingsplannen in procedure gebracht en onherroepelijk geworden. Het gaat om deelgebieden 6 en 7. Hiermee kunnen alle geplande woningen in Casterhoven gebouwd worden.

Ontwikkelingen?

De opgaven die in de grondexploitatie Casterhoven zijn opgenomen, worden nagenoeg alle ingevuld. Om die reden zijn de gesprekken gestart om te komen tot een ontvlechting van de samenwerking met de marktpartijen (GEM). Het resultaat van deze ontvlechting en welke financiële consequenties dat heeft, wordt in de 1e helft van 2021 verwacht.

Wat heeft het gekost?

Programma: P3 Fysieke Leefomgeving				
Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2020		Rekening 2020	Verskil Begr. na wijz. / Rekening
	Voor wijziging	Na wijziging		
Lasten	13.334	15.992	15.677	-315
Baten	-7.477	-10.298	-9.844	454
Exploitatieresultaat	5.857	5.693	5.833	140

+ = nadeel - = voordeel

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Bij programma 3 Fysieke Leefomgeving is aan de lastenkant € 314.000 minder uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 454.000 minder ontvangen dan geraamd. Er is op dit programma een nadelig resultaat van € 140.000.

Verkeer en vervoer (€ 194.000 incidenteel voordeel)

Investerings wegen (€ 116.000 incidenteel voordeel)

Er is een nieuw elementenbestek aanbesteed. Deze aanbesteding is later gestart dan we gepland hadden, waardoor ook de uitvoering later is gestart. Daarnaast heeft Covid-19 ook hier zijn effect gehad. De aannemers hadden minder mensen beschikbaar en zaken waren lastiger te organiseren.

Verkeersveiligheid (Incidenteel voordeel € 62.000)

Er is sprake van minder kapitaalslasten (rente/afschrijving), omdat een aantal projecten is doorgeschoven vanwege integrale planning en corona.

Gladheidsbestrijding (Incidenteel voordeel € 26.000)

De gladheidsbestrijding is uitgevoerd in overeenstemming met het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding. In 2020 zijn er in totaal slechts zeven strooiacties uitgevoerd, waardoor er nu geld over blijft op de begroting. Van januari t/m april 2020 hebben drie volledige strooiacties plaatsgevonden. In de periode oktober t/m december 2020 waren dit er vier. In 2020 waren er geen momenten met langdurige winterse omstandigheden zoals sneeuw en andere neerslag.

Vergunningen / bezwaarschriften (Incidenteel nadeel € 13.000)

Er zijn meer leges ontvangen voor vergunningen (kabels en leidingen) van € 37.000 voordeel. Daar tegenover staan hoge kosten van inhuur personeel derden van € 50.000 nadeel.

Rondweg Opheusden (incidenteel nadeel ad € 25.000)

De raad heeft in september besloten in te stemmen met het in procedure brengen van het bestemmingsplan en hiervoor de middelen ter beschikking gesteld. Deze kosten hangen samen met de voorbereidende werkzaamheden.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 28.000 incidenteel voordeel).

Openbaar groen en (openlucht)recreatie (€ 236.000 incidenteel voordeel)

Groenstroken (€ 119.000 incidenteel voordeel)

In 2014 is de gemeente Neder-Betuwe gestart met het project gemeentelijk grondgebruik. Met dit project wil de gemeente het gebruik van gemeentegrond reguleren. Bewoners die een stukje gemeentegrond, direct grenzend aan hun woonperceel, gebruiken zonder dat daarover afspraken zijn gemaakt, krijgen eventueel de mogelijkheid om deze grond aan te kopen of te huren. Het financiële uitgangspunt is dat het project minimaal kostendekkend moet zijn. Het project loopt over meerdere jaarschijven. De opbrengsten van de grondverkoop zijn in 2020 hoger geweest dan de kosten van de externe inhuur voor dit project.

AVRI (€ 108.000 incidenteel voordeel)

Avri IBOR heeft over het boekjaar 2020 minder uitgaven gedaan voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte op de onderdelen Berm onderhoud en Heesters. Er is een overschot ontstaan van € 108.000.

Een van de taakvelden die de Avri in beheer heeft, is het onderhoud van watergangen. Hier is in 2020 beperkt inzet gepleegd, vooruitlopend op de opgave die wij in 2021 als gemeente hebben op de B watergangen en de ontvangstplicht van het baggerslib uit de A watergangen.

Om in 2021 te voldoen aan de wettelijke baggerplicht is het wenselijk om het overschot van € 108.000 hiervoor in 2021 in te zetten.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 9.000 incidenteel voordeel).

Riolering (€ 241.000 incidenteel nadeel)

Dit bedrag komt voort uit lagere lasten voor riolering in 2020, wat resulteert in een extra btw-nadeel van € 241.000. Onderhoud en vervanging van riolering maakt onderdeel uit van een integrale aanpak van een wijk. Daardoor kunnen plannings niet altijd worden gehaald.

De budgettering voor riolering is een gesloten systeem. Door de komst van het btw-compensatiefonds (BCF) vallen de uitgaven van riolering onder de BCF en kan de btw op uitgaven voor het riool worden gecompenseerd. Bij onze inwoners wordt rioolheffing inclusief btw opgehaald. Conclusie is dat je onder aan de streep altijd een voordeel hebt: de BTW. Door geplande investeringen en uitgaven (ambities) niet of later te doen, kan er minder BTW gecompenseerd worden bij het BCF. Dus staat er onder aan de streep een nadeel (te compenseren BTW).

Afval (€ 73.000 incidenteel nadeel)

Afvalverwijdering en heffing (Avri) (€ 72.000 nadeel incidenteel)

De GR Avri heeft de gemeente coronakosten (€ 52.000) in rekening gebracht. De Avri kan deze kosten niet rechtstreeks declareren bij hogere overheden. En er is minder afvalstoffenheffing ontvangen dan benodigd voor de taak. Dit resulteert in een nadelig btw-bedrag van € 20.000. De uiteindelijke afrekening zal duidelijk worden bij de jaarstukken van Avri over 2020.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 1.000 incidenteel nadeel).

Milieubeheer (€ 43.000 incidenteel voordeel)

Bijdrage ODR (€ 40.000 voordeel incidenteel)

Er is minder inzet nodig gebleken voor de milieuadviesing in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en deelname aan de Regiekamer. Tevens is er minder inzet nodig gebleken voor het toezicht op bouwen en de juridische adviesing. Over de resultaten en de bijbehorende

middelen infomeren we de raad via een afzonderlijk raadsvoorstel over de jaarstukken 2020 van de ODR.

Energiebesparende maatregelen (€ 161.000 voordeel én nadeel)

Van het Rijk is een subsidie ontvangen om huiseigenaren te stimuleren tot kleine energiebesparende maatregelen in huis. In verband met de coronapandemie heeft het Rijk de einddatum voor alle gemeenten verzet van 31 december 2020 naar 31 december 2021. Veel maatregelen konden in 2020 niet veilig worden uitgevoerd. De subsidie van het Rijk is daarom gereserveerd op de rekening derdengelden. Indien de subsidie niet wordt gebruikt, moet deze worden teruggestort.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 3.000 incidenteel voordeel).

Begraafplaatsen en crematoria (€ 89.000 incidenteel voordeel)

Rouwcentrum Markstraat (€ 36.000 voordeel incidenteel)

Het pand is per 30 december 2020 verkocht en financieel afgewikkeld. Door het afboeken van de boekwaarde (nadeel lasten € 223.000) en de opbrengst van de verkoop en het vrijvallen van toevoegingen aan de voorziening voor het onderhoud (voordeel baten € 259.000) is dit per saldo een voordeel van € 36.000.

Baten begraafplaatsen (€ 73.000 voordeel incidenteel)

Er waren in 2020 meer begrafenissen op onze gemeentelijke begraafplaatsen. Hierdoor is er een incidenteel voordeel ontstaan.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 20.000 incidenteel nadeel).

Ruimtelijke Ordening (€ 383.000 incidenteel nadeel)

Implementatie Omgevingswet (€ 42.000 nadeel incidenteel)

De voor 2020 benodigde middelen hebben we te laag ingeschat. Extra kosten zijn onder meer ontstaan door de benodigde externe inhuur voor de pilot Omgevingsplan IJzendoorn en het opstellen van een plan van aanpak voor de transitieperiode. In 2020 is daardoor € 42.000 meer uitgegeven. Deze extra kosten worden gedekt door een hogere onttrekking uit de bestemmingsreserve implementatie Omgevingswet. Per saldo is dit budgetneutraal.

M3 Regiekamer overeenkomsten (€ 308.000 nadeel incidenteel)

In 2020 is sprake van een incidenteel nadeel van € 333.000 (inclusief € 82.000 extra toegerekende overhead). In 2020 zijn als gevolg van corona minder ruimtelijke initiatieven ingediend en zijn voorts ook minder anterieure overeenkomsten opgesteld en afgesloten. Daarnaast hebben lopende initiatieven vertraging opgelopen. Hierdoor is sprake van minder inkomsten (€ 232.000) uit kostenverhaal dan geraamd. Tegenover de lagere inkomsten staan ook lagere uitgaven: er is € 232.000 minder aan inhuur uitgegeven. (Voor een verdere toelichting op minder bestede inhuur van € 232.000 verwijzen wij u naar paragraaf Bedrijfsvoering). Daarnaast is sprake van een eenmalig bedrag van € 101.000 aan niet verhaalbare kosten. Het gaat vooral om voorbereidingskosten van voor 2020 voor het centrumplan Ochten die we nu alsnog als verlies moeten nemen. Hier tegenover staat dat we deze kosten wel hebben meegenomen in de investering voor de herinrichting van het Van Drielplein. De overige niet verhaalbare kosten zijn ontstaan, omdat initiatiefnemers hun initiatief niet hebben doorgezet en er dus geen anterieure overeenkomst is afgesloten.

Overige kleine verschillen

Het incidentele nadeel van € 33.000 is vooral het gevolg van extra kosten voor beleidsvorming algemeen doordat in 2020 meer aan beleid(sregels) is opgesteld dan begroot.

Grondexploitatie niet-bedrijventerreinen, (€ 26.000 incidenteel nadeel)

Dit voordelig resultaat is opgebouwd uit de volgende onderwerpen:

Bouwgrondexploitatie Casterhoven

Binnen het project Casterhoven is in 2020 een voordeel ontstaan van € 30.000. Dit voordeel heeft betrekking op vergoeding voor gemaakte kosten bestemmingsplannen.

Ophogen Verliesvoorziening

Neder-Betuwe kent een aantal grondexploitaties die eindigen met een verlies. Deze verliezen moeten financieel worden afgedekt. Aan de ene kant wordt uit de verliesvoorziening een onttrekking gedaan van € 75.000 voor het afsluiten van twee grondexploitaties en aan de andere kant neemt het verlies van de lopende grondexploitaties af met € 29.000. Dit betekent dat de verliesvoorziening voor grondexploitaties in totaliteit met € 46.000 moet worden opgehoogd. Voor meer informatie hierover verwijzen wij u naar paragraaf 6 Grondbeleid.

Voor de diverse grondexploitatieprojecten is in totaliteit € 793.000 minder besteed dan geraamd. Hier tegenover staat dat er voor € 793.000 minder aan kosten zijn toegevoegd aan de boekwaarden van de diverse projecten.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 10.000 incidenteel nadeel).

Wonen en Bouwen (€ 4.000 incidenteel nadeel)

Het nadeel is het gevolg van meer lasten (€ 145.000) tegenover meer baten (€ 141.000 en is opgebouwd uit de volgende onderwerpen:

Begeleiding diverse ruimtelijke procedures

Er is sprake van een incidenteel nadeel van € 157.000. Deels is dit het gevolg van het hanteren van niet kostendekkende legestarieven in 2020. Inmiddels zijn de betreffende legestarieven per 2021 verhoogd. Daarnaast zijn in 2020 voor een groot aantal plannen (principeverzoeken, bestemmingsplannen, wijzigingsplannen) al forse (interne en externe) kosten gemaakt, waarvoor we de leges pas in 2021 ontvangen. Tenslotte bestaat een deel van de M2 initiatieven uit zogenaamde legalisatieverzoeken waarvoor we de gemeentelijke uren niet kunnen verhalen. Dit geldt ook voor de kosten die we al maken in het voortraject met de initiatiefnemer, nog voordat sprake is van een concreet plan en eventueel een formele beoordeling ervan.

Leges Omgevingsvergunning- bouwen (€ 154.000 voordeel)

Het voordeel van de leges bouwvergunningen ten opzichte van de eerder bijgestelde begroting is het gevolg van enkele omvangrijke initiatieven eind 2020 en daarmee gepaard gaande aanvragen en legeskosten.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 1.000 incidenteel nadeel).

Kleine verschillen op de overige taakvelden binnen dit programma incidenteel voordeel € 25.000

Investerings

Programma:3 Fysieke Leefomgeving						
	Startjaar	Investerings- bedrag	Uitgaven tot 31-12-2020	Restant per 31-12-2020	Voortgang	
					Beleidsmatig	Financieel
Wateroverlast veilingterrein Kesteren*	2018	235	246	-11		Afsluiten
	Toelichting: Op het budget is verrekend 50% van de aansluiting Veilingterrein via de Fruitstraat naar de Hoofdstraat. De investering kan hiermee afgesloten worden met een kleine overschrijdig					
GRP 2018 Afkoppelen fase 2*	2018	775	469	306		
	Toelichting: De werkzaamheden in de Vogelbuurt Opheusden zijn in 2019 voorbereid en aanbesteed. Begin 2020 is gestart met de ontwikkelfase waarin het Definitief Ontwerp samen met de aannemer verder is doorontwikkeld tot Uitvoeringsontwerp. In het najaar van 2020 is gestart met de uitvoering van de werkzaamheden. Deze worden begin 2021 afgerond. Het krediet moet worden meegenomen naar het volgende dienstjaar. Dit krediet is gekoppeld aan de volgende investeringen: 121112 Wegenbeheer Vogelbuurt 1, 121131 Verkeer & Vervoer Fazantstraat, 50001 Groen-Bomen Smachtkamp, 50002 Groen-plantvakken, 50003 Speelruimte.					
* Onderdeel van het GRP 2014-2018		1.010	715	295		
Investering waterplan 2019-2021	2019	210	53	157		
Vogelbuurt 1 Opheusden 2019	2019	92	25	67		
Bomenbuurt 2019	2019	887	207	680		
Oranjebuurt 1 Dodewaard	2019	500	130	370		
Oranjebuurt II - Dodewaard 2020	2020	549	32	517		
Vogelbuurt II - Opheusden 2020	2020	1.062	16	1.046		
Nassaulaan - Kesteren 2020	2020	363	2	360		
Het Panhuis - Kesteren 2020-2021	2020	59		59		
De Heuning - Ochten 2019	2019	52	26	25		
De Heuning - Ochten 2020	2020	28		28		
Druriolering (pompen, leidingwerk, schakelkasten) 2019	2019	365	61	304		
Drukriolering (buiten-opstellingsk) 2019 - 2023	2019	65	16	49		
Rioolgemalen (kst electra+append.) 2019 - 2023	2019	74	51	23		
Rioolgemalen (pomp, insp, leidingw) 2019 - 2023	2019	179	99	80		
Rioolgemalen (gemalen bouwput) 2019 - 2023	2019	42	31	11		
De Leede II - Kesteren 2021	2021	392	4	389		
	Toelichting: Op dit project zijn uren geboekt t.b.v. het opstellen van de projectenkalender. De daadwerkelijke voorbereiding is nog niet gestart. Vooruitlopend op de start van de voorbereiding is al begonnen met het opstellen van de projectenkalender en inventarisatie van het project en zijn er facturen in 2020 op geboekt.					
Dichterswijk/Romeinsebuurt - Kesteren 2021	2021	1.100	1	1.099		
	Toelichting: De werkzaamheden in de Dichterswijk Romeinsebuurt in Kesteren starten in 2021 met de voorbereiding. In het najaar van 2021 wordt het werk aanbesteed. Vooruitlopend op de start van de voorbereiding is al begonnen met de inventarisatie van het project en zijn er uren in 2020 op geboekt. Dit krediet is gekoppeld aan de volgende investeringen: 121113 Wegenbeheer.					
Vervangen/renewen riolering 2022	2022	364	229	134		

	<p>Toelichting: In 2020 hebben wij integraal gewerkt aan een aantal rehabilitatieprojecten. De herinrichting van de openbare ruimte pakken wij daarbij integraal aan, wat betekent dat wij maatregelen in één keer en in combinatie in zowel 'grijs'(wegen), 'groen' en 'blauw'(water; riolering) uitvoeren. Deze werkwijze wordt momenteel verder verankerd in de voorbereiding naar een integraal beheerplan voor de openbare ruimte (IBOR). De met de integrale herstructurering van buurten en wijken benodigde middelen zijn beschikbaar vanuit onze beheerbudgetten voor de afzonderlijke taakvelden. Voor rioleringswerkzaamheden betekende dit dat we de hiervoor beschikbare middelen in tijd naar voren moesten halen. Concreet: de in de meerjarenbegroting voor 2022 gereserveerde middelen voor riolering hebben we deels al in 2020 moeten inzetten.</p>					
<i>Waterplan 2022</i>	2022	190		190		
<i>Waterplan 2023</i>	2023	200		200		
<i>Relinen kwetsbare riolering 2022</i>	2022	306		306		
<i>Relinen kwetsbare riolering 2023</i>	2023	300		300		
<i>Vervangen/reoveren riolering 2023</i>	2023	300		300		
<i>Adaptieve klimaat maatregelen 2022</i>	2022	215		215		
<i>Adaptieve klimaat maatregelen 2023</i>	2023	215		215		
<i>vGRP 2019-2023</i>		8.107	983	7.124		
<i>Bermverharding 2020</i>	2020	150	145	5		
<i>Bomenbuurt wijk Ochten</i>	2019	980	251	729		
<i>Nassaulaan eo Kesteren</i>	2020	520	2	518		
<i>Wijk Dodewaard</i>	2019	1.800	140	1.660		
<i>Vogelbuurt 1 Opheusden</i>	2020	720	403	317		
<i>Vogelbuurt 2 Opheusden</i>	2019	880	16	864		
<i>Wijk Kesteren</i>	2021	1.400	1	1.399		
	<p>Toelichting: Het investeringskrediet project Dichterswijk Romeinsebuurt te Kesteren is beschikbaar gesteld voor 2021. Vooruitlopend zijn er in 2020 voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd en op het project geboekt.</p>					
<i>Bermverharding 2021</i>	2021	150		150		
<i>Wegenbeheer op basis, rehabilitatie en bermverhardingen</i>		6.600	957	5.643		
<i>Af-/toerit A15 (Dodewaard)</i>	2019	300	18	282		
<i>Dorpsstraat (Opheusden)</i>	2019	100		100		
<i>Hamsestraat (Opheusden)</i>	2019	50	34	16		
<i>Hoeflaan (Ochten)</i>	2019	50		50		
<i>Hoofdstraat Kesteren</i>	2019	100	9	91		
<i>Hoofdstraat, Fruitstraat- rotonde Broekdijk (Kesteren)</i>	2020	200		200		
<i>Kruising Fruitstraat - Hoofdstraat</i>	2019	50	4	46		
<i>Matensestraat, komgrens-Dalwagen (Dodewaard)</i>	2019	50		50		
<i>Oranjestraat (Ochten)</i>	2019	50	1	49		
<i>Station Opheusden</i>	2019	300	21	279		
<i>Welysestraat (Wely)</i>	2019	75	1	74		
<i>Fietsbrug Meersteeg (Echteld)</i>	2020	200	3	197		
<i>Fazantstraat (Opheusden)</i>	2020	80		80		
<i>Spoorstraat (Kesteren)</i>	2020	200		200		
<i>Wijk De Leede - oud Kesteren</i>	2021	75		75		
<i>Keizerstraat, Dorpsstraat-Heuningstraat (Ijzendoorn)</i>	2021	75		75		
<i>Molenstraat-Heuningstraat (Ijzendoorn)</i>	2021	250		250		
<i>Dorpsstraat (Ijzendoorn)</i>	2022	40		40		
<i>Eldik, diverse wegen</i>	2022	50		50		
<i>Oude Broekdijk (Kesteren)</i>	2023	32		32		
<i>44 RI-straat (Ochten)</i>	2024	40		40		
<i>Uitvoeringsprogramma NBVVP</i>		2.367	91	2.276		

Startersleningen	2014	450	-220	670		
Duurzaamheidsleningen	2016	250	242	8		
Duurzaamheidsleningen (asbestsanering)	2019	500	113	387		
Fietspad Broekdijk	2019	1.148	-29	1.177		
Servicebus gebouwenonderhoud	2016	40	39	1		afsluiten
Onderhoud werkplaats Kesteren	2019	52	63	-11		afsluiten
	Toelichting: het krediet had betrekking op o.a. de dakrenovatie van de gemeentewerf Kesteren en plaatsen van zonnepanelen. Project is na tevredenheid afgerond en kan worden afgesloten met een kleine overschrijding.					
ABC SV 2e fase	2020	75	32	43		
Bonegraaf oost	2020	65	46	19		
Poort van Ochten	2020	65	39	26		
<i>Herinrichting buitenruimte dorps huis IJzendoorn</i>	2021	300		300		
<i>Vorbereidingskrediet Randweg Opheusden</i>	2021	400		400		
<i>Bomenbuurt Uitstraling openbaar groen bij revitaliseringsprojecten</i>	2021	40		40		
<i>Oranjebuurt Uitstraling openbaar groen bij revitaliseringsprojecten</i>	2021	25		25		
<i>Vogelbuurt Uitstraling openbaar groen bij revitaliseringsprojecten</i>	2021	30		30		
		21.525	3.072	18.453		

Mutaties in reserves

Programma: Fysieke leefomgeving				
Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2020		Rekening 2020	Vershil
	Voor wijziging	Na wijziging		Begr. na wijz. / Rekening
Reserve: Bovenwijkse voorzieningen				
Toevoegingen	0	288	288	0
Onttrekkingen	-43	-554	-554	0
Reserve: Essentaksterfte				
Toevoegingen	0	236	236	0
Onttrekkingen	0	-79	-79	0
Reserve: Kapitaallasten				
Toevoegingen	0	513	513	0
Onttrekkingen	0	-2	-1	1
Reserve: Laanboomhuis				
Toevoegingen	0	400	400	0
Onttrekkingen	0	-340	-357	-17
Reserve: Omgevingswet				
Toevoegingen	0	57	57	0
Onttrekkingen	0	-130	-172	-42
Reserve: Ruimtelijke investeringen				
Toevoegingen	0	228	228	0
Onttrekkingen	0	-30	-30	0
Totaal	-43	587	529	-58

+ = nadeel - = voordeel

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Bestemmingsreserve Implementatie Omgevingswet (€ 42.000 voordeel, incidenteel)

Uit de bestemmingsreserve Omgevingswet is € 42.000 meer onttrokken dan geraamd.

Voor de Implementatie van de Omgevingswet zijn in 2020 meer uitgaven gedaan dan geraamd.

Voor meer informatie over deze hogere uitgaven verwijzen wij u naar het onderdeel 'wat mag het kosten' in programma 3 Fysieke Leefomgeving.

U heeft een bestemmingsreserve Implementatie Omgevingswet in het leven geroepen voor dekking van de uitgaven voor Implementatie Omgevingswet. Uit deze bestemmingsreserve wordt € 42.000 meer onttrokken om deze extra kosten te dekken.

Het overige voordeel van € 16.000 betreft overige kleine verschillen.

Programma 4 Economie

Missie

We streven naar economische groei door te werken aan een goed ondernemersklimaat, goede ondernemersdienstverlening en een goede kwaliteit van onze werklocaties. Tevens moeten onze winkelkernen vitaal zijn door in te zetten op ontwikkeling en behoud van gebieden met winkelconcentraties. We stimuleren economische groei via uitbreiding van verblijfs- en dagrecreatie, waarbij we de sterke kanten en mogelijkheden van de gemeente benutten. Kwaliteitsverbetering is hierbij het uitgangspunt. We ontwikkelen de mobiliteit in onze gemeente zo, dat deze de bereikbaarheid, de verkeersveiligheid en leefbaarheid versterkt.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

- [Businessplan voor de Bedrijfsomgeving Panhuis Kesteren \(2013\)](#)
- [Neder-Betuws Verkeer-en Vervoerplan, beleidsrapportage \(2018\), \(achtergrondrapportage\)](#)
- [Masterplan Centrum Kesteren \(2011\)](#)
- [Visie op recreatie en toerisme Neder-Betuwe \(2013\)](#)
- [Regionale detailhandelsstructuurvisie Rivierenland \(2014\)](#)
- [Detailhandelsstructuurvisie Neder-Betuwe \(2016\)](#)
- [Structuurvisie Neder-Betuwe 2018 \(2018\), \(kaart\)](#)
- [Kadernota basismobiliteit \(2015\)](#)
- [Intergemeentelijke Strategische Visie Laanboomcentrum Betuwe \(2015\)](#)
- [Ambitiedocument 2016-2020 Regio Rivierenland \(2016\), \(brochure\)](#)
- [Ruimtelijke Strategische Visie Regio Rivierenland \(2019\)](#)
- [Regionaal Programma Werklocaties 2019-2024 \(2020\)](#)
- [Regionaal Investeringsfonds Regio Rivierenland 2016-2020 \(2016\)](#)
- [Nadere regel subsidie Lokaal Investeringsfonds Neder-Betuwe \(2019\)](#)
- [Structuurvisie Agro Business Centre Opheusden \(2014\)](#)
- [Ruimtelijk Kwaliteitskader Agro Business Centre Opheusden \(2017\)](#)
- [Nota Parkeernormen \(2017\)](#)
- [Beheerplan wegen 2018-2021 Neder-Betuwe \(2017\)](#)
- [Beleidsrichtlijnen Kantoren op bestaande bedrijventerreinen \(2020\)](#)

Thema's

4.1 Goed Ondernemersklimaat

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Plaatsing van Neder-Betuwe in de bovenste helft van de ranglijst van MKB-vriendelijkste gemeenten.

- Opstellen van een plan van aanpak voor verdere verbetering van de ondernemersdienstverlening / het ondernemersklimaat;
Op basis van de resultaten uit de ondernemersenquête 2018 (nulmeting), de discussieavond tussen OVNB-ondernemers en leden van het college en de raad (van 20 maart 2019) en de ervaringen van het Bedrijvenloket is een Plan van Aanpak opgesteld met verbeter- en actiepunten voor het versterken van de ondernemersdienstverlening.
- Uitvoeren van de diverse actiepunten uit het plan van aanpak in afstemming met het bestuur van ondernemersplatform OVNB.
- Aanmelden voor deelname aan de verkiezing van de MKB-vriendelijkste gemeente in Nederland 2019/2020.
- Wij werken aan doorontwikkeling van de in 2019 gestarte meerjarige subsidieregeling Lokaal InvesteringsFonds (LIF) om de lokale economie te stimuleren.
- Ondersteunen van (startende) ondernemers.
- Opstellen van een jaarlijkse Economische Rapportage en frequente berichtgeving over ontwikkelingen binnen het economische (beleids-)terrein.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		De economische rapportage 2019 wordt pas in 2021 opgeleverd. Door corona hebben andere prioriteiten voorrang gekregen. Zie de toelichting onder Ontwikkelingen.

Ontwikkelingen?

Versterken ondernemersdienstverlening

We hebben het plan van aanpak Versterken Ondernemersdienstverlening dit jaar opgesteld voor uitvoering in de periode van 2020-2022. Het is een dynamisch plan. Door periodiek bij te stellen, kunnen we inspelen op de actualiteit. De samenwerking met ondernemers staat voorop. De ondernemers kunnen zich vinden in de speerpunten.

Deelname verkiezing MKB-vriendelijkste gemeente

In 2019/2020 werd gemeente Neder-Betuwe aangemeld voor de verkiezing van MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland. Daarbij werden naast de vragenlijst van MKB Nederland aanvullende vragen voor onze gemeente toegevoegd aan de standaard vragenlijst. De aanmelding startte in de eerste helft van 2020. Dit gaat via een online-enquête onder ondernemers. Per gemeente worden de scores op vier pijlers bepaald. In de raadsinformatiebrief van 1 december 2020 hebben wij de conceptrapportage MKB vriendelijkste gemeente 2020 met u gedeeld.

Subsidieregeling innovatieve of duurzame ideeën door samenwerkende ondernemers

In 2020 zijn er twee LIF aanvragen gedaan. Beide zijn positief beoordeeld door de beoordelingscommissie en het college heeft besloten zowel aan Laanboomhuis/TCO als RBT/Betuwe Grand Cru een subsidie toe te kennen. Na toekenning resteert er € 2.500. Dit bedrag is aan het budget (van € 20.000,-) voor 2021 toegevoegd. Het Laanboomhuis ontving in 2020 ook een RIF subsidie. Er is de nodige aandacht geweest voor attentie op de subsidieregeling door berichtgeving in social media, informatie op de website en het delen in ondernemersnetwerken.

Bedrijvenloket Neder-Betuwe

(Startende) ondernemers konden met hun vragen terecht bij het Bedrijvenloket Neder-Betuwe. Eerder was ook sprake van een ondernemersspreekuur. Hiervan is weinig gebruik gemaakt. Starters zijn doorverwezen naar organisaties en programma's, die hen ondersteuning bieden (Kamer van Koophandel, partners ondernemersspreekuur Neder-Betuwe, programma voor Gelderse starters www.startversneller.nl)

Economische rapportage 2019 komt later

De economische rapportage 2019 is vertraagd als gevolg van werkdruk door corona. Daarnaast waren de cijfers later beschikbaar door een fout in het Dashboard. Ook de cijfers van 2020 zijn door corona vertraagd geëncquêteerd (uitgevoerd door de Provincie). Hierdoor wordt deze rapportage ook later opgesteld.

4.2 Recreatie en Toerisme

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Het zo goed mogelijk benutten van het landschappelijk schoon van Neder-Betuwe

- Voortzetten van de jaarlijkse financiële steun aan het Regionaal Bureau voor Toerisme Rivierenland (RBT) en jaarlijks nabespreken op basis van gemaakte prestatieafspraken.
- Voor het aantrekken van meer recreanten wordt in samenwerking met het RBT en het Platform Recreatie & Toerisme gewerkt aan:

- Streven naar het aanbieden van een kwalitatief en onderscheidend aanbod aan routes voor zowel fietsers als wandelaars. In 2019 is een nieuwe route ontwikkeld: de Laanbomenroute Betuwe. Hierin zijn sectoren zoals de Agribusiness en Recreatie & Toerisme met elkaar verbonden. De route is uitgewerkt samen met de gemeenten Buren en Overbetuwe en met ondernemers uit de laanboomsector, de recreatie en de horeca. In 2020 is de ambitie om het aantal informatieborden bij deze route uit te breiden.
- Promotie & marketing van onze wandel- en fietsroutes door RBT Rivierenland met subsidie vanuit het provinciale programma Sterke Gelderse Routes.
- Promotie & marketing in samenwerking met ondernemers door Neder-Betuwe pagina's en advertenties in de jaarlijkse uitgave RVRNLND Magazine (oplage 77.000 exemplaren).
- Uitvoeren van acties uit de lokale visie Recreatie en Toerisme.
- Stimuleren en helpen van ondernemers bij nieuwe initiatieven, die bijdragen aan een betere kwaliteit en meer recreatieaanbod.
- Planontwikkeling van het gebied Veerhaven Ochten en het daarbij zo goed mogelijk benutten van kansen voor versterking van de gebruikswaarde van het gebied. Wij voeren met de samenwerkingspartners Rijkswaterstaat, Waterschap Rivierenland en provincie Gelderland de publieke ontwikkeling van het gebied Veerhaven Ochten uit. Dit doen we in samenhang met de opgaven van deze partners in de periode tot en met 2023. Dan wordt ingezet op het aantrekken van marktpartijen voor de private gebiedsontwikkeling van o.a. het Toeristisch Overstap Punt, Bezoekersinformatiecentrum en extensieve dag- en verblijfsrecreatie.
- Faciliteren en starten van initiatieven en projecten uit het Landschaps Ontwikkelingsplan (LOP).
- Inzetten op een aaneengesloten netwerk van klompenpaden. Naast de ontwikkeling van het klompenpad Opheusden worden ook klompenpaden in Dodewaard, Ochten en IJzendoorn uitgevoerd. De realisatie hiervan wordt in samenhang gebracht met de dijkversterking van de Waalbandijk en de ontwikkelingen bij de Veerhaven Ochten en van Dekker in de Willemspolder en Gouverneurspolder. Doel is te komen tot een integrale gebiedsontwikkeling en het genoemde netwerk van klompenpaden.
- Ondersteunen Uit@waarde bij de doorontwikkeling van het bestaande regionale fietsroutenetwerk. In regionaal verband is Uit@waarde verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het fietsknooppunten netwerk. Hiertoe is voor onze gemeente een overeenkomst afgesloten voor tien jaar (2019 - 2029).

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>- De doorlooptijd van het Landschap Ontwikkelingsplan (LOP) is tien jaar. In 2020 hadden we het voornemen de actualisatie in gang te zetten. Pas na de kadernota is duidelijkheid gekomen over de continuïteit van het LOP. De actualisatie laten we parallel lopen met de ontwikkeling van het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR). Planning is om IBOR en LOP gezamenlijk te agenderen voor december 2021.</p> <p>- De uitbreiding van informatieborden is er nog niet. Wel heeft de gemeente gezorgd voor een herdruk van de fietskaart. Deze wordt gratis verspreid bij o.a. laanboomkwekers en toeristische ondernemers voor hun gasten.</p>

Ontwikkelingen?

Nieuwe regionale economische ambities voor de periode 2021-2024

In 2020 is vanuit de regio gestart met het proces om te komen tot een nieuw regionaal economisch ambitiesdocument voor Rivierenland voor de periode 2021 - 2024.

In het proces is eerst teruggekeken met een evaluatie van het huidige ambitiedocument (2016-2020) en van de RIF regeling als financieel instrument daarin. Daarnaast is er een economische analyse van de regio gemaakt. In oktober zijn deze rapportages aan de raden voorgelegd. Eind 2020 is fase 3 ingegaan met het opstellen van de contouren voor het nieuwe vierjarige Ambitiedocument om eind 2020/begin 2021 te bespreken in de gemeenteraden van de individuele regiogemeenten.

Vernieuwing campagne Gelderse Streken

De campagne is ook regionaal ingezet waarbij regio Rivierenland wordt gepromoot via het merk 'Betuwe':

[Gelderland levert je mooie streken - Fiets- en wandelprovincie #1 \(geldersestreken.nl\)](https://www.geldersestreken.nl)

Wandelnetwerk

Op initiatief van de provincie Gelderland worden de huidige routenetwerken uitgebreid naar wandel-, fiets-, MTB-, ruiters- en vaarroutes. Er is gestart met een inventarisatie en in 2021 wordt de ambitie voor de verdere ontwikkeling vastgesteld.

Toeristische informatie makkelijker bereikbaar voor toeristen

In 2020 is de nieuwe website 'WelkomindeBetuwe.nl' samen met het Bureau voor Toerisme ontwikkeld. Hierop is de toeristische informatie makkelijker beschikbaar voor de toerist. Dit was een van de acties uit de lokale visie Recreatie en Toerisme.

Veerhaven Ochten

Samen met de provincie is er een rapportage opgeleverd over de Veerhaven Ochten als locatie voor een waterbelevingscentrum. Het concept bestaat uit een beoordeling van de geschiktheid van de plek met vervolgens suggesties voor een eventuele formule voor een waterbelevingscentrum.

Resultaten initiatieven en projecten uit het Landschaps Ontwikkelingsplan (LOP)

- *Klompenspadden Dodewaard, Ochten en IJzendoorn/Echteld*

Er zijn verschillende werkgroepbijeenkomsten geweest. De vrijwilligersgroepen hebben met ondersteuning van Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG in 2020) grondeigenaren benaderd. Vanwege Corona werd dit proces bemoeilijkt. Verwacht wordt dat deze klompenspadden medio 2021 worden geopend.

- *Bevordering biodiversiteit bij bedrijven*

In 2020 had SLG voor de leden (kwekers) van de TCO een inspiratieochtend willen organiseren. Dat is vanwege Corona uitgesteld naar het voorjaar van 2021.

- *Opstellen en uitvoeren van beplantings- en biodiversiteitsplannen*

Grondeigenaren in het buitengebied konden zich in 2020 aanmelden voor een beplantings- of biodiversiteitsplan om hun erven en omliggende percelen nog mooier en aantrekkelijker te maken voor inwoners, recreanten, toeristen en tal van diersoorten. In 2020 heeft SLG 16 grondeigenaren geholpen met maken van een beplantings- of biodiversiteitsplan voor hun eigen grond. De uitvoering van deze plannen zijn door de deelnemers zelf afgelopen winter opgepakt. In 2021 krijgt dit project een vervolg.

- *Hoogstamfruitproject: Houd de Bongerd Hoog*

Dit project is in 2020 gestart met de werving van deelnemers. Verschillende particuliere grondeigenaren hebben zich voor dit project aangemeld. Deze deelnemers hebben vanuit dit project hun hoogstamfruitbomen afgelopen winter met subsidie ontvangen. In 2021 krijgt dit project een vervolg.

- *Aanvraag nieuwe subsidie provincie*

De gemeente Neder-Betuwe heeft in 2020 circa € 100.000 subsidie bij de provincie aangevraagd en beschikt gekregen. De subsidie is bedoeld voor uitvoering van projecten gericht op versterking van het actieve groene vrijwilligersnetwerk, ontwikkeling van het Neder-Betuwse Dijkenpad (Klompepad XL) en het herstellen van wielen en kolken in de oude luister. Met deze projecten wordt in 2021 gestart.

- *Gezamenlijke aanvraag subsidie in 2020 in het kader van de RegioDeal*

De gemeente Neder-Betuwe participeert in regionale projecten om de biodiversiteit te stimuleren, waaronder het opstellen van een biodiversiteitskaart. De input kan gebruikt worden voor het nieuw op te stellen LOP. De subsidie is inmiddels beschikt.

4.3 Winkelconcentraties

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Actief verbeteren van het voorzieningenniveau en de leefbaarheid van de kernen

- De winkelconcentratieplannen in Ochten, Kesteren, Opheusden en Dodewaard uitvoeren zoals beschreven in de Detailhandelsstructuurvisie. We doen dit vanuit een faciliterende en regisserende rol.
- Het college heeft aangegeven, dat de prioriteit ligt bij de kernen Ochten en Kesteren. Hieraan geven wij voorrang. Dodewaard is inmiddels uitgevoerd met de komst van de Action en de al opnieuw ingerichte openbare ruimte.
- De herinrichting van de Hoofdstraat in Kesteren 2e fase uitvoeren.
- Afronden van de planvorming rond de ontwikkeling van het centrumplan in Ochten en starten met de uitvoering.
- Verdere integrale uitwerking van de planvorming rond het centrumplan Opheusden.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Afronding planvorming rond ontwikkeling centrumplan Ochten is nog niet gelukt. Centrumplan Opheusden is tijdelijk geparkeerd. Zie toelichting onder Ontwikkelingen.

Ontwikkelingen?

Herinrichting openbare ruimte centrum Kesteren klaar

De herinrichting openbare ruimte centrum Kesteren is geheel afgerond in 2020.

Geen overeenstemming centrumplan Ochten

Afronding van de planvorming rond de ontwikkeling van het centrumplan in Ochten en starten met de uitvoering is niet gelukt. De initiatiefnemers hebben tot nu toe (in 2020) geen overeenstemming met elkaar bereikt over de manier waarop het centrumplan uitgevoerd kan worden. De gemeente faciliteert de ontwikkelingen rondom vastgoed, maar is hierin geen trekker.

Centrumplan Opheusden tijdelijk geparkeerd

In afwachting van het proces rond de randweg Opheusden is het centrumplan Opheusden tijdelijk geparkeerd. Daarnaast is aangegeven dat voorrang wordt gegeven aan het centrumplan Ochten.

4.4 Glasvezelverbindingen

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Stappen naar een 100% dekkend glasvezelnetwerk

- In regionaal verband mogelijk maken en stimuleren van de aanleg van een breedbandnetwerk in het buitengebied.
- De ambities zijn te komen tot een 100% dekkend breedbandnetwerk, een open netwerk dat toekomstbestendig is en waarbij geen buitengebied-toeslag wordt berekend.
- Wij werken in regionaal verband mee aan het proces en de afstemming met Regio Rivierenland en de overige samenwerkende gemeenten.
- Binnen de kaders van de eerder uitgezette Europese aanbesteding zal met een enkelvoudige onderhandse aanbesteding een opdracht voor ontwerp, aanleg, onderhoud en beheer (van de zogenaamde witte adressen) worden gegund aan een marktpartij.

- Een op te richten Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) zal opdrachtgever worden voor de externe partij en eigenaar van het breedbandnetwerk voor de zogenaamde witte adressen.
- Het UBR zal een lening afsluiten voor het aanleggen van het breedbandnetwerk, waarbij iedere gemeente garant staat voor het eigen aandeel hierin. De lening kan worden afgesloten nadat de onderhandse aanbestedingsprocedure met de externe partij is afgerond.
- Aan de gemeenteraden van de zeven samenwerkende gemeenten wordt (wanneer de exacte bedragen vanuit de aanbestedingsprocedure bekend zijn) gevraagd naar verhouding van het aantal adressen akkoord te gaan met een garantstelling voor de lening bij een bank.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Voortgang aanleg glasvezelnetwerk buitengebied

In 2020 is de aanleg van het glasvezelnetwerk in het buitengebied van zeven gemeenten in de regio Rivierenland verder gevorderd. Eind 2020 zijn de laatste voorbereidingen getroffen voor de eerste glasvezelaansluitingen van inwoners op dit netwerk. Er is veel aandacht geweest voor de informatievoorziening aan inwoners met een deur-tot-deur actie op de nog niet aangemelde (witte) adressen. Deze actie heeft veel nieuwe aanvragen opgeleverd. De partij die het netwerk in opdracht van UBR aanlegt is het kabelbedrijf Digitale Stad. De regio plaatst nieuwsberichten en voortgangsinformatie op de website www.UBRivierenland.nl

Overige ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Beleidsindicatoren

Naam Indicator:	Eenheid:	Bron:		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Funciemenging	percentage	LISA	NB	54,30	54,20	54,20	55,40	55,90	57,10	
			L	52,10	52,00	52,20	52,50	52,80	53,20	
Vestiging (van bedrijven)	aantal per 1.000 inwoners	LISA	NB	138,20	141,10	145,10	142,90	146,60	152,20	
			L	127,70	131,40	136,50	139,70	145,50	151,60	
Verkeersveiligheid (geregistreerde ongevallen)	aantal per 1.000 inwoners	Waarstaatjegemeente.nl	NB	8,20	10,00	10,40	11,00	10,80	10,80	
			L	5,60	6,70	7,40	7,30	7,50	7,50	

NB = Neder-Betuwe

L = Landelijk

Verbonden partijen

Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

- Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openluchtrecreatie en het toerisme in het gebied met bestemming van het landschappelijke karakter.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Niet van toepassing.

Industrieschap Medel

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

- Het uitgeven van bouwrijpe kavels op het bovenregionale bedrijventerrein.
- Participeren in de Logistieke Hotspot Rivierenland.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Het bestemmingsplan Medel afronding is door de vernietiging door de Raad van State opnieuw in procedure. De uitvoering van de opgaven uit de grondexploitatie Medel afronding loopt hiermee vertraging op. Voor het resultaat van de grondexploitaties Medel I en Medel afronding is er geen verandering.

Ontwikkelingen?

Het bestemmingsplan Medel afronding is opnieuw in procedure en door de gemeenteraad van Tiel vastgesteld. Tegen dat bestemmingsplan is wederom beroep ingesteld bij de Raad van State. De verwachting is dat de Raad van State in het vierde kwartaal van 2021 uitspraak doet.

Waterbedrijf Vitens N.V.

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Inwoners van Neder-Betuwe voorzien van kwalitatief goed drinkwater:

- De inwoners van Neder-Betuwe voorzien van kwalitatief goed drinkwater tegen een zo laag mogelijke prijs.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Geen ontwikkelingen te melden.

Wat heeft het gekost?

Programma: P4 Economie				
Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2020		Rekening 2020	Verskil Begr. na wijz. / Rekening
	Voor wijziging	Na wijziging		
Lasten	4.305	4.099	2.160	-1.939
Baten	-3.768	-3.648	-1.731	1.917
Exploitatieresultaat	537	451	429	-23

+ = nadeel - = voordeel

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Bij programma 4 Economie is aan de lastenkant € 1.939.000 minder uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 1.917.000 minder ontvangen dan geraamd. Er is op dit programma een voordelig resultaat van € 23.000.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur (€ 12.000 incidenteel voordeel)

Herstructurering bedrijventerrein Panhuis

Binnen het project herstructurering bedrijventerrein Panhuis is een voordeel ontstaan van € 36.000. Dit voordeel gaat over lagere kapitaallasten dan geraamd.

Grondexploitaties (industrieterreinen)

Onder dit taakveld vallen ook alle grondexploitaties (industrieterreinen). Voor deze grondexploitaties zijn voor € 1,879 miljoen minder lasten zijn gebleken dan geraamd. Hier tegenover staat dat voor deze grondexploitaties € 1,879 miljoen minder kosten zijn toegevoegd aan de boekwaarden van de diverse projecten.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 24.000 incidenteel nadeel).

Kleine verschillen op de overige taakvelden binnen dit programma incidenteel voordeel € 11.000

Investerings

Programma: 4 Economie						
	Startjaar	Investerings- bedrag	Uitgaven tot 31-12-2019	Restant per 31-12-2019	Voortgang	
					Beleidsmatig	Financieel
Ontwikkeling Veerhaven Ochten	2018	100	4	96		
	<p>Toelichting: Het totale projectbudget voor de realisatie van de gebiedsontwikkeling door publieke partijen (fase 1) bedraagt (incl. baggeronderhoud veerhaven en herstel oever) € 4.100.000,-. De raad van de gemeente Neder-Betuwe heeft tijdens de begrotingsbehandeling op 9 november 2017 besloten met een bedrag van € 100.000,- bij te dragen aan de (publieke) gebiedsontwikkeling van Veerhaven Ochten e.o. ten behoeve van verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en versterking van recreatie en toerisme.</p> <p>De ontwikkeling van de Veerhaven hangt samen met de het project dijkversterking dat door het Waterschap Rivierenland wordt uitgevoerd. De verwachting is dat rond 2023 een start kan worden gemaakt met de realisatie van de gebiedsontwikkeling. Op dit moment is nog een beperkt deel uitgegeven en daarom het verzoek om het budget mee te nemen naar 2021.</p>					
Herinrichting v Drielplein Ochten	2020	1.200	3	1.197		
		1.300	7	1.293		

Mutaties in reserves

Programma:				
Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2020		Rekening 2020	Verskil Begr. na wijz. / Rekening
	Voor wijziging	Na wijziging		
Reserve:				
Toevoegingen	0	0		0
Onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal	0	0		0

+ = nadeel - = voordeel

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Er zijn geen verschillen die toegelicht moeten worden.

Programma 5 Wmo, jeugdzorg en participatiewet

Missie

Iedereen doet mee en iedereen doet ertoe

De kracht en mogelijkheden van onze inwoners zijn de vertrekpunten bij de (her)inrichting van het sociale domein. Met en door de inwoners werken wij aan een samenleving waarin ruimte, begrip en aandacht is voor de verschillende identiteiten die onze gemeente rijk is. Het creëren van een klimaat van welzijn is een taak van ons allemaal.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

Algemeen

- [Raadsvisie 2030 \(2019\)](#)
- [Coalitieprogramma 2018 - 2022: 'Samen Bouwen aan ruimte voor de samenleving' \(2018\)](#)
- [Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 \(2012\)](#)
- [Beleidsnota Welzijn in Neder-Betuwe \(2017\)](#), [uitvoeringsplan \(2017\)](#)
- [Algemene subsidieverordening Neder-Betuwe 2019 \(2019\)](#)
- [Nadere regel subsidies voor vrijwilligersorganisaties \(2019\)](#)
- [Nadere regel belangenbehartiging sociaal domein 2019 \(2019\)](#)

Wmo/Jeugd

- [Nota Kernpunten \(2013\)](#), [evaluatie toegang sociaal domein \(2017\)](#)
- [Beleidsplan Wmo/Jeugd 2017-2020 'Verder met Wmo en Jeugd in Neder-Betuwe' \(2017\)](#) en [uitvoeringsplan \(2017\)](#)
- [Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Neder-Betuwe 2020 \(2020\)](#)
- [Verordening Jeugdhulp 2019 \(2019\)](#)
- [Dienstverleningsovereenkomst Wmo/Jeugd door de regio Rivierenland \(2019\)](#)
- [Nadere regel subsidie vervanging buurtbus Klaartje en Swobrik 2019 \(2019\)](#)
- [Nadere regels Maatschappelijke ondersteuning gemeente Neder-Betuwe 2019 \(2019\)](#)
- [Beleidsregels huishoudelijke ondersteuning Wmo gemeente Neder-Betuwe 2020 \(2020\)](#)
- [Nadere regels jeugdhulp Neder-Betuwe 2020 \(2020\)](#)

Participatie

- [Dienstverleningsovereenkomst uitvoering P-wet door de gemeente Buren \(2016\)](#)
- [Vangnetregeling Participatiewet \(2015\)](#)
- [Re-integratieverordening \(2017\)](#)
- [Verordening studietoelage Participatiewet \(2014\)](#)
- [Afstemmingsverordening Participatiewet \(2016\)](#)
- [Verordening individuele inkomenstoeslag \(2014\)](#)
- [Verordening loonkostensubsidie \(2017\)](#)
- [Gemeenschappelijke regeling Werkzaam Rivierenland \(2019\)](#)

Volksgesondheid

- [Gemeenschappelijke regeling GGD-Gelderland \(2020\)](#)
- [Meerjarenstrategie GGD-Gelderland 2020-2023 \(2020\)](#)
- [Preventie- en handhavingsplan 2018-2022 Drank- en Horecawet \(2017\)](#)
- [Uitvoeringsplan 2019 Preventie en handhavingsplan: 'Niet voor NIX' \(2019\)](#)
- [Uitvoeringskader gezond opgroeien in Neder-Betuwe 2019-2024 \(2019\)](#)
- [Monitor Neder-Betuwe Bloeit! 2019-2024 \(2020\)](#)

Overige

- [Verordening tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten \(2018\)](#)
- [Beleidsplan Schuldhulpverlening 2018-2021 \(2018\)](#), [bijbehorende beleidsregels \(2019\)](#)
- [Dienstverleningsovereenkomst uitvoering schuldhulpverlening door de gemeente Buren \(2015\)](#)
- [Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2017 \(2018\)](#)
- [Plan van aanpak bestrijding kinderarmoede \(2018\)](#)
- [Beleidsplan GGZ Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2018-2020 'Samen Dichtbij' \(2018\)](#)
- [Nadere regels subsidie AED's en AED-buitenkasten 2020 \(2020\)](#)

Thema's

5.1 Zorg voor wie het echt nodig heeft en budget sociaal domein

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Zorg voor wie het echt nodig heeft

- Stabiliseren van cliënttevredenheid in 2019 ten opzichte van 2018 (in 2020 wordt over 2019 gemeten).
- Doorontwikkelen van de overlegtafels in het kader van de inkoop Wmo en Jeugd. Deze overlegtafels geven vorm aan de innovatie in het sociaal domein samen met de zorgaanbieders.
- De monitoring van de effecten van zorg, ondersteuning en preventieve maatregelen verder bundelen en vormgeven in de nieuwe nota Wmo en Jeugd (planning 2020, ingangsdatum 1 januari 2021).
- In de nieuwe nota Wmo en Jeugd de integrale aanpak van zorg en ondersteuning voor ouderen bundelen (planning 2020, ingangsdatum 1 januari 2021).

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		De overlegtafels zijn in 2020 niet doorgedaan, omdat bijeenkomsten van dergelijke grootte vanwege corona niet georganiseerd konden worden. De nota Wmo en Jeugd heeft vertraging opgelopen en zal in 2021 worden vastgesteld. Wel is er in 2020 gewerkt aan voorspelling van de uitgaven en verdere ontwikkeling van de monitoring. Ook zijn een nieuwe Beleidsregel Huishoudelijke Ondersteuning en Nadere regels Jeugdhulp vastgesteld. In 2020 hebben wij rijksmiddelen compensatie corona ontvangen, onder meer voor inhaalzorg en meerkosten. Dit wordt nader toegelicht onder 'Wat heeft het gekost?'.

Ontwikkelingen?

5.2 Maatschappelijke participatie – Iedereen doet mee

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Voldoende impulsen voor bijstandsgerechtigden om een maatschappelijke bijdrage te leveren

- Monitoren van de uitvoering van de Participatiewet door de gemeente Buren met als bijzondere aandachtspunten:
 - verloop aantal bijstandsgerechtigden, in- en uitstroom en aantal lopende re-integratietrajecten;
 - elke bijstandsgerechtigde dient een plan van aanpak te krijgen, waarin de participatiemogelijkheden en benodigde acties zijn benoemd;
 - in samenwerking met Stichting Welzijn Rivierstroom zoeken naar vrijwilligersplekken.
- Volgen van de aangekondigde wijziging van de Participatiewet per 1 juli 2020 om ondernemers te stimuleren werkloze inwoners (al dan niet met arbeidsbeperking) van werk te voorzien. Het gaat daarbij onder andere om het vereenvoudigen van regelingen voor werkgevers en ondersteuningsmogelijkheden voor inwoners.
- Deelname aan projecten van het Regionaal Werkbedrijf - Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt Rivierenland (RW - POA Rivierenland) die de route naar werk moeten verkorten. Het ministerie van SZW heeft de arbeidsmarktregio Rivierenland 1 miljoen euro toegekend voor de uitvoering van 17 concrete projecten. Hierin werken gemeenten (waaronder Neder-Betuwe) samen met VNO-NCW, Greenport, Werkzaak, FNV, onderwijs en UWV in regio Rivierenland.

Participatie statushouders stimuleren

- Anticiperen op de komende wetwijziging inburgering door het aanbieden van (taal)ondersteuning aan de huidige groep statushouders. Te denken valt aan duale trajecten werk/inburgering en onderwijs/inburgering.
- In overleg met Buren en Vluchtelingenwerk actief op zoek gaan naar (vrijwilligers) werk.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>In verband met de coronamaatregelen hebben diverse activiteiten en projecten in 2020 vertraging opgelopen. De meeste activiteiten zijn uitgesteld naar medio 2021.</p> <p>De wet Inburgering is (mede in verband met corona) in 2020 tweemaal uitgesteld. Ook activiteiten ter voorbereiding op de nieuwe wet zijn bemoeilijkt door de coronamaatregelen.</p> <p>Er is sprake van financiële afwijkingen, die nader worden verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'.</p>

Ontwikkelingen?

5.3 Preventie – Maatschappelijk terrein

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Transformatie van zorgverlening naar meer preventie

- De gewenste samenwerking tussen de gemeente en de huisartsen krijgt steeds meer vorm. Het doel is om (uiterlijk) in 2020 de samenwerking te hebben uitgebreid en uitgediept, mede door inzet van een gedragsdeskundige.
- Ontwikkelen van beleid (in 2020) om eenzaamheid te voorkomen (planning: startnotitie uiterlijk vierde kwartaal van 2019).
- Gerichtte preventie en versterking van eigen kracht door het ontwikkelen van een specifiek aanbod voor groepen jeugdigen en/of ouders, die een vergrote kans lopen om een beroep op jeugdhulp te doen.
- Uitvoering pilot vitaal sportpark Dodewaard om maatschappelijk rendement te vergroten i.s.m. sport, onderwijs, welzijn, cultuur, kinderopvang, buurtsportcoaches, zorgaanbieders, CIOS, GSF en ROC.
- Verbreden van informele zorg door goede informatievoorziening en samenwerking van maatschappelijke partners als Welzijn Rivierstroom en Mozaïek, buurtsportcoaches, huisartsen en onze kernpunten.
- Het uitwerken van een (lokaal) Sportakkoord o.b.v. een landelijke regeling van het ministerie van VWS moet de verbinding tussen zorg/welzijn, cultuur en sport versterken.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Met betrekking tot de samenwerking met de huisartsen: de gesprekken met hen over de inzet van de gedragsdeskundige hebben vanwege de coronacrisis tijdelijk stilgelegen. De huisartsen gaven prioriteit aan coronazorg. In het najaar van 2020 zijn de gesprekken hervat. Op basis van deze gesprekken is de verwachting in het tweede kwartaal 2021 te starten met de inzet van een gedragsdeskundige. Beleid om eenzaamheid te voorkomen: in 2020 zijn, op basis van de eind 2019 opgeleverde startnotitie, de daarin geformuleerde doelstellingen rondom eenzaamheid uitgevoerd. Het schrijven van nieuw beleid is daarbij nog niet aan de orde geweest. In 2021 wordt bekeken of er al dan niet nog nieuw beleid opgesteld moet worden voor het behalen van de doelstellingen. Dit wordt meegenomen in de nieuwe Nota Sociaal Domein. Pilot vitaal sportpark Dodewaard: door de invloed van corona en bijbehorende maatregelen heeft de pilot het grootste gedeelte van het jaar stilgelegen. Activiteiten waren deels niet of beperkt mogelijk. Eind 2020 is er vervolg gegeven aan de uitvoering van de pilot, die doorloopt tot en met september 2023. Er is sprake van financiële afwijkingen, die nader worden verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'.

Ontwikkelingen?

In 2020 is gestart met Buurtgezinnen, waarbij stabiele gezinnen gekoppeld worden aan overbelaste gezinnen. Met deze preventieve voorziening verwachtten we dat inzet van jeugdhulp voorkomen kon worden. Het initiatief sloeg aan: de planning was om 10-15 koppelingen te maken in 2020, maar er zijn uiteindelijk 19 koppelingen gemaakt. Buurtgezinnen voorkomt jeugdhulp. In hun rapportages zullen ze de effecten uitwerken.

5.4 Mantelzorg

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Mantelzorg is op haar taak berekend

- Onderzoeken welke aanvullende ondersteuningsbehoefte nodig is voor onze mantelzorgers, zodat zij hun taak kunnen volhouden en kunnen combineren met het werk en andere activiteiten. Daarbij ook aandacht besteden aan jonge mantelzorgers om overbelasting te voorkomen.
- Onderzoeken welke aanvullende ondersteuningsbehoefte nodig is voor onze vrijwilligers, zodat zij hun taak kunnen volhouden en kunnen combineren met het werk en andere activiteiten.
- Herijken van het waarderen van vrijwilligers en mantelzorgers door het vinden van een eigentijdse vorm om hen meer te waarderen.
- Ontwikkelen van beleid op het terrein van mantelzorg en vrijwilligerswerk (vanaf 2020).
- Onderzoek naar de mogelijke inzet van maatschappelijke stages in overleg met het voortgezet onderwijs om op deze wijze jongeren te betrekken bij het vrijwilligerswerk.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>Aanvullende ondersteuningsbehoefte mantelzorgers: Welzijn Rivierstroom is in 2020 gestart met een pilot om te bezien of en zo ja in welke vorm en mate er behoefte bestaat aan aanvullende individuele ondersteuning van mantelzorgers. De pilot wordt in 2021 geëvalueerd.</p> <p>Aanvullende ondersteuningsbehoefte vrijwilligers: vanwege beperkte ambtelijke capaciteit is dit onderzoek niet uitgevoerd. De mogelijkheid om dit alsnog uit te voeren, wordt bekeken.</p> <p>Herijken van het waarderen van vrijwilligers en mantelzorgers: er is onder mantelzorgers onderzoek gedaan naar hun behoeften rond een eigentijdse vorm om hen meer te waarderen. Over de invulling hiervan zijn nog geen besluiten genomen.</p> <p>Maatschappelijke stages: nadat de rijksoverheid de verplichte maatschappelijke stage heeft afgeschaft hebben wij gekeken of er nog een stimulerende rol voor de gemeente kan zijn. Ons is niet gebleken dat daaraan bij het voortgezet onderwijs behoefte bestaat. Om die reden geven wij hieraan geen vervolg.</p> <p>De afwijkingen op resultaat en tijd hebben geleid tot een financiële afwijking, die nader wordt verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'.</p>

Ontwikkelingen?

5.5 Armoedebeleid en schuldhulpverlening

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Armoede neemt af

- Bestrijden van kinderarmoede door het aanbieden van het zogenoemde kindpakket. Het streven is om circa 545 voorzieningen te verstrekken, waarbij het mogelijk is dat één kind gebruik maakt van een combinatie van voorzieningen.
- Uitvoering geven aan het beleidsplan schuldhulpverlening door de samenwerking tussen alle partijen op het gebied van schulden en vroeg-signalering te vergroten. Zo wordt uitvoering gegeven aan afspraken in het kader van vroeg-signalering van huurschulden met de SWB en deelgenomen aan activiteiten van de coöperatie Financieel Fit Rivierenland.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Er is sprake van financiële afwijkingen, die nader worden verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'.

Ontwikkelingen?

5.6 Jeugdzorg

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Goed toegankelijke en bereikbare jeugdzorg en actief beleid voor pleegzorg. Versterken van de eigen kracht

- Verbeteren van de samenwerking tussen huis- en jeugdartsen, Kernpunten en Sociaal Team door o.a. de inzet van een gedragsdeskundige en de ondersteuningsteams (OT's) op scholen. Hierdoor kan de inzet van specialistische (Geestelijke Gezondheids)zorg beperkt of anders ingezet worden.
- Aanscherpen van inkoop- en werkafspraken 2020 met Gecertificeerde Instellingen (GI's). GI's zijn instanties met bevoegdheden voor de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen. Ook zijn ze externe verwijzer naar jeugdzorg. Zij zijn

daarom een belangrijke partner van de gemeente. GI's binnen onze gemeente zijn Jeugdbescherming Gelderland, William Schrikker Groep en Leger des Heils. Doel is een goede samenwerking tussen gemeente en GI's en verbeterde kwaliteit en efficiëntie van jeugdhulp.

- Verbeteren van de samenwerking tussen gemeente en onderwijs door samen te werken in het ondersteuningsteam op school en een integraal ondersteuningsplan op te stellen voor jeugdigen. Naast de reeds verbeterde samenwerking met de basisscholen zetten we ook in op de samenwerking met het voortgezet onderwijs.

Minder zorgverlening door effectieve preventie

- Deelnemen aan en uitvoeren van Jongeren oO Gezond Gewicht (JOGG) en daarvoor een integraal uitvoeringsplan (sport/JOGG) opstellen (planning eerste kwartaal 2020).

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		In 2020 hebben wij rijksmiddelen compensatie corona ontvangen, onder meer voor inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg en voor vrijwilligersorganisaties. Met deze middelen is een budget beschikbaar om in 2021 inhaalzorg, meerkosten Jeugdzorg en activiteiten vrijwilligersorganisaties te financieren. Zie ook 'Wat heeft het gekost?'.

Ontwikkelingen?

5.7 Zorg voor ouderen en gehandicapten

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Zorg en welzijn op dorpsniveau (wijkzorg)

- Bezien of de speerpunten uit het landelijke ouderenpact 'waardig ouder worden' aanleiding geven om tot verdere actie over te gaan. Deze speerpunten zijn: integrale aanpak om eenzaamheid te signaleren en te doorbreken, zorgen dat ouderen met goede ondersteuning langer thuis kunnen wonen en de kwaliteit van de verpleeghuiszorg verbeteren.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		.

Ontwikkelingen?

Overige ontwikkelingen

Transitie Beschermd wonen

Na enkele malen uitstel van de transitie beschermd wonen en maatschappelijke opvang ziet het er nu naar uit dat deze transitie met ingang van 1 januari 2023 daadwerkelijk start. Dat is het moment, waarop ook de financiële transitie zijn beslag gaat krijgen. Hoe het nieuwe financiële verdeelmodel voor onze gemeente precies zal uitpakken, is op dit moment nog niet bekend. Gevreesd wordt dat we er financieel niet gunstig zullen uitkomen. In aanloop naar de nieuwe financiële herverdeling van het landelijk budget heeft de gemeente Nijmegen (onze centrumgemeente BW) in 2020 haar opgebouwde reserve beschermd wonen verdeeld over de gemeenten in Gelderland-Zuid. Daarnaast heeft zij in 2020 van het Rijk ontvangen gelden voor sluitende aanpak aan de deelnemende gemeenten overgemaakt. Beide budgetten zijn ontvangen in 2020, maar bedoeld om de komende jaren te besteden aan beschermd wonen, sluitende aanpak (wijkGGZ) dak- en thuislozenprojecten, het versterken van lokale zorg- en welzijnsprojecten, schuldhulpverlening en ons lokale project 'tussenvoorziening'. Daarnaast zal er regionaal (met een bijdrage van alle gemeenten) geïnvesteerd moeten worden in voorzieningen en extra capaciteit (projectleider(s)).

Beleidsindicatoren

Naam Indicator:	Eenheid:	Bron:		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Banen van inwoners tussen 15 en 64 jaar	aantal per 1.000 inwoners	LISA	NB	669,10	681,90	685,90	721,20	742,40	776,80	
			L	740,70	743,80	752,30	761,10	775,80	792,10	
Jongeren van 12 t/m 21 jaar met een delict voor de rechter	percentage	Verwey Jonker Instituut Kinderen in Tel	NB	0,92	1,03	1,00	1,00	1,00	0,00	
			L	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
Kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezin	percentage	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	NB	3,05	3,21	3,00	3,00	3,00	3,00	
			L	6,47	6,58	7,00	7,00	7,00	6,00	
Netto arbeidsparticipatie (werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)	percentage	CBS	NB	68,00	68,00	68,00	69,20	69,90	71,30	
			L	64,90	65,40	65,80	66,70	67,80	68,80	
Werkloze jongeren tussen 16 en 22 jaar	percentage	Verwey Konker Instituut Kinderen in Tel	NB	0,44	0,88	2,00	1,00	1,00	1,00	
			L	1,27	1,52	2,00	2,00	2,00	2,00	
Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 10.000 inwoners	CBS	NB		202,20	192,90	207,80	199,00	189,00	207,70
			L		404,80	412,80	418,60	401,10	381,70	459,70
Lopende reïntegratievoorzieningen voor inwoners van 15 - 64 jaar	aantal per 10.000 inwoners	CBS	NB		111,80	55,30	198,20	203,60	120,10	125,60
			L		311,90	255,50	271,30	305,20	207,00	202,00
Jongeren met jeugdhulp tot 18 jaar	percentage	CBS	NB		7,80	8,50	8,90	8,70	9,10	
			L		10,00	10,80	11,40	11,80	12,30	
Jongeren met jeugdbescherming (tot 18 jaar)	percentage	CBS	NB		1,00	0,80	0,80	1,00	0,90	
			L		1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	
Jongeren met jeugdreclassering (van 12 tot 23 jaar)	percentage	CBS	NB		0,20	0,30	0,30	0,00		
			L		0,50	0,50	0,40	0,00		
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	aantal per 10.000 inwoners	GMSD	NB		0,00	550,00	490,00	490,00	510,00	530,00
			L		570,00	620,00	620,00	640,00	680,00	640,00

NB = Neder-Betuwe

L = Landelijk

Verbonden partijen

Werkzaam Rivierenland

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Monitoring van de uitvoering van de sociale werkvoorziening door Werkzaam Rivierenland, waarbij Werkzaam de volgende doelstellingen hanteert

- groei aantal plaatsingen (detacheringen): + 500 (bruto)
- groei groepsplaatsingen: + 5%

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		We voorzien een afwijking in negatieve zin op de middelen SW door hogere loonkosten SW dan begroot. Het precieze effect wordt zichtbaar in de jaarrekening Werkzaam 2020.

Ontwikkelingen?

In 2020 vond het traject 'bestuurlijke agenda 2020' plaats. In dit kader hebben de acht deelnemende gemeenten nieuwe afspraken gemaakt over de verdeling van kosten. De afspraken omtrent stemverhouding en governance zijn eveneens besproken, maar ongewijzigd gebleven. Werkzaam heeft ervoor gekozen de sociale werkvoorziening open te houden (met inachtneming van de coronamaatregelen) gedurende de lockdown. Dit vanwege het welbevinden van de medewerkers. Daardoor is het omzetverlies beperkt gebleven. Voor verdere informatie verwijzen wij u naar het jaarverslag 2020 van de GR Werkzaam.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Partner op het gebied van gezonde jeugd

- Borgen van verworvenheden van de jeugdgezondheidszorg: laagdrempelig, groot bereik en het in beeld hebben van alle kinderen (via consultatiebureaus en contactmomenten op primair en voortgezet onderwijs).
- Flexibeler werken: meer op maat, vraaggericht en zo nodig contact leggend met de doelgroep.
- Afspraken maken met sociale wijkteams, huisartsen, jeugd-ggz en gemeenten om de signaleringsfunctie te versterken en extra aandacht te kunnen geven aan ouders/kinderen, die het echt nodig hebben.
- Investeren in het actief benaderen van moeilijk bereikbare groepen jeugd en zorg-mijders.
- Inzetten van nieuwe technologieën en werkwijzen, die bijdragen aan de eigen regie op gezondheid van de ouder/het kind. Denk aan het aanbieden van zelftests, instructiefilms, digitale informatie, chatsessies met jeugdverpleegkundigen en community's met gelijkgestemden.
- Samen met partners en de doelgroep experimenteren om nieuwe werkvormen te ontwikkelen en uit te voeren.
- Bijdragen aan een veilig en gezond leefklimaat op scholen door nauwe samenwerking tussen scholen en de GGD (inzet gezonde-schooladviseur).

Het organiseren van preventie in het sociaal domein

- Op scholen, in buurten en wijken en gemeenten biedt de GGD deskundigheid aan over het bevorderen van gezondheid. Dit gebeurt onder meer door de inzet van een gezonde-schooladviseur, de gezondheidsmakelaar, maar ook via consultatiebureaus, jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen.

- Integrale oplossingen dichtbij de burger ontwerpen met partners uit zorg, wonen en welzijn en met ketenpartners in de tweede-, eerste- en basislijn van de gezondheidszorg.
- Bijdragen aan het (integraal) adviseren over en het signaleren en ondersteunen van initiatieven rondom preventie in afstemming met andere organisaties (onder meer door inzet van de gezondheidsmakelaar).
- Gerichte ondersteuning en interventie bieden aan kwetsbare groepen - waaronder ouderen - in samenwerking met en passend bij hun cultuur en belevingswereld.

Samen werken aan sociale veiligheid

- De GGD draagt bij aan veiligheid op school en in de wijk en zet in op een preventieve aanpak en op handelend optreden bij individuele casuïstiek.
- De GGD creëert hiertoe een goede samenwerking met sociale wijkteams, veiligheidshuis en politie om sociale-veiligheidsproblemen vroegtijdig te signaleren en op te pakken.
- Versterken van de integrale aanpak van zorgwekkende zorg-mijders en insteken op informele netwerken.
- De OGGZ-monitor wordt doorontwikkeld met als doel inzicht te krijgen in de grootte van de OGGZ-doelgroep en de in- en uitstroom van de OGGZ-doelgroep in de bestaande zorgvoorzieningen.
- Investeren in een goede aansluiting tussen de geestelijke gezondheidszorg en de openbare geestelijke gezondheidszorg.

Betrouwbare bijdrage aan een veilige en gezonde leefomgeving

- De GGD werkt samen met brandweer, politie, omgevingsdiensten, GHOR/veiligheidsregio en gemeenten, zodat deze gezamenlijk kunnen adviseren over plannen voor een veilige en gezonde samenleving.
- Bundelen van kennis en informatie van gemeenten, politie, brandweer, GHOR en publieke gezondheid om een onderbouwde prioritering van risico's te kunnen maken. En met een integrale aanpak effectief te kunnen inspelen op urgente situaties.
- Risico's worden tijdig onder de aandacht gebracht bij gemeenten op basis van signalen van professionals en netwerkpartners, monitors en onderzoeken. Dit gebeurt zowel op regionaal als op wijkniveau.
- De GGD investeert samen met gemeenten en de veiligheidsregio in maatregelen en handelingsperspectieven voor minder-zelfredzame burgers die zelfstandig wonen als zich een crisis of ramp voordoet.
- Op het gebied van infectieziekten bouwt de GGD aan netwerken met de (intensieve) veehouderij en de nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit en academische werkplaatsen in verband met zoönosen (infectieziekten, waarbij mensen door dieren besmet worden).
- Rondom antibioticaresistentie werkt de GGD samen met verpleeghuizen, ziekenhuizen en andere partijen. Hierdoor kan bij acute gezondheidsbedreigingen snel en adequaat gehandeld worden en kan gezondheidsschade beperkt worden.
- De GGD draagt bij aan veiligheid op school en in de wijk en zet in op een preventieve aanpak en op handelend optreden bij individuele casuïstiek.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		De GGD heeft in 2020 een belangrijke rol gespeeld in de bestrijding van de coronacrisis. De inzet die dit gevraagd heeft van de GGD heeft gevolgen gehad voor de mate waarin de GGD de reguliere dienstverlening kon uitvoeren. In hoeverre en waarop dit precies van invloed is geweest en wat hier de eventuele gevolgen van zijn, zal naar verwachting blijken uit de jaarstukken 2020 van de GGD. Op basis daarvan kan mogelijk ook geconcludeerd worden in hoeverre bovenstaande beleidsdoelstellingen al dan niet behaald zijn.

Ontwikkelingen?

Sinds 1 januari 2020 voert GGD Gelderland-Zuid een aantal taken in het kader van de Wet verplichte GGZ (Wvggz) uit voor alle gemeenten in Gelderland-Zuid (inclusief Mook en Middelaar en met uitzondering van Maasdriel en Zaltbommel). Deze taken zijn:

- het horen bij het voornemen om een crisismaatregel te nemen;
- de mogelijkheid voor inwoners en professionals om een melding te doen in het kader van de Wvggz en de behandeling en triage van deze melding;
- het uitvoeren van verkennend onderzoek naar aanleiding van een melding in het kader van de Wvggz.

De taakuitvoering wordt in 2021 geëvalueerd.

Wat heeft het gekost?

Programma: P5 WMO, Jeugdzorg en Participatiewet				
Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2020		Rekening 2020	Verschil Begr. na wijz. / Rekening
	Voor wijziging	Na wijziging		
Lasten	20.699	23.485	24.086	601
Baten	-4.392	-4.370	-5.702	-1.332
Exploitatieresultaat	16.307	19.115	18.383	-731

+ = nadeel - = voordeel

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Bij programma 5 Wmo, Jeugdzorg en Participatiewet is aan de lastenkant € 601.000 meer uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 1.332.000 meer ontvangen dan geraamd. Er is op dit programma een voordelig resultaat van € 731.000.

Onderstaand worden de werkelijke cijfers van 2020 vergeleken met de cijfers in de begroting na de verwerking van de decemberbrief.

Op basis van de werkelijke cijfers van 2020 is er sprake van een voordeel van € 731.106 ten opzichte van de begroting. Dit is 3,82% ten opzichte van de begroting.

Op de Wmo is een nadeel van € 41.291. Dit is 0,69% ten opzichte van de begroting.

Op de Jeugdwet is een voordeel van € 215.763. Dit is 2,18% ten opzichte van de begroting.

Op de Participatiewet is een voordeel van € 556.634. Dit is 17,04% ten opzichte van de begroting.

Een overzicht van de geraamde en werkelijke uitgaven over 2020 treft u onderstaand aan.

Budget 3 decentralisaties 2020				
V = voordeel en N = nadeel t.o.v. de begroting				
Wet maatschappelijke ondersteuning	begroting	werkelijk	saldo	N/V
Wmo zorg	2.339.091	2.269.472	69.619	V
Wmo voorzieningen	2.373.809	2.484.719	110.910	N
Toerekening salariskosten	1.233.169	1.233.169		
Saldo Wmo-budgetten	5.946.069	5.987.360	41.291	N
Jeugdwet	begroting	werkelijk	saldo	N/V
Jeugd	8.068.960	7.908.545	160.415	V
Bestaande jeugdbudgetten	1.295.387	1.240.039	55.348	V
Toerekening salariskosten	536.898	536.898		
Saldo Jeugdbudgetten	9.901.245	9.685.482	215.763	V
Participatiewet	begroting	werkelijk	saldo	N/V
Bijstandsverlening	398.058	12.612	385.446	V
Werkgelegenheid	1.495.805	1.565.751	69.946	N
Participatiebudget	462.327	264.166	198.161	V
Minimaregelingen	587.433	544.460	42.973	V
Toerekening salariskosten	323.565	323.565		
Saldo Participatiewet	3.267.189	2.710.554	556.634	V

Totalen	begroting	werkelijk	saldo	N/V
Wet maatschappelijke ondersteuning	5.946.069	5.987.360	41.291	N
Jeugdwet	9.901.245	9.685.482	215.763	V
Participatiewet	3.267.189	2.710.554	556.634	V
Totaal	19.114.502	18.383.397	731.106	V

Onderstaand een toelichting op de grootste afwijkingen ten opzichte van de begrote bedragen en andere bijzonderheden.

In 2020 is een forecast opgesteld, die een inschatting geeft op een aantal budgetten Wmo en Jeugd. In maart 2021 heeft u in een raadsinformatiebrief (RIB-19) een laatste actualisatie van de forecast voor 2020 ontvangen. De eerste forecast van 2021 zal gepaard gaan met een evaluatie.

Wet maatschappelijke ondersteuning

Het nadeel is ontstaan op de volgende voorzieningen:

Bedrag x 1.000; V = voordeel en N = nadeel t.o.v. de begroting

Regeling/voorziening	begroting	werkelijk	saldo	V/N
Ondersteuning mantelzorg	348	286	63	V
Zorg in natura PGB	104	182	77	N
Preventiebudget	466	394	73	V
Maatschappelijk werk	74	49	24	V
Hulp in de Huishouding	1.467	1.538	70	N
Diverse diensten	65	28	37	V
Regiotaxi	160	212	52	N
Voorzieningen	497	663	166	N
Inkomsten uit eigen bijdragen	-/- 128	-/- 44	83	N
Hulp in de Huishouding PGB	86	58	28	V
Beschermd wonen	43	-/- 128	171	V
Overige verschillen			11	V
Totaal	5.946	5.987	41	N

Overall is op Wmo sprake van een voordeel van € 407.000 (waarvan € 28.000 structureel) en een nadeel van € 448.000 (waarvan € 288.000 structureel).

Ondersteuning mantelzorg (€ 63.000 incidenteel voordeel)

Voor mantelzorg is een incidenteel voordeel van € 63.000 ontstaan. In de begroting is € 70.000 bestemd voor de ontwikkeling van vrijwilligersbeleid. Dit bedrag is vrijwel niet besteed. Onder thema 5.4 Mantelzorg is gemotiveerd op welke wijze in 2020 invulling is gegeven aan de ontwikkeling van dit beleid.

Zorg in natura PGB (€ 77.000 nadeel)

Ten opzichte van de begroting is een nadeel ontstaan van € 77.000. De hogere uitgaven worden onder meer verklaard door een nabetaling in verband met een rechterlijke uitspraak op één specifiek dossier. Daarom wordt het nadeel vooralsnog beoordeeld als incidenteel.

Preventiebudget (€ 73.000 incidenteel voordeel)

Op het preventiebudget is een incidenteel voordeel van € 73.000 ontstaan. Van het preventiebudget is minder gebruik gemaakt, omdat activiteiten niet door konden gaan als gevolg van de corona pandemie. Daarnaast is de gedragsdeskundige bij de huisarts nog niet actief in 2020.

Maatschappelijk werk (€ 24.000 incidenteel voordeel)

Op maatschappelijk werk is een incidenteel voordeel van € 24.000 ontstaan. Op dit budget is een bedrag gereserveerd voor (extra) inhuur van het sociaal team, waarvan in 2020 geen gebruik is gemaakt.

Hulp in de huishouding (€ 70.000 nadeel)

Ten opzichte van de begroting is een nadeel ontstaan van € 70.000.

Op Hulp in de Huishouding is in de decemberbrief € 15.254 als extra middelen compensatie corona vanuit de septembercirculaire verwerkt. De extra middelen zijn bedoeld ter dekking van inhaalzorg en meerkosten die zorgaanbieders maken om hun werkzaamheden conform de corona-maatregelen te kunnen uitvoeren (zoals aanschaf mondkapjes). De verwachting is dat de extra middelen volledig zullen worden besteed. In de Regio Rivierenland is een werkgroep compensatie aanbieders, die de landelijke richtlijn meerkosten extra maatregelen uitvoert. Op dit moment hebben zorgaanbieders declaraties voor meerkosten ingediend, die conform de richtlijn door de werkgroep worden getoetst. Facturatie en uitbetaling van de meerkosten vindt plaats in 2021. In de decembercirculaire is € 26.214 als extra middelen compensatie corona ontvangen. Deze middelen zijn niet meer in de begroting van 2020 verwerkt.

Diverse diensten (€ 37.000 incidenteel voordeel)

Dit budget wordt gebruikt voor diverse soorten dienstverlening, zoals een tolkendienst en contracten voor Wmo hulpmiddelen. Ten opzichte van de begroting is een incidenteel voordeel ontstaan van € 37.000.

Regiotaxi (€ 52.000 nadeel)

Ten opzichte van de begroting is een nadeel ontstaan van € 52.000.

In verband met corona-maatregelen is de dienstverlening van de regiotaxi in 2020 anders verlopen. Oorspronkelijk is het budget te laag in de begroting opgenomen. Omdat er in eerste instantie minder gebruik werd gemaakt van de regiotaxi, was de verwachting dat het budget voor dit jaar afdoende zou zijn. Conform de landelijke Regeling Omzetsdaling omzetgarantie is € 46.791 aan vervoerders van Versis uitbetaald. Het nadeel wordt structureel geacht.

Voorzieningen (€ 166.000 nadeel)

Ten opzichte van de begroting is een nadeel ontstaan van € 166.000. Het nadeel heeft grotendeels betrekking op woningaanpassingen (ruim € 100.000).

Inkomsten uit eigen bijdragen (€ 83.000 nadeel)

Ten opzichte van de begroting is een nadeel ontstaan van € 83.000. Dit wordt onder meer verklaard doordat pas laat in het jaar gelden door het CAK konden worden geïncasseerd vanwege een verlate introductie van een berichtensysteem. Daarnaast zijn als corona-maatregel 2 maanden geen eigen bijdragen geïncasseerd (circa € 20.000).

Op dit budget is in de decemberbrief € 22.235 als extra middelen compensatie corona vanuit de septembercirculaire verwerkt om een deel van de gederfde inkomsten op te vangen.

Hulp in de huishouding PGB (€ 28.000 voordeel)

Ten opzichte van de begroting is een voordeel ontstaan van € 28.000.

Beschermd wonen (€ 171.000 incidenteel voordeel)

Op Beschermd Wonen is een incidenteel voordeel ontstaan van € 171.000. In 2020 zijn geen uitgaven gedaan, omdat gemeente Nijmegen als centrumgemeente alle kosten voor haar rekening heeft genomen. Daarnaast hebben wij € 128.000 van gemeente Nijmegen ontvangen. Onder "Overige ontwikkelingen" is gemotiveerd dat gemeente Nijmegen in verband met een nieuwe financiële herverdeling de gelden heeft verdeeld over alle gemeenten in Gelderland-Zuid en dat deze gelden nodig zijn ter dekking van uitgaven in de komende jaren. Daarom wordt voorgesteld om het bedrag van € 128.000 te bestemmen voor 2021.

Jeugdwet

Het voordeel is ontstaan op de volgende voorzieningen:

Bedrag x 1.000; V = voordeel en N = nadeel t.o.v. de begroting

Regeling/voorziening	begroting	werkelijk	saldo	V/N
Zorg in natura	6.666	6.258	408	V
Jeugdbescherming	764	891	127	N
Landelijk transitiearrangement	270	397	127	N
Algemene preventie	98	72	26	V
Bevorderen overige gezondheidszorg	327	309	18	V
Overige verschillen			18	V
Totaal	9.901	9.685	216	V

Overall is op Jeugdwet sprake van een voordeel van € 469.000 (waarvan € 247.000 structureel) en een nadeel van € 254.000 (waarvan € 127.000 structureel).

Zorg in natura (€ 408.000 voordeel)

Ten opzichte van de begroting is sprake van een voordeel van € 408.000.

Onze eerste indruk is dat er een structurele component in dit voordeel aanwezig is. Dit vraagt om een nadere analyse.

Op Zorg in Natura is in de decemberbrief € 50.945 als extra middelen compensatie corona vanuit de septembercirculaire verwerkt. De extra middelen zijn bedoeld ter dekking van inhaalzorg en meerkosten die zorgaanbieders maken om hun werkzaamheden conform de corona-maatregelen te kunnen uitvoeren (zoals aanschaf mondkapjes). De verwachting is dat de extra middelen volledig zullen worden besteed. In de Regio Rivierenland is een werkgroep compensatie aanbieders, die de landelijke richtlijn meerkosten extra maatregelen uitvoert. Op dit moment hebben zorgaanbieders declaraties voor meerkosten ingediend, die conform de richtlijn door de werkgroep worden getoetst. Facturatie en uitbetaling van de meerkosten vindt plaats in 2021. Uw raad wordt voorgesteld om de extra middelen te bestemmen voor 2021, zodat uitgaven en compensatie in hetzelfde jaar vallen.

Jeugdbescherming (€ 127.000 nadeel)

Uit dit budget wordt dienstverlening in het kader van jeugdbescherming en jeugdreclassering betaald die door de Gecertificeerde Instellingen (GI's) wordt geleverd. Ook de kosten van het sociaal team en andere instellingen worden hieruit gefinancierd.

Ten opzichte van de begroting is sprake van een nadeel van € 127.000, waarvan € 115.000 op Bureau Jeugdzorg (waaruit de dienstverlening door de GI's wordt betaald).

Landelijk transitiearrangement (€ 127.000 nadeel)

Ten opzichte van de begroting is sprake van een nadeel van € 127.000.

Het landelijk transitiearrangement betreft specialistische zorg voor specifieke doelgroepen, zoals persoonlijkheidsstoornissen en complexe multiproblematiek. Deze zorg wordt niet (in regioverband) door de gemeente ingekocht, maar op landelijk niveau door de VNG. Hierop hebben wij als gemeente geen invloed. Deze uitgaven laten zich lastig voorspellen, vanwege het ontstaan van relatief hoge uitgaven voor slechts enkele jeugdigen.

Algemene preventie (€ 25.000 voordeel)

Op Algemene preventie is een voordeel van € 26.000 ontstaan. Dit budget is in de begroting te hoog geraamd. Dit zal worden gecorrigeerd bij de eerstvolgende herijking van de budgetten sociaal domein.

Bevorderen overige gezondheidszorg (€ 18.000 voordeel)

Op Bevorderen overige gezondheidszorg is een voordeel van € 18.000 ontstaan, doordat er geen uitgaven zijn gedaan voor voorlichting over vaccinatie. Ook bleek de GGD minder tijd nodig te hebben voor gesprekken en vonden er dit jaar geen bijeenkomsten plaats. Dit budget is in de begroting te hoog geraamd en in de kadernota 2021 naar beneden bijgesteld.

Jeugd- en Jongerenwerk

Op Jeugd- en jongerenwerk is in de decemberbrief € 13.153 als extra middelen compensatie corona vanuit de septembercirculaire verwerkt. Aan deze middelen is in 2020 geen bestemming meer gegeven.

Participatiewet

Het voordeel is ontstaan op de volgende voorzieningen:

Bedrag x 1.000; V = voordeel en N = nadeel t.o.v. de begroting

Regeling/voorziening	2019	begroting	werkelijk	saldo	V/N
Inkomensvoorzieningen	246	347	14	333	V
TOZO		0	-/- 40	40	V
WSW	1.284	1.496	1.566	70	N
Re-integratie	374	462	264	198	V
Bijzondere Bijstand	495	495	470	25	V
Budgetbegeleiding / schuldhulpverlening	81	86	68	17	V
Overige verschillen				14	V
Totaal		3.267	2.711	557	V

Overall is op Participatiewet sprake van een voordeel van € 627.000 (waarvan € 257.000 structureel) en een nadeel van € 70.000 (waarvan € 70.000 structureel).

Inkomensvoorzieningen (€ 333.000 voordeel)

Op Inkomensvoorzieningen is een voordeel van € 333.000. Het rijk heeft in 2020 de rijksmiddelen opgehoogd (€ 232.000 structureel voordeel; definitieve beschikking 2020), maar in 2020 zijn nog geen financiële effecten van corona zichtbaar. Op de inkomensvoorzieningen is een incidenteel voordeel van € 115.000, onder meer omdat er geen gebruik gemaakt is gemaakt van IOAZ. De verwachting is dat het financiële effect van corona zichtbaar wordt in 2022-2023. Of het rijk de middelen in die jaren ook zal ophogen, is niet zeker.

TOZO (€ 40.000 incidenteel voordeel)

Op TOZO is sprake van een incidentele baat van € 1.151.000 en een incidentele last van € 1.111.000, wat resulteert in een totaal incidenteel voordeel van € 40.000.

De gemeente Buren voert de TOZO voor ons uit. De uitvoering van de TOZO wordt 100% vergoed door het rijk. Het rijk betaalt per besluit een vast bedrag aan uitvoeringskosten. Het incidentele voordeel van € 40.000 wordt verklaard, doordat een deel van de werkzaamheden door onze eigen consulenten is uitgevoerd. De vergoeding voor deze werkzaamheden is daarom niet aan Buren uitbetaald.

WSW (€ 70.000 structureel nadeel)

Op WSW is een nadeel van € 70.000 dat wordt veroorzaakt door een stijging van de salariskosten van de WSW-medewerkers.

Re-integratie (€ 198.000 incidenteel voordeel)

Op Re-integratie is een incidenteel voordeel van € 198.000. In verband met corona zijn er minder trajecten gestart. Omdat de Wet Inburgering is uitgesteld, zijn ook de taaltrajecten en pilots ten behoeve van deze nieuwe wet uitgesteld. Om uitvoering te kunnen geven aan de nieuwe wet,

wordt uw raad voorgesteld om de rijksmiddelen van € 75.336, die wij hiervoor hebben ontvangen, te bestemmen voor 2021.

In de decembercirculaire is € 14.599 als extra middelen compensatie corona ontvangen. Deze middelen zijn niet meer in de begroting van 2020 verwerkt.

Bijzondere bijstand (€ 25.000 structureel voordeel)

Op Bijzondere bijstand is een voordeel van € 25.000, als resultaat van enkele voor- en nadelen. Binnen dit budget is een voordeel van € 32.000 op bijzondere bijstandverlening, wat duidt op een effect van het beleid dat in 2018 is ingezet. Hiertegenover staat een aantal nadelen op individuele inkomenstoeslag en een incidentele uitgave voor de verstrekking van mondkapjes.

In de decembercirculaire is € 3.266 als extra middelen compensatie corona ontvangen. Deze middelen zijn niet meer in de begroting van 2020 verwerkt.

Budgetbegeleiding en schuldhulpverlening (€ 17.000 incidenteel voordeel)

Op Budgetbegeleiding en schuldhulpverlening is het aantal aanvragen binnen de begroting gebleven, wat resulteert in een beperkt incidenteel voordeel van € 17.000. In de komende jaren wordt een structurele toename van de uitgaven verwacht, als effect van corona en de nieuwe taken op het gebied van vroegsignalering (wijziging in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening).

In de decembercirculaire is € 9.625 als extra middelen compensatie corona ontvangen. Deze middelen zijn niet meer in de begroting van 2020 verwerkt.

Bestemming 2020 naar 2021

U wordt verzocht om gelden van 2020 te bestemmen voor 2021. Dit betreffen o.a. gelden welke in 2020 zijn ontvangen ter compensatie van coronakosten, maar waarvoor nog geen uitgaven of volledige uitgaven zijn gedaan. Deze gelden (€ 79.352 en € 53.704) worden bestemd in een nog te vormen budget voor coronagerelateerde kosten. Resumé geven wij u onderstaand een overzicht van alle voorgestelde bestemmingen in programma 5:

Budget	septembercirculaire	decembercirculaire	regulier overschot 2020 naar 2021
Hulp in de huishouding	15.254	26.214	
Beschermd Wonen			128.000
Jeugd Zorg in Natura	50.945		
Jeugd- en Jongerenwerk	13.153		
Re-integratie		14.599	75.336
Bijzondere Bijstand		3.266	
Schuldhulpverlening		9.625	
	79.352	53.704	203.336

Investerings

Programma: 5 WMO. Jeugd en Participatiewet						
	Startjaar	Investerings bedrag x € 1000	Uitgaven tot 31-12-2020	Restant per 31-12-2020	Voortgang	
					Beleidsmatig	Financieel
INV Vervanging bus ouderenvervoer (Klaartje)	2020	45	45			Afsluiten
		45	45			

Programma 6 Onderwijs, sport en welzijn

Missie

Iedereen moet zich kunnen ontplooiën en welbevinden

De wijze waarop jonge inwoners zich ontplooiën is voor ieder kind en iedere jongere verschillend. Onze ambitie is om voor deze jonge inwoners randvoorwaarden te creëren, waarbinnen zij zich optimaal kunnen ontwikkelen op hun weg naar volwassenheid. Opleiding, vrijetijdsbesteding, talentontwikkeling, zorg en ondersteuning zijn daarbij van groot belang. De kernen blijven levende gemeenschappen waar mensen elkaar op allerlei manieren ontmoeten en bijstaan. Investerings in onderwijs, sport en cultuur dragen bij aan de sociale cohesie binnen de dorpen. Dit leidt ertoe dat de inwoners zich thuis (blijven) voelen in de (kernen van de) gemeente.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

Algemeen

- [Raadsvisie 2030 \(2019\)](#)
- [Coalitieprogramma 2018–2022: 'Samen bouwen aan ruimte voor de samenleving' \(2018\)](#)
- [Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 \(2012\)](#), [Beleidsnota Welzijn in Neder-Betuwe \(2017\)](#)
- [Algemene subsidieverordening gemeente Neder-Betuwe \(2019\)](#)
- [Beleidsplan Wmo/Jeugd 2017-2020 'Verder met Wmo en Jeugd in Neder-Betuwe'\(2017\)](#), [Uitvoeringsplan Wmo/Jeugd \(2017\)](#), [Bijlage I Activiteitenoverzicht Wmo en Jeugd](#), [Bijlage II Overzicht bestaande activiteiten Wmo en Jeugd](#), [Bijlage III Indicatoren](#), [Strategische visie accommodatiebeleid \(2010\)](#), [Uitvoeringsplan accommodatiebeleid 2014-2018 \(2014\)](#)

Onderwijs/leesbevordering

- [Verordening Voorziening huisvesting onderwijs \(2015\)](#), [Verordening leerlingenvervoer \(2015\)](#), [Beleidsregels leerlingenvervoer \(2020\)](#), [Nadere regel subsidie voorschoolse educatie Neder-Betuwe \(2019\)](#)
- [Beleidsplan voor- en vroegschoolse educatie 2019-2022 Neder-Betuwe \(2019\)](#), [Beleidsregels handhaving kinderopvang Neder-Betuwe \(2018\)](#), [Integraal Huisvestingsplan onderwijs \(2019\)](#)
- [Convenant bibliotheekwerk Rivierenland 2019-2022 \(2018\)](#)
- [Subsidieverordening Basisbibliotheek Neder-Betuwe \(2007\)](#), [Statuten 'Stichting Fluvium Openbaar Onderwijs' \(2018\)](#)
- [Dienstverlening overeenkomst Regionaal Leerplichtbureau \(2018\)](#)
- [Nadere regel subsidie kinderopvang op grond van sociaal-medische indicatie Neder-Betuwe \(2019\)](#)

Sport

- [Project combinatiefuncties/buurtsportcoaches \(2012\)](#), [Uitvoeringskader buurtsportcoaches/cultuurcoaches \(2016\)](#), [Sport en Beweeg visie Neder-Betuwe 2019-2030 \(2019\)](#)
- [Monitor Neder-Betuwe Bloeit! 2019-2024 \(2020\)](#), [Nadere regel subsidies voor vrijwilligersorganisaties \(2019\)](#), [Nadere regel projectsubsidie sportstimulering 2019-2022 \(2019\)](#)
- [Beheerplan onderhoud sportvelden 2016-2025 \(2019\)](#), [Beheerplan duurzaam meerjarenonderhoud gemeentelijke gebouwen 2018-2021 \(2017\)](#)

Thema's

6.1 Leefbaarheid

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Een doelmatig accommodatiebeleid dat aansluit op de behoeften van inwoners en maatschappelijke partijen. Accommodaties moeten zelfvoorzienend zijn

- Een plan van aanpak integraal accommodatiebeleid per kern opstellen te beginnen met een tweetal kernen voor een verbetering van de leefbaarheid en burgerparticipatie. De briefkaartenopbrengst van de omgevingsvisie geeft hier richting aan. (Zie ook programma 3 Fysieke leefomgeving.)
- Uitwerken accommodatiebeleid Dodewaard / herontwikkeling De Eng. Naar verwachting zal een werkgroep, waarin de gemeente actief deelneemt, in 2020 een plan kunnen gaan uitvoeren voor een nieuwe dorpshuisfunctie/MFA. □
- De dorpshuizen in overleg met hun besturen toekomstbestendig maken door:
 - het vervolgen van een reguliere bijeenkomst met de dorpshuizen;
 - ondersteuning van de besturen bij hun exploitatie met advies, kennisuitwisseling en onderlinge samenwerking;
 - een nadere regel (subsidieregel) opstellen, waarin dorpshuisbesturen een bijdrage kunnen krijgen voor groot onderhoud, duurzaamheidsmaatregelen en het verbeteren van de toegankelijkheid als zij daarvoor zelf geen dekking hebben.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		In juli is tijdens de dorpshuizenbijeenkomst de gebouw subsidieregeling gepresenteerd en toegelicht. De MFA planvorming is gemaakt. Een integraal accommodatiebeleid voor twee kernen is doorgeschoven naar 2021: bijeenkomen is niet mogelijk vanwege coronamaatregelen. In de decemberbrief zijn rijksmiddelen compensatie corona in de begroting opgenomen die bedoeld zijn voor het instandhouden van de lokale infrastructuur. Deze middelen zullen worden ingezet in 2021. Zie ook 'Wat heeft het gekost?'.

Ontwikkelingen?

6.2 Huisvestingsplan scholen

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Adequaat aanbod van onderwijs zo dicht mogelijk bij onze kinderen

- Opstellen uitvoeringsplan Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) inclusief een meerjarenraming.
- Uitwerken duurzaamheids- en gezondheidsmaatregelen schoolgebouwen inclusief mogelijkheden voor financiering en subsidie.
- Mogelijkheden verkennen voor (integrale) kindcentra.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Er is sprake van financiële afwijkingen, die nader worden verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'.

Ontwikkelingen?

6.3 Subsidies

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Kernactiviteiten van verenigingen en maatschappelijke organisaties moeten zelfvoorzienend zijn

- Flexibiliteit bij het subsidie-instrument: uitvoering van bestaand beleid met meer inzet op resultaten.

Gebruik van de nieuwe subsidieregeling voor vrijwilligersactiviteiten

- De nieuwe subsidieregeling geeft ruimte voor nieuwe aanvragen, die onze inwoners wensen voor activiteiten die bijdragen aan de doelen van het sociaal domein.
- Deze nieuwe subsidieregeling is voor het eerst toegepast voor het subsidiejaar 2020. Dit jaar kan een evaluatie worden gemaakt over ervaringen van gebruikers op het vlak van gebruikersgemak en transparantie, het totale aantal aanvragen en de afhandeling door het subsidiebureau.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

6.4 Sport en beweeg voorzieningen

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Afname Sociaal-economische Gezondheidsverschillen en bevorderen sociale omgang

- Uitrollen pilot Vitaal sportpark Dodewaard conform startnotitie.

Langetermijnvisie ontwikkelen over sport en bewegen

- Opstellen plan van aanpak langetermijnvisie sport- en beweegvoorzieningen, dat inzicht geeft in de grenzen aan de verantwoordelijkheid van de gemeente op het gebied van bewegen en sport (accommodaties). Daarbij worden het landelijke sportakkoord en de harmonisatie van de huurtarieven/onderhoudsbijdrage (nieuwe subsidiesystematiek) betrokken.
- Voortzetten en uitbreiden van de inzet van buurtsportcoaches.
- Begeleiding sportclubs bij subsidieaanvragen uit bovenregionale fondsen in samenwerking met de sportkoepel in het kader van Open Sportclub of Vitaal Sportpark.
- Ondersteuning aan accommodaties van sportclubs door garant te staan voor leningen en door het verstrekken van SVn duurzaamheidsleningen.
- De rijksoverheid wil sport en bewegen stimuleren door de samenwerking van alle betrokken partijen (lokaal en regionaal) te bevorderen. Ook Neder-Betuwe heeft daartoe een intentieverklaring (voor een lokaal Sportakkoord) getekend.

Sportverenigingen beschikken over voldoende velden, zodat leden kunnen trainen en bewegen en kunnen deelnemen aan de voetbal- en/of korfbalcompetitie

- Er ligt een uitdaging om op de (middel-)lange termijn te voorzien in de ruimtebehoefte van sportpark De Leede in Kesteren met een of meer extra sportvelden. Een positief element is de betrokkenheid en deelname van de voetbal- en korfbalverenigingen. Planning besluitvorming tweede kwartaal 2020.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>Pilot Vitaal sportpark: door corona en bijbehorende maatregelen heeft de pilot het grootste gedeelte van het jaar stilgelegen, waardoor de uitvoering niet is verlopen conform startnotitie. Eind 2020 is er vervolg gegeven aan de uitvoering van de pilot. De contracten van de sportparkbegeleider en verenigingsondersteuner zijn verlengd om de pilot te kunnen voortzetten.</p> <p>Opstellen van een plan van aanpak langetermijnvisie: corona heeft hierin voor vertraging gezorgd. Vanwege de invloed van de coronamaatregelen lag de prioriteit in 2020 op ondersteuning en uitvoering op de korte termijn.</p> <p>Voortzetten en uitbreiden inzet buurtsportcoaches: met de inzet van de buurtsportcoaches is doorgedaan volgens de huidige opdrachtomschrijving. Uitbreiding was daarbij niet aan de orde.</p> <p>Begeleiding van sportclubs bij subsidieaanvragen: dit is niet aan de orde geweest in 2020.</p> <p>Duurzaamheidsleningen: in 2020 is geen gebruik gemaakt van het gemeentelijk aanbod om garant te staan voor of het verstrekken van leningen.</p> <p>Planning besluitvorming herinrichting sportpark De Leede is verplaatst naar medio 2021. Vanaf 2022 is er in de begroting dekking voor de uitvoering.</p> <p>De financiële afwijkingen worden nader verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'.</p>

Ontwikkelingen?

6.5 Laaggeletterdheid

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Terugdringen laaggeletterdheid

- Bespreekbaar maken van laaggeletterdheid door voorlichting te geven en er aandacht aan te besteden via bijvoorbeeld de gemeentelijke communicatiekanalen.
- Deelnemen aan de week van de alfabetisering en de grote DigiTaalStrijd.
- Promoten van de locaties waar mensen terecht kunnen om hun taal-, reken- en/of computervaardigheid te verbeteren. Meer samenhang creëren en wellicht meer locaties/activiteiten realiseren.
- De dienstverlening van de Bibliotheek Rivierland gebruiken om kinderen en volwassenen te bereiken en zo de kans op laaggeletterdheid te verkleinen.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>Week van de Alfabetisering en grote DigiTaalStrijd: aan de Week van de Alfabetisering, die sinds 2020 de Week van Lezen en Schrijven heet, is vanwege het coronavirus beperkte aandacht besteed. De grote DigiTaalStrijd is niet georganiseerd in 2020.</p> <p>Promoten van locaties: vanwege het coronavirus zijn de locaties waar mensen terecht kunnen om hun taal-, reken- en/of computervaardigheid te verbeteren gedurende meerdere maanden gesloten geweest of in elk geval niet open voor (groeps)activiteiten. Daarom is hier geen of slechts beperkte promotie aan gegeven.</p>

Ontwikkelingen?

6.6 Onderwijs

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Vormgeven aan lokaal onderwijs- en jeugdbeleid via de Lokale Educatieve Agenda (LEA)

- Met het onderwijs en de kinderopvang in het LEA samenwerken aan gezamenlijke thema's. Denk aan het bestrijden van onderwijsachterstanden, passend onderwijs, leerplicht en voortijdig schoolverlaten, voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en aansluiting van jeugdhulp op het onderwijs.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Ten opzichte van de begroting is er sprake van een financiële afwijking die nader wordt verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'.

Ontwikkelingen?

6.7 Voor- en vroegschoolse Educatie

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Alle peuters hebben toegang tot voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en zijn voorbereid op het basisonderwijs

- Ouders stimuleren om gebruik te maken van het aanbod van voorschoolse educatie voor hun kind door informatieverstrekking en advisering vanuit het consultatiebureau en door het organiseren van themagerichte voorlichtingsbijeenkomsten door de kinderopvangaanbieders.
- Met voorschoolse educatie de ontwikkeling van peuters stimuleren op meerdere gebieden zoals taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Afspraken maken met de kindercentra en de basisscholen over de resultaten van VVE, overdracht van peuteropvang naar basisschool, doorgaande leerlijnen en ouderbetrokkenheid.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Gedurende het jaar heeft de gemeente extra middelen ontvangen van het Rijk voor compensatie van ouderbijdragen in coronatijd en voor voorschoolse voorzieningen. Er is minder gebruik gemaakt van peuteropvang en de compensatiekosten vielen lager uit. Van het financiële voordeel wordt het restant vanuit de doeluitkering onderwijsachterstanden (OAB) gereserveerd, omdat het rijk deze aan het einde van de OAB periode in 2023 terug kan vorderen. Zie ook 'Wat heeft het gekost?'.

Ontwikkelingen?

Overige ontwikkelingen

Tijdens de coronacrisis heeft de gemeente steun geboden aan onderwijsinstellingen, dorpshuizen, verenigingen en maatschappelijke organisaties in de vorm van coördinatie, advies en steun.

Per 1 augustus 2020 is het leerlingenvervoer ondergebracht bij Versis. Er is na afronding van een Europese aanbesteding een nieuw vervoerscontract afgesloten. Dit heeft geleid tot een stijging van de vervoerskosten ten opzichte van vorige jaren.

Beleidsindicatoren

Naam Indicator:	Eenheid:	Bron:		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Absoluut verzuim (leerlingen 5 - 18 jaar)	aantal per 1.000 inwoners	Ingrado	NB	5,66	0,45	4,06	2,49	2,30	3,00	
			L	2,82	2,34	1,81	1,82	1,90	2,40	
Relatief verzuim (leerlingen 5 - 18 jaar)	aantal per 1.000 inwoners	Ingrado	NB	26,25	23,16	19,86	11,75	11,00	7,00	
			L	31,32	28,65	26,55	26,58	23,00	26,00	
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	percentage		NB	2,30	1,70	1,20	1,40	1,20	1,50	
			L	2,10	1,70	1,70	1,80	1,90	2,00	
Niet sporters (vanaf 19 jaar)	percentage RIVM		NB			63,00				
			L			48,70				

NB = Neder-Betuwe

L = Landelijk

Wat heeft het gekost?

Programma: P6 Onderwijs, Sport en Welzijn				
Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2020		Rekening 2020	Vershil Begr. na wijz. / Rekening
	Voor wijziging	Na wijziging		
Lasten	5.367	5.868	5.113	-754
Baten	-1.382	-1.529	-1.409	121
Exploitatieresultaat	3.985	4.338	3.704	-634

+ = nadeel - = voordeel

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Bij programma 6 Onderwijs, Sport en Welzijn is aan de lastenkant € 754.000 minder uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 121.000 minder ontvangen dan geraamd. Er is op dit programma een voordelig resultaat van € 634.000.

Openbaar basisonderwijs (€ 27.000 structureel nadeel)

Op dit taakveld is de bijdrage van de gemeente voor het gebruik van de binnensportaccommodatie door de scholen niet geïndexeerd. Omdat de gemeente zelf de bijdrage betaalt en ontvangt, betreft het een budgettair neutrale afwijking. De opbrengsten uit bewegingsonderwijs worden geboekt op het taakveld Sportaccommodaties. Bij de eerste bestuursrapportage 2021 zullen de structurele lasten en baten voor bewegingsonderwijs vanaf 2021 worden herzien.

Onderwijshuisvesting (€ 78.000 incidenteel voordeel)

Op dit taakveld is een incidenteel voordeel van € 17.000 op rente- en kapitaallasten. Een groot deel van dit voordeel zijn de rentelasten die indicatief zijn geraamd voor de uitvoering van het IHP (Kadernota 2019). In 2020 is er nog geen uitvoering geweest. Het IHP uitvoeringsprogramma is begin 2021 vastgesteld. Daarmee is voortgang bij realisatie vanaf 2021 mogelijk.

Een ander incidenteel voordeel van € 22.000 op onderhoud/schoonmaak gebouwen en terreinen is ontstaan doordat investeringen en onderhoudswerkzaamheden aan het voormalig gebouw Pantarijn zullen plaatsvinden in 2021 en 2022. Vanaf schooljaar 2021-2022 biedt het gebouw onderdak aan drie scholen.

Daarnaast is sprake van een incidenteel voordeel van € 26.000 op gemeentelijke belastingen en waterschapslasten. Deze lasten lagen ruim 18,5% lager dan begroot. Het voordeel wordt vooral verklaard door de investeringen die nog niet zijn gerealiseerd. Daarnaast is sprake van kleine structurele verschillen (door fluctuatie in WOZ-waarde). In de eerste bestuursrapportage 2021 zal de raming worden gecorrigeerd.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken (€ 326.000 incidenteel voordeel)

Wegens corona zijn er minder inspecties uitgevoerd bij kinderopvangorganisaties en gastouders. Dit resulteert in een incidenteel voordeel van € 27.000.

Tevens is er sprake van een incidenteel voordeel op het budget voor Peuteropvang en VVE van € 144.000. Gedeeltelijk wordt dit budget bekostigd vanuit rijksmiddelen voor onderwijsachterstandenbeleid. De resterende middelen vanuit die doeluitkering worden op de Jaarstukken

balans gereserveerd in derdengelden en hebben daarom een budgettaire neutrale doorwerking op dit taakveld. Daarnaast zijn er gedurende het jaar extra middelen van het Rijk ontvangen voor compensatie ouderbijdragen in coronatijd en voor voorschoolse voorzieningen. Maar er is minder gebruik gemaakt van peuteropvang (€ 74.000) en de compensatiekosten (€ 70.000) vielen lager uit.

Het landelijk beleid en daarmee de specifieke uitkering onderwijsachterstanden kent een periode van vier jaar. De looptijd van het huidige tijdvak van vier kalenderjaren eindigt per 31 december 2022. Niet bestede bedragen mogen jaarlijks ongelimiteerd gereserveerd worden binnen het genoemde tijdvak. De per 31 december 2022 opgebouwde reservering uit de tijdens de looptijd ontvangen uitkeringen, wordt door het rijk teruggevorderd met uitzondering van een bedrag ter hoogte van de helft van de uitkering ontvangen in het vierde jaar. Bedoeld bedrag kan binnen de wettelijke doelstellingen worden besteed in het volgende tijdvak van vier kalenderjaren. Inmiddels is de vaststelling beschikking over 2019 ontvangen en hieruit is gebleken dat het totaal gereserveerde bedrag in de derden gelden VVE hoger is dan de terugbetalingsverplichting. Om die reden is er een bedrag van € 137.000 vrij gevallen tgv de exploitatie.

Het resterende incidentele voordeel van € 17.000 wordt veroorzaakt door overige kleine verschillen binnen dit taakveld.

Sportbeleid en activering (circa € 97.000 incidenteel voordeel)

Op dit taakveld is een incidenteel voordeel van € 90.000 ontstaan op 'Bevordering sportdeelname'. In de decemberbrief is al toegelicht dat het in verband met corona niet is gelukt om de structurele beschikbare middelen voor de uitvoering van de Sport- en Bewegingsvisie, de structurele projectsubsidie maatschappelijk rendement, het incidenteel budget voor de projectsubsidie Sportstimulering en het activiteitenbudget optimaal te benutten. Sport- en beweegactiviteiten hebben gedeeltelijk stilgelegen en het organiseren van bestaande én extra activiteiten in de wijk of bij/door de sportclubs is sterk verminderd.

Tevens is sprake van een incidenteel voordeel van afgerond € 26.000 op 'Combinatiefuncties'. Het voordeel komt onder andere voort uit het wegvallen van fysiek scholings- en cursusaanbod voor buurtsportcoaches en het niet benutten van binnensportvoorzieningen (huur) voor activiteiten en evenementen door de buurtsportcoaches.

Het incidentele nadeel van € 19.000 wordt verklaard door overige kleine verschillen.

Sportaccommodaties (€ 37.000 incidenteel voordeel, waarvan € 27.000 structureel voordeel)

Op dit taakveld geldt een incidenteel voordeel van € 30.000 op kapitaallasten. Het voordeel is ontstaan doordat diverse geplande werkzaamheden niet zijn doorgegaan (onder meer herinrichting sportpark De Leede).

Tegenover het structurele nadeel op taakveld 'Openbaar onderwijs' staat op dit taakveld het structurele voordeel van € 27.000 op onderwijsbijdragen.

Daarnaast is er sprake van een incidenteel voordeel van € 16.000 op de subsidieregeling Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK). Op deze subsidieregeling is een incidenteel voordeel van € 31.000 op de definitieve afrekening SPUK 2019 (definitief een compensatie ontvangen van 100% ten opzichte van een voorlopige compensatie van 79,97%) en een nadeel van € 15.000 op basis van de voorlopige beschikking 2020 (voorlopig een compensatie van 79,97% in plaats van de aanvraag van 100%).

Op dit taakveld is sprake van een incidenteel nadeel van circa € 27.000 op het verbruik van gas/elektriciteit. Het nadeel wordt verklaard door een toename van de prijzen voor gas/elektra ten opzichte van 2019, die in de begroting 2020 niet is geïndexeerd. Daarnaast is er voor gymnastieklokaal Echteld sprake van meerverbruik van elektra door de installatie van een warmtepomp. Er wordt onderzocht op welke wijze verbeteringen kunnen worden aangebracht om dit meerverbruik te verminderen. Daarnaast is op diverse sportaccommodaties sprake van te hoge voorschotnota's die maandelijks in rekening zijn gebracht. Dit gaat om circa € 13.000. Met de eindafrekening van gas/elektriciteit wordt dit gecorrigeerd. Mogelijk kan een deel van dit minderverbruik worden verklaard door minder gebruik van de accommodaties in verband met coronamaatregelen.

Daarnaast is sprake van een incidenteel nadeel van afgerond € 35.000 op 'Verhuur binnensportvoorzieningen'. Dit nadeel gaat hoofdzakelijk over de structurele verhuur en is het gevolg van verminderd gebruik van de binnensportvoorzieningen vanwege coronamaatregelen.

Hier tegenover staat een incidenteel voordeel van afgerond € 7.000 op 'Verhuur buitensportvoorzieningen'. Daarom is bij verhuur van sportvoorzieningen sprake van een incidenteel nadeel van afgerond € 28.000. Van deze misgelopen huurinkomsten hebben wij via de Beleidsregel Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties COVID-19 (TVS) een compensatie ontvangen van afgerond € 20.000. Deze compensatie is alleen van toepassing op het tweede kwartaal 2020. Voor de misgelopen huurinkomsten in het vierde kwartaal zal nog compensatie worden aangevraagd via TVS 2, aan te vragen in het tweede kwartaal 2021.

Het resterende incidentele voordeel van € 19.000 wordt veroorzaakt door overige kleine verschillen.

Culturele presentatie, productie en participatie (€ 131.000 incidenteel voordeel)

Het incidentele voordeel op dit taakveld bestaat hoofdzakelijk uit afgerond € 123.000 aan extra middelen compensatie corona die wij in de septembercircular van het rijk hebben ontvangen en die in de decemberbrief zijn verwerkt. De extra middelen zijn bedoeld voor het in stand houden van de lokale culturele infrastructuur. Dat middelen hiervoor nodig zijn, blijkt uit aanvragen voor ondersteuning die wij ontvangen. Er is vaak sprake van geen/misgelopen inkomsten tijdens de coronasluiting. Voorgesteld wordt om deze middelen van € 123.451 te bestemmen voor 2021 in een nog te vormen budget voor coronagerelateerde kosten. Het college zal een regeling opstellen, die als grondslag nodig is om deze middelen te besteden (zoals voorwaarden en subsidieplafond). Vanuit het Rijk hebben wij € 15.693 als extra middelen compensatie corona ontvangen voor buurt- en dorpshuizen. Deze middelen zijn via een subsidieaanvraag volledig aan onze vijf dorpshuizen uitgekeerd.

Er is een incidenteel voordeel van € 24.000 op overige subsidies sociaal domein, dat hoofdzakelijk wordt verklaard door een subsidieregeling voor bevordering muziekonderwijs, waarop geen aanvragen worden gedaan en die met ingang van 2021 is komen te vervallen.

Door verminderd gebruik in verband met coronamaatregelen is op 'Verhuur gemeentelijke gebouwen' een incidenteel nadeel ontstaan van afgerond € 23.000.

Het resterende incidentele voordeel van € 7.000 wordt veroorzaakt door overige kleine verschillen.

Overige taakvelden kleine verschillen € 8.000 nadeel

Investerings

Programma: 6 Onderwijs, Sport en Welzijn						
	Startjaar	Investerings bedrag x € 1000	Uitgaven tot 31-12-2020	Restant per 31-12-2020	Voortgang	
					Beleidsmatig	Financieel
Inv zonnepaneel de Eng	2018	17		17		
Inv zonnepaneel Echteld	2018	10	11	-1		afsluiten
Inv zonnepaneel Gymzaal Kesteren	2018	22	14	8		afsluiten
De zonnepanelen zijn niet in 2018, maar in 2020 geplaatst.						
Inv zonnepaneel sportzaal de Linie	2018	17		17		
In 2021 worden in het kader van veilig werken op hoge daken wettelijk verplichte Arbo maatregelen getroffen wat duidelijkheid schept over de ruimte voor het bijplaatsen van zonnepanelen op het dak. Verder worden na af te zien van plaatsen warmtepompen in binnensportaccommodaties nog verkenningen uitgevoerd naar alternatieve warmte- en koeloplossingen wat mogelijk effect kan hebben op de ruimte voor bijplaatsen van zonnepanelen. Derhalve krediet aanhouden.						
INV Lucht/water warmtepomp De Leede	2019	53	50	2		
INV Lucht/water warmtepomp Sportzaal De Linie	2019	37	35	2		Afsluiten
Renovatie de Snellenburg 2018-2020	2018-2020	151	108	42		
groot onderhoud de Dijkweters PV/WP	2018-2020	88		88		
In accommodatie is tot 2020 langdurig sprake geweest van leegstand wat met de tijdelijke huisvesting van de bibliotheek totdat MFA Dodewaard gerealiseerd is niet langer het geval is. In het kader van de heroverwegingsoperatie staat de accommodatie ter discussie om aan te houden, af te stoten of wellicht te herbestemmen. Daardoor is het onduidelijk of investeringen voor de toekomst noodzakelijk zijn (samenhangend met de ontwikkelingen rondom de realisatie van het MFA). In afwachting van bestuurlijke besluitvorming over het aanhouden, afstoten of herbestemmen van de accommodatie het krediet op deze accommodatie vooralsnog in 2021 aanhouden.						
Accommodatiebeleid Dodewaard / Herontwikkeling De Eng	2019	500		500		
Vernieuwbouw/uitbreiding Hervormde school Opheusden	2019	900	18	882		
Integraal huisvestingsplan met betrekking tot scholen (IHP)	2019	1.500	39	1.461		
Stimulering maatschappelijk rendement	2019	500		500		
Er is in 2020 door (sport)verenigingen geen gebruik gemaakt van het gemeentelijk aanbod voor een duurzaamheidslening voor investeringen. De voorziening moet worden meegenomen naar 2021.						
INV Eerste inrichting Onderwijsleerpakke	2020	42	41			afsluiten
<i>Toekomstige investeringen:</i>						
Renovatie sportvelden SVK 2021	2021	60		60		
Renovatie sportvelden SVK 2022	2022	175		175		
Renovatie sportvelden Dodewaard	2024	60		60		
Renovatie sportvelden Echteld	2024	60		60		
Renovatie sportvelden SVK 2025	2025	10		10		
Extra veld Voetbalvereniging Kesteren	2022	350		350		
Totaal investeringsbedragen		4.550	317	4.233		

Mutaties in reserves

Programma: Onderwijs, Sport en Welzijn				
Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2020		Rekening 2020	Vershil
	Voor wijziging	Na wijziging		Begr. na wijz. / Rekening
Reserve:	Huisvesting van Lod. Coll.			
Toevoegingen	0	0		0
Onttrekkingen	-196	-196	-196	0
Totaal	-196	-196	-196	

+ = nadeel - = voordeel

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Er zijn geen verschillen die toegelicht moeten worden.

Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien

Algemeen

Van het onderdeel algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (VPB) en onvoorzien wijkt de opbouw af van die van de beleidsprogramma's. Dit onderdeel telt financieel wel mee voor de begroting en jaarrekening.

Algemene dekkingsmiddelen

Van het onderdeel algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (VPB) en onvoorzien wijkt de opbouw af van die van de beleidsprogramma's. Het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en onvoorzien is wel onderdeel van het totale Programmaplan.

De omvang van de algemene dekkingsmiddelen en de toelichting daarop worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen, die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld specifieke uitkeringen vanuit de rijksoverheid of de rioolheffing, waar ontvangsten en uitgaven direct aan elkaar zijn gekoppeld.

De volgende algemene dekkingsmiddelen zijn te onderscheiden:

- de algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- de lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- beleggingen, deelnemingen en financieringsfunctie;
- verhuur en diensten van derden (het beheer van activa, die voor de openbare dienst bestemd zijn).

Deze inkomsten zijn vrij besteedbaar en derhalve niet rechtstreeks aan een programma toe te rekenen.

Hieronder ziet u het overzicht van de geraamde en uiteindelijk gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen voor het jaar 2020.

Het overzicht van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen

Overzicht van Algemene Dekkingsmiddelen 2020			
Bedragen x 1.000	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk
Lasten			
0.5 Treasury	99	-90	34
0.61 OZB woningen	291	297	259
0.62 OZB niet-woningen	52	53	53
0.64 Belastingen overige	71	71	165
0.8 Overige baten en lasten (stelposten indexeringen)	273	-1	
Totaal Lasten	786	329	510
Baten			
Lokale heffingen (waarvan besteding niet gebonden is)			
0.61 OZB woningen	-3.330	-3.400	-3.391
0.62 OZB niet-woningen	-1.484	-1.498	-1.507
0.64 Belasting overige	-1.697	-1.707	-1.702
	-6.511	-6.605	-6.599
Algemene Uitkering			
0.7 Algemene uitkering gemeentefonds	-32.222	-33.345	-33.403
	-32.222	-33.345	-33.403
Overige baten algemene dekkingsmiddelen			
0.5 Treasury	-91	-38	-39
0.8 Overige baten en lasten (resultaatbestemming 2019)		-559	-559
	-91	-597	-598
Totaal Baten	-38.824	-40.547	-40.601
Totaal	-38.038	-40.218	-40.091

Het bedrag van de gerealiseerde kosten van de overhead

Veel van onze werkzaamheden zijn gericht op onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. Maar om dat adequaat en efficiënt te kunnen blijven doen moet de interne dienstverlening en bedrijfsvoering binnen onze ambtelijke organisatie goed op orde zijn. Daar waar nodig nemen we ook maatregelen om de interne dienstverlening te verbeteren. Een belangrijk kenmerk voor het onderdeel bedrijfsvoering binnen de gemeentelijke organisatie is het feit dat het ondersteunend van aard is. In juli 2016 is de nieuwe Notitie overhead gepubliceerd, als onderdeel van diverse wijzigingen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De wijzigingen die hierin zijn aangegeven zijn bedoeld om een beter inzicht in de overhead te bieden en daarmee de interne sturing alsmede de vergelijkbaarheid tussen provincies en tussen gemeenten te bevorderen.

De definitie van overhead formuleren we als volgt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De kosten van de overhead zijn conform de Notitie Overhead verdeeld in elf categorieën. Voor elk van deze categorieën is in het

onderstaande schema de raming en realisatie weergegeven. Vervolgens geven we aan waar we de kosten voor de overhead aan toegerekend zijn.

Categorie overhead	Begroting 2020	Begroot na wijziging	Werkelijk
Leidinggevende primair proces	€ 832.083	€ 870.544	€ 746.509
Financiën, toezicht en controle	€ 911.755	€ 710.990	€ 722.710
P&O	€ 1.105.925	€ 1.230.154	€ 1.179.751
Inkoop	€ 36.000	€ 53.000	€ 97.319
Communicatie en voorlichting	€ 262.943	€ 307.830	€ 310.321
Juridische zaken	€ 246.115	€ 235.770	€ 203.491
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	€ 301.623	€ 270.317	€ 260.259
Informatievoorziening en automatisering	€ 1.384.552	€ 1.557.233	€ 1.332.073
Facilitaire zaken en huisvesting	€ 968.754	€ 972.998	€ 936.194
DIV	€ 304.446	€ 304.446	€ 319.668
Managementondersteuning primaire proces	€ 799.087	€ 691.392	€ 715.371
Totaal	€ 7.153.282	€ 7.204.674	€ 6.823.667

Doorverdeling van overhead			
Exploitatie	€ 6.982.856	€ 7.030.445	€ 6.507.239
Grondexploitatie	€ 57.096	€ 60.899	€ 203.098
Rioolheffing	€ 113.330	€ 113.330	€ 113.330
Totaal	€ 7.153.282	€ 7.204.674	€ 6.823.667

In totaliteit bedroeg de overhead in 2020 € 6.823.667, dit is € 381.007 minder dan begroot voor 2020. Voor de verantwoording van dit verschil verwijzen wij u naar de analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening onder Programma Algemene Dekkingsmiddelen (523.000 voordeel) en Programma 3 (143.000 nadeel taakveld 8.1 en 8.2), opgenomen onder de 3W-vraag "wat heeft het gekost".

Het bedrag voor heffing van de vennootschapsbelasting

In Nederland zijn overheidsondernemingen sinds 2016 belastingplichtig voor de Nederlandse vennootschapsbelasting. Uit jaarlijkse inventarisaties van de activiteiten binnen de reguliere exploitatie blijken geen Vpb-plichtige (clusters van) activiteiten aanwezig te zijn. De inventarisatie is gebaseerd op de jaarrekeningen 2014 t/m 2016 en de (concept)begroting. Daar waar binnen bepaalde clusters van activiteiten overschotten worden behaald, wordt niet voldaan aan de criteria voor toetreding tot Vpb-ondernemerschap. De criteria om als ondernemer te kwalificeren, zijn:

- een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
- en deelname aan het economisch verkeer;
- en een winstogmerk/structurele overschotten.

Met name vanwege de laatste twee criteria vallen de meeste activiteiten binnen de gemeentelijke exploitatie buiten de Vpb-plicht. Uitzondering hierop zijn de bouwgronden in exploitatie (BIE GREXEN).

Bij de VPB-vraag of sprake is van door de gemeente te verrichten ondernemersactiviteiten is het antwoord voor de BIE GREXEN positief. Over de voordelige resultaten van BIE GREXEN is per 1-1-2020, afhankelijk van de hoogte van de jaarlijkse cashflow, een percentage van 16,5% tot een bedrag van € 200.000 verschuldigd als VPB. Daarboven bedraagt dit percentage 25% en wordt berekend over het jaarlijks winstsaldo van de mutaties in dat jaar.

De jaarlijkse cashflow is het verschil tussen gerealiseerde inkomsten en gerealiseerde uitgaven. Hiertoe wordt een fiscale exploitatiebegroting opgesteld, die volledig voldoet aan de wet- en regelgeving van de Wro- en Bro-uitgangspunten, de BBV voorschriften en de VPB-wetgeving. Financiële effecten van de door de Belastingdienst in rekening gebrachte Vpb komen vanaf 1-1-

2016 ten laste van het gerealiseerde resultaat van de grondexploitatiebegroting van de betreffende BIE GREX projecten. In de laatste actualisatie per 1-1-2020 is rekening gehouden met de te verwachten af te dragen VPB voor zover van toepassing.

Er is dit jaar een voorlopige aanslag voor de vennootschapsbelasting ontvangen van € 30.000. Aan de hand van de definitieve cijfers van 2020 wordt, na vaststelling van de jaarstukken 2020, een definitieve aanslag opgelegd door de belastingdienst.

Het bedrag voor onvoorzien

De raming voor onvoorzien uitgaven is een wettelijk verplichte uitgavenpost. Voor 2020 en verder is voor onvoorzien uitgaven een bedrag opgenomen van € 50.000. Zie onderstaande tabel.

Bestedingen en verloop van het budget onvoorzien uitgaven:			
	Begroting 2020	Besteed budget	Restant budget
Budget onvoorzien 2020	50.000	50.000	0

Programma:	Begrotingsw. in raadsvergadering d.d.	Bedrag:	Onderwerp:	
3	1e bestuursrapportage 2020	15-10-2020	15.000	Incidenteel bomenonderhoud sportpark
6	1e bestuursrapportage 2020	15-10-2020	25.000	Aanvullende inspecties tijdelijk gebruik voormalig schoolgebouw Pantarijn
AD	Budgetrapportage december 2020	10-12-2020	10.000	ICT onderzoek beveiliging
		Totaal:	50.000	

Overige ontwikkelingen

Beleidsindicatoren

Naam Indicator:	Eenheid:	Bron:		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gemiddelde WOZ waarde	cijfer	CBS/COELO	NB	220,00	215,00	213,00	224,00	232,00	246,00	260,00
			L	211,00	206,00	209,00	217,00	230,00	248,00	270,00
Demografische druk	percentage CBS		NB	79,20	79,80	80,80	81,40	82,50	82,20	81,90
			L	67,20	67,90	68,50	69,00	69,60	69,80	70,00
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonhuishouden	Euro	COELO	NB	755,00	766,00	780,00	796,00	800,00	818,00	867,00
			L	627,00	637,00	651,00	644,00	649,00	669,00	700,00
Formatie	aantal per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	NB				5,17	5,01	5,76	5,97
			L							
Bezetting	aantal per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	NB				4,49	4,43	4,96	5,14
			L							
Apparaatskosten	cijfer	Eigen gegevens	NB				498,00	495,00	576,00	557,00
			L							
Externe inhuur	cijfer	Eigen gegevens	NB					14,50	18,06	18,90
			L						0,00	
Overhead	percentage	Eigen gegevens	NB					11,20	12,00	11,00
			L							
Nieuw gebouwde woningen	aantal	Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)	NB	21,20	17,20	12,50	13,50	12,80	11,50	5,20
			L	6,00	6,40	7,20	8,20	8,60	9,20	8,90

NB = Neder-Betuwe

L = Landelijk

Verbonden partijen

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Zorgen dat wij tegen zo min mogelijke kosten voor korte of lange periode financieringen kunnen krijgen.

- De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er zijn geen actuele ontwikkelingen.

Regionaal Archief Rivierenland

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Beheer van de overgebrachte archiefbescheiden van de deelnemers.

- Adequaat archiefbeheer: zorgen voor voldoende financiële middelen en faciliteiten om het archiefbeheer conform de wettelijke regels uit te voeren.
- Opleiding en faciliteiten medewerkers en vrijwilligers: medewerkers en vrijwilligers van het Regionaal Archief Rivierenland voldoende toerusten om het beheer op juiste wijze te doen.
- Toezicht en advisering: via periodiek overleg en het jaarlijkse inspectieverslag aan de raad verantwoording afleggen aan de deelnemende gemeenten.
- Dienstverlening: door het organiseren van tentoonstellingen, lezingen en andere geschiedkundige bijeenkomsten een breed publiek voorzien van een goede, klantvriendelijke dienstverlening. De ingebruikname van de applicatie MijnStudiezaal en de persoonlijke omgeving voor eigen historisch onderzoek bevorderen het gemak van zoeken en bewaren van gegevens.
- Openbaarheid van archieven: het digitaal ontsluiten van documenten en gegevens bevordert de openbaarheid. Publicatie van archiefstukken is een vorm actieve openbaarheid van het weergeven van oude documenten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Het Regionaal Archief Rivierenland continueert verdergaande digitalisering van bepaalde archief gedeelten. Men is gestart met de formalisering van de dienstverlening op archiefgebied en opvraag dossiers voor de aangesloten gemeenten. De overgang van de nieuwe gemeente West Betuwe is soepel verlopen. De overbrenging van gedigitaliseerde archiefbescheiden van de gemeente Bommelerwaard en Maasdriel naar het E-depot staat in 2021 in de planning.

Wat heeft het gekost?

Programma: P7 Alg.Dekk.Midd, Overhead, VPB, ONV.				
Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2020		Rekening 2020	Verschil Begr. na wijz. / Rekening
	Voor wijziging	Na wijziging		
Lasten	7.825	7.698	7.412	-286
Baten	-38.898	-40.885	-40.965	-80
Exploitatieresultaat	-31.073	-33.187	-33.554	-366

+ = nadeel - = voordeel

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Bij Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en Onvoorzien is aan de lastenkant € 286.000 minder uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 80.000 meer ontvangen dan geraamd. Er is een voordelig resultaat van € 366.000.

Overhead (€ 523.000 incidenteel voordeel)

Het taakveld Overhead heeft een voordelig saldo van afgerond € 523.000. Het verschil wordt veroorzaakt door verschillende onderwerpen. Hieronder een toelichting per onderwerp.

Personeelslasten

Hieronder wordt een deel van het voordelig saldo (afgerond € 280.000) toegelicht wat betrekking heeft op de personeelslasten.

Binnen de totale personeelslasten is een voordeel ontstaan van € 1.662.000. Dit heeft betrekking op niet ingevulde vacatures binnen de organisatie. Deze middelen, de vrijval van vacaturegelden, worden ingezet voor de inhuur van derden.

Overige personeelslasten

Bij dit onderdeel is een voordeel ontstaan van € 154.000. Dit voordeel is voornamelijk ontstaan op de toerekening van overhead omdat er in 2020 op basis van de werkelijk bestede uren meer overheadkosten konden worden toegerekend aan de grondexploitaties (€ 60.000) en aan de uitvoering van initiatieven van derden (€ 82.000).

Inhuur derden

In totaal is er binnen het taakveld Overhead een nadeel van € 1.521.000 wat betrekking heeft op inhuur van derden. Dit komt door diverse soorten van inhuur: op basis van detacheringen vanuit een andere gemeente, via detacheringbureaus, op basis van Payroll, via uitzendbureaus, enz.

Voor de initiatieven van derden (overeenkomsten) is voor een bedrag van € 232.000 niet aan overeenkomsten opgesteld en ontvangen (zie taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening). Hiervoor is dus geen inhuur nodig geweest. Tegenover de minder ontvangsten van initiatieven van derden (overeenkomsten) staan minder uitgaven voor inhuur van derden. Zodoende dient u het voordeel van € 141.000 (zie paragraaf Bedrijfsvoering) in relatie te zien met het nadeel van € 232.000 (zie programma 3).

Ontvangsten van derden

Er is een voordeel ontstaan van € 37.000 binnen het budget ontvangsten van derden. Dit heeft voornamelijk betrekking op ontvangen uitkeringen vanuit het UWV en ontvangen detacheringinkomsten van eigen personeel.

Bijdrage Regio Rivierenland

In 2018 is het project gestart professionalisering Inkoop. Dit project liep ook in 2020 door. Er is geïnvesteerd in opleidingen, advisering en procesoptimalisatie. De extra kosten die hiermee gepaard gaan zijn € 44.000 incidenteel.

Kleine overige verschillen

De resterende afwijking van € 8.000 incidenteel nadeel op personeelslasten valt onder overige kleine verschillen en behoeft zodoende formeel geen toelichting.

ICT-exploitatie

De ICT-gerelateerde exploitaties resulteren in 2020 in een eenmalig voordeel van € 213.000. Dit voordeel kent verschillende oorzaken.

Vertraagde uitvoering wegens corona (voordeel van € 64.000 incidenteel)

In 2020 hebben we diverse projecten opgestart rondom het toekomstbestendig maken van onze ICT-organisatie, het stroomlijnen en optimaliseren van de informatievoorziening, het beveiligen van onze data, de digitalisering en borging van onze werkprocessen en de inrichting op de nieuwe manier van werken. De geplande uitvoering van een aantal projecten is door ontwikkelingen rondom corona vertraagd, waaronder Geovisie, Tim Enterprise en Cyclomedia. Zodoende is sprake van een incidenteel voordeel van € 64.000 voor het jaar 2020. De begroting van 2021 voorziet niet in dekking voor de uitloop van deze activiteiten. Wij stellen daarom voor om in aanvulling op de doorgeschoven middelen via de decemberbrief 2020 een bedrag van € 64.000 door te schuiven naar 2021 middels een bestemming op het jaarrekeningresultaat 2020.

Niet-gerealiseerde kosten van rente en afschrijving (€ 38.000)

Door vertraging en uitstel van de geplande ICT-investeringen is in 2020 een eenmalig voordeel op de begrote kapitaallasten ontstaan van € 38.000.

Bijstelling verplichtingenadministratie (€ 111.000)

Een grondige analyse op de openstaande verplichtingen op ICT-gebied heeft ten slotte geresulteerd in een positieve bijstelling van de verplichtingenadministratie. Dit leidt in 2020 tot een eenmalig voordeel van € 111.000. Dit voordeel is met name ontstaan doordat onze grootste ICT-leverancier in 2020 op een andere wijze is gaan factureren. Daarnaast hebben we de kosten van verschillende activiteiten aan de juiste begrotingsjaren toegerekend en is een aantal verplichtingen vervallen.

Overige kleine verschillen

De resterende afwijking van € 30.000 incidenteel voordeel op dit taakveld bestaat uit meerdere kleine verschillen en behoeft zodoende formeel geen van toelichting. Dit betreft diverse kleine overige verschillen (gemeentehuis, facilitair, etc).

Treasury (€ 122.000 incidenteel nadeel)

Als gevolg van vertraging in de uitvoering van de investeringen zijn de kapitaallasten (rente en afschrijving) lager dan begroot. En omdat de investeringen "achterlopen" op de begroting betekent dat automatisch dat er intern minder rente over de boekwaarde van deze investeringen wordt toegerekend. Dit leidt er toe dat er voor € 186.000 minder rente toegerekend kan worden aan de investeringen.

Doordat de geplande investeringen later in de tijd zijn en worden gedaan heeft dit ook consequenties voor het aantrekken van geldmiddelen. In eerste instantie wordt er zoveel mogelijk met kort geld gewerkt omdat dit voordeliger is. Er zijn in het afgelopen jaar geen kasgeldleningen aangetrokken voor de korte financiering en is de ruimte die de kasgeldlimiet hiervoor biedt ingezet. Hierdoor ontstaat er een voordeel van € 64.000 op de rente voor kortlopende leningen. Per saldo een nadeel op dit taakveld van € 122.000.

OZB woningen (€ 28.000 incidenteel voordeel)

Op dit taakveld is een incidenteel voordeel ontstaan van € 28.000 voor het jaar 2020. Enerzijds als gevolg van minder opbrengsten door bezwaren van € 9.000. Anderzijds wordt het verschil veroorzaakt door werkzaamheden die niet uitgevoerd zijn rondom herwaardering die per 1 januari 2022 uitgevoerd dienen te zijn. De werkzaamheden vinden in 2021 plaats. Dit gaat om een bedrag van € 37.000.

Algemene uitkering (€ 58.000 incidenteel voordeel)

Op dit taakveld is een incidenteel voordeel ontstaan van € 58.000 voor het jaar 2020. Enerzijds als gevolg van het positieve effect vanuit de decembercirculaire 2020 zoals gemeld is in de betreffende raadsinformatiebrief. Hieruit blijkt een positief incidenteel effect van € 90.000 voor 2020. Anderzijds is met betrekking tot de voorgaande jaren een incidenteel nadeel te melden van € 32.000. Dit is het gevolg van (definitieve) afrekeningen van de algemene uitkering voorgaande jaren op basis van definitieve maatstaven en hoeveelheden die jaren later pas definitief worden vastgesteld.

Vennootschapsbelastingen (€ 30.000 incidenteel nadeel)

Er is een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting opgelegd voor jaar 2020 van € 30.000. In de begroting 2020 was hier geen raming voor opgenomen. Op grond van definitieve cijfers van 2020 moet er een definitieve berekening gemaakt worden om te beoordelen of er fiscale winst is gerealiseerd op ondernemingsactiviteiten. De uitkomst hiervan wordt duidelijk in de exploitatie van jaar 2021. Op dit taakveld melden wij u een nadeel van € 30.000.

Belasting overig (€ 99.000 incidenteel nadeel)

Het incidentele nadeel dat hier is ontstaan betreft met name de extra storting die noodzakelijk is om de voorziening dubieuze debiteuren op pijl te brengen en dan met name voor de debiteuren vanuit de Participatiewet (€ 92.000).

Overige taakvelden kleine verschillen (€ 8.000 incidenteel voordeel)

Investerings

Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en Onvoorzien						
	Startjaar	Investerings bedrag x € 1000	Uitgaven tot 31-12-2020	Restant per 31-12-2020	Voortgang	
					Beleidsmatig	Financieel
Implementatie BGT	2017	112		112		
	Het project BGT is door omstandigheden nog niet gestart in 2020. De belangrijkste reden is in eerste instantie dat we niet beschikken over voldoende capaciteit op de afdeling. Daar kwam later ook bij het ontbreken van een GEO specialist. Vanaf 2021 beschikken we wel over beide specialisten (BGT en GEO) en we pakken dit zo spoedig mogelijk op. Deze investering moet meegenomen worden naar het volgend jaar. De einddatum van dit project is eind 2023.					
Optimalisatie GEO applicaties	2017	45	18	27		
I&A Gids 2019 / Windows 10 / Office 2019	2019	40	51	-11		
	Dit project is grotendeels afgerond. Hier komen geen extra kosten meer bij. De investering kan hiermee afgesloten worden met een lichte overschrijding.					
I&A Gids 2020-2021 GEO ontwikkeling	2020	82	72	10		
Subtotaal lopende investeringen		279	141	138		
Toekomstige investeringen:						
I&A Gids 2020-2021 GEO ontwikkeling	2021	95		95		
I&A Gids GT Connect	2021	33		33		
Subtotaal toekomstige investeringen		128		128		
Totaal investeringsbedragen		407	141	266		

Mutaties in reserves

Programma: Alg. Dekk.Midd, Overhead, VPB, Onv.zien				
Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2020		Rekening 2020	Verskil Begr. na wijz. / Rekening
	Voor wijziging	Na wijziging		
Reserve: Algemene (bedrijfs)				
Toevoegingen	495	2.078	2.078	0
Onttrekkingen	-1.416	-1.955	-1.955	0
Reserve: Precariobelasting				
Toevoegingen	1.481	1.502	1.502	0
Onttrekkingen	0	-3.040	-3.040	0
Totaal	560	-1.415	-1.415	

+ = nadeel - = voordeel

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Er zijn geen verschillen die toegelicht moeten worden.

Jaarstukken

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Algemeen

Deze paragraaf is als volgt opgebouwd:

- Het beleid over de lokale heffingen.
- Een totaaloverzicht van lokale heffingen 2020.
- Een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen.
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.
- Overzicht van de belastingdruk en vergelijking met andere gemeenten.

Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Het totale pakket van de gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit verschillende belastingen/heffingen. De rechtvaardiging hiervoor is beschreven in de belastingverordeningen, die de gemeenteraad heeft vastgesteld.

Voor de hoogte van de tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

- Streven naar een volledige kostendekking bij leges en andere rechten.
- De opbrengst van leges en rechten niet meer laten stijgen dan de inflatiecorrectie.

In de jaarrekening wordt in de paragraaf lokale heffingen verantwoording afgelegd over de mate van kostendekkendheid van heffingen/leges, waarbij de tarieven niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Bij deze heffingen/leges is de gerealiseerde kostendekkendheid in een tabel opgenomen in lijn met het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording.

Een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen

Totaaloverzicht lokale heffingen 2020					
		Opbrengst begroot voor wijziging	Opbrengst begroot na wijziging	Opbrengst werkelijk	Vershil begroot na wijziging en werkelijk
	ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN:				
1	Onroerende-zaakbelastingen:				
	OZB eigenaar woningen	3.062.984	3.399.865	3.390.847	-9.018
	OZB eigenaar niet-woningen	889.215	897.338	899.163	1.825
	OZB gebruikers niet-woningen	594.827	600.803	607.375	6.572
2	Forensenbelasting	13.786	14.006	13.654	-352
3	Toeristenbelasting	50.525	37.333	40.000	2.667
4	Hondenbelasting	131.534	133.637	131.620	-2.017
5	Precariobelasting	1.480.960	1.502.169	1.502.169	0
	HEFFINGEN MET EEN BESTEMMING:				
6	Rioolheffing woningen	1.924.109	1.979.894	1.992.308	12.414
	Rioolheffing niet-woningen	187.707	190.710	191.414	704
7	Afvalstoffenheffing	2.112.000	2.384.270	2.277.701	-106.569
8	Lijkbezorgingrechten	276.927	274.615	347.883	73.268
9	Staangelden markten en kermissen	3.753	3.445	5.254	1.809
10	Leges:				
	Titel 1 Algemene dienstverlening	393.925	393.038	457.169	64.131
	Titel 2 Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	1.226.058	757.578	853.455	95.877
	Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn en niet vallend onder titel 2	21.218	5.823	18.554	12.731
		12.369.528	12.574.524	12.728.566	154.042

Een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen

1. Onroerendezaakbelasting

Onder de naam 'onroerende zaak belasting' (OZB) heffen we over de binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen. Het gaat hier om een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak al dan niet gebruikt in eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht. Daarnaast geldt een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft dankzij eigendom, bezit of beperkt recht. Op basis van de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ) stellen we van elke individuele onroerende zaak de waarde vast. Daarna berekenen we het te betalen bedrag aan belasting en leggen we deze middels een aanslag aan de belastingplichtige op. Sinds 2007 taxeren we jaarlijks.

Percentage Onroerende-zaakbelasting 2020*	
Eigenaar woningen	0,1477%
Eigenaar niet-woningen	0,2161%
Gebruikers niet-woningen	0,1590%

* verordening OZB 2020

2. Forensenbelasting

De forensenbelasting is bedoeld om eigenaren van tweede woningen mee te laten betalen aan de gemeentelijke gemeenschapsvoorzieningen, waarvan ze ook gebruik maken. De geraamde opbrengst voor 2020 bedroeg € 14.006,-. In 2020 was één van de COVID 19 steunmaatregelen het nog niet opleggen van de forensenbelasting. De definitieve aanslag forensenbelasting 2020 wordt begin 2021 verlaat opgelegd.

3. Toeristenbelasting

Voor 2020 zijn wij uitgegaan van een geraamde opbrengst van € 50.525 voor de toeristenbelasting. In 2020 was één van de COVID 19 steunmaatregelen het nog niet opleggen van de toeristenbelasting. De definitieve aanslag toeristenbelasting 2020 wordt begin 2021 verlaat opgelegd. Het is nog niet duidelijk in hoeverre de corona crisis van invloed zal zijn op de opbrengst toeristenbelasting. De hotels kennen een duidelijke minderopbrengst, de campings daarentegen hebben in 2020 een zeer goede bezetting gekend door de vakanties in eigen land. Vanuit het Rijk is er voor belastingjaar 2020 een compensatie van € 14.000 op de opbrengsten ontvangen.

4. Hondenbelasting

Onder de naam 'hondenbelasting' heffen we een directe belasting over het houden van honden binnen de gemeente. We heffen de belasting naar het aantal honden dat men binnen de gemeente houdt. Bij de begroting 2020 is rekening gehouden met een opbrengst van € 133.637. In werkelijkheid is de opbrengst € 131.620. Kleine verschillen tussen ramingen en opbrengsten kunnen voorkomen, omdat niet met zekerheid te voorspellen is hoeveel honden men aan- en afmeldt gedurende een belastingjaar.

5. Precariobelasting

We heffen sinds 2013/2014 precariobelasting op kabels en leidingen voor het transport van gas en elektra. Er is in 2020 een bedrag van € 1.502.169 geraamd, hetgeen overeenkomt met de opbrengst.

Door vaststelling van de wet, die de heffingsbevoegdheid van precariobelasting voor enige openbare werken van algemeen nut beperkt, kunnen wij vanaf 2022 geen precariobelasting meer heffen over netwerken die nutsbedrijven in, op of boven gemeentegrond exploiteren.

6. Rioolheffing

Onder de naam 'rioolheffing' heffen wij een recht van de eigenaar van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. Dit gebeurt om de aanleg en het onderhoud van het rioleringsstelsel te bekostigen. We heffen de rioolheffing met een vast bedrag via de eigenaar. Bij de jaarlijkse tariefaanpassing gaan we uit van de lijn die in het Gemeentelijk Rioleringsplan is vastgelegd. Bij de vaststelling van de verordening rioolheffing 2020 is het tarief volgens het vastgestelde GRP bepaald op € 226,50. In 2020 was als opbrengst rioolheffingen € 2.170.603 geraamd en in werkelijkheid is er € 2.183.721 ontvangen. Deze meeropbrengst van € 13.117 is ontstaan door controles op gereedmelding van nieuwbouw en wordt toegevoegd aan de voorziening riolering.

Overzicht aantal aansluitingen	Tarieven	Begroot aantal aansluitingen	Werkelijk aantal aansluitingen	Verschil aantal aansluitingen
Rioolheffing	226,50	9.473	9.648	175

Toename 175 aansluitingen hoofdzakelijk nieuwbouw en enkele mutaties uit controles

Het aantal heffingseenheden bedraagt op 31 december 2020 9.648 stuks. Ten opzichte van de raming is er sprake van een toename met 175 aansluitingen. Deze toename komt hoofdzakelijk voort uit het aantal nieuwbouwwoningen dat gereed was op 1-1-2020 en op grond daarvan een aanslag heeft ontvangen.

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing	Begroting 2020*	Jaarrekening 2020**
Netto kosten taakveld, incl. (omslag)rente	€ 1.483.344	€ 1.334.850
Overhead (al verantwoord op taakveld)	€ 113.330	€ 113.330
BTW	€ 623.252	€ 387.475
Dotatie voorziening riool (verantwoord op taakveld)	€ -76.433	€ 348.067
Totaal opbrengsten	€ 2.143.493	€ 2.183.722
Totaal kosten	€ 2.143.493	€ 2.183.722
Dekkingspercentage	100%	100%

* bron ANG format rioolheffing 22-07-2019

** bron ANG format rioolheffing 15-04-2021

7. Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven aan mensen, die in de gemeente Neder-Betuwe hun huishoudelijke afval moeten inzamelen, omdat hun perceel valt onder de Wet milieubeheer. De heffing geldt per perceel. De inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, het vaststellen van de tarieven en het innen van de heffing wordt uitgevoerd op regionaal niveau (Avri/BSR). Het tarief bestaat uit een vast deel plus een bedrag voor elke keer dat een grijze container wordt geleegd.

Er zijn in 2020 9146 aanslagen afvalstoffenheffing opgelegd. De geraamde afvalstoffenheffing bedraagt €2.384.270. De daadwerkelijk gerealiseerde opbrengst is € 2.227.395. Voor de verantwoording van de afvalstoffenheffing wordt verwezen naar de Jaarstukken 2020 van Avri.

Afvalstoffenheffing	2020*	aantal ledigingen
<u>Basistarief (voor iedereen gelijk)</u>	€ 211,00	9.146
Per extra grijze container	€ 50,00	139
<u>Variabel tarief (per keer)</u>		
grijze container 140 liter	€ 5,60	3.119
grijze container 240 liter	€ 9,60	9.943
gft-container (140 en 240 liter)	€ 0,00	
papiercontainer (140 en 240 liter)	€ 0,00	
zak plastic verpakkingsmateriaal	€ 0,00	
inworp ondergrondse container hoogbouw en stadscentra	€ 0,96	13.693
inworp ondergrondse container overige huishoudens	€ 1,20	137.146
brenghouders voor glas, papier, textiel, plastic	€ 0,00	
restafval op milieustraat per huisvuilzak (60 liter)	€ 2,88	
voorrijtarief voor aan huis ophalen van grof huishoudelijk afval	€ 20,00	

* verordening afvalstoffenheffing AVRI 2020

8. Lijkbezorgingsrechten

Op basis van een verordening heffen we rechten voor het gebruiken van de algemene begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de algemene begraafplaatsen. We heffen de rechten van degene op wiens aanvraag of voor wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt. Voor 2020 was € 274.615,33 begroot. In werkelijkheid is € 347.883,05 ontvangen. Het vigerende begraafplaatsenbeleid gaat uit van 100 begrafenissen met een totaalopbrengst van € 274.615,33. In 2020 hebben echter 124 begrafenissen plaatsgevonden. Dit resulteert in een positief resultaat op de kostenplaats 'Baten begraafplaatsen' van € 73.207,44.

De toename van het aantal begrafenissen zou gerelateerd kunnen worden aan COVID 19. Dit is echter niet vastgesteld.

Berekening kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten	Begroting 2020*	Jaarrekening 2020**
Netto kosten taakveld incl. (omslag)rente	€ 242.517	€ 296.466
Toe te rekenen kosten	€ 243.869	€ 296.466
Overhead	€ 31.549	€ 32.176
Totaal opbrengsten (rechten)	€ 274.615	€ 347.883
Totaal kosten	€ 275.418	€ 328.643
Dekkingspercentage	100%	106%

*bron format lijkbezorgingsrechten ANG 22 juli 2019

**bron format lijkbezorgingsrechten ANG 15 april 2021

9. Marktgeden en kermissen

Onder de naam 'marktgeden' wordt een recht voor een marktstandplaats geheven zoals bedoeld in de marktgeldverordening. Daaronder vallen ook de diensten die de gemeente hiervoor verleent. Het recht wordt geheven aan de houder van de marktstandplaats.

Voor 2020 was er een bedrag van € 3.445 begroot. In werkelijkheid is er € 5.253,97 ontvangen. Dit resulteert in een meeropbrengst van € 1.808,97.

Berekening kostendekkendheid marktgelden jaarrekenig	Begroting 2020*	Jaarrekening 2020**
Netto kosten taakveld incl. (omslag)rente	€ 36.872	€ 32.481
Toe te rekenen kosten (ex overhead)	€ 2.937	€ 2.882
Overhead	€ 1.426	€ 1.378
Totaal opbrengsten (rechten)	€ 3.445	€ 3.237
Totaal kosten	€ 4.363	€ 4.259
Dekkingspercentage	79%	76%

*bron format marktgelden ANG 22 juli 2019

**bron format marktgelden ANG 15 april 2021

10. Legesverordening

De naam 'leges' staat voor veel verschillende rechten voor diensten door het gemeentebestuur. De aanvrager of degene voor wie de dienst is verleend, betaalt. In december 2020 zijn de tarieven in de Legesverordening 2021 verhoogd met de inflatiecorrectie en vastgesteld. De huidige kostendekkingspercentages zijn per titel van de legesverordening zoals hieronder.

Recapitulatie kostendekkendheid leges 2020 gemeente Neder-Betuwe				
		Totale kosten	Opbrengsten	Kostendekkendheidspercentage
Totaal		€ 1.837.449	€ 1.403.559	76%
Titel 1	Algemene dienstverlening	€ 564.750	€ 415.524	74%
Hoofdstuk 1	Burgelijke stand	€ 147.015	€ 123.033	84%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	€ 114.577	€ 77.297	67%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	€ 138.730	€ 118.002	85%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen	€ 16.095	€ 4.484	28%
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	€ 7.584	€ 4.191	55%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	€ 6.140	€ 4.193	68%
Hoofdstuk 16	Kansspelen	€ 1.091	€ 724	66%
Hoofdstuk 17	Telecommunicatie	€ 65.160	€ 55.752	86%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	€ 8.631	€ 6.638	77%
Hoofdstuk 19	Naturalisatie en optie	€ 41.447	€ 18.932	46%
Hoofdstuk 20	Diversen	€ 18.281	€ 2.278	12%
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	€ 1.243.769	€ 965.080	78%
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	€ 99.939	€ 61.104	61%
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	€ 1.001.863	€ 854.106	85%
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	€ 141.968	€ 44.887	32%
Hoofdstuk 10	Overige en in deze titel niet benoemde beschikkingen	€ -	€ 4.984	-
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn en niet vallend onder titel 2	€ 28.929	€ 22.955	79%
Hoofdstuk 1	Horeca	€ 13.647	€ 5.677	42%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen	€ 714	€ 432	61%
Hoofdstuk 5	Marktstandplaatsen	€ 4.631	€ 5.131	111%
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ 9.937	€ 11.715	118%

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Bij de kwijtschelding van heffingen wordt in Neder-Betuwe de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd. Voor de overige regels wordt het Rijksbeleid gevolgd. Dit betekent dat kwijtschelding wordt verleend voor de hondenbelasting, de rioolheffing en de onroerende zaak belastingen. Voor overige heffingen en rechten geldt geen kwijtschelding.

Kwijtschelding				
	2017	2018	2019	2020
Aantal opgelegde aanslagbiljetten	7.462	7.541	7.605	7.741
Aantal dwangbevelen	83	178	137	131
Aantal kwijtscheldingsverzoeken	16	20	10	18

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Gemiddelde belastingdruk per meerpersoonshuishouden Neder-Betuwe 2020

Belastingsoort	2020**
Onroerende zaak-belasting*	387,00
Afvalstofheffing	275,00
Rioolrecht	226,50
Totaal	888,50

*gemiddelde waarde woning € 262.236

** bron: COELO

Positie Neder-Betuwe bij vergelijk regio in 2020

In onderstaand overzicht staat de gemiddelde belastingdruk per meerpersoonshuishouden uitgedrukt in euro's in vergelijking met omliggende gemeenten.

Neder-Betuwe	Buren	Tiel	West Maas en Waal	Geldermalsen	Neerijnen	Overbetuwe
889	867	823	826	944	944	570

Bron: COELO atlas van de lokale lasten 2020

Rangorde Neder-Betuwe bij vergelijk regio in 2020

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolrechten. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Men vergelijkt daarin per gemeente de woonlasten van een woning (meerpersoonshuishouden) en drukt deze zogenaamde lokale lastendruk uit in een nummer van een rangorde van de 377 gemeenten in Nederland. Nummer 1 heeft hierbij de laagste lasten en nummer 377 de hoogste. In het onderstaand overzicht is de score van Neder-Betuwe en omliggende gemeenten weergegeven.

Neder-Betuwe	Buren	Tiel	West Maas en Waal	Geldermalsen	Neerijnen	Overbetuwe
331	354	189	272	361	361	3

Bron: COELO atlas van de lokale lasten 2020

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Algemeen

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Neder-Betuwe in staat is middelen vrij te maken om (incidentele) financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid inzake de gemeentelijke dienstverlening'. Het weerstandsvermogen is een financieel vangnet voor optredende gevolgen van risico's die niet goed kunnen worden afgedekt op basis van het gevoerde risicomanagement. In deze paragraaf geven wij u inzicht in risico's van de gemeente en het beschikbare en benodigde weerstandsvermogen.

Beleidskader

De kaders voor de uitvoering van het risicomanagement en de bepaling van het weerstandsvermogen zijn vastgelegd in de 'Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2019'. Deze is in 2019 geactualiseerd en op 4 juli 2019 vastgesteld. Deze paragraaf geeft aan op welke wijze het risicomanagement wordt uitgevoerd, welke risico's er zijn en of ons weerstandsvermogen voldoende is.

Risicomanagement

Risicomanagement is een hulpmiddel om op een systematische en uitgesproken manier risico's in kaart te brengen, te beoordelen en door een proactieve houding beter te beheersen. De werkwijze is: risico's in kaart brengen, mogelijke beheermaatregelen bepalen en de (overgebleven) financiële gevolgen van de risico's in cijfers uitdrukken. Door bij beleidsvorming al heel vroeg na te denken over de mogelijke risico's van bepaalde keuzes zijn deze mogelijk te voorkomen of te verminderen of kan beleid worden bijgesteld. Met het managen van risico's kun je geen gebeurtenissen met een negatief gevolg voorkomen. Het biedt wel de geruststelling, dat vooraf alles is gedaan om de risico's te voorkomen of het effect bewust te verminderen en de zekerheid te hebben, dat er voldoende financiële middelen zijn als een risico werkelijkheid wordt.

Risicomanagement is een systematisch en regelmatig terugkerend proces om risico's te onderkennen, te analyseren en te beoordelen en op basis daarvan maatregelen te nemen en het eindresultaat te bekijken. Daarbij ligt het accent op de financiële, personele en organisatorische risico's, grondexploitatie- en risico's van deelnemingen en verbonden partijen. De genoemde nota beoogt het risicomanagement meer op een systematische manier uit te voeren met een breed bereik. Daarbij gaat het ook om juridische, maatschappelijke en politieke risico's (imago), technische risico's en risico's in het sociaal domein. Risicomanagement beschouwen we hierbij niet als een doel op zich. Met meer inzicht in de risico's kunnen we ons weerstandsvermogen beter bepalen. Het weerstandsvermogen speelt een belangrijke rol bij de bepaling van ons financieel perspectief.

Om ook in de toekomst een financieel gezonde gemeente te blijven, gaan we verstandig en verantwoord om met risico's. Deze zijn onlosmakelijk verbonden met de uitvoering van bedrijfsprocessen en kunnen nooit helemaal worden uitgesloten. We willen ons bewust zijn van de risico's die we lopen en van de beheersingsmaatregelen die we kunnen nemen. Bij de beheersing van de risico's hanteren wij als beleidslijn, dat er sprake moet zijn van een evenwicht tussen praktische uitvoerbaarheid, effectiviteit en kosten (efficiency) van een maatregel. Wij streven na om geen onnodige risico's te lopen en, mits financieel verantwoord, risico's af te dekken door verzekeringen. Wij hebben verzekeringen afgesloten voor aansprakelijkstelling door derden, schade aan opstallen en tegen fraude. Risico's die niet worden afgedekt door een verzekering of een voorziening moeten kunnen worden opgevangen door de beschikbare weerstandscapaciteit.

Binnen ons Planning en Control instrumentarium gaan wij zo met risicomanagement om:

- Bij de Kadernota en de Begroting inclusief meerjarenraming actualiseren wij onze risico's.
- Bij Bestuursrapportages informeren wij u, indien nodig, over wijzigingen die zich op basis van het risicomanagement voordoen.
- Bij de Jaarstukken leggen wij verantwoording af over het gevoerde risicomanagement van het betreffende jaar.

Risico's

De definitie van een risico luidt: de kans op een gebeurtenis, die zowel negatieve als positieve gevolgen voor de gemeente kan hebben en waarvan de grootte op dit moment onbekend is, maar van grote betekenis kan zijn.

Voor het opnemen van een risico hanteren we een ondergrens van € 100.000.

Het weerstandsvermogen bestaat uit het verschil tussen:

De beschikbare weerstandscapaciteit; de middelen waarover de gemeente kan beschikken om onverwachte en hoge kosten te dekken,

en:

De financieel in cijfers uitgedrukte risico's; het totaal van de financieel in cijfers uitgedrukte risico's die de gemeente loopt ondanks de beheersmaatregelen.

De verhouding wordt uitgedrukt in de hieronder gepresenteerde waarderingstabel, die opgenomen is in de 'Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2019'.

Verhouding benodigde weerstandscapaciteit

Verhouding	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1.4 tot 2,0	Ruim voldoende
1,0 tot 1,4	Voldoende
0,8 tot 1,0	Matig
0,6 tot 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen financiële positie

In de paragraaf Risicomanagement en Weerstandsvermogen is een aantal financiële kengetallen opgenomen. Deze kengetallen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente. Deze kengetallen zijn met ingang van de jaarstukken 2015 opgenomen op grond van een wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Aan het eind van deze paragraaf zijn deze vermeld met een toelichting op de betekenis en de berekening ervan.

Verantwoording weerstandscapaciteit, weerstandsratio en de risico's

De weerstandscapaciteit

Na afloop van de artikel 12 periode waarin de gemeente Neder-Betuwe zich bevond heeft de weerstandscapaciteit zich sterk positief ontwikkeld. De weerstandscapaciteit nam vanaf 2014 van 12,9 miljoen toe naar 18,3 miljoen in 2017. De doelstelling van "het creëren van vet op de botten" is in deze periode behaald. Mede door het feit dat de ingecaluleerde risico's sterk daalde ontstond er een fors surplus (weerstandsvermogen) binnen de weerstandscapaciteit. Na besluiten om het surplus binnen de weerstandscapaciteit te gaan inzetten als dekking voor incidentele uitgaven is de weerstandscapaciteit weer gedaald.

Bij de begroting 2020 hebben wij onze weerstandscapaciteit bepaald op € 9.821.000. Deze geraamde weerstandscapaciteit bestaat uit een algemene reserve van € 9.461.000, een budget voor onvoorzien uitgaven € 50.000 en een begrotingsoverschot van € 310.000.

De risico's

De afgelopen jaren is fors ingezet op het verminderen van of beheersbaar maken van of het concreet vertalen van de risico's. Ook zijn risicovolle projecten beëindigd of fors verminderd. Deze inzet heeft zijn doel behaald als we zien op de dalende lijn van risico's waarvoor een risico

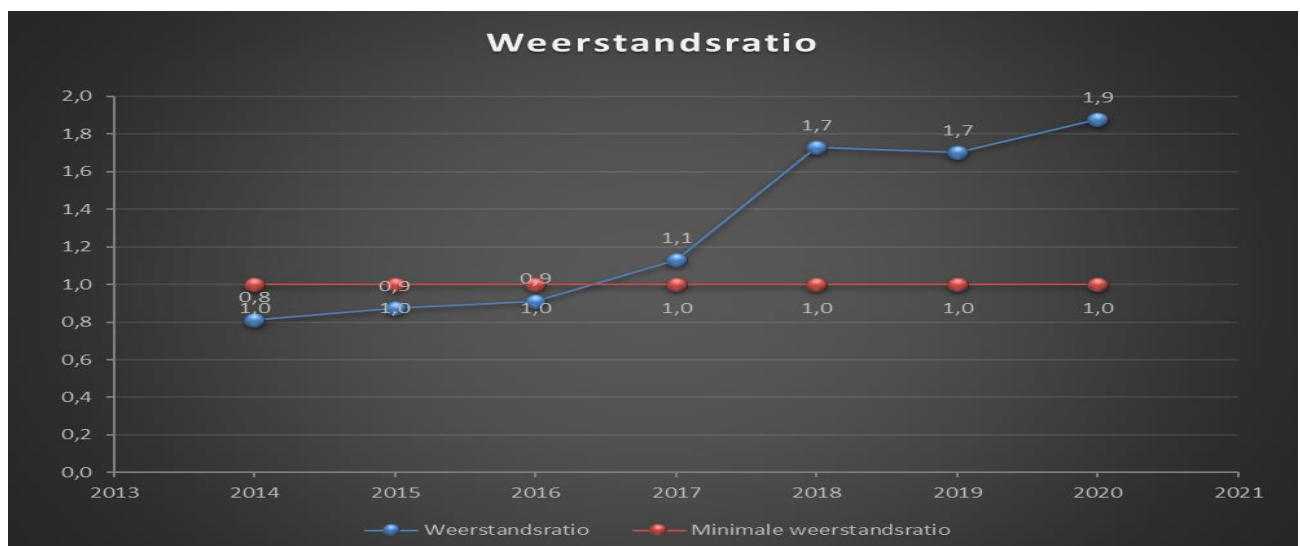
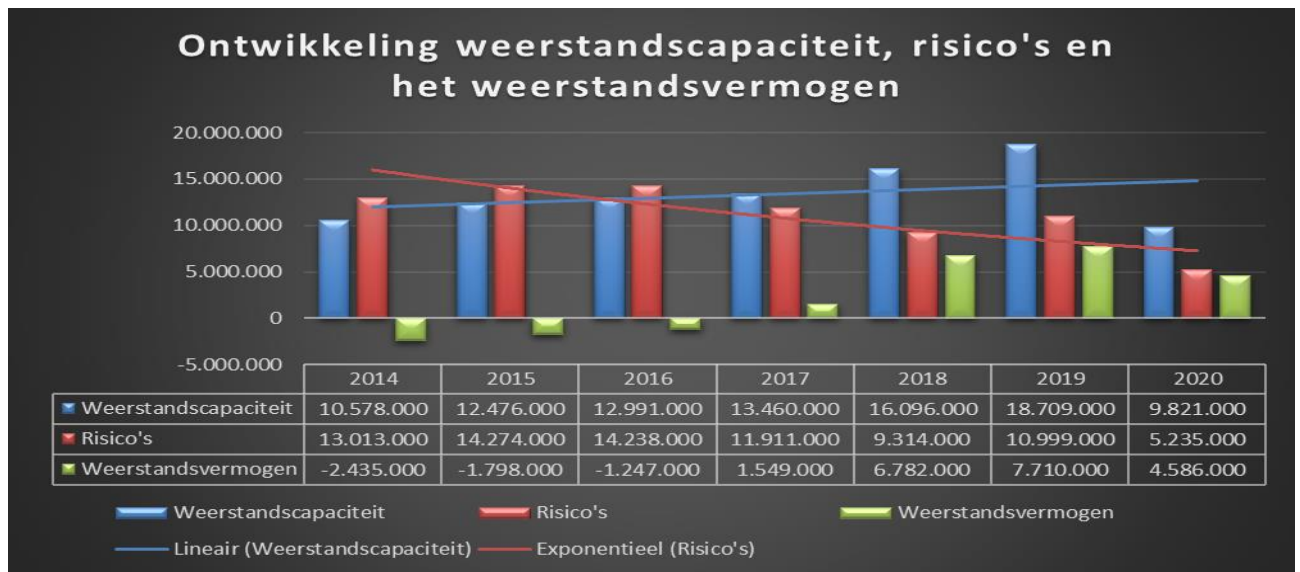
inschatting moet plaats vinden. Het totaal van ingeschatte risico's is van € 13 miljoen in 2014 gedaald naar € 5,3 miljoen in 2020. Het is en blijft van belang dat er ingezet blijft worden op risicomanagement.

Conform de financiële verordening actualiseren wij de risico's bij de kadernota en bij de begroting. Bij de jaarstukken leggen wij verantwoording af over ons gevoerde risicomanagement.

De weerstandsratio

De weerstandsratio is een uitkomst/verhouding van de weerstandscapaciteit en de risico's. Bij de begroting 2020 was er sprake van een ratio van 1,9. Het uitgangspunt op basis van het huidige coalitieakkoord is een verhouding van minimaal 1.0. Op basis van de berekening uit deze paragraaf blijkt dat verhouding voor de weerstandscapaciteit hier aan voldoet.

Hieronder volgen in grafiekvorm Het verloop van de weerstandscapaciteit, de risico's, het weerstandsvermogen en de weerstandsratio.

Verantwoording risico's

Bij de begroting 2020 hebben wij risico inschattingen gedefinieerd van in totaal € 5,8 miljoen. Rekening houdend met de in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen toe te passen waarschijnlijkheidsfactor van 90% komen de totale risico's uit op 5,2 miljoen. Niet alle risico's doen zich namelijk gelijktijdig voor. Hiermee wordt het totaal van het geldelijke gevolg van alle risico's:

Risico's	nr.	Begroting 2020	Risicoscore	Risico's die in 2020 werkelijk voordeden
Ruimtelijke ontwikkeling				
Algemene risico's grondexploitaties	1	358.000	Laag	Nee
Specifieke risico's grondexploitaties	2	38.000	Midden	Nee
Verbonden partijen:				
Risico's verbonden partijen	4	1.321.376	Midden	Nee
Openeinde regelingen:				
Uitvoering 3 Decentralisaties	5	2.500.000	Hoog	2.507.000
Overige risico's				
Personeel & organisatie (bedrijfsvoering)	6	1.080.000	Midden	Nee
Ontwikkelingen gemeentefonds	7	320.000	Midden	Nee
Crisisbeheersing en rampenbestrijding	8	100.000	Midden	Nee
Renteontwikkeling	9	100.000	Laag	Nee
		5.817.376		2.507.000
Waarschijnlijkheidsfactor		90%		
Totaal risico's * waarschijnlijkheidsfactor		5.235.638		

Ruimtelijke ontwikkelingen

1. Algemene risico's grondexploitaties

Grondexploitaties kennen algemene en specifieke risico's. De algemene risico's bestaan onder andere uit rentestijgingen, stijging van het inflatiecijfer, aanbestedingsrisico's, marktontwikkelingen en vertragingen in de planvorming of gronduitgifte.

In 2020 hebben zich op dit gebied geen noemenswaardige risico's voorgedaan.

Voor meer informatie over algemene risico's grondexploitaties, tussentijdse winstnemingen, gelopen verliezen en een verdere specificatie van de boekwaarden verwijzen wij u naar het paragraaf 6 grondbeleid onderdeel risico's.

Op basis van de actualisatie van de grondexploitaties per 1 januari 2021 is het algemene risico beperkt gestegen naar € 449.772.

2. Specifieke risico's grondexploitaties

Specifieke risico's worden geraamd als daar een directe aanleiding voor is en er in aanvulling op de algemene risico's een noodzaak voor is. In 2020 heeft het ingecalculeerde specifieke risico zich niet voorgedaan.

Op basis van de actualisatie van de grondexploitaties per 1 januari 2021 zijn de specifieke risico's gedaald naar € 30.000. Door het afsluiten van het project Bonengraaf-West is de kans op het benoemde specifieke risico niet meer aanwezig.

Verbonden partijen

4. Risico's verbonden partijen

De gemeente heeft te maken met verbonden partijen zoals de gemeenschappelijke regelingen waaraan wij deelnemen. Daarnaast zijn er externe partijen, waarbij de gemeente via het aandelenbezit risico's kan lopen. Bij deze laatste partijen gaat het om schommelingen in de waarde van de aandelen of het dividend. Bij risico's van een verbonden partij gaat het in hoofdzaak om financiële en bestuurlijke risico's, die mede verband houden met de structuur, organisatie en bedrijfsvoering ervan. Het risico is per verbonden partij bepaald met oog voor het beleid dat de gemeenschappelijke regeling zelf voert op het gebied van weerstandsvermogen en risicomanagement. De gemeenschappelijke regeling moet zelf aan risicomanagement doen en de eigen risico's voldoende afdekken. Als dat niet het geval is, moeten de gemeenten het niet afgedekte deel compenseren.

Meer informatie over risico's rond verbonden partijen in 2020 zijn nu nog niet voorhanden. Daarom verwijzen wij u naar de afzonderlijke zienswijzen inclusief informatie over risico's, die naar u toe komen op basis van de jaarstukken van de verbonden partijen (raadsproces juni 2021). De uitkomst en toelichting hierop zijn in de paragraaf verbonden partijen per gemeenschappelijke regeling vermeld.

In de begroting 2020 was voor deelnamen in verbonden partijen risico-inschattingen opgenomen.

Nr:			Bijdrage 2020	Risico inschatting
1	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	GR	1.606.057	63.655
2	Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)	GR	1.266.415	61.231
3	Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland	GR	213.513	-
4	AVRI	GR	-	352.556
5	Omgevingsdienst Rivierenland	GR	1.565.189	-
6	Regionaal archief Rivierenland	GR	266.292	-
7	Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal	GR	-	-
8	Werkzaak Rivierenland	GR	120.000	33.934
9	Industrieschap Medel	GR	-	-
10	Casterhoven	Venn	-	810.000
11	Waterbedrijf Vitens N.V.	Venn	-	-
12	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	Venn	-	-
			5.037.466	1.321.376

Uit de tabel blijkt dat het bij een viertal gemeenschappelijke regelingen nodig is, dat de gemeente een deel van de risico's afdekt. Via de zienswijzen, die worden ingediend op de begrotingen en jaarverslagen, worden deze gemeenschappelijke regelingen dringend verzocht de weerstandscapaciteit op voldoende hoogte te brengen.

Terugkijkend op het jaar 2020 zijn er nog steeds vier verbonden partijen die zelf niet voldoende weerstandscapaciteit hebben om lopende risico's te kunnen opvangen. Nog steeds moeten de gemeenten het niet afgedekte deel compenseren. Voor de verbonden Partij Avri is het te compenseren deel toegenomen met afgerond € 128.000 van € 352.556 naar € 484.000.

De risico's rond Industrieschap Medel en Casterhoven worden hierna afzonderlijk toegelicht.

Industrieschap Medel (9)

Voor het totale project Medel hebben wij geen risico opgenomen. Uit de actuele door het industrieschap Medel opgestelde risicoanalyse blijkt dat het (voorziene) positieve resultaat uit de grondexploitatie groter is dan de benodigde risicoreservering. Medio 2019 heeft de Raad van State (RvS) naar aanleiding van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) een negatieve uitspraak gedaan. Als gevolg van deze uitspraak is het bestemmingsplan voor uitbreiding van het bedrijvenpark Medel 'Medel Afronding' vernietigd. Het gevolg is een vertraging in de aanleg en uitgifte van 'Medel

Afronding'. De gevolgen van de vertraging en de aanpassing van het plan zijn vertaald naar de grondexploitatie en risicoanalyse voor 'Medel Afronding' die binnenkort wordt vastgesteld. Deze aanpassingen hebben geen negatieve gevolgen voor de grondexploitatie en de risico's van Medel.

Casterhoven (10)

In juli 2019 is de grondexploitatie uit 2018 geactualiseerd. Op basis van deze geactualiseerde grondexploitatie is in de begroting 2020 een risico bepaald van € 810.000. In 2020 is de grondexploitatie Casterhoven geanalyseerd op potentiële risico's. Vervolgens zijn de kans van optreden en impact ingeschat. Dit leidt tot een benodigde risico-inschatting van € 200.000. Deze risicoschatting is lager dan het risicobedrag € 810.000. In de kadernota 2022 en in de begroting zullen wij uitgaan van een risico-inschatting van € 200.000. De forse daling van het risico is voor het grootste deel te verklaren doordat het bestemmingsplan voor fase 7, de laatste fase in bouwplan Casterhoven, onherroepelijk is geworden. Hierdoor is er geen publiekrechtelijke beperking meer om het plan af te kunnen ronden. De impact van het risico over de vertraging in de looptijd is iets gestegen, omdat de kans dat dit risico zich voordoet groter wordt geacht, vooral vanwege de Corona-pandemie.

Openeindregelingen

5. 3D (Jeugd, Wmo en Participatie)

Waar in de eerste jaren de budgetten voor de Wmo, Jeugd en Participatie overschotten lieten zien, ontstaat een kentering in de resultaten. Het jaar 2019 en ook 2020 en verdere jaren laten een negatieve ontwikkeling zien. De kosten voor de zorg blijven toenemen, niet alleen door het uitbreiden van de totale omvang, ook de kosten voor de individuele situaties nemen toe. Met het vervallen van de 'strik' om programma 5 en van de reserve decentralisaties worden eventuele extra tekorten opgevangen uit het weerstandsvermogen. In de begroting is voor de uitvoering van de 3D (Jeugd, Wmo en Participatie) een risico-inschatting opgenomen van 2,5 miljoen.

Het beschreven risico en ingeschatte risico heeft zich in 2020 voorgedaan. Het tekort, zoals beschreven in de Jaarstukken 2019 is werkelijkheid geworden en heeft een structureel karakter. Dit heeft geresulteerd in het feit dat bij de 1e Bestuursrapportage 2020 de budgetten van de 3 D zijn opgehoogd met 2,5 miljoen. De opgenomen risico-inschatting van € 2,5 miljoen is in 2020 afgenomen naar een risicoschatting van € 500.000.

Overige risico's

6. Personeel en Organisatie (bedrijfsvoering)

Het betreft specifieke risico's zoals wachtgeld en pensioenen van politieke ambtsdragers, ontslag (bijv. van werk naar werktrajecten) en WW en ZW uitkeringen van medewerkers. Daarnaast zijn er risico's rond informatieveiligheid, privacy en hardware. Gebeurtenissen kunnen leiden tot financiële, juridische en imagoschade. Om deze risico's zoveel mogelijk te beperken zijn diverse beheersmaatregelen getroffen op het terrein van informatiebeveiliging. Denk aan penetratietesten, stimuleren van de bewustwording van medewerkers door voorlichting en training, back-up, uitwijkfaciliteiten en verzekeringen. Voor al deze risico's hebben wij een inschatting gemaakt van € 1.150.000 (10% van de totale personeelskosten uit de begroting 2020).

In 2020 hebben zich op het gebied van Personeel en Organisatie geen noemenswaardige risico's voorgedaan die financiële impact hebben op onze financiële huishouding.

7. Ontwikkeling gemeentefonds

De uitkeringen uit het Gemeentefonds zijn aan schommelingen onderhevig. Dit doordat de definitieve uitkering aan de gemeenten beïnvloed wordt door de rijksuitgaven ten opzichte van de begroting. Om deze schommelingen op te vangen, is een risicobedrag van € 320.000 opgenomen (1% van de algemene uitkering). In 2020 heeft dit opgenomen risico zich niet voorgedaan. Naast de voornamelijk extra ontvangen compensaties voor Covid-19 zijn zich verder geen noemenswaardige schommelingen in de algemene uitkering uit het gemeentefonds voorgelopen. De herijking van de algemene uitkering valt ook onder dit risico. De invoering van de herijking van de algemene uitkering zou per 1 januari 2022 plaatsvinden. De minister schrijft in haar brief van 7

december 2020 dat invoering opschuift naar 1 januari 2023. Uit berichten over de herijking blijkt dat de gemeente Neder-Betuwe tot de voordeel gemeenten behoort. Om die reden willen wij de risico-inschatting niet ophogen. De totale algemene uitkering is toegenomen van 32 miljoen naar 35 miljoen. Bij de kadernota 2022-2025 wordt deze risico-inschatting verhoogd met € 30.000 naar € 350.000.

8. Crisisbeheersing en rampenbestrijding

In de gemeente kunnen zich allerlei crises en rampen voordoen. Denk bijvoorbeeld aan alle vormen van natuurgeweld en explosie/brand met gevaarlijke stoffen. Een extra risico voor onze gemeente vormen belangrijke transportaders zoals de Betuweroute, Rijn, Waal en een drukke snelweg als de A15. Als voorbeelden van crises worden de hoge waterstanden in 1995 en de wateroverlast in de kern van Opheusden in 2014 genoemd. Als zich een crisis voordoet, kan de gemeente te maken krijgen met (hoge) beheerskosten. Daarom is een risicoschatting gemaakt, die uitkomt op € 100.000, uitgaande van een financieel risico van € 500.000 per ramp of crisis met een kans van 20% (1 x in de 5 jaar). Beheersmaatregelen zijn o.a.:

- actueel houden van de regionale en lokale rampen- en incidentbestrijdingsplannen;
- oefenen van rampenscenario's met de medewerkers, die een rol hebben in de lokale crisisorganisatie;
- in- en uitvoeren van het Regionaal Crisisplan.

In 2020 zijn op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding geen risico's voorgekomen die impact hebben op onze financiële huishouding.

9. Renteontwikkeling

De rente bevindt zich op een historisch laag niveau. Deze kan alleen nog stijgen. Daarom is het risico geschat op € 100.000. Een beheersmaatregel is o.a. het opstellen van een overzicht van toekomstige inkomsten en uitgaven.

In 2020 zijn de rentestanden wederom historisch laag geweest. Er hebben zich geen noemenswaardige stijgingen voorgedaan. Zolang de Europese Centrale Bank (ECB) doorgaat met haar opkoopprogramma van staatsobligaties om zo de economie te stimuleren, zal de rente niet snel stijgen. Begin maart 2020 heeft de ECB haar opkoopprogramma voor obligaties zelfs verruimd om zo de impact van de financiële crisis door het nieuwe coronavirus te verzachten. Het enorme stimuleringspakket bestaat uit een opkoopprogramma, waarbij de ECB in totaal 1.850 miljard euro uittrekt tot ten minste eind maart 2022 en in ieder geval tot de coronacrisis voorbij is.

In deze jaarstukken 2020 is er wel sprake van een fors rentenadeel. Dit rentenadeel is niet ontstaan door renteontwikkelingen, maar door niet volgens planning lopende of uitgestelde investeringskredieten.

Risico's die na begroting 2020 zijn ontstaan

COVID-19 Pandemie

De uitbraak van het coronavirus COVID-19 eind februari 2020 heeft grote impact op de Nederlandse samenleving en ook op de gemeente Neder-Betuwe. Bij het nemen van maatregelen stond en staat nog steeds de gezondheid van onze medewerkers en inwoners voorop. Vanzelfsprekend hebben de getroffen maatregelen gevolgen voor de gemeente. Die gevolgen zijn op meerdere gebieden zichtbaar, zowel op het vlak van bedrijfsvoering als financieel.

De covid-19 pandemie heeft ook impact op de uitvoering van zaken die wij hebben belegd bij verbonden partijen. Daartegenover staat dat we voor diverse kosten een compensatie van het Rijk of mede-overheden ontvangen. Dit geldt niet alleen voor de gemeente maar ook voor bijv. sportverenigingen, die rechtstreeks subsidie kunnen aanvragen. Ook zijn er diverse uitgaven die lager uit kunnen pakken, zoals bijv. achterblijvende activiteiten op de diverse taakvelden, reis-en verblijfkosten en dagelijks onderhoud, op al die onderdelen gelden grote onzekerheden. Inmiddels zijn beheersmaatregelen getroffen om onder deze omstandigheden de primaire taken uit te voeren (zoals invulling van een crisisteam, inventariseren van kerntaken, vervangingsplannen bij ziekte). Via de reguliere Planning & Control cyclus worden de ontwikkeling gevolgd en gerapporteerd.

De omvang van de financiële risico's voor de gemeente zijn nog steeds moeilijk te becijferen. Tot nu toe zijn wij voor extra maatregelen en kosten op het gebied van de Covid-19 pandemie door het Rijk en mede-overheden gecompenseerd. Het niet bestede deel van de compensatie die in 2020 niet nodig bleek te zijn, stellen wij aan u voor om via de bestemming van het jaarrekeningresultaat te bestemmen kosten voor de Covid-9 pandemie 2021 te dekken.

Bij de kadernota 2022-2025 zullen wij bezien of er voor de Covid-19 Pandemie een risico-inschatting moet worden opgenomen. Voor meer informatie over de coronapandemie verwijzen wij u naar de bijlage COVID-19.

3. Pfas/stikstof (PAS)

Sinds 2019 hebben wij rekening gehouden met een risico voor Pfas/stikstof. Maar het risico is nu beperkt. Want in de processen worden de noodzakelijke regels toegepast voor zover de norm duidelijk is. Dit betekent bijvoorbeeld dat er rekening gehouden wordt met extra onderzoekslasten bij ruimtelijke initiatieven en/of extra kosten bij grondverzet.

Stikstof:

- Het aantal vergunningen dat geen doorgang kan vinden vanwege stikstof is gering. Ook is bekend dat er over stikstof een AURIUS-berekening moet worden overlegd bij een aanvraag omgevingsvergunning. De werkwijze voor vergunningverlening door de ODR (met instemming van de gemeente) samen met de bekendheid hoe om te gaan met het stikstofvraagstuk leidt niet meer tot een (tijdelijke) terugloop van aanvragen. De doorlooptijd kan bij sommige aanvragen langer zijn vanwege discussie over de uitgevoerde AURIUS-berekening.
- Bij ruimtelijke initiatieven (o.a. bestemmingsplannen) en gebiedsontwikkelingen wordt rekening gehouden met extra onderzoekslasten. Bekend is wat aangeleverd moet worden. Ook hiervoor geldt dat de doorlooptijd van sommige initiatieven langer kan zijn.

Pfas:

Door de vaststelling van de omvang van Pfas op de bodemkwaliteitskaart en het stellen van Pfas-normen in de regionale bodemnota, is vastgelegd wat de mogelijkheden zijn van vrij grondverzet in de regio. Door deze duidelijkheid is het risico weggenomen. De geactualiseerde bodemnota wordt medio 2021 aan de gemeenteraad aangeboden.

Overzicht kengetallen

In onderstaande tabel zijn de voorgeschreven kengetallen opgenomen, die inzicht geven in de financiële positie van de gemeente ultimo 2020. In kleur is de norm aangegeven die geadviseerd wordt door de provincie en die afgeleid is van landelijke normeringen.

Kengetal	Signaleringswaarden								
	Provincie			Neder-Betuwe					
	minst risicovol	neutraal	meest risicovol	Rek. 2019		Begr. 2020		Rek. 2020	
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%	35%		67%		35%	
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%	33%		66%		34%	
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%	42%		32%		42%	
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%	4%		1%		5%	
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%	-0,6%		0,6%		-1,8%	
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%	109%		113%		115%	

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Het kengetal 'netto schuldquote', ook wel 'netto-schuld' geeft aan hoe groot de schuldenlast is ten opzichte van de eigen middelen of baten. Deze verhouding zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. Het geeft aan of er investeringsruimte is of niet. Ook zegt de netto schuldquote iets over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing), waardoor een begroting minder flexibel wordt. De netto schuldquote geeft daarmee een aanwijzing over de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een hoge schuld kan echter ook worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten, die vervolgens worden doorgeleend aan instellingen, die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. Bij Neder-Betuwe gaat het om een aantal leningen aan dorpshuizen. Om inzicht te krijgen in de mate van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De VNG en de provincie Gelderland geven aan dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (< 100%) dit als voldoende wordt beschouwd en boven de 130% als onvoldoende. Daartussen is de netto schuldquote matig te noemen. Neder-Betuwe heeft een netto schuldquote van 35% ultimo 2020 en dat valt in de categorie 'minst risico'. Deze waarde blijft achter bij de begroting doordat de investeringsvolumes achterblijven bij de planning en uitgangspunten bij het opmaken van de begroting.

Verhouding tussen vreemd en eigen vermogen (solvabiliteitsratio)

De 'solvabiliteitsratio' geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen is (het financiële kengetal solvabiliteitsratio) des te gezonder de gemeente.

Neder Betuwe heeft ultimo 2020 een solvabiliteitsratio van 42%, deze is over de afgelopen jaren stabiel gebleken.

Grondexploitatie

Het kengetal 'grondexploitatie' geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer een gemeente grond tegen de veel lagere prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt ze veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht en de vraag naar woningen is gestagneerd.

Het bepalen van een norm voor het kengetal 'grondexploitatie' is lastig. De boekwaarde van de gronden in bezit zegt namelijk niets over de relatie tussen de vraag en het aanbod van

woningbouw of bedrijventerrein. Maatwerk is hiervoor nodig. Dat wil onder andere zeggen: hoeveel woningen of bedrijventerrein zijn er gepland, van welk type en op welke plek? Daarnaast is het van wezenlijk belang wat de te verwachten vraag is. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt in het genoemde kengetal. De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld dient namelijk terugverdiend te worden. Om deze reden is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Deze ratio staat de laatste jaren fors onder druk, over 2020 is deze ratio opnieuw negatief doordat de structurele lasten de structurele baten overschrijden.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen en of ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte te kunnen weergeven, is deze gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). De definitie van het kengetal is: woonlasten van een meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde uitgedrukt in een percentage. Neder-Betuwe komt voor 2020 uit op een ratio van 115%. Anders gezegd: de belastingdruk in Neder-Betuwe is 15% hoger dan het landelijk gemiddelde. Dit is natuurlijk van meerdere factoren afhankelijk.

Beoordeling kengetallen

De kengetallen laten zien dat de financiële positie gunstig is. Wel blijkt uit de ontwikkeling van de structurele exploitatieruimte dat deze onder druk staat. De laatste drie jaar is deze op basis van de berekeningen uit de jaarrekening negatief. Ook in de begroting 2021 en het meerjarenperspectief blijkt een negatieve ratio in de eerste begrotingsjaren. Ondanks deze ontwikkeling blijkt dat de omvang van ons vermogen uitgedrukt in verhouding tot de totale bezittingen stabiel is. De samenhang tussen beide ratio's maken wel dat de aandacht voor de – ontwikkeling van de – financiële positie noodzakelijk blijft.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Kapitaalgoederen zijn de spullen, die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen te produceren, die zij aan haar inwoners levert. Het zijn grote zaken, die vaak veel waarde hebben en meer jaren meegaan.

Artikel 12 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft aan dat in deze paragraaf over het onderhoud van kapitaalgoederen de plannen worden aangegeven met de daaruit volgende financiële gevolgen in de begroting of jaarrekening. Het gaat om deze groepen kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Het onderhoud van kapitaalgoederen vraagt een aanzienlijk budget, zodat deze paragraaf belangrijk is voor de beoordeling van de financiële positie. Uiteraard is ook het gewenste onderhoudsniveau van groot belang. In de financiële verordening is het afschrijvingsbeleid opgenomen. De huidige financiële verordening is gericht op eenheid in de waardering, administratieve verantwoording en afschrijving van de geactiveerde uitgaven. Daarom is deze een belangrijk beleidskader voor deze paragraaf. De belangrijkste afspraken die zijn gemaakt in de financiële verordening zijn:

- het grensbedrag voor investeringen op € 25.000 vaststellen,
- geen bestemmingsreserve meer hanteren voor nieuwe investeringen en de kapitaallasten ten laste laten komen van de exploitatie,
- een investeringskrediet dat na twee jaar niet (volledig) is benut afvoeren. Een investeringskrediet kan alleen langer 'open' blijven als voldoende is onderbouwd dat dat nodig is,
- vervangingsinvesteringen en investeringen als gevolg van nieuw beleid moeten met de investeringsstaat bij de kadernota kenbaar worden gemaakt. Na akkoord van de raad worden de lasten opgenomen in de begroting.

Naar een integraal plan voor het beheer van de openbare ruimte (IBOR)

Het project IBOR heeft als doel de Integrale Visie op de Openbare Ruimte (IVOR) uit te werken in een plan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). In de Kadernota 2020-2023 is deze ambitie opgenomen. De ambitie om dit in 2020/2021 te realiseren, wordt versterkt door het feit dat het Groenbeleidsplan én het Wegenbeheerplan vóór 2022 moeten worden geactualiseerd. Met een IBOR-plan wordt de integrale visie van de openbare ruimte gewaarborgd in één beleid. En er wordt een gestructureerd beeld geschetst van de financiële middelen die nodig zijn om de visie en het beheer van de openbare ruimte te realiseren. Het is door deze ontwikkeling niet meer nodig om het beleid van elk beheerplan apart te actualiseren.

In 2020 is een start gemaakt met de inhoudelijke opstelling. Er is eind 2020 een participatietraject / enquête gehouden. Het doel is om het IBOR beleid medio 2021 te laten vaststellen door de raad. In de kadernota 2022 wordt IBOR als (vervangend) beleid van de bestaande beheerplannen opgenomen. Eind 2021 wordt het IBOR uitvoeringsprogramma vastgesteld.

Wegen

Beleidskader: het Wegenbeheerplan en beheerplan Kunstwerken

- Het Wegenbeheerplan 2018-2021 is vastgesteld in juli 2017 (RAAD/17/02195) met de volgende uitgangspunten:
 1. We moeten voldoen aan het wettelijk kader, we hebben de zorgplicht dat wegen voldoen aan hun functie.
 2. Keuzes voor minimaal niveau van onderhoud aan wegen. Uitgaan van een jaarlijkse inspectie van de wegen.
 3. Bepaling van de methodiek voor de minimale eeuwigdurende gemiddelde jaarlijkse beheerkosten (CROW Systematiek voor rationeel wegbeheer).
 4. Buffer voor onvoorziene werken van € 100.000.
 5. Relatie met gemeentelijk rioleringsplan, groenbeheerplan, openbare verlichting en het Neder-Betuws Verkeer- en Vervoerplan voortdurend in het oog houden.

- Het beheerplan Kunstwerken 2019-2023 (bruggen en viaducten) is vastgesteld in februari 2019 (RAAD/18/02485.) met de volgende uitgangspunten:
 1. Het borgen van de veiligheid en het functioneren en het voldoen aan wettelijke kaders;
 2. Relatie met Wegenbeheerplan 2018-2021, gemeentelijk rioleringsplan, Openbare Verlichting 2016-2020 en Nota Duurzaamheid;
 3. In het beheerplan zijn ook de gemeentelijke beschoeiingen en duikers opgenomen.

Kwaliteitsniveau

Wegen: in de raad van juli 2017 is het nieuwe wegenbeheerplan vastgesteld. Voor de jaren 2018-2021 is vastgesteld dat de wegen in de centrumgebieden worden onderhouden op het niveau 'hoog' en de overige wegen op het niveau 'basis'. Op basis van de jaarlijkse wegeninspectie maken we een jaarplanning voor het wegonderhoud in 2018 en daaropvolgende jaren. In het wegenbeheerplan zijn ook de rehabilitaties voor de aankomende vier jaar opgenomen. Hiervoor is een apart investeringskrediet beschikbaar gesteld. Voor de wegbermen is afgesproken om deze structureel te verbeteren. De werkwijze om onze bermen op een innovatieve wijze te onderhouden is in 2018 gestart

Kunstwerken: kunstwerken onderhouden we op kwaliteitsniveau B (Basis) volgens CROW-publicatie 288.

Financiële consequenties

Voorziening conform Wegenbeheerplan 2018-2021 inclusief Kunstwerken 2019-2022

Stand voorziening 01-01-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Stand voorziening 31-12-2020	Stand voorziening cf beheerplan en begr.2020	Vershil
980.310	1.163.898		1.035.756	1.108.452	874.875	-233.577

Voor in 2020 geplande werkzaamheden uit het beheerplan is € 233.577 te weinig uitgegeven. Het jaarlijks budget is gebaseerd op een meerjarig cyclisch onderhoud. Uit de weginspectie is gebleken dat er dit jaar minder onderhoud nodig was om aan de kwaliteit te voldoen.

Gladheidsbestrijding

Beleidskader: beheerplan gladheidsbestrijding

In het beheerplan gladheidsbestrijding staat hoe de gemeente er voor zorgt, dat bij gladheid de wegen zo veilig mogelijk zijn voor de weggebruikers. Jaarlijks stelt het college de strooiroutes vast. Avri voert het bestrijden van de gladheid uit.

Financiële consequenties

Alle taken met betrekking tot deze dienst zijn conform het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding uitgevoerd. In 2020 zijn zeven strooiacties uitgevoerd, waardoor er € 26.061 overblijft op de begroting.

Van januari t/m april 2020 hebben drie volledige strooiacties plaatsgevonden. In de periode oktober t/m december 2020 waren dit er vier. In 2020 waren er geen momenten met langdurige winterse omstandigheden zoals sneeuw en andere neerslag.

Verkeer en vervoer

Beleidskader: Neder-Betuws Verkeer- en Vervoerplan (NBVVP)

Uitgangspunt is het Neder-Betuws Verkeer- en Vervoerplan (NBVVP) dat in maart 2018 is vastgesteld. Het plan gaat over de verkeerscirculatie, de verkeersveiligheid, het openbaar vervoer, de fietspaden en de kwaliteit van de leefomgeving. De oplossingsrichtingen/maatregelen in dit NBVVP zijn opgenomen in een uitvoeringsprogramma.

Kwaliteitsniveau

Conform landelijk beleid stimuleren wij binnen de gemeente Neder-Betuwe gewenste/noodzakelijke (auto)mobiliteit voor (economische) ontwikkeling. Deze automobilititeit mag niet leiden tot ongewenste effecten voor de verkeersveiligheid en de kwaliteit van de leefomgeving. Daarnaast zetten we ons in voor het (verder) stimuleren van alternatieven voor autoverplaatsingen, gericht op het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer. Het stimuleren van beide vervoermiddelen draagt bij aan de bereikbaarheid en leefbaarheid van kernen.

Financiële consequenties

Voorziening conform het beheerplan Verkeer en Vervoer Beheerplan 2019-2025.

Stand voorziening 01-01-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Stand voorziening 31-12-2020	Stand voorziening cf beheerplan en begr.2020	Verschil
1.025.131	119.231	714.000	59.902	370.460	349.362	-21.098

Er stond voor 2020 een bedrag van € 20.000 aan onderzoeken naar school-thuisroutes. Dit onderzoek is niet uitgevoerd, omdat medewerking van de scholen van belang is. Door schoolsluitingen e.d. was een dergelijk onderzoek niet haalbaar. De rest zijn overige kleine verschillen.

Riolering

Beleidskader: het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

Het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 is in december 2018 vastgesteld met de volgende belangrijkste punten:

1. Voldoen aan de wettelijke kaders waaronder zorgplicht voor doelmatige inzameling en transport van afvalwater (Wet milieubeheer), zorgplicht voor doelmatige inzameling en verwerking van hemelwater (Waterwet) en zorgplicht voor het voorkomen of beperken van grondwateroverlast (Waterwet);
2. In stand en bedrijfszeker houden van rioleringen, gemalen en andere installaties;
3. Om de doelmatigheid van investeringen van het (afval)watersysteem te kunnen afwegen, gaan we het daadwerkelijk functioneren van het stelsel volgen door meten, monitoren en (meet)data analyse;
4. Afstemming van werkzaamheden met kostenbesparing als doel;
5. De relatie met andere gemeentelijke ruimtelijke ordening- en beheerplannen steeds bezien (wegenbeheerplan, groenbeheerplan, Neder-Betuws Verkeer en Vervoersplan);
6. Invulling geven aan het Bestuursakkoord Water door te streven naar optimale samenwerking met andere waterkwaliteitsbeheerders;
7. Beperken van de verwachte kostenstijging voor de zorgtaken in de toekomst door de verdere implementatie van de samenwerkingsovereenkomst regio Rivierenland (Regionale Waterketen Rivierenland);
8. Uitvoeringsplan volgen voor nieuwe ontwikkelingen en opgaven zoals duurzaamheid en klimaatadaptatie door maatregelen uit de stresstest voor beheersing van kwetsbare locaties voor wateroverlast te realiseren;
9. Een gezonde financiële positie bereiken zonder grote schommelingen in de opbouw van de heffing.

Financiële consequenties

Het GRP geeft per jaar gespecificeerd aan welke investeringen voorzien zijn en de hoogte van de exploitatielast, waarmee de kapitaallasten berekend zijn. Jaarlijks berekenen wij de daadwerkelijke kosten en maken ze inzichtelijk. Sluitposten zijn de riolheffingen en de toevoegingen of beschikkingen over de voorziening riolering. De inkomsten (rioolheffingen) moeten 100% kostendekkend zijn. De vastgestelde jaarlijkse heffing wordt opgehoogd met de actuele index. Dit alles conform het vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2019 - 2023.

Verloop egalisatievoorziening v. Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023

Stand voorziening 01-01-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Stand voorziening 31-12-2020	Stand voorziening cf beheerplan en begr.2020	Verschil
542.529	348.979			891.508	538.458	-353.050

Het gemeentelijk rioolplan bevat een gedetailleerde en gespecificeerde kostendekkingsberekening gekoppeld aan een meerjarenplanning waardoor de in de toekomst te verwachten kapitaallasten en exploitatiekosten inzichtelijk zijn. In het plan is een prognose gemaakt van de inkomsten rioolheffing en de uitgaven gebaseerd op de te verwachten omzet exploitatie en investeringen. In 2020 zijn er per saldo meer inkomsten en is er minder aangewend dan begroot, wat leidt tot een hogere toevoeging aan de voorziening.

Baten rioolheffing:

In 2020 is het aantal opgelegde heffingen hoger dan we hadden verwacht. Reden is het eerder opleveren van woningen in de nieuwbouwtwontwikkelingen. Ook zijn er meer woningen gebouwd dan waarmee in het GRP rekening is gehouden.

Exploitatielast:

Een deel van het verschil in de uitgaven is te verklaren door een besparing op de uitvoeringskosten AVRI en door minder uitgaven voor het inspecteren en reinigen van riolering en uitvoering van waterplanmaatregelen. Daartegenover is er meer uitgegeven aan reparaties.

In 2020 is er minder uitgegeven dan begroot.

Ontwikkeling in de kapitaallasten:

In verband met de integrale aanpak van werken had een aantal grotere herstructureringsprojecten meer voorbereidingstijd nodig dan gepland. Hierdoor is de uitvoering doorgeschoven en konden de investeringen niet worden afgesloten. Dit heeft dit geleid tot een lagere investering en daarmee lagere kapitaallast in 2020. Naar verwachting wordt deze reservering in 2021 ingelopen.

BTW component:

De lagere investeringen in 2020 heeft geleid tot een lagere BTW last.

Water

Beleidskader: Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) 2019 – 2023

Het thema water is opgenomen in het GRP. Het doel is een duurzaam en goed functionerend watersysteem (kwaliteit/kwantiteit) dat aan de wettelijke kaders voldoet. Het waterbeleid is gebaseerd op het Europese, landelijke, regionale en lokale beleid. Het bevat een inspanningsverplichting, de stedelijke wateropgave ofwel de aanleg van waterbergingen, voor zowel waterschap als gemeente. Waterschap Rivierenland draagt de helft van de kosten.

Financiële consequenties

Binnen de planperiode zijn voor de stedelijke wateropgave jaarlijks bedragen gereserveerd. In 2020 is geen extra waterberging gerealiseerd. De belangrijkste reden hiervoor is dat geschikte locaties in eigendom van gemeente of waterschap inmiddels zijn benut. Een potentieel geschikte locatie moet daarom eerst voor een redelijke prijs worden aangekocht. Dit blijkt in de huidige markt binnen het beschikbare budget vaak niet mogelijk.

Gebouwen

Gebouwenbeheer

Het beleidskader is vastgelegd in het Beheerplan Duurzaam Meerjarenonderhoud Gemeentelijke Gebouwen (MJOP) 2018- 2021 en is door de raad vastgesteld op 7 december 2017 (zaaknr.: Z/17/051485/ 02313). Het gebouwenbeheerplan voor 2018-2021 is per 1 januari 2018 aangepast aan de gewijzigde regeling Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. De investeringen naar aanleiding hiervan staan onder Programma 6.

Financiële consequenties

Voorziening cf Beheerplan Duurzaam Meerjarenonderhoud Gemeentelijke Gebouwen 2018-2021

Stand voorziening 01-01-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Stand voorziening 31-12-2020	Stand voorziening cf beheerplan en begr.2020	Verschil
546.701	254.249	48.685	75.921	676.344	441.956	-234.388

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Het positieve verschil van € 234.388 tussen de werkelijke stand van de voorziening en de stand volgens het beheerplan per 31 december 2020 is als volgt te verklaren.

Toevoeging aan de voorziening

Verschillen tussen de toevoeging van de voorziening in het beheerplan en de weergave in het financieel systeem zitten in de prijsindex vanuit 2019 en in een kleine toevoeging vanwege de SPUK regeling. Daardoor is er € 22.435 meer toegevoegd.

Onttrekkingen aan de voorziening

Voor in 2020 geplande werkzaamheden uit het beheerplan is € 260.501 minder uitgegeven, omdat op basis van inspecties afwegingen zijn gemaakt. Soms om als gevolg van verminderde noodzaak werkzaamheden door te schuiven en soms, omdat prioriteiten lagen bij andere, spoedeisende werkzaamheden (o.a. in gebruik stellen schoolgebouw aan de Tollenhof in Kesteren en werking warmtepompen). Er is qua uitgaven terughoudend gehandeld op gebouwen, waarvoor intenties tot afstoting bestaan. Daarbij zijn de voorzieningen bij de uitgestelde onderhoudswerkzaamheden doorgeschoven naar 2021 en verder. Vrijval op de voorzieningen van € 48.685 heeft betrekking op de verkoop van aula Markhof.

Groenbeheer

Missie opgenomen in het groenbeleidsplan

Het creëren en in stand houden van een volwaardige groenstructuur, die past bij de Betuwse identiteit en haar bewoners en tevens functioneel en beheersbaar is.

Ontwikkelingen

In maart 2017 is het groenbeleidsplan door de raad vastgesteld. Er is ingestemd met het scenario versterken. Daarnaast is ingestemd met het verhogen van het onderhoudsniveau van de centrumgebieden in de vijf kernen van niveau B naar niveau A. Hiermee realiseert de gemeente een beheervriendelijke en toekomstbestendige groenstructuur. Avri voert het beheer en onderhoud van het groen uit. Het onderhoud- en beheerniveau is vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst (DVO). De DVO is in 2019 bijgewerkt en sloot aan bij begroting 2020.

Een volledige groenstructuur stimuleert het gebruik en vergroot de belevingswaarde. Wij zetten in op een duidelijke groenstructuur waarin groen de verbindende schakel vormt tussen de kernen en het buitengebied. Volledige en vitale boomstructuren ziet de gemeente als uithangbord voor de kwekerijen. Aanvullend op het groenbeleid heeft de gemeente een uitvoeringsprogramma voor het boombeheer. Dit geeft heldere richtlijnen over het gewenste bomenbestand, de aanplant en het

beheer en onderhoud. In 2018 is het meerjaren-vervangingsplan gemeentelijke essen vastgesteld waarvoor een bestemmingsreserve is opgesteld. Met het uitvoeren van dit plan over een termijn van ongeveer 5 jaar krijgen we weer een vitaal bomenbestand, dat aansluit op het huidige groenbeleidsplan. Samen met Avri zorgen we voor de noodzakelijke bestrijding van de eikenprocessierups in onze gemeentelijke eiken.

Versterken (bio)diversiteit

We nemen maatregelen om de diversiteit te versterken en stemmen deze af op de lokale karakteristiek. Steeds meer worden laanbeplantingen gebruikt die uit meerdere soorten bomen bestaan. Dit zorgt voor een betere weerstand tegen ziektes en plagen. Daarnaast is gekozen voor een bloeiende en vruchtdragende beplanting, zodat niet alleen mensen maar ook dieren (insecten, vogels, etc.) profiteren van het openbaar groen. Bovendien worden de gemeentelijke bermen voortaan gemaaid volgens een gewijzigd maai-regiem.

Begraafplaatsen

Beleidskader: het Begraafplaatsenbeheerplan

Het huidige beleid (2018-2021) van de gemeente Neder-Betuwe voor het beheer en gebruik van zeven begraafplaatsen richt zich op het behoud van de kwaliteit, zowel de ruimtelijk kwaliteit als de dienstverlening, bij een zo groot mogelijke kostendekking. De gemeente heeft conform dit beleid het beheer en onderhoud langdurig (t/m 2026) uitbesteed aan de markt. Beleid over de historische graven en de gewijzigde beheersverordening zijn in december 2018 vastgesteld. Het onderhoudsprogramma historische graven is opgenomen in het beleid historische graven. Conform het vigerende beheerplan zijn de taken voor de historische graven in 2020 uitgevoerd.

Kwaliteitsniveau

Het onderhoudsbestek garandeert een gelijk onderhoudsniveau op alle begraafplaatsen gedurende het gehele jaar. Samen met de raad is in 2020 gezocht naar een modus om ernstig verwaarloosde gedenktekens van graven te verwijderen. Begin 2021 wordt hierover een raadsvoorstel geagendeerd.

Financiële consequenties

Voorziening conform het beheerplan Actualisatie begraafplaatsen 2018-2021.						
Stand voorziening 01-01-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Stand voorziening 31-12-2020	Stand voorziening cf beheerplan en begr.2020	Verschil
129.266	26.000		25.173	130.093	135.266	5.173

Het verschil ad € 5.173 blijft onder € 25.000 en behoeft daarom geen toelichting.

Openbare verlichting

Beleidskader: het Beheerplan Openbare Verlichting

Het beheerplan Openbare Verlichting 2016-2020 is vastgesteld in december 2015 (RAAD/15/01940) met onder andere de volgende uitgangspunten:

1. De gemeente verlicht de openbare ruimten, die eigendom zijn van de gemeente en waarvan ze (weg)beheerder is met uitzondering van zelfstandige, recreatieve fietspaden, voetpaden die geen belangrijke functie hebben voor het woon- werkverkeer en de laagste categorie wegen buiten de bebouwde kom.
2. Buiten de bebouwde kom vindt een uitsterfconstructie plaats.
3. De gemeente streeft ernaar om aan de doelstellingen van het Energieakkoord te voldoen.

De vervangingswerkzaamheden vallend onder het innovatief vervangingsplan zijn in 2018 afgerond. Het betreft 25% van het openbare verlichtingsareaal.

De verduurzaming van de overige openbare verlichting is vastgesteld in mei 2019. Hierbij wordt de overige 75% van het openbare verlichtingsareaal verduurzaamd (volgens scenario 1 over een periode van 7 jaar). In 2020 is een plan van aanpak gemaakt en een bestek geschreven.

Kwaliteitsniveau

De gemeente hanteert de richtlijn NPR 13201:2017 (voorheen ROVL-2011).

Daarnaast geldt bij nieuwbouwlocaties het Politie Keurmerk Veilig Wonen. Bij structurele vervangingen worden dimmers aangebracht. Het lichtniveau wordt tussen 23.00 uur en 6.00 uur tot 50% gedimd.

Financiële consequenties

De werkzaamheden vallen binnen de financiële kaders.

Speelruimte

Beleidskader: Speelruimtenota 2020 – 2023 'Bewegen, buiten zijn en elkaar ontmoeten'

Het beleidskader is in het najaar van 2019 vastgesteld. Het doel is te voorzien in passende en aantrekkelijke speelruimte voor onze inwoners van 0 t/m 18 jaar.

In het beleidskader zijn onder andere de beleidsuitgangspunten en verwachtingen voor beheer en onderhoud van speelruimte opgenomen. Deze speelruimtenota bevat ambities en randvoorwaarden, die handvatten geven om deze doelen te bereiken. Deze handvatten zijn van toepassing in ieder dorp. Hierbij wordt rekening gehouden met de integrale visie openbare ruimte (IVOR). De inspanningen op het gebied van aanleg, beheer, onderhoud en financiering zijn hiermee door het college te verantwoorden. Daarnaast is het streven ontstaan naar een eerlijke spreiding van speelplekken, gebaseerd op het aantal kinderen, het gebruik en de wensen vanuit de omgeving. Ook zal bij de inrichting van de speelplekken rekening worden gehouden met gehandicapte kinderen.

Kwaliteitsniveau

Op het onderhoud van de speeltoestellen is het 'Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen' (WAS) van toepassing. Speeltoestellen worden door Avri geïnspecteerd om te voldoen aan de eisen van het WAS en om het niveau van onderhoud op lange termijn te garanderen. De wijze van onderhoud moet ervoor zorgen, dat de plek en het toestel schoon, heel en veilig zijn. Ondergronden worden beheerd op B-niveau aansluitend op het Wegenbeleidsplan.

Financiële consequenties

Voorziening conform het beheerplan Speelruimtenota 2020-2023.

Stand voorziening 01-01-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Stand voorziening 31-12-2020	Stand voorziening cf beheerplan en begr.2020	Verschil
145.206	84.757		42.698	187.265	105.463	-81.802

Voor de uitvoering van het geldende beleid is een voorziening in het leven geroepen. Het beheerplan speeltoestellen dient als basis voor de voorziening.

De uitvoering van herinrichting van speelplekken is in 2020 vertraagd doordat de participatie door de corona-maatregelen moeilijk was te organiseren. In december heeft de participatie digitaal plaatsgevonden. De uitvoering van de werkzaamheden is hierdoor vertraagd ten opzichte van de planning uit de speelruimtenota. Maar omdat in de participatie zowel de geplande werkzaamheden uit 2020 als die uit 2021 zijn meegenomen, lopen we in 2021 weer op schema en sluiten we weer aan op de geplande stand van de voorziening.

Paragraaf 4 Financiering

Algemeen

In deze paragraaf gaan we in op de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie. De gemeentelijke treasury-functie heeft als doel het financieren van het gemeentelijke beleid (zorgen voor tijdige beschikbaarheid van voldoende geldmiddelen) en het uitzetten van de overtollige geldmiddelen. De risico's en kosten worden daarbij geminimaliseerd en het renteresultaat geoptimaliseerd. De functie wordt uitgevoerd binnen de normen van de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), de ministeriële regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO), de Wet Houdbare OverheidsFinanciën (HOF) en het Treasurystatuut 2016.

Financieringsbeleid

De gemeente zet de overtollige geldmiddelen uit bij de Nederlandse Staat (schatkistbankieren). Om het renteresultaat te optimaliseren wordt financiering met externe middelen beperkt door eerst de eigen liquide financieringsmiddelen te gebruiken. Als deze ontoereikend zijn, kunnen externe financieringsmiddelen worden aangetrokken. De financiering van gemeentelijke activiteiten is in principe gebaseerd op integrale (totaal) financiering. De totale financieringsbehoefte van de gemeente is de graadmeter. De ruimte die de kasgeldlimiet biedt om kort geld aan te trekken, benutten we optimaal. De renteontwikkeling voor de korte en lange termijn en de ruimte ten opzichte van de kasgeldlimiet zijn belangrijke factoren, die meespelen bij het consolideren van kort geld in lang geld voor noodzakelijke uitgaven. De looptijd van de geldleningen hangt af van het soort uitgaven, de resterende looptijd van de bestaande leningen en de te betalen rentepercentages bij de verschillende termijnen van de leningen. We gebruiken de financieringsfunctie uitsluitend voor de publieke taak. Onze huisbankier is de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, waarmee een rekening-courantverhouding is afgesloten met binnen bepaalde grenzen automatische afroaming van de saldi naar daggelden ter beperking/verbetering van de rentelasten/-baten. Het beheer is prudent en we voldoen aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Financieringsrisico's

Om vooral de financieringsrisico's te beperken, staan in de Wet FIDO twee instrumenten: de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Dit zijn de indicatoren voor het treasurybeleid.

Schatkistbankieren

In 2013 is de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) gewijzigd in verband met het rentedragend aanhouden van liquide middelen van decentrale overheden door het Rijk. Op grond van deze wet zijn alle decentrale overheden verplicht om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt op basis van de wet FIDO de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten vanwege de publieke taak. De deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan. Het verplicht schatkistbankieren zonder leenfaciliteit voor decentrale overheden heeft het verbeteren van de overheidsfinanciën als doel.

Verloop financiering over het verslagjaar

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de financiering over het verslagjaar weer:

Overzicht renteresultaat	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Vershil 2020
Externe rentelasten over de korte financiering	83.726	16.193	67.533
Externe rentelasten over de lange financiering	572.624	578.072	-5.448
Externe rentebaten	-14.500	-15.773	1.273
Totaal door te berekenen externe rente	641.850	578.492	63.359
Rente over eigen vermogen (n.v.t.)	0	0	0
Rente over voorzieningen (n.v.t.)	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	641.850	578.492	63.359
De aan taakvelden 3.2 en 8.2 toegerekende rente	-88.603	-75.063	-13.540
De aan overige taakvelden toegerekende rente	-657.820	-485.636	-172.184
Aan taakvelden door te rekenen externe rente	-746.423	-560.699	-185.725
Renteresultaat op taakveld treasury	-104.573	17.793	-122.366
Beleggingsresultaat op taakveld treasury	-23.172	-23.172	0
Resultaat taakveld treasury	-127.745	-5.379	-122.366

Toelichting op het verloop van de financiering over het verslagjaar

In de begroting 2020 was na wijziging uitgegaan van een renteresultaat van afgerond €104.000 voordelig. Het werkelijke renteresultaat 2020 was afgerond € 18.000 nadelig. Per saldo is hier een incidenteel nadeel behaald van afgerond € 122.000. Dit resultaat is als volgt ontstaan.

Er was een voordelig resultaat op de rentelasten van in totaal € 64.000. Op de rentelasten voor korte financieringsmiddelen was dat een voordeel van € 67.000. Doordat de geplande investeringen later in de tijd zijn en worden gedaan, heeft dit ook consequenties voor het aantrekken van geldmiddelen. In eerste instantie wordt er zoveel mogelijk met kort geld gewerkt omdat dit voordeliger is. Er zijn in het afgelopen jaar geen kasgeldleningen aangetrokken voor de korte financiering en de ruimte die de kasgeldlimiet hiervoor biedt, is ingezet.

Op de rentelasten voor lange financieringsmiddelen gold een nadeel van € 5.000 en daarnaast is er een voordeel te melden van € 1.000 als gevolg van meer rente-inkomsten.

Als gevolg van vertraging in de uitvoering van de investeringen zijn de kapitaallasten (rente en afschrijving) lager dan begroot. En omdat de investeringen 'achterlopen' op de begroting wordt automatisch intern minder rente over de boekwaarde van deze investeringen toegerekend. Dit leidt er toe dat er voor € 186.000 minder rente toegerekend kan worden aan de investeringen. De vertraging heeft in eerste instantie geleid tot een fors nadeel in niet door te verdelen rente, maar hier staan vervolgens wel enkele voordelen rentetekort tegenover.

Mutaties in portefeuille opgenomen en uitgezette leningen

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de financierings- en beleggingspositie over 2020.

Informatie portefeuille leningen 2020	Opgenomen leningen	Uitgezette leningen
Aantal 1-1-	14	13
Aantal 31-12-	14	11
Oorspronkelijk bedrag 1-1-	48.412.500	1.999.219
Oorspronkelijk bedrag 31-12-	48.412.500	1.875.395
Vervallen leningen	0	0
Nieuwe leningen	0	200.000
Stand restant per 1-1-	23.563.362	909.228
Stand restant per 31-12-	20.275.686	785.403
Gemiddelde grootte (oorspronkelijk)	3.458.036	153.786
Gemiddelde grootte 1-1-	1.683.097	69.941
Gemiddelde grootte 31-12-	1.448.263	71.400
Aflossingen regulier	3.287.676	323.824
Aflossingen vervroegd	0	0
Renteaanpassingen (oud percentage)	n.v.t.	n.v.t.
Renteaanpassingen (nieuw percentage)	n.v.t.	n.v.t.
Gemiddeld rentepercentage ongewogen 1-1-	4,25	n.v.t.
Gemiddeld rentepercentage ongewogen 31-12-	4,25	n.v.t.
Gemiddeld rentepercentage gewogen 1-1-	2,62	n.v.t.
Gemiddeld rentepercentage gewogen 31-12-	2,53	n.v.t.

Opgenomen leningen

De opgenomen leningen bedroegen per 31 december 2020 in totaal € 20,3 miljoen en bestonden uit dertien opgenomen langlopende leningen bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en een lening bij Stg. Greencrowd.

Uitzettingen

De uitgezette leningen bedroegen per 31 december 2020 in totaal € 785.000 en bestonden uit:

De aan Vitens verstrekte achtergestelde lening (€ 72.000).

De renteloze leningen die de gemeente heeft verstrekt aan plaatselijke verenigingen (€ 129.000). Het risico hierop is beperkt. Vaak is er sprake van een subsidieband met de gemeente, zodat verrekening kan plaatsvinden.

De startersleningen, waarover op 19 december 2013 een besluit genomen is rond het verstrekken van startersleningen als stimuleringsinstrument voor het Neder-Betuwse woningmarktbeleid (€ 230.000).

De duurzaamheidsleningen (besluit 10 december 2015), aangeboden als stimulans om huiseigenaren te laten investeren in het energiezuinig maken van de eigen woning. Hiervan is een bedrag van € 354.000 uitgekeerd aan de Stichting Stimulering Volkshuisvesting Gemeenten (SVn).

Rentebeheer

In lijn met de vernieuwde BBV voorschriften hanteren wij de volgende systematiek van rentetoe rekening;

- Geen bespaarde rente toerekenen aan het eigen vermogen.
- Onze interne rekenrente bedraagt 1% met uitzondering van de rente voor de grondexploitaties, die 2% bedraagt. Jaarlijks vindt er bij het actualiseren van de grondexploitaties een herijking van dit rentepercentage plaats.
- Voor het aantrekken van kort geld hanteren wij een rentepercentage van 1%.
- Voor de rente die de kasgeldlimiet te boven ging en die nodig was om een eventueel financieringstekort te kunnen dekken, hanteerden wij een percentage van 2% (lang geld).

Risicobeheer

De belangrijkste algemene financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, koersrisico, valutarisico en debiteurenrisico.

Renterisico

Renterisico is nooit uit te sluiten. Voor in de toekomst aan te trekken leningen is de rentevoet afhankelijk van een groot aantal nauwelijks te beïnvloeden factoren.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op korte termijn weer (korte termijn financiering). Dat is de grens waarboven we niet met kort geld mogen financieren. De grens voor kort geld ligt bij één jaar. De kasgeldlimiet op grond van de wet FIDO is voor het jaar 2020 vastgesteld op € 4,9 miljoen, wat het door het rijk vastgestelde percentage is van 8,5 % over ons begrotingstotaal van € 57.911 miljoen. Er vond in 2020 geen overschrijding plaats van de kasgeldlimiet.

Kasgeldlimiet 2020				
Bedragen x € 1.000	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1 Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
In bedragen	4.922	4.922	4.922	4.922
2 Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
Schuld in rekening-courant (gemiddelde 4)	1.956	153	495	1.603
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld				
	1.956	153	495	1.603
3 Vlottende Middelen				
Contante gelden in kas	1	1	1	1
Tegoeden in rekening-courant (4) gemiddelde	1.993	4.644	7.087	6.971
Overige uitstaande gelden <1 jaar	0	0	0	0
	1.994	4.645	7.088	6.972
4 Toets kasgeldlimiet				
2-3 Totaal netto-vlottende middelen (-) / schuld (+)	-38	-4.492	-6.593	-5.369
1 Toegestane kasgeldlimiet	4.922	4.922	4.922	4.922
1-4 Ruimte (-) Overschrijding (+)	-4.960	-9.414	-11.515	-10.292

Renterisiconorm

Het renterisico op de lange financiering wordt begrensd door de renterisiconorm. Als lange financiering wordt volgens de Wet FIDO aangemerkt: alle financieringsvormen met een rentetypische looptijd langer dan een jaar. We berekenen de renterisiconorm net als de kasgeldlimiet over het begrotingstotaal. Als norm houdt de Wet 20% van het begrotingstotaal aan met een minimum van € 2,5 miljoen. Dit houdt in dat de aflossing van de lange schuld in enig jaar niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal aan lasten. Uit onderstaand overzicht blijkt wat de gemeente de komende jaren binnen de gestelde normen mag aflossen aan vaste geldleningen.

Renterisico op vaste schuld		
Bedragen x € 1.000		2020
	Renterisiconorm	
1	Stand van totale lasten begroting	57.912
2	Bij ministriële regeling vastgesteld percentage	20%
3	Renterisiconorm	11.582
4a	Rente herziening op vaste schuld o/g	0
4b	Rente herziening op vaste schuld u/g	0
5	Netto renteherziening op vaste schuld (4a-4b)	0
6a	Nieuw aangetrokken vaste schuld (o/g)	0
6b	Nieuw aangetrokken vaste schuld (u/g)	0
7	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (6a-6b)	0
8	Betaalde aflossingen	3.288
9	Herfinanciering (laagste van 4a en 6a)	0
10	Renterisico op vaste schuld (8+9)	3.288
	Toets renterisiconorm	
3	Renterisiconorm	11.582
10	Renterisico op vaste schuld	3.288
	Ruimte (-) Overschrijding (+) (10-3)	-8.295

De renterisiconorm is in 2020 niet overschreden, er zijn geen nieuwe leningen aangetrokken en alles is gefinancierd met kort geld. Ook zijn er geen renteherzieningen van de vaste schuld voorgekomen.

Kredietrisico

Kredietrisico is slechts beperkt aanwezig, omdat kredietverstrekkingen bijna uitsluitend aan plaatselijke verenigingen zijn verleend. Vaak is een verrekening met subsidies mogelijk.

Liquiditeitsrisico

In het jaar 2020 hebben zich geen liquiditeitsrisico's voorgedaan.

Koersrisico

We lopen geen koersrisico, omdat onze gemeente geen beleggingen met koersen meer heeft.

Valutarisico

Valutarisico is door invoering van de Euro nauwelijks meer van belang. Ons treasurystatuut verbiedt het gebruik van derivaten.

Debiteurenrisico

Voor verwachte oninbaarheid van de belastingdebiteuren, leenbijstand en overige debiteuren is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd. Hierin nemen we ook de nog niet geïnde maar wel opgelegde dwangsommen mee. Op basis van een individuele beoordeling van de vorderingen bepalen wij de hoogte van de voorziening op de inschatting van de mogelijkheid tot het innen van de individuele vorderingen. Hierbij houden we zoveel mogelijk rekening met de ontvangen bedragen op het moment van opstellen van de jaarstukken en met vorderingen waarvoor betalingsregelingen zijn getroffen.

In onderstaande tabel zijn de stand en het verloop van de verschillende voorzieningen voor niet te innen debiteuren opgenomen.

voorziening voor oninbare debiteuren					
bedragen in €	stand per	toevoeging	onttrekking	vrijval	stand per
	1-1-2020				31-12-2020
belastingdebiteuren en algemeen	118.638	4.454	25.782	5.512	91.798
dwangsommen	105.000	15.000			120.000
subtotaal voorziening algemene debiteuren	223.638	19.454	25.782	5.512	211.798
leenbijstand	119.455	9.303			128.758
werk & inkomen	566.815	82.718		62.241	587.292
subtotaal voorziening sociale zaken	686.270	92.021	0	62.241	716.050
totaal voorziening voor dubieuze debiteuren	909.908	111.475	25.782	67.753	927.848

In 2020 is er € 9.303 toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren leenbijstand. Voor de belastingdebiteuren en algemene debiteuren zijn vorderingen oninbaar verklaard voor een bedrag van € 26.000. Op basis van de beoordeling van de openstaande posten is er een bedrag vrijgevallen van € 5.500. Daarnaast zijn er bedragen ontvangen op reeds afgeboekte en oninbaar verklaarde bedragen tot een bedrag van € 4.454. Dit bedrag is weer toegevoegd aan de voorziening. Per 31-12-2020 was in totaal nog een bedrag te ontvangen van € 1.575.303 van belastingdebiteuren, leenbijstand en overige debiteuren (exclusief dwangsommen). Hiervoor is in totaal een voorziening voor niet te innen bedragen gevormd van € 220.556.

De opgelegde maar nog niet geïnde dwangsommen worden in de voorziening debiteuren dwangsommen opgenomen. Zodra de opgelegde dwangsommen geïnd zijn, komen deze ten gunste van de exploitatie. In 2020 is er een bedrag van € 15.000 aan de voorziening dwangsommen toegevoegd. Er staat per balansdatum een bedrag van € 120.000 aan dwangsommen open, dat volledig als dubieus wordt aangemerkt.

Het saldo openstaande debiteuren Werk en Inkomen bestaat uit de vorderingen BUIG (Bbz, Wwb, Iaow en Iaoz) en bedroeg per 31 december 2020 € 1.546.237. Voor de betreffende openstaande vorderingen BUIG wordt een voorziening getroffen voor de verwachte onmogelijkheid om te innen. Deze verwachte onmogelijkheid is over 2020 op dossierniveau (klantniveau) opgesteld. De totale voorziening dubieuze debiteuren BUIG bedroeg hierdoor per 31 december 2020 € 490.706. Voor de vordering Bbz (€ 750.936 exclusief rente) moet 75% terugbetaald worden aan het Rijk en van de resterende 25% is het risico van onmogelijkheid om te innen beoordeeld. Dit resulteert in een benodigde voorziening van € 96.587. Zodoende is er een totaal bedrag van € 587.292 (€ 490.706 plus €96.587) opgenomen als voorziening dubieuze debiteuren Werk & Inkomen. Dit is een toename ten opzichte van het vorige boekjaar met een bedrag van € 20.477.

Gemeentegaranties

Garantstelling geldleningen

Het totaal van door de gemeente geborgde geldleningen bedroeg per eind 2020 € 18,5 miljoen (per eind 2019: € 30,6 miljoen). Het gaat o.a. om € 10 miljoen voor de bouw van woningen voor Casterhoven en € 1,25 miljoen voor Industrieschap Medel. Voor de uitvoeringsorganisatie Breedband staat Neder-Betuwe garant voor € 7,1 miljoen. De uitvoeringsorganisatie legt in regionaal verband een fysiek breedbandnetwerk aan. Voor de realisatie van het totale project moest de uitvoeringsorganisatie een lening aangaan. Iedere deelnemende gemeente stelt zich garant en op basis van de verdeelsleutel komt de garantie voor Neder-Betuwe uit op een bedrag van € 7,1 miljoen.

Sociale woningbouw

De leningen van de werkzame woningbouwcorporatie in onze gemeente worden primair geborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het schuldrestant van deze leningen bedroeg per eind 2020 in totaal € 17,6 miljoen (per eind 2019 was dit € 18 miljoen). De gemeente heeft samen met het Rijk een achtervang-positie in het WSW.

Nationale Hypotheek Garantie

Via de Nationale Hypotheek Garantie worden leningen geborgd om het eigen woningbezit te bevorderen en voor de kwaliteitsverbetering van eigen woningen. Het Waarborgfonds Eigen Woningbezit (WEW) is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit instrument. Per 2011 is de gemeentelijke achtervang-positie in het WEW voor nieuwe hypotheekgaranties beëindigd. Het Rijk is sindsdien de achtervanger voor nieuwe garanties. Voor de tot en met 2010 geboden, nog lopende garanties blijft de gemeentelijke achtervang in stand. Per balansdatum gaat het in onze gemeente om elf hypotheekgaranties van in totaal € 123.224.

Paragraaf 5 Verbonden partijen

Algemeen

In de paragraaf verbonden partijen geven wij het algemeen beleid van de verbonden partijen weer en een lijst van onze verbonden partijen, inclusief de financiële gegevens per partij. Het beleidsmatig aspect, 'Welke beleidsdoelstellingen heeft de verbonden partij voor ons bereikt?' en 'Wat heeft de verbonden partij hiervoor gedaan?' is opgenomen onder het programma dat de verbonden partij verzorgt.

Wat is een verbonden partij?

Een verbonden partij is een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft.

Financieel belang

Er is een financieel belang als de gemeente een bedrag ter beschikking heeft gesteld aan een organisatie en dat bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement of als de gemeente financieel aansprakelijk is wanneer die organisatie zijn verplichtingen niet nakomt. Bij leningen en garantstellingen is er dus geen sprake van een verbonden partij, omdat de gemeente juridische verhaalsmogelijkheden heeft als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij, het gaat hier om overdrachten (subsidiës).

Bestuurlijk belang

Bij een bestuurlijk belang gaat het over zeggenschap via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht. Er is dus een bestuurlijk belang als de burgemeester, een ander collegelid, een raadslid of een ambtenaar namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt of stemt.

Bij alleen een benoemings- of een voordrachtsrecht, waarbij de gemeente een bestuurder of commissaris in de organisatie mag benoemen of voordragen, is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van zo'n recht gebruik om ervoor te zorgen, dat er kwalitatief goede bestuurders in het bestuur van een partij terechtkomen.

Verschillen in juridische rechtsvormen van verbonden partijen

Er bestaan drie verschillende juridische rechtsvormen voor verbonden partijen.

Publiekrechtelijk

Bij publiekrechtelijke verbonden partijen gaat het vooral om gemeenschappelijke regelingen (GR'en). De gemeente gaat dergelijke gemeenschappelijke regelingen aan voor primaire, uitvoerende gemeentelijke taken. Zij vormen een verlengd lokaal bestuur waarbij de vrijwilligheid van de samenwerking meestal voorop staat. Voor sommige taken legt de wetgever verplichte samenwerking op, zoals voor de veiligheidsregio.

De meest voorkomende en tegelijkertijd 'zwaarste' vorm is de gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam. Deze regeling heeft als enige rechtspersoonlijkheid en een algemeen bestuur. Dit bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten en stelt een dagelijks bestuur aan. Gemeenten kunnen aan dit openbaar lichaam in principe alle gemeentelijke taken en bevoegdheden overdragen.

Voorbeelden van gemeenschappelijke regelingen zijn Regio Rivierenland en GGD Gelderland Zuid.

Privaatrechtelijk

Bij privaatrechtelijke verbonden partijen gaat het vooral om stichtingen en vennootschappen.

Een stichting heeft een bestuur voor de dagelijkse leiding en kent een ideëel of sociaal doel, waarbij alleen aan dat doel kan worden uitgekeerd. Stichtingen kennen geen controlerend mechanisme, tenzij dat in de statuten is geregeld. Een vennootschap heeft een raad van bestuur

en, afhankelijk van de statuten of de omvang van de vennootschap, een raad van commissarissen. De raad van bestuur wordt gecontroleerd door de vergadering van aandeelhouders.

Gemeenten maken vaak gebruik van vennootschappen bij nutsvoorzieningen, havenactiviteiten en culturele of economische activiteiten. De belangrijkste reden om samen te werken met dit type verbonden partij zijn de financiële voordelen door winstdeling en dividend.

Voorbeelden van deze soort privaatrechtelijke partijen zijn Waterbedrijf Vitens en de Bank Nederlandse Gemeenten.

Publiek-private samenwerking (PPS)

Het publiek-private samenwerkingsverband (PPS) is een bijzondere vorm van een verbonden partij. Daarin nemen naast de gemeente en eventuele andere overheden ook private partijen deel. Een veel voorkomend voorbeeld van een PPS zien we in lokale gebiedsontwikkeling. Deze samenwerkingsvorm komt in verschillende variaties voor. De wetgever heeft een voorkeur voor publiekrechtelijke boven privaatrechtelijke samenwerking. De gedachte hierachter is, dat in een publiekrechtelijke samenwerking de openbaarheid en de controle beter zijn gewaarborgd dan in een privaatrechtelijke participatie.

Een voorbeeld van een publiek-private samenwerking is Casterhoven CV.

Risico's

Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. De eerste reden is dat zij vaak gemeentelijk beleid en gemeentelijke taken uitvoeren, het is zoals gezegd verlengd lokaal bestuur. De tweede reden gaat over de kosten en de financiële risico's die de gemeente kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgetgevolgen.

Bij verbonden partijen kunnen we twee typen risico's onderscheiden: financiële en bestuurlijke. Naast de aard en omvang van de activiteiten wordt het risicoprofiel ook beïnvloed door de juridische vorm, structuur en organisatie van een verbonden partij.

De belangrijkste soorten verbonden partijen inclusief de mate van bijbehorende risico's zijn hieronder weergegeven:

Belangrijkste soorten verbonden partijen	Rechtsvorm	Risico (Financieel/bestuurlijk)
Stichting	Privaatrechtelijk	Laag
Vennootschap (BV, NV)	Privaatrechtelijk	Middel
Gemeenschappelijke regeling	Publiekrechtelijk	Hoog
Publiek-private samenwerking (PPS)	Privaatrechtelijk	Hoog

De risico's van gemeenschappelijke regelingen en PPS-constructies zijn relatief hoger dan die van andere verbonden partijen. Bij de gemeenschappelijke regelingen ligt de oorzaak daarvan in het feit dat de aangesloten gemeenten volledig financieel aansprakelijk zijn. Bij PPS-constructies komt het risico voort uit de samenwerking met een private partij met eigen (winst-)doelstellingen.

Het uitgangspunt is dat een verbonden partij de eigen risico's afdekt door een weerstandsvermogen van voldoende niveau (ratio 1). Als dit niet het geval is, nemen we het risico op basis van de begrotingen op in de risicoparagraaf van onze gemeente naar rato van haar belang. Zie hiervoor verder paragraaf 2 Risicomanagement en weerstandsvermogen.

Visie en beleid ten aanzien van verbonden partijen

Het gemeentelijk beleid rond verbonden partijen vindt zijn basis in de financiële verordening gemeente Neder-Betuwe 2019.

Verbonden partijen dienen het publiek belang

Net als onze eigen organisatie dragen zij bij aan het realiseren van onze lokale doelen en ambities zoals verwoord in deze begroting. De gemeente neemt daarnaast de verantwoordelijkheid om de belangen van de verbonden partijen zelf te dienen. Deze verantwoordelijkheid ontstaat automatisch door deelname in een derde rechtspersoon.

Hoewel de gemeente zelf verantwoordelijk is voor het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen en wettelijke plichten, laten wij dus voor een groot aantal terreinen het voorbereiden en/of uitvoeren van beleid over aan onze verbonden partijen. Deze maken voor ons beleid of voeren dit voor ons uit, terwijl wij dat in principe (voor zo ver de wet dat toestaat) ook zelf zouden kunnen doen.

Hier zijn vier redenen voor:

- via gemeenschappelijke regelingen kan worden samengewerkt aan beleidsuitdagingen die de gemeentegrens overschrijden of die voor meerdere gemeenten van groot belang zijn,
- sommige taken vragen specialistische kennis, die onze eigen organisatie vanwege de schaalgrootte niet kan bieden,
- het beleggen van taken bij een verbonden partij kan efficiënter zijn dan ze zelf uit te voeren, waardoor voor minder geld minstens dezelfde kwaliteit geleverd wordt of voor hetzelfde geld meer kwaliteit,
- voor sommige beleidsterreinen is het wettelijk verplicht om een gemeenschappelijke regeling op te richten.

Het (op maat) sturen en monitoren van verbonden partijen

Onze verbonden partijen zijn (deels) 'van ons', werken 'voor ons' en worden door ons bekostigd. Daarom is het van belang dat raad, college en ambtelijke organisatie, elk voor zijn/haar eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden, het doen en laten van onze verbonden partijen (kunnen) sturen en monitoren. Welke taken de verbonden partij voor ons verricht, is opgenomen bij het betreffende programma.

Onze verbonden partijen

Hieronder staat een overzicht van rechtspersonen waarin de gemeente Neder-Betuwe in 2020 participeert en die we 'verbonden partijen' kunnen noemen (de laatste kolom lichten we aan het eind van deze paragraaf toe).

Nr.	Naam partij (soort verbonden partij)	Website	Relatie in programma
1.	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (Gemeenschappelijke regeling)	www.vrgz.nl	Openbare orde en veiligheid
2.	Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) (Gemeenschappelijke regeling)	www.ggd gelderland zuid.nl	Sociaal domein
3.	Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland (Gemeenschappelijke regeling)	www.regiorivierenland.nl	Alle programma's
4.	Afvalverwijdering Rivierenland (Avri) (Gemeenschappelijke regeling)	www.avri.nl	Fysieke leefomgeving
5.	Omgevingsdienst Rivierenland (Gemeenschappelijke regeling)	www.odrivierenland.nl	Openbare orde en veiligheid Fysieke leefomgeving
6.	Regionaal Archief Rivierenland (Gemeenschappelijke regeling)	www.regionaalarchiefrivierenland.nl	Diverse programma's
7.	Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal (Gemeenschappelijke regeling)	Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal Uiterwaarde	Economie
8.	Werkzaak Rivierenland (Gemeenschappelijke regeling)	www.werkzaakrivierenland.nl	Economie Sociaal domein
9.	Industrieschap Medel (Gemeenschappelijke regeling)	www.medel.nl	Economie
10.	Casterhoven (Publiek-private samenwerking)	www.casterhoven.nl	Fysieke leefomgeving
11.	Waterbedrijf Vitens N.V. (Vennootschap)	www.vitens.nl	Economie
12.	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (Vennootschap)	www.bng.nl	Alg. dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien
13.	Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (Gemeenschappelijke regeling)	www.UBRivierenland.nl	Fysieke leefomgeving

Doorgaans geldt bij gemeenschappelijke regelingen dat Neder-Betuwe stemrecht heeft in het Algemeen Bestuur. De vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur bestaat meestal uit één of meerdere collegeleden en soms raadsleden.

Financiële gegevens en risico's 2020

De financiële gegevens van de verbonden partijen zijn niet geactualiseerd ten opzichte van de gegevens zoals die aan u aangeboden waren in de begroting 2021 (gemeenteraad van november 2020). De gegevens in die begroting - en dus ook in deze jaarrekening - zijn gebaseerd op hun jaarrekeningen over 2019. Bij het opstellen van onze jaarrekening hadden de verbonden partijen hun jaarrekeningen over 2020 namelijk nog niet afgerond.

De jaarrekeningen van de verbonden partijen over 2020 worden in de raadsclusus van juni 2021 met u besproken. Deze worden voor het merendeel in een vergadering van de respectievelijke Algemeen Besturen in juli 2021 vastgesteld. De financiële gegevens van de verbonden partijen over 2020 zullen worden opgenomen in onze begroting 2022.

Onze verbonden partijen

1. Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester

Vestigingsplaats : Nijmegen

Financieel belang

De kosten van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid worden gedragen door bijdragen van het Rijk, de provincie, zorgverzekeraars en gemeenten. De verdeling van de kosten, die voor rekening komen van de deelnemende gemeenten, is voor 50% gebaseerd op historische kosten en voor 50% op de rijksbijdrage per gemeente via het gemeentefonds.

De totale bijdrage van de deelnemende gemeenten, die in de begroting 2020 van de VRGZ is opgenomen, bedraagt € 39.180.852, waarvan de gemeentelijke bijdrage van Neder-Betuwe € 1.606.057 bedraagt.

Financiële gegevens verbonden partij	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	3.285.000	3.945.000
Vreemd vermogen	64.335.000	63.861.000
Totaal vermogen	67.620.000	67.806.000
Exploitatieresultaat 2019: € 398.000 negatief		

Risico's 2020

Over de actualisatie van de risico's van de Veiligheidsregio informeerden wij de raad afzonderlijk via het raadsvoorstel inzake de jaarstukken 2020 van de Veiligheidsregio.

2. Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Gelderland-Zuid

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Een collegelid

Vestigingsplaats : Nijmegen

Financieel belang

Conform de programmabegroting 2020 (versie 3.0) van GGD Gelderland-Zuid zou de totale gemeentelijke bijdrage inclusief subsidies voor 2020 € 28.366.443 bedragen. Voor Neder-Betuwe is hierbij rekening gehouden met een gemeentelijke bijdrage inclusief subsidie van € 1.196.676. Hiervan is € 1.098.690 begroot voor uniforme taken op basis van inwoneraantal en afzonderlijke facturering en € 97.986 voor maatwerk/subsidie. Laatstgenoemd bedrag gaat over facultatieve taken.

In de raadsvergadering van 11 juni 2020 is ingestemd met de begrotingswijziging 2020 GGD Gelderland-Zuid binnen het gemeentelijke budget en daarmee met het structurele nadeel van € 19.233 voor Veilig Thuis vanaf 2020. Het AB GGD Gelderland-Zuid heeft op 25 juni 2020 besloten de begrotingswijziging 2020 Veilig Thuis vast te stellen op € 445.115.

Met twee wijzigingen binnen de facultatieve taken (start uitvoering Wvvggz als facultatieve taak en wegvallen uitvoering Nu Niet Zwanger als facultatieve taak) is de gemeentelijke bijdrage aan GGD Gelderland-Zuid inclusief begrotingswijziging Veilig Thuis voor Neder-Betuwe voor 2020 gestegen met € 26.633 naar € 1.223.309. Deze gewijzigde begroting 2020 GGD Gelderland-Zuid is opgenomen in de conceptbegroting 2021 GGD Gelderland-Zuid, die is behandeld in de raadsvergadering van 11 juni 2020 en de AB-vergadering van 25 juni, en in de daaruit volgende definitieve programmabegroting GGD Gelderland-Zuid 2021 versie 2.0.

Definitieve afrekening en eventuele bijstelling van de gemeentelijke bijdrage vindt plaats bij de afrekening van de jaarrekening 2020 van de GGD.

Financiële gegevens verbonden partij	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	1.290.000	514.000
Vreemd vermogen	5.481.000	5.935.000
Totaal vermogen	6.771.000	6.449.000
Exploitatieresultaat 2019: € 41.000 positief		

Risico's 2020

Over de actualisatie van de risico's van de GGD informeerden wij de raad afzonderlijk via het raadsvoorstel inzake de jaarstukken 2020 van de GGD.

3. Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Een collegelid

Vestigingsplaats : Tiel

Financieel belang

De bijdragen van de aangesloten gemeenten zijn grotendeels gebaseerd op het inwoneraantal. Voor de bijdrage 2020 is het uitgangspunt de inwoneraantallen per 1 januari 2019. In totaliteit bedroeg de gemeentelijke bijdrage van Regio Rivierenland over 2019 een totaalbedrag van € 2.052.000. Dit betekende een stijging van € 9.600 ten opzichte van de begroting 2019. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage van de gemeente Neder-Betuwe vanaf 2020 voor het algemene deel toeneemt met een bedrag van € 9.498, voor leerplicht toeneemt met een bedrag van € 4.568, voor sociale recherche toeneemt met een bedrag van € 1.325, voor regionale ondersteuning inkoop toeneemt met een bedrag van € 3.071 en voor regionale ondersteuning Wmo/Jeugd toeneemt met een bedrag van € 2.000.

Financiële gegevens verbonden partij	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	3.086.000	2.773.000
Vreemd vermogen	7.870.000	6.132.000
Totaal vermogen	10.956.000	8.905.000
Exploitatieresultaat 2019: € 61.000 positief		

Risico's 2020

Over de actualisatie van de risico's van Regio Rivierenland informeerden wij de raad afzonderlijk via het raadsvoorstel inzake de jaarstukken 2020 van Regio Rivierenland.

4. AVRI

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Een collegelid

Vestigingsplaats : Geldermalsen

Financieel belang

Als gevolg van de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Avri 2020 stijgt de afvalstoffenheffing per 2020 van gemiddeld € 219 per huishouden naar € 235 per huishouden. Dit is een stijging van 7%. De stijging wordt hoofdzakelijk verklaard door stijgende verwerkingskosten, dalende grondstofvergoedingen, groei van uitvoeringsuren en autonome prijsindexeringen. Meerjarig gezien gaat de afvalstoffenheffing omlaag ten opzichte van 2020 na een geringe verhoging in 2021 (€ 238) en 2022 (€ 242), naar € 233 per huishouden in 2023. Omdat het tarief van de afvalstoffenheffing voor 2020 stijgt, neemt het te ontvangen BTW voordeel van de gemeente Neder-Betuwe voor 2020 toe met een bedrag van € 42.000. De definitieve vaststelling van de tarieven afvalstoffenheffing 2020 (en inrichting basistarief en variabele tarieven) heeft eind 2019 plaatsgevonden.

Financiële gegevens verbonden partij	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	1.150.000	1.865.000
Vreemd vermogen	46.282.000	38.095.000
Totaal vermogen	47.432.000	39.960.000
Exploitatieresultaat 2019: € 55.000 positief		

Risico's 2020

Over de actualisatie van de risico's van Avri informeerden wij de raad afzonderlijk via het raadsvoorstel over de jaarstukken 2020 van Avri.

5. Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Een collegelid

Vestigingsplaats : Tiel

Financieel belang

De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage aan de ODR is voor het uitvoeren van vergunningverlenings-, advies- en toezicht-/handhavingstaken op het gebied van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Ook is deze bijdrage voor de stelseltaken en het ketentoezicht die in het Gelders Stelsel worden uitgevoerd. De totale deelnemersbijdrage, opgenomen in de begroting ODR 2020, is € 15.642.276. De hierin opgenomen gemeentelijke bijdrage Neder-Betuwe is € 1.565.189.

Als afgesproken in de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) heeft de ODR samen met de gemeente voor het jaar 2020 een werkprogramma opgesteld. Hierin is vastgelegd welke taken de ODR in 2020 voor de gemeente uitvoerde. Op 20 februari 2020 zijn hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld waarmee de gemeentelijke bijdrage € 1.767.364 bedroeg.

Financiële gegevens verbonden partij	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	1.398.158	1.527.137
Vreemd vermogen	5.758.223	5.658.337
Totaal vermogen	7.156.381	7.185.474
Exploitatieresultaat 2019: € 321.321 positief		

Risico's 2020

Over de actualisatie van de risico's van de ODR informeerden wij de raad afzonderlijk via het raadsvoorstel over de jaarstukken 2020 van de ODR.

6. Regionaal Archief Rivierenland (RAR)

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Een collegelid

Vestigingsplaats : Tiel

Financieel belang

De kosten van het Regionaal Archief Rivierenland worden grotendeels gedragen door bijdragen van de deelnemende gemeenten en van Waterschap Rivierenland. De verdeling van de algemene en specifieke kosten, die gemaakt worden ten behoeve van de deelnemende gemeenten, gebeurt naar evenredigheid van het aantal inwoners. In de begroting van het RAR over 2020 is een totale gemeentelijke bijdrage opgenomen van € 2.368.047, waaraan Neder-Betuwe een bedrag van € 266.292 bijdraagt.

Financiële gegevens verbonden partij	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	534.855	436.165
Vreemd vermogen	8.787.980	8.854.849
Totaal vermogen	9.322.835	9.291.014
Exploitatieresultaat 2019: € 137.419 positief		

Risico's 2020

Over de actualisatie van de risico's van het RAR informeerden wij de raad afzonderlijk via het raadsvoorstel inzake de jaarstukken 2020 van het RAR.

7. Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Een collegelid

Vestigingsplaats : Kerk-Avezaath

Financieel belang

De provincie en gemeenten hebben in het kader van de verzelfstandiging in 1999 (bij het ontstaan van de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied met de handelsnaam Uit@waarde) hun bijdragen in de exploitatietekorten afgekocht. Uitgangspunt is dat de nieuwe organisatie zichzelf moet bedruipen. De gemeente Neder-Betuwe heeft in 2008 voor de laatste keer een afkoopsom betaald (€ 158.000) aan recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en levert sinds 2009 geen financiële bijdrage meer.

Financiële gegevens verbonden partij	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	6.853	6.853
Totaal vermogen	6.853	6.853
Exploitatieresultaat 2019: € 0		

Risico's

Geen.

8. Werkzaam Rivierenland

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Een collegelid

Vestigingsplaats : Tiel

Financieel belang

Voor Werkzaam Rivierenland is in de begroting van Neder-Betuwe rekening gehouden met een bijdrage om het totale bedrijfsvoeringsresultaat te dekken. Voor 2020 betreft de totale bijdrage € 1.144.000. In 2020 heeft op basis van de mei circulaire 2019 een rijksvergoeding van € 1.191.000 tegenover gestaan. Een deel van deze rijksvergoeding wordt gebruikt als dekking van salariskosten voor medewerkers Sociale Werkvoorziening (SW), die in dienst zijn bij Scalabor (het voormalige Presikhaaf).

Financiële gegevens verbonden partij	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	1.798.076	5.872.000
Vreemd vermogen	18.212.587	26.679.000
Totaal vermogen	20.010.663	32.551.000
Exploitatieresultaat 2019: € 292.258 negatief		

Risico's 2020

Over de actualisatie van de risico's van Werkzaam Rivierenland informeerden wij de raad afzonderlijk via het raadsvoorstel inzake de jaarstukken 2020 van Werkzaam Rivierenland.

9. Industrieschap Medel

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Twee wethouders en twee raadsleden

Vestigingsplaats : Tiel

Financieel belang

De gemeenten Tiel en Neder-Betuwe nemen in principe op gelijke basis deel. Een positief of een negatief saldo, dat het Algemeen Bestuur van industrieschap Medel over enig jaar meldt, wordt voor gelijke delen gegund of bijgedragen.

De grondexploitatie 'Medel I' geeft in 2020 een verwacht saldo van € 11,3 miljoen (2019: € 10,5 miljoen) op eindwaarde en van € 10,8 miljoen (2019: € 10,1 miljoen) op contante waarde.

De grondexploitatie van 'Medel afronding' in 2020 geeft een verwacht saldo van € 12,4 miljoen (2019 € 12,4 miljoen) op eindwaarde en van € 10,8 miljoen (2019 € 11,2 miljoen) op contante waarde. Het verschil tussen 2020 en 2019 is gelet op het totale investeringsniveau van beide projecten klein.

Financiële gegevens verbonden partij	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	11.237.700	10.441.700
Vreemd vermogen	51.011.318	49.143.371
Totaal vermogen	62.249.018	59.585.071
Exploitatieresultaat 2019: € 1.229.000 negatief		

Risico's 2020

Over de actualisatie van de risico's van Medel informeerden wij de raad afzonderlijk via het raadsvoorstel inzake de jaarstukken 2020 van Medel.

10. Casterhoven (CV)

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur

Aandeelhouder (BV): Twee wethouders (met portefeuille financiën)

Commandiet (CV): Wethouder

Vestigingsplaats : Geffen

Financieel belang

De drie partijen gemeente Neder-Betuwe, bouwbedrijf Gebroeders van Wanrooij BV en Van Grootheest Projekten BV participeren op gelijke basis. De winsten of verliezen worden daarom gelijkmatig over de drie partijen verdeeld. Om de totale financieringsbehoefte van Casterhoven zekerheid te geven, heeft de gemeente Neder-Betuwe een garantiestelling afgegeven tot maximaal € 22 miljoen. Dit bedrag is aangetrokken bij de BNG.

Financiële gegevens verbonden partij	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	-1.886.347	-2.029.100
Vreemd vermogen	12.722.199	14.150.402
Totaal vermogen	10.835.852	12.121.302
Exploitatieresultaat 2019: € 569.253 positief		

Risico's 2020

Over de actualisatie van de risico's van Casterhoven informeerden wij de raad afzonderlijk via het raadsvoorstel inzake de jaarstukken 2020 van Casterhoven.

11. Waterbedrijf Vitens N.V.

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Als aandeelhouder

Vestigingsplaats : Velp

Financieel belang

De gemeente Neder-Betuwe bezit na omzetting van de preferente aandelen in een achtergestelde lening 16.023 (0,277%) gewone aandelen van € 1 nominaal.

Financiële gegevens verbonden partij	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	533.300.000	533.000.000
Vreemd vermogen	1.293.000.000	1.233.500.000
Totaal vermogen	1.826.300.000	1.766.500.000
Exploitatieresultaat 2019: € 11.000.000 positief		

Risico's

Niet van toepassing.

12. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Als aandeelhouder

Vestigingsplaats : Den Haag

Financieel belang

Neder-Betuwe heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht van 18.246 aandelen van € 2,50. Dit aandelenbezit heeft een duurzaam karakter.

Financiële gegevens verbonden partij	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	4.887.000.000	4.990.000.000
Vreemd vermogen	144.802.000.000	132.519.000.000
Totaal vermogen	149.689.000.000	137.509.000.000
Exploitatieresultaat 2019: € 163.000.000 positief		

Risico's

Niet van toepassing.

13. Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBRivierenland)

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Wethouder van Someren

Vestigingsplaats : Tiel

Financieel belang: Voor de aanleg van een breedbandnetwerk is een langlopende financieringsovereenkomst afgesloten met een looptijd van 50 jaar. Aflossing vindt plaats vanaf het derde jaar (2022) en heeft een looptijd van 48 jaar. Het totale investeringsbudget is € 37.500.000. De zeven gemeenten die deelnemen in de UBR zijn voor hun aandeel aansprakelijk als vermogenstekorten zouden ontstaan of de UBR niet in staat is om aan de aflossingsverplichtingen van de lening te voldoen.

Financiële gegevens verbonden partij	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	nvt	nvt
Vreemd vermogen	nvt	nvt
Totaal vermogen	nvt	nvt
Exploitatieresultaat 2019:		

Risico's 2020

Over de actualisatie van de risico's van UBRivierenland informeerden wij de raad afzonderlijk via het raadsvoorstel inzake de jaarstukken 2020 van UBRivierenland.

In de raadsvergadering van 11 juni is de conceptbegroting Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) 2020+2021 voor zienswijze voorgelegd aan de raad. Deze zienswijze is vervolgens ingediend bij het DB van de UBR. Het AB van de UBR heeft de begroting vastgesteld op 29 juni 2020.

Paragraaf 6 Grondbeleid

Inleiding

In paragraaf 6 wordt aangegeven hoe de gemeente het grondbeleid inzet om haar bestuurlijke doelen te bereiken. De raad heeft de Nota Grondbeleid op 8 december 2016 vastgesteld. In deze nota is onze visie op ons grondbeleid weergegeven. Deze paragraaf bevat de verplichte onderdelen zoals omschreven in artikel 16 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV):

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van doelstellingen en de uitvoering,
- een actuele vooruitblik van de verwachte resultaten van de totale grondexploitatie,
- een onderbouwing van de geraamde winstneming,
- de beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondbeleid in relatie tot de risico's.

In de jaarstukken wordt de realisatie van bovengenoemde zaken weergegeven.

Samenvatting

Het algemene beeld is neutraal; de gezamenlijke boekwaarden van alle projecten zijn gestegen doordat er in 2020 meer kosten dan er opbrengsten zijn gerealiseerd. Deze opbrengsten worden in 2021 alsnog verwacht. De verwachte eindresultaten zijn gedaald, hoofdzakelijk doordat er meer kosten verwacht worden in de exploitaties ABC, Herenland en Herenland-west. De verliesvoorziening en risico's uit de grondexploitaties dalen. Dit komt onder andere doordat er twee projecten zijn afgesloten. Hieronder lichten we de stand van zaken verder toe.

Visie op het grondbeleid

Het gemeentelijk grondbeleid moet de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente stimuleren en faciliteren. Met een zorgvuldig uitgevoerd grondbeleid kan de gemeente haar regierol bij deze ruimtelijke ontwikkeling houden en waar nodig versterken.

Het grondbeleid en de werkwijze van de gemeente richten zich op het faciliteren van initiatieven van derden. Wenselijke en kansrijke initiatieven brengen we zo snel mogelijk naar de eindstreep. De kosten die de gemeente daarbij maakt, verhalen we op de initiatiefnemers.

Maar dit betekent niet dat het voeren van actief grondbeleid helemaal wordt uitgesloten. De gemeente beschikt nog over enkele grondposities en kan mogelijk gronden aankopen als zich kansen voordoen. Uiteraard moet dit actief grondbeleid bijdragen aan de beleidsdoelstellingen en kaders van de raad en moeten de risico's beheersbaar zijn.

Verdeling projecten

In de gemeente zijn projecten in ontwikkeling die we op verschillende wijze financieel verantwoorden.

Ten eerste zijn er de eigen projecten van de gemeente. Hier gaat het om (aan te kopen) grondeigendommen van de gemeente. De gemeente beheert de ontwikkeling zelfstandig en doet zo aan actief grondbeleid. De gemeente wijzigt de bestemming, maakt de gronden bouw- en woonrijp en verkoopt de gronden zelf aan derden. Dit zijn de zogenaamde BIE Grexen (Bouwgrond In Exploitatie).

Daarnaast zijn er de faciliterende projecten. Hier heeft de gemeente geen grondeigendom. Wij krijgen alle kosten die we maken op basis van gesloten overeenkomsten vergoed van de initiatiefnemers. Deze projecten worden bijgehouden als vorderingen en geregistreerd in de projectadministratie.

Tenslotte zijn er nog enkele oude facilitaire projecten. Hier krijgt de gemeente haar kosten vergoed doordat de initiatiefnemer een vooraf afgesproken vast bedrag betaalt. Voor deze projecten - Triangel Vahstal en de Heuning-oost - moet de gemeente meer uren besteden dan vooraf was ingeschat. Er wordt voor deze projecten wel een grondexploitatie gemaakt. Ook zal de gemeente waar nodig een voorziening moeten treffen voor het verwachte verlies. Deze facilitaire projecten worden ook wel de BIE Initiatieven genoemd.

Rapportage grondexploitatiebegrotingen in relatie tot de Planning en Control cyclus

Gezien het grote belang van een actueel inzicht in de financiële status van de projecten met een grondexploitatiebegroting is over de uitvoering en voortgang hiervan in 2020 op verschillende momenten gerapporteerd. Dat was op onderstaande momenten:

- Jaarstukken 2019
- Bestuurlijk/inhoudelijk is vanwege Corona dit jaar geen college-informatieavond geweest
- 1e Bestuursrapportage 2020 en decemberbrief
- De achterliggende geactualiseerde grondexploitaties liggen voor de raadsleden vertrouwelijk ter inzage. Door vaststelling van de jaarstukken worden deze vastgesteld.

Verbonden partijen

Aangezien de projecten Medel en Casterhoven als deelneming onderdeel zijn van 'Verbonden partijen' zijn deze niet opgenomen in deze paragraaf. Voor meer informatie over Medel en Casterhoven wordt u verwezen naar de programma's 3 en 4 en naar Paragraaf 5 'Verbonden Partijen'.

Actualisatie grondexploitaties

De grondexploitaties zijn per 1 januari 2021 geactualiseerd waarbij een nieuwe beoordeling heeft plaatsgevonden van de te verwachten kosten, opbrengsten en de fasering. Ook zijn de te hanteren parameters opnieuw beoordeeld.

Parameters

De volgende parameters zijn gebruikt bij de actualisatie van de grondexploitaties:

- Rente (BIE Grexen)	2,0 % (was 2,0%)
- Rente (BIE Initiatieven)	1,0 % (was 1,0 %)
- Kostenstijging	2,0 % (was 2,5 %)
- Opbrengststijging wonen	1,0 % (was 1,0 %)
- Opbrengststijging bedrijven	0,0 % (was 0,0 %)
- Disconteringsvoet	2,0 % (was 2,0%)

Boekwaarden

In onderstaande tabel staan de boekwaarden van de grondexploitaties weergegeven per 1-1-2020 en per 31-12-2020. Een negatieve boekwaarde betekent dat er meer is ontvangen dan uitgegeven. Uit het verschil blijkt hoeveel er in 2020 in een project ontvangen is aan opbrengsten min de gemaakte kosten. Een toename van de boekwaarde betekent dus dat er meer geld van de gemeente in een project zit.

In dit overzicht worden zowel de eigen (actieve) grondexploitaties getoond als de facilitaire projecten waarvoor een grondexploitatie is gemaakt .

		Boekwaarde		Vershil
		1-1-2020	31-12-2020	
BIE Grexen				
	ABC	€ 1.206.953	€ 1.049.050	€ -157.903
	Bonegraaf-west	€ -305.864	€ -	€ 305.864
	Herenland	€ 1.029.328	€ 1.187.921	€ 158.593
	Herenland-west	€ 576.796	€ 753.980	€ 177.184
	Gem. gronden Fructus	€ 355.827	€ 361.042	€ 5.215
	Kastanjelaan	€ 41.383	€ 50.074	€ 8.691
	TOTAAL	€ 2.904.423	€ 3.402.068	€ 497.645
BIE Initiatieven				
	ABC SV	€ 1.514.622	€ 1.380.112	€ -134.510
	Broedershof	€ 102.589	€ -	€ -102.589
	Heuning-oost	€ -8.132	€ 19.184	€ 27.316
	Triangel Vahstal	€ 9.200	€ 13.327	€ 4.127
	TOTAAL	€ 1.618.279	€ 1.412.623	€ -205.656
	TOTAAL	€ 4.522.702	€ 4.814.691	€ 291.989

Uit dit overzicht blijkt dat de boekwaarden van deze projecten samen met circa € 292.000 zijn gestegen naar circa € 4,8 miljoen. Deze stijging komt voornamelijk doordat er in een aantal projecten veel kosten zijn gemaakt voor bouw- en woonrijp maken (Bonegraaf-west en Herenland) en er relatief weinig grond is verkocht. Twee projecten hebben een boekwaarde van nul euro per 31-12-2020: Bonegraaf-west en Broedershof. Over deze twee afgesloten projecten volgt verderop in deze paragraaf meer informatie.

De boekwaarde van het Herenland-west is toegenomen omdat een deel van de grond van een kweker is aangekocht en omdat er al schuren (met asbestdaken) zijn gesloopt. Ook zijn de nodige plankosten gemaakt.

Vanwege de (interne) overdracht van de Laanboomhuiskavel en een ontvangen bijdrage op basis van de nota kostenverhaal zijn de boekwaarden bij het ABC en de ABC-SV juist gedaald.

Resultaat

Onderstaande tabel geeft de geraamde eindwaarden van de grondexploitatie naar de situatie per 1-1-2021 weer. De eindwaarde van de grondexploitatie geeft het financiële resultaat aan het eind van de grondexploitatie weer. Maken we dus winst of verlies op de einddatum van de exploitatie? Omdat deze einddata van de exploitaties onderling verschillen, zijn deze moeilijk met elkaar te vergelijken. Om deze eindwaarden goed met elkaar te kunnen vergelijken zijn deze contant gemaakt per 1-1-2021 en vergeleken met de contante waarde per 1-1-2020.

Het verschil in contante eindwaarde toont de ontwikkeling van het resultaat van de grondexploitatie aan. Een stijging van het bedrag betekent dat het resultaat van de grondexploitatie is verbeterd. Een positieve eindwaarde betekent een winstgevende grondexploitatie.

		Contante waarde		Eindwaarde	Contante waarde		Vershil
		1-1-2020	op einddatum grex		1-1-2021	Contante waarde	
BIE Grexen							
	ABC	€ 680.669	€ 658.928	€	€ 633.341	€	€ -47.328
	Herenland	€ -455.745	€ -530.870	€	€ -490.442	€	€ -34.697
	Herenland-west	€ 742.507	€ 768.459	€	€ 682.369	€	€ -60.138
	Gem. gronden Fructus	€ 222.305	€ 233.320	€	€ 224.260	€	€ 1.955
	Kastanjelaan	€ 386.820	€ 407.946	€	€ 376.879	€	€ -9.941
	TOTAAL	€ 1.576.556	€ 1.537.783	€	€ 1.426.408	€	€ -150.148
BIE Initiatieven							
	ABC SV	€ 736	€ 931	€	€ 877	€	€ 141
	Heuning-oost	€ -18.469	€ -25.476	€	€ -24.976	€	€ -6.507
	Triangel Vahstal	€ -66.977	€ -77.975	€	€ -72.037	€	€ -5.060
	TOTAAL	€ -84.710	€ -102.520	€	€ -96.136	€	€ -11.426
	TOTAAL	€ 1.491.846	€ 1.435.263	€	€ 1.330.272	€	€ -161.574

Uit dit overzicht blijkt dat de verwachte resultaten zijn gedaald met in totaal circa € 162.000. De daling van het resultaat van de grondexploitatie ABC komt hoofdzakelijk doordat er meer kosten voor bouw- en woonrijp maken verwacht worden. De daling van het resultaat bij Herenland-west komt door extra kosten die zijn opgenomen voor bodem, asbest en archeologie op basis van uitgevoerde onderzoeken.

Bij de BIE Initiatieven veranderen bijna alle contante waarden in beperkte mate. Hier is bij de Heuning-oost en Triangel Vahstal een lichte daling te zien, omdat wij verwachten meer plankosten te moeten maken.

Tussentijdse winstneming

Per winstgevend project bestaat de verplichting om een deel van de winst te nemen voor zover de fase waarin het project zich bevindt dit toelaat en hierover voldoende zekerheid bestaat. Op basis van de zogenaamde POC-methode (Percentage Of Completion) wordt bepaald welk deel van de verwachte winst moet worden genomen. Dit wordt verwerkt in de grondexploitatie en deze winstneming valt vrij ten gunste van het jaarresultaat. Door winstneming wordt de boekwaarde verhoogd en het eindresultaat met dit bedrag verlaagd.

Voor 2020 is dit voor Herenland-west en ABC van toepassing. Voor Herenland-west is in 2020 een winst genomen van € 6.351. Dit is naast de eerder genomen winst van € 21.500 verwerkt in de boekwaarde per 31-12-2020.

Voor het ABC is in 2017 en 2018 al winst genomen van samen € 283.901. In 2020 is een kleine aanvullende winst genomen van € 5.215 en verwerkt in de boekwaarde per 31-12-2020.

Ook de exploitaties 'gemeentelijke gronden Fructus' en Kastanjelaan hebben een positieve eindwaarde. Omdat hier nog geen baten zijn verwerkt wordt hier nog geen winst genomen.

Verliesvoorzieningen

Voor grondexploitaties met een negatieve eindwaarde moet een verliesvoorziening gevormd worden ter grootte van het verlies. Dit is de contant gemaakte eindwaarde per 1-1-2021.

Dit betekent dat er per 1-1-2021 een verliesvoorziening wordt gevormd van € 587.455 voor de projecten Herenland, Heuning-oost en Triangel Vahstal.

Vorig jaar bedroeg de verliesvoorziening € 616.831. Dit betekent dat de voorziening € 29.367 lager is geworden dan vorig jaar. Omdat in 2020 de voorzieningen voor Bonegraaf-west (€ 30.315) en Broedershof (45.325) zijn vrijgevallen, is de resterende verliesvoorziening verhoogd met € 46.264 tot € 587.455.

Dat de verliesvoorziening lager is terwijl de verwachte verliezen zijn toegenomen, komt doordat er twee projecten zijn afgesloten per 31-12-2020 en deze voorzieningen zijn vrijgevallen in 2020.

Afsluiten grondexploitaties

Per 31-12-2020 zijn twee exploitaties afgesloten. Bonegraaf-west is afgesloten, omdat dit project na het woonrijp maken is afgerond. Voor Broedershof is het bestemmingsplan vernietigd bij de Raad van State. Hierdoor zal het plan aangepast worden en moet het opnieuw een ruimtelijke procedure doorlopen. Voor het kostenverhaal kan de gemeente nu een nieuwe overeenkomst sluiten met de ontwikkelaar, waardoor dit project voortaan onder de facilitaire projecten valt. In onderstaand overzicht zijn de financiële gevolgen van het afsluiten weergegeven.

	Eindwaarde <i>per 31-12-2020</i>	Verliesvoorziening <i>jaarstukken 2019</i>	Saldo <i>t.i.v. jaarresultaat</i>	Risico 2020 <i>geraamd en vrijval</i>
Afgesloten projecten				
Bonegraaf-west	€ -10.269	€ 30.315	€ 20.046	€ 25.000
Broedershof	€ -76.525	€ 45.325	€ -31.200	€ 40.259
TOTAAL	€ -86.794	€ 75.640	€ -11.154	€ 65.259

Beide projecten sluiten met een negatief resultaat. Voor beide projecten is bij de Jaarstukken 2019 een verlies geraamd, waarvoor een voorziening is getroffen. Deze voorziening is met de exploitatie verrekend, waarna een tekort resteert van € 11.154. Dit saldo valt vrij ten laste van het jaarresultaat.

Voor beide projecten zijn bij de jaarstukken 2019 ook risico's voorzien en meegenomen in de risicoparagraaf van de gemeente. Door afsluiting van beide projecten komen deze risico's te vervallen.

Krediet

Voor de verschillende grondexploitaties is krediet nodig voor de geplande uitgaven en ontvangsten. In onderstaand overzicht wordt weergegeven welke baten en lasten geraamd zijn in de grondexploitaties gedurende de resterende looptijd (inclusief kosten- en opbrengstenstijging, exclusief rente);

	Nog te maken Lasten <i>per 1-1-2021</i>	Nog te ontv. Baten <i>per 1-1-2021</i>	Looptijd <i>t/m</i>
BIE Grexen			
ABC	€ 1.053.196	€ 2.775.000	2022
Herenland	€ 392.309	€ 1.121.445	2024
Herenland-west	€ 2.159.453	€ 3.784.524	2026
Gem. gronden Fructus	€ 59.326	€ 655.600	2022
Kastanjelaan	€ 81.335	€ 535.613	2024
TOTAAL	€ 3.745.618	€ 8.872.182	
BIE Initiatieven			
ABC SV	€ 1.103.663	€ 2.513.733	2023
Heuning-oost	€ 10.453	€ 4.353	2021
Triangel Vahstal	€ 62.907	€ -	2024
TOTAAL	€ 1.177.023	€ 2.518.086	
TOTAAL	€ 4.922.641	€ 11.390.268	

Paraplukrediet

U heeft een 'paraplukrediet' beschikbaar gesteld van € 200.000 voor het voorbereiden en uitvoeren van grondexploitaties. De te maken kosten worden gedekt door dit paraplukrediet. Hier tegenover staan de te verwachten opbrengsten uit verkoop en eventuele exploitatiebijdragen, die initiatiefnemers aan de gemeente betalen als vergoeding voor ambtelijke kosten. Omdat op grond van het BBV het doen van uitgaven valt onder het budgetrecht van de gemeenteraad, heeft u hiervoor een paraplukrediet beschikbaar gesteld. Via de bestuursrapportage en bij de jaarstukken wordt u op de hoogte gehouden van de bestedingen en vindt zo nodig bijstelling plaats. In 2020 is hiervan geen gebruik gemaakt.

Vorbereidingskosten nieuwe exploitaties

Voor de projecten Bonegraaf-oost, de Poort van Ochten en ABC SV 2e fase zijn via bestuursrapportages voorbereidingskredieten gevraagd. Dit om de kosten te dekken in de voorbereiding naar grondexploitaties. In onderstaand overzicht staan voor deze projecten het gevraagde krediet en de tot eind 2020 bestede kosten (boekwaarde). Deze boekwaarde wordt geactiveerd bij de immateriële vaste activa. In de laatste kolom staat het resterende budget voor 2021 en daarna.

	Totale investering	Aangevraagd sinds	Boekwaarde	Restant
			<i>31-12-2020</i>	<i>per 1-1-2021</i>
Immateriële vaste activa				
Bonegraaf-oost	€ 65.000	1e Berap 2019	€ 46.357	€ 18.643
Poort van Ochten	€ 65.000	3e Berap 2019	€ 39.023	€ 25.977
ABC-SV 2.0	€ 75.000	3e Berap 2017	€ 31.815	€ 43.185
TOTAAL	€ 205.000		€ 117.195	€ 87.805

Bonegraaf-oost Dodewaard

Voor Bonegraaf-oost is een structuurschets opgesteld voor de uitbreiding van het bedrijventerrein in Dodewaard. De gemeente zal nu met enkele grondeigenaren in fase 1 anterieure overeenkomsten sluiten. Deze plankosten komen niet in de gemeentelijke grondexploitatie terecht, maar worden op de initiatiefnemers (grondeigenaren) verhaald. Als de gemeentelijke grond ontwikkeld wordt - waarschijnlijk wordt dit de tweede fase samen met het naastgelegen perceel - zal de gemeenteraad gevraagd worden een grondexploitatie vast te stellen voor dit plan.

Poort van Ochten

Voor dit project is de gebiedsvisie Poort van Ochten door het college vastgesteld. Deze visie gaat uit van een invulling als werklocatie. Deze visie wordt momenteel verder uitgewerkt. We verwachten dat de gemeenteraad in 2021 wordt gevraagd een grondexploitatie vast te stellen voor deze ontwikkeling.

ABC SV tweede fase

Voor de eerste fase van het ABC heeft de gemeente een nota kostenverhaal vastgesteld. Hierdoor kan de gemeente plankosten en kosten voor bouw- en woonrijp maken verhalen op derden. Voor de voorbereiding van kostenverhaal in een tweede fase is dit voorbereidingskrediet aangevraagd. Als de tweede fase actueel wordt, of de aanleg van de Randweg start, zal bepaald worden welk instrument de gemeente zal toepassen voor kostenverhaal in een tweede fase.

Risico's

Omdat grondexploitaties grotendeels uit aannames bestaan, is natuurlijk nooit te garanderen dat de voorspelde uitkomst ook werkelijkheid wordt. Omdat dit betekent dat het resultaat kan schommelen, is het noodzakelijk de risico's goed in beeld te brengen. Er zijn twee soorten risico's, de algemene en de project specifieke.

Voor het bepalen van de algemene risico's wordt 10% van de huidige boekwaarde genomen als risico-bedrag. Als de boekwaarde verhoogd is vanwege eerdere winstnemingen wordt dit gecorrigeerd. Als daar aanleiding voor is wordt per grondexploitatie een specifiek risicobedrag geraamd. Dit betekent dat er een aantoonbaar en in te schatten risico voorzien wordt, waarvoor een risicoreservering noodzakelijk wordt geacht.

De totale ingeschatte risico's moet gedekt worden door onze weerstandscapaciteit.

In onderstaande tabel staan de risico's van vorig jaar en dit jaar weergegeven voor de huidige projecten.

		Algemeen risico	Specifiek risico	Algemeen risico	Specifiek risico
		<i>2020</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2021</i>
BIE Grexen					
	ABC	€ 92.305	€ -	€ 75.993	€ -
	Bonegraaf-west	€ -	€ 25.000	€ -	€ -
	Herenland	€ 102.933	€ -	€ 118.792	€ -
	Herenland-west	€ 55.530	€ -	€ 72.613	€ 30.000
	Gem. gronden Fructus	€ 35.583	€ -	€ 36.104	€ -
	Kastanjelaan	€ 4.138	€ -	€ 5.007	€ -
BIE Initiatieven					
	ABC SV	€ 151.462	€ -	€ 138.011	€ -
	Broedershof	€ 10.259	€ 30.000	€ -	€ -
	Heuning-oost	€ -	€ -	€ 1.918	€ -
	Triangel Vahstal	€ 920	€ -	€ 1.333	€ -
	TOTAAL	€ 453.130	€ 55.000	€ 449.772	€ 30.000
		€ 508.130		€ 479.772	

Wat opvalt is een verlaging van de risicoreservering. Dit komt deels doordat twee projecten zijn afgesloten. Bij het ABC verloopt de verkoop volgens planning en bij Herenland is een deal gesloten met een boomkweker, waardoor de spuitzone na vele jaren vervalt en het plan verder ontwikkeld kan worden.

Voor één project wordt in 2021 een specifiek risico bepaald. Omdat bij Herenland-west uit inventariserende onderzoeken verhoogd risico blijkt voor bodem en archeologie is het risico van 50% bepaald over een bedrag van € 60.000. Dit omdat eventuele extra kosten verwacht kunnen worden.

Toelichting per project

Tot slot staat hieronder een korte toelichting van de stand van zaken per project.

ABC

De gemeente ontwikkelt voor eigen rekening en risico de eerste fase van het Agro Business Centre, omdat zij hier grondeigenaar is (dit is het deel van het ABC oostelijk van de weg Pottenveld). In 2020 is gestart met de realisatie van het Laanboomhuis. Recent is een kavel aan Hendriks Transport geleverd en binnenkort wordt ook de grond voor de tweede fase van Van Tuijl overgedragen. De gemeente heeft momenteel nog maar één bouwkaavel op het ABC te koop.

Bonegraaf-west Dodewaard

In 2020 is het terrein woonrijp gemaakt. Omdat alle werkzaamheden nu zijn afgerond, is deze grondexploitatie gesloten per 31-12-2020.

Herenland Opheusden

Voor Herenland resteert alleen nog een deel van fase 3 om bebouwd te worden. De gemeente heeft zelf een overeenkomst met een boomkweker gesloten om de spuitzone in dit plan op te heffen. Dit betekent dat de ruimtelijke procedure voor de gemeentelijke kavels is gestart. Ook de ontwikkelaar moet na afronding van een tweede ruimtelijke procedure resterende kavels afnemen. Alle overige fasen van Herenland zijn afgerond.

Herenland-West Opheusden

De raad heeft vorig jaar de grondexploitatie voor dit project vastgesteld. Voor de haalbaarheid van dit plan zijn de nodige onderzoeken uitgevoerd. Hieruit is naar voren gekomen dat zowel archeologie en de bodemgesteldheid extra onderzoek vragen. Twee schuren met asbestdaken zijn in 2020 gesloopt. Ook wordt het schetsplan verder uitgewerkt, rekening houdend met de Randweg Opheusden. Daarna kan een ruimtelijke procedure gestart worden.

Gemeentelijke gronden Fructus

Met de ontwikkelende partijen zijn overeenkomsten gesloten voor het kostenverhaal. De verkoop van gemeentelijke grond wordt geregistreerd in deze aparte grondexploitatie. Hierin worden alleen

de gemeentelijke grondverkoop en kosten om dit te bereiken geregistreerd. De grond is in 2021 geleverd.

Kastanjelaan Opheusden

Er worden momenteel onderzoeken gedaan naar de haalbaarheid van dit plan door de gemeente en de projectontwikkelaar. De eerste schetsen worden verder uitgewerkt, waarna een ruimtelijke procedure kan starten.

ABC SV

In dit project faciliteert de gemeente ondernemers die zich willen vestigen op het ABC op gronden van derden. Van de ontvangen bijdragen betaalt de gemeente haar eigen plankosten en de aanleg van de hoofdinfrastructuur. De meeste kosten zijn al gemaakt, alleen de Bomenlaan moet nog ca. 140 meter verlengd worden. Als ondernemers zich hier gaan vestigen zal de gemeente de investering (boekwaarde) verder terug verdienen.

Broedershof Echteld

Vanwege vernietiging van het bestemmingsplan is deze exploitatie afgesloten per 31-12-2020. Met de ontwikkelaar wordt een nieuwe overeenkomst gesloten om de kosten te verhalen.

Heuning-oost

Het bestemmingsplan heeft onherroepelijke rechtskracht gekregen en de ontwikkelaar is gestart met het bouwrijp maken van het (openbaar) gebied. Nadat de bebouwing is gerealiseerd en het openbaar gebied is opgeleverd aan de gemeente wordt de exploitatie afgesloten.

Triangel Vahstal Ochten

Begin 2019 heeft Vahstal een plan aangeleverd, waardoor hiervoor alsnog uitsluitend voor de ontwikkeling van Triangel door Vahstal een nieuwe grondexploitatie is opgesteld. Daarna heeft de ontwikkelaar weinig actie ondernomen waardoor deze grondexploitatie met een jaar verlengd is.

Paragraaf 7 Bedrijfsvoering

Algemeen

Bedrijfsvoering is voor de ambtelijke organisatie een belangrijk aspect om haar werk te kunnen doen. Wanneer we over bedrijfsvoering spreken, sluiten wij aan bij de definitie van het Ministerie van BZK: bedrijfsvoering gaat over de bedrijfsprocessen, waarmee de gemeente haar beleidsdoelstellingen kan realiseren samen met de sturing en beheersing van die processen. Voor een goede bedrijfsvoering zijn budget, personeel met kennis en kunde, infrastructuur, structuur, informatie en beheersinstrumenten nodig. Ook is een gezonde cultuur binnen de organisatie cruciaal om onze doelstellingen te bereiken. Het zijn dynamische tijden voor het openbaar bestuur en het ziet ernaar uit dat deze dynamiek permanent is. Dat vraagt een organisatie die daarmee goed om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het college is primair verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. De raad heeft een kaderstellende en controlerende taak.

Visie en beleid ten aanzien van onze bedrijfsvoering

Het gemeentelijke takenpakket verandert voortdurend. De transities in het sociaal domein en de Omgevingswet zijn daarvan belangrijke voorbeelden. Maar de financiële mogelijkheden blijken tegelijkertijd beperkt. De overheid gaat mede daarom steeds meer uit van zelfredzaamheid van inwoners. Ook in onze gemeente krijgt burgerparticipatie steeds meer vorm. De gemeente ontwikkelt zich bij de realisatie van initiatieven steeds meer naar één van de maatschappelijke partijen in plaats van 'van bovenaf' te bepalen wat goed is. De gemeentelijke ambities en het veranderende takenpakket stellen hoge eisen aan de kwaliteit van de ambtelijke organisatie. Een 'blik naar buiten', flexibiliteit, een sterk strategisch en tactisch vermogen, slim samenwerken, integraal werken, klant- en resultaatgerichtheid helpen onze organisatie om de door de raad bepaalde doelen te bereiken.

Informatiebeveiliging en privacy (IB)

Gemeenten hebben te maken met verschillende dreigingen ten aanzien van de informatieveiligheid. Om de risico's van deze dreigingen zo klein mogelijk te houden, hanteren we een informatiebeveiligingsbeleid.

IB-beleid, doelstellingen en afspraken

Ons beleid richt zich op een continu verbeterende weerbaarheid tegen de hiervoor genoemde kwetsbaarheden. Een belangrijk doel is om de vitale informatie en de persoonsgegevens van onze burgers adequaat te beveiligen. Om dat te bereiken heeft het College van Burgemeester en Wethouders een op de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten) gebaseerd Informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld, waarin de organisatie van informatiebeveiliging, het beleid, de uitgangspunten en de te nemen beheersmaatregelen zijn beschreven.

Algemeen beeld en resultaten 2020

Het aantal BIO-beheersmaatregelen is ook dit jaar weer als voldoende beoordeeld. Ook in 2020 is de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) uitgevoerd, waarbij we met zelfevaluaties zowel intern als extern aantonen onze informatiebeveiliging op orde te hebben.

Collegeverklaring ENSIA inzake informatiebeveiliging DigiD en SUWInet

Onder de gemeentelijke doelstellingen vallen ook de afspraken die zijn gemaakt met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Logius voor de ENSIA-verantwoording informatiebeveiliging ('verticale verantwoording'). Deze afspraken gaan over respectievelijk het gebruik van SUWInet en de op DigiD aangesloten webapplicaties van de gemeente. De externe IT-auditor heeft vastgesteld dat we aan alle door SZW (Suwinet) en Logius (DigiD) gestelde normen voldoen. Dit heeft geresulteerd in een Assurance rapport, waarin de auditor aangeeft dat we per 31 december 2020 in opzet en bestaan voldoen aan deze geselecteerde normen.

Incidenten

Ondanks de getroffen maatregelen zijn er in het afgelopen jaar een aantal incidenten op het gebied van informatiebeveiliging geweest. Dankzij de getroffen maatregelen is de schade beperkt gebleven en zijn er geen nadelige gevolgen geweest voor de betrokkenen. Het gegeven dat er dit jaar twee gemeenten gehackt zijn, geeft aan dat we moeten blijven investeren op dit gebied. Het aantal datalekken was twaalf. De incidenten zijn afgehandeld via de procedure datalekken en er is in drie gevallen melding gemaakt bij de AP (Autoriteit Persoonsgegevens).

Toelichting totale personeelslasten opgenomen in de exploitatie

Hieronder treft u de totale personeelslasten over 2020 aan, die feitelijk bestaan uit drie onderdelen:

- A. personeelslasten (burger)raadsleden, college, griffie, voormalig wethouders en nabestaanden,
- B. personeelslasten ambtelijke organisatie,
- C. overige personeelslasten.

In onderstaande tabel worden per onderdeel de onder- en/of overschrijdingen vermeld. Per onderdeel treft u vervolgens meer informatie aan inclusief een (eventuele) toelichting.

Personeelslasten 2020	
A. Personeelslasten raadsleden, college, griffie, enz.	21.000
B. Personeelslasten ambtelijke organisatie	1.662.000
C. Overige personeelslasten	154.000
Verschil (onderschrijding)	1.837.000

A. Personeelslasten (burger)raadsleden, college, griffie en pensioen voormalig wethouders en nabestaanden

In de begroting 2020 is voor deze onderdelen een bedrag opgenomen van € 1.028.000. De werkelijke personeelslasten in 2020 zijn € 1.007.000. In dit jaar is er per saldo een onderschrijding te melden van in totaal € 21.000. Dit behoeft geen verdere toelichting.

Personeelslasten (burger)raadsleden, college, griffie, voormalig wethouders en nabestaanden 2020	
Begroting	1.028.000
Werkelijk	1.007.000
Verschil (onderschrijding)	21.000

B. Personeelslasten ambtelijke organisatie

In de begroting 2020 is een bedrag opgenomen van 10,31 miljoen. De werkelijke personeelslasten zijn 8,65 miljoen. Dit houdt in dat er een voordeel van 1,66 miljoen is ontstaan. Dit gaat om niet ingevulde vacatures binnen de organisatie. De formatie (incl. vacatures) op 31 december 2020 bedroeg 145,42 fte.

Personeelslasten ambtelijke organisatie 2020	
Begroting	10.313.000
Werkelijk	8.651.000
Verschil (onderschrijding=vrijval vacaturegelden)	1.662.000

Bij het invullen van vacatures wegen we af hoe we dit doen: het in dienst nemen van de medewerker (tijdelijk of vast), inhuren of inhuren op basis van detachering. Zo ontstaat een vaste kern (medewerkers in dienst) en een flexibele schil (inhuur en detachering). De vrijval van vacaturegelden worden ingezet voor de inhuur van derden.

C. Overige personeelslasten

In de begroting 2020 is een bedrag van € 453.000 opgenomen voor overige personeelslasten. Dit gaat over reiskosten woon-werkverkeer van het personeel, secundaire arbeidsvoorwaarden, jubilea, juridische advisering, verzekeringen, ARBO, ontvangsten van derden, overhead, enzovoort.

De werkelijke overige personeelslasten in 2020 zijn € 299.000. In 2020 is hierdoor een onderschrijding ontstaan van € 154.000. Dit voordeel is voornamelijk ontstaan op de toerekening van overhead, omdat er in 2020 op basis van de werkelijk bestede uren meer overheadkosten konden worden toegerekend aan de grondexploitaties (€ 60.000) en aan de uitvoering van initiatieven van derden (€ 82.000).

Overige personeelslasten 2020	
Begroting	453.000
Werkelijk	299.000
Verschil (onderschrijding)	154.000

In deze paragraaf worden ook de onderdelen inhuur derden, ziekteverzuim, de voorziening wethouders pensioenen, gemeenteraad, lokale rekenkamer en accountant nader toegelicht.

Inhuur derden

Het budget inhuur derden wordt gevormd door twee onderdelen. Enerzijds de budgetten voor inhuur, die in de begroting 2020 (na wijziging) zijn opgenomen. Anderzijds wordt de onderschrijding ingezet, die is ontstaan binnen de personeelslasten van de ambtelijke organisatie (zie onderdeel B). Dit gaat over de beschikbare loonsom van openstaande vacatures, de vrijval van vacaturegelden. Dit betekent dat er een totaalbedrag van € 2.023.000 beschikbaar was voor de inhuur van derden in 2020.

Budget inhuur derden 2020	
Geraamd budget o.b.v. begroting 2020 na wijziging	361.000
Vrijval vacaturegelden	1.662.000
Totaal budget inhuur derden	2.023.000

Uitgaven inhuur derden

In totaal is er een bedrag van € 1.882.000 besteed aan inhuur van derden in 2020. Dit is inclusief de vervanging van personeel bij ziekte. In 2020 is hierdoor een onderschrijding ontstaan van € 141.000.

Uitgaven inhuur derden 2020	
Budget inhuur derden	2.023.000
Uitgaven ten laste van geraamd budget	361.000
Uitgaven ten laste van vrijval vacaturegelden	1.521.000
Verschil (onderschrijding)	141.000

Voor de initiatieven van derden (overeenkomsten) is voor een bedrag van € 232.000 niet aan overeenkomsten opgesteld en ontvangen (zie programma 3). Hiervoor is dus geen inhuur nodig geweest. Tegenover de mindere ontvangsten van initiatieven van derden (overeenkomsten) staan minder uitgaven voor inhuur van derden.

Daarnaast vindt externe inhuur plaats die we rechtstreeks op projecten boeken en daar ook verantwoordt.

Ziekteverzuim

Het gemiddeld verzuimpercentage bedroeg in 2020 3,7% en is licht gedaald ten opzichte van 2019 (3,9%). We kunnen nog geen vergelijking met het verzuimcijfer uit de sector over 2020 maken, omdat deze informatie nog niet beschikbaar is. Wel is het verzuim fors lager dan het cijfer uit de sector gemeenten over 2019 voor de gemeenteklasse 20.000-50.000 inwoners (5,4%).

Voorziening wethouders pensioenen

Voor de wethouders is bij Loyalis Verzekeringen/A.S.R. het APPA-plan ondergebracht. De Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) regelt de pensioenrechten van bestuurders en hun nabestaanden. Hiervoor is intern een voorziening gecreëerd waarin op 1-1-2020 een bedrag van € 691.000 beschikbaar is. Op basis van informatie verstrekt door Loyalis Verzekeringen is er een hiaat ontstaan tussen het opgebouwde en het benodigde beleggingstegoed. Door een aantal Jaarstukken

wijzigingen vanwege nieuwe of vertrekkende wethouders is er een voorlopig actueel beeld ontstaan over het noodzakelijke niveau van deze voorziening.

Om de beleggingstegoeden volledig aan te laten sluiten op de pensioenaanspraken en daarmee op de juiste niveaus te brengen, is er een bedrag van € 218.000 in deze voorziening gestort (1^e bestuursrapportage 2020). Hieronder een overzicht van de stand van de voorziening op 1 januari 2020 en 31 december 2020. De financiële verwerking staat in Programma 7 Bedrijfsvoering.

Stand voorziening wethouders pensioenen 2020	
Stand voorziening 1-1	691.000
Stortingen	218.000
Benodigde stand voorziening 31-12 o.b.v. Loyalis	909.000

Gemeenteraad

In de begroting 2020 is een bedrag van € 53.000 opgenomen voor de gemeenteraad. Dit betreft diverse raad gerelateerde aangelegenheden, zoals de catering rondom raadsvergaderingen, de tablets, het raadsinformatiesysteem Notubox en de fractievergoedingen. In 2020 is er een onderschrijding ontstaan van € 11.000. Dit behoeft geen verdere toelichting.

Gemeenteraad 2020	
Begroting	53.000
Werkelijk	42.000
Verschil (onderschrijding)	11.000

Lokale rekenkamercommissie

In de begroting 2020 is een bedrag van € 24.000 opgenomen voor de lokale rekenkamercommissie. Dit is bedoeld voor vergoedingen voor de leden en voor onderzoeken. In 2020 is er een onderschrijding ontstaan van € 8.000. Dit behoeft geen verdere toelichting.

Lokale rekenkamer 2020	
Begroting	24.000
Werkelijk	16.000
Verschil (onderschrijding)	8.000

Accountant

In de begroting 2020 is een bedrag van € 50.000 opgenomen voor de accountant. Dit betreft de met de accountant overeengekomen werkzaamheden voor de accountantscontrole. In 2020 is een overschrijding ontstaan van € 11.000. Dit behoeft geen verdere toelichting.

Accountant 2020	
Begroting	50.000
Werkelijk	61.000
Verschil (overschrijding)	-11.000

Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid

Op basis van de Onderzoekverordening 213a Neder-Betuwe 2019 doen we periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid. Jaarlijks optimaliseren we een aantal processen door continu vanuit de klant gedacht verbeteringen aan te brengen met zo min mogelijk verspilling. Daarmee proberen we de tevredenheid van klanten, medewerkers en de organisatie te verbeteren.

Deze aanpak is geen onderzoek in de gebruikelijke zin met een rapport van bevindingen en aanbevelingen. Het is wel een verbeterproces, waarbij het beleid en de inrichting van de processen en systemen direct wordt aangepakt. Mocht er aanleiding zijn voor een specifiek onderzoek dan wordt de Rekenkamercommissie geïnformeerd. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt de voortgang gemonitord

Verbetering doelmatigheid werkprocessen (LEAN)

Voor het jaar 2020 was gepland om vijf processen te analyseren en daarin specifieke verbeteringen door te voeren. Het volgende resultaat is daardoor behaald.

De processen 'Meldingen tijdelijke verkeersmaatregelen' en 'Geldstromen gemeentewinkel' zijn succesvol afgerond. Daarnaast zijn verbeteringen gestart op de processen van 'Crediteurenadministratie' en 'In-en uitdiensttreding'. Door corona zijn de optimalisaties van de processen nog niet afgerond.

Als laatste proces was afgesproken dat het 'Besluitvormingsproces College en Raad' zou worden verbeterd. Omdat dit een omvangrijk proces met veel betrokkenen is, was dit lastig van de grond te krijgen in coronatijd. We geven er de voorkeur aan om de bijeenkomsten die nodig zijn om te komen tot verbeteringen fysiek/live te doen. We hopen dat in 2021 weer mogelijk is.

Opvolging aanbevelingen reeds uitgevoerde onderzoeken

Verzekeringen

Begin 2020 is de aanbesteding afgerond. De medewerker verzekeringen richt zich nu meer op risicobeheer dan verzekeren. Dit was een aanbeveling uit het onderzoek naar de doelmatigheid van de verzekeringsportefeuille. Onderzocht werd of de afgesloten verzekeringen noodzakelijk waren (op basis van het schadeverloop van de vijf jaar daarvoor) en of het wenselijk/mogelijk was om als gemeente meer risico te nemen (in relatie tot de weerstandscapaciteit). In 2019 was het onderzoek afgerond en zijn de aanbevelingen van het onderzoek doorgevoerd.

De Jaarrekening

Inhoud van de jaarrekening

Algemeen:

De jaarstukken van een gemeente moeten volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (artikel 24 BBV) ten minste bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. De jaarstukken, waarvan de jaarrekening deel uit maakt, moeten een document zijn waarmee de gemeenteraad kan sturen. De gemeenteraad heeft in het duale stelsel volksvertegenwoordigende, kaderstellende, budgetbepalende en controlerende taken. De jaarrekening ondersteunt de gemeenteraad bij deze taken, maar omdat het gaat om een terugblik op een afgesloten boekjaar is daarbij vooral de controlerende rol van de raad aan de orde.

De jaarrekening

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten moet de jaarrekening ten minste bestaan uit:

- Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting,
- De balans en de toelichting,
- De bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting moet bestaan uit:

- Het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten en het saldo per programma,
- Het overzicht van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen,
- Het bedrag van de gerealiseerde kosten van de overhead
- Het bedrag voor heffing van de vennootschapsbelasting,
- Het bedrag voor onvoorzien,
- Het overzicht van gerealiseerd resultaat voor bestemming,
- Het overzicht van de werkelijke mutaties in reserves en het overzicht van het gerealiseerde resultaat na bestemming.

De overzichten van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting bevat voor de hierboven genoemde onderdelen ook de ramingen uit de begroting voor en na wijzigingen (artikel 27 BBV).

De toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bevat tenminste:

- Een analyse van de afwijkingen tussen begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten,
- Een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien,
- Een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen,
- Een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves,
- Een overzicht van informatie van vanuit publieke middelen gefinancierde topinkomens.

De balans en de toelichting

De balans geeft de stand van zaken weer van de omvang en samenstelling van het vermogen van de gemeente. In de balans worden naast de cijfers per balansdatum de cijfers van de balans van het vorige begrotingsjaar opgenomen (artikel 30 BBV). Verder geeft het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeente indelingsvereisten aan waaraan de balans moet voldoen.

Bijlagen

Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SISA)

Hierover legt de gemeente vanwege de Single Information Single Audit (SISA) verantwoording af over de van andere overheidsinstanties ontvangen specifieke uitkeringen. De hiervoor te hanteren modellen worden bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) vastgesteld en gepubliceerd.

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Het overzicht van baten en lasten per taakveld bevat tenminste:

- Uit een totaaloverzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld, ten tijde van de begroting;
- Uit een totaaloverzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld, ten tijde van de jaarstukken;
- Het verdelingsprincipe waarmee de taakvelden over de programma's zijn verdeeld.

Covid -19

Deze Bijlage omvat informatie over de ontvangen bijdrage en de gemaakte kosten in verband met de bestrijding van de Covid-19 Pandemie.

Overzicht van gerealiseerde baten en lasten en het saldo voor bestemming

Overzicht van resultaat voor bestemming												
Bedragen x € 1.000,-	Begr. 2020 voor wijz.			Begr. 2020 na wijz.			Rekening 2020			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
P1 Bestuur en Dienstverlening	2.614	-335	2.280	2.908	-335	2.574	2.874	-353	2.521	-34	-18	-52
P2 Openbare Orde en Veiligheid	2.076	-22	2.054	2.074	-6	2.068	2.114	-133	1.981	40	-127	-87
P3 Fysieke Leefomgeving	13.334	-7.477	5.857	15.992	-10.298	5.693	15.677	-9.844	5.833	-315	454	140
P4 Economie	4.305	-3.768	537	4.099	-3.648	451	2.160	-1.731	429	-1.939	1.917	-23
P5 WMO, Jeugdzorg en Participatiewet	20.699	-4.392	16.307	23.485	-4.370	19.115	24.086	-5.702	18.383	601	-1.332	-731
P6 Onderwijs, Sport en Welzijn	5.367	-1.382	3.985	5.868	-1.529	4.338	5.113	-1.409	3.704	-754	121	-634
P7 Alg.Dekk.Midd, Overhead, VPB, ONV.	7.825	-38.898	-31.073	7.698	-40.885	-33.187	7.412	-40.965	-33.554	-286	-80	-366
Gerealiseerd resultaat voor bestemming	56.220	-56.274	-54	62.124	-61.072	1.052	59.436	-60.138	-702	-2.688	934	-1.754

Overzicht van werkelijke mutaties in reserves per programma

Overzicht van mutaties in reserves per programma												
Bedragen x € 1.000,-	Begr. 2020 voor wijz.			Begr. 2020 na wijz.			Rekening 2020			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
P 3 Fysieke leefomgeving		-43	-43	1.722	-1.134	587	1.722	-1.193	529		-58	-58
P 6 Onderwijs, Sport en Welzijn		-196	-196		-196	-196		-196	-196			
P 7 Alg. Dekk.Midd, Overhead, VPB, Onv.zien	1.976	-1.416	560	3.580	-4.995	-1.415	3.580	-4.995	-1.415			
Totalen van mutaties in reserves	1.976	-1.654	322	5.302	-6.325	-1.023	5.302	-6.384	-1.081		-58	-58

Toelichting

Bestemmingsreserve Implementatie Omgevingswet (€ 42.000 voordeel, incidenteel)

Uit de bestemmingsreserve Omgevingswet is € 42.000 meer onttrokken dan geraamd.

Voor de Implementatie van de Omgevingswet zijn in 2020 meer uitgaven gedaan dan geraamd.

Voor meer informatie over deze hogere uitgaven verwijzen wij u naar het onderdeel "wat mag het kosten" programma 3 Fysieke Leefomgeving.

U heeft een bestemmingsreserve Implementatie Omgevingswet in het leven geroepen voor dekking van de uitgaven voor Implementatie Omgevingswet.

Uit deze bestemmingsreserve wordt € 42.000 meer onttrokken om deze extra kosten te dekken.

Het overige voordeel van € 16.000 betreft overige kleine verschillen.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves:

Aan de reserves hebben geen structurele toevoegingen en onttrekkingen plaatsgevonden.

Overzicht van gerealiseerd resultaat voor en na bestemming

Overzicht van resultaat voor en na bestemming												
Bedragen x € 1.000,-	Begr. 2020 voor wijz.			Begr. 2020 na wijz.			Rekening 2020			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
P1 Bestuur en Dienstverlening	2.614	-335	2.280	2.908	-335	2.574	2.874	-353	2.521	-34	-18	-52
P2 Openbare Orde en Veiligheid	2.076	-22	2.054	2.074	-6	2.068	2.114	-133	1.981	40	-127	-87
P3 Fysieke Leefomgeving	13.334	-7.477	5.857	15.992	-10.298	5.693	15.677	-9.844	5.833	-315	454	140
P4 Economie	4.305	-3.768	537	4.099	-3.648	451	2.160	-1.731	429	-1.939	1.917	-23
P5 WMO, Jeugdzorg en Participatiewet	20.699	-4.392	16.307	23.485	-4.370	19.115	24.086	-5.702	18.383	601	-1.332	-731
P6 Onderwijs, Sport en Welzijn	5.367	-1.382	3.985	5.868	-1.529	4.338	5.113	-1.409	3.704	-754	121	-634
P7 Alg.Dekk.Midd, Overhead, VPB, ONV.	7.825	-38.898	-31.073	7.698	-40.885	-33.187	7.412	-40.965	-33.554	-286	-80	-366
Gerealiseerd resultaat voor bestemming	56.220	-56.274	-54	62.124	-61.072	1.052	59.436	-60.138	-702	-2.688	934	-1.754
Mutaties reserves	1.976	-2.233	-257	5.302	-6.325	-1.023	5.302	-6.384	-1.081		-58	-58
Gerealiseerd resultaat na bestemming	58.196	-58.507	-310	67.426	-67.397	29	64.738	-66.521	-1.783	-2.688	876	-1.812

Overzicht van verschillen per programma met toelichting

Bij programma 1 Bestuur en Dienstverlening is aan de lastenkant € 34.000 minder uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 18.000 meer ontvangen dan geraamd. Er is op dit programma een voordelig resultaat van € 52.000.

Bestuur (nadeel incidenteel € 2.000)

Op dit taakveld is de afwijking, € 2.000 nadeel, niet groter dan € 25.000 ad., maar we willen u wel melden dat op het onderdeel Communicatie er een nadeel is ontstaan van € 41.000.

Communicatie (nadeel van € 41.000 incidenteel)

Het nadeel komt door de extra bestedingen die zijn gedaan in het kader van corona voor de Gemeentepagina, overige diensten en Neder Betuwe Magazine. Het gaat om extra communicatie (naast inzet van de website en sociale media) als alternatief voor bijeenkomsten die wij door de coronacrisis niet fysiek konden houden. Extra uitgaven zijn vooral besteed aan informatievoorzieningen rondom de coronamaatregelen en de dienstverlening.

Overige kleine verschillen

De resterende afwijkingen van € 39.000 zijn voordelig en incidenteel op dit taakveld en vallen onder overige kleine verschillen en behoeft daarom formeel geen toelichting.

Burgerzaken (voordeel incidenteel € 54.000)

Dit voordeel is voornamelijk toe te schrijven aan extra compensatie vanuit het Rijk voor de verkiezingen. Hieronder worden deze nader toegelicht.

Verkiezingen

Het kabinet stelt € 30 miljoen beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra kosten bij de verkiezingen als gevolg van de coronamaatregelen. De extra kosten hangen onder meer samen met aanvullende kosten voor de inrichting van stemlokalen en het mogelijk moeten huren van alternatieve locaties, die in de coronacrisis beter geschikt zijn om als stemlokaal in te richten. Daarnaast werden kosten besteed aan toegankelijkheid van die locaties en aan de aanvullende werkzaamheden die gemeenten moeten doen ter voorbereiding van de verkiezingen. We hebben hiervoor in 2020 bij de septembercirculaire een bedrag van € 37.000 ontvangen. De aanpassingen/werkzaamheden vinden echter grotendeels in 2021 plaats. De kosten die hiermee samenhangen komen ten laste van het budget 2021. Wij stellen voor het bedrag van € 37.000 te bestemmen voor uitgaven in 2021.

Overige kleine verschillen

De resterende afwijkingen van € 17.000 zijn voordelig en incidenteel op dit taakveld en vallen onder overige kleine verschillen en behoeft daarom formeel geen toelichting.

Bij programma 2 Openbare Orde en Veiligheid is aan de lastenkant € 40.000 meer uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 127.000 meer ontvangen dan geraamd. Er is op dit programma een voordelig resultaat van € 87.000.

Crisisbeheersing en Brandweer (€ 5.000 incidenteel voordeel)

Op het budget 'Opruimen explosieven' hebben we jaarlijks afwijkingen op zowel de inkomsten als de uitgaven. Het Rijk draagt voor ongeveer 2/3 bij aan de kosten van het onderzoek naar explosieven als we door een bouwproject de grond gaan bewegen. De gemeente moet wel alle kosten voorfinancieren. Vooraf is onbekend om hoeveel projecten het gaat.

Voor 2020 was vooraf geen bedrag begroot. In 2020 hebben we € 35.000 voorgefinancierd. Daarnaast hebben we totaal nog € 46.000 te ontvangen van het Rijk en de initiatiefnemer opgenomen in de jaarstukken.

Omdat we jaarlijks projecten hebben die onder deze explosievenregeling vallen, nemen we voortaan jaarlijks een baat en een last op, gebaseerd op het gemiddelde van de afgelopen 5 jaar. Dit wordt meegenomen in de Eerste bestuursrapportage 2021.

Overige kleine verschillen op dit taakveld tellen op tot een incidenteel nadeel van € 6.000, deze behoeven geen toelichting.

Openbare Orde en Veiligheid (€ 83.000 incidenteel voordeel)

BOA-toezicht (€ 58.000 incidenteel voordeel).

Er is bij de provincie subsidie aangevraagd voor BOA inzet. Daarnaast geeft de septembercirculaire ook financiële middelen voor extra BOA toezicht. Met de positieve ervaring van extra BOA inzet tijdens de Covid 19 periode in 2020 is besloten aanvullend toezicht door te zetten naar 2021. Er is besloten om dit tot eind september 2021 te voort te zetten. Door de toevoeging van zowel Rijks- als provinciale subsidies wordt verzocht het positieve resultaat van € 58.000 te bestemmen voor uitgaven in 2021. Hieruit kan de aanvullende Covid inzet in 2021 worden bekostigd.

De rest van het taakveld zijn overige kleine verschillen die optellen tot een voordeel van € 25.000 dat geen verdere toelichting behoeft.

Bij programma 3 Fysieke Leefomgeving is aan de lastenkant € 314.000 minder uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 454.000 minder ontvangen dan geraamd. Er is op dit programma een nadelig resultaat van € 140.000.

Verkeer en vervoer (€ 194.000 incidenteel voordeel)

Investeringen wegen (€ 116.000 incidenteel voordeel)

Er is een nieuw elementenbestek aanbesteed. Deze aanbesteding is later gestart dan we gepland hadden, waardoor ook de uitvoering later is gestart. Daarnaast heeft Covid-19 ook hier zijn effect gehad. De aannemers hadden minder mensen beschikbaar en zaken waren lastiger te organiseren.

Verkeersveiligheid (Incidenteel voordeel € 62.000)

Er is sprake van minder kapitaalslasten (rente/afschrijving), omdat een aantal projecten is doorgeschoven vanwege integrale planning en corona.

Gladheidsbestrijding (Incidenteel voordeel € 26.000)

De gladheidsbestrijding is uitgevoerd in overeenstemming met het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding . In 2020 zijn er in totaal slechts zeven strooiacties uitgevoerd, waardoor er nu geld over blijft op de begroting. Van januari t/m april 2020 hebben drie volledige strooiacties plaatsgevonden. In de periode oktober t/m december 2020 waren dit er vier. In 2020 waren er geen momenten met langdurige winterse omstandigheden zoals sneeuw en andere neerslag.

Vergunningen / bezwaarschriften (Incidenteel nadeel € 13.000)

Er zijn meer leges ontvangen voor vergunningen (kabels en leidingen) van € 37.000 voordeel. Daar tegenover staan hoge kosten van inhuur personeel derden van € 50.000 nadeel.

Rondweg Opheusden (incidenteel nadeel ad € 25.000)

De raad heeft in september besloten in te stemmen met het in procedure brengen van het bestemmingsplan en hiervoor de middelen ter beschikking gesteld. Deze kosten hangen samen met de voorbereidende werkzaamheden.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 28.000 incidenteel voordeel).

Openbaar groen en (openlucht)recreatie (€ 236.000 incidenteel voordeel)

Groenstroken (€ 119.000 incidenteel voordeel)

In 2014 is de gemeente Neder-Betuwe gestart met het project gemeentelijk grondgebruik. Met dit project wil de gemeente het gebruik van gemeentegrond reguleren. Bewoners die een stukje gemeentegrond, direct grenzend aan hun woonperceel, gebruiken zonder dat daarover afspraken zijn gemaakt, krijgen eventueel de mogelijkheid om deze grond aan te kopen of te huren. Het financiële uitgangspunt is dat het project minimaal kostendekkend moet zijn. Het project loopt over meerdere jaarschijven. De opbrengsten van de grondverkoop zijn in 2020 hoger geweest dan de kosten van de externe inhuur voor dit project.

AVRI (€ 108.000 incidenteel voordeel)

Avri IBOR heeft over het boekjaar 2020 minder uitgaven gedaan voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte op de onderdelen Berm onderhoud en Heesters. Er is een overschot ontstaan van € 108.000.

Een van de taakvelden die de Avri in beheer heeft, is het onderhoud van watergangen. Hier is in 2020 beperkt inzet gepleegd, vooruitlopend op de opgave die wij in 2021 als gemeente hebben op de B watergangen en de ontvangstplicht van het baggerslib uit de A watergangen.

Om in 2021 te voldoen aan de wettelijke baggerplicht is het wenselijk om het overschot van € 108.000 hiervoor in 2021 in te zetten.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 9.000 incidenteel voordeel).

Riolering (€ 241.000 incidenteel nadeel)

Dit bedrag komt voort uit lagere lasten voor riolering in 2020, wat resulteert in een extra btw-nadeel van € 241.000. Onderhoud en vervanging van riolering maakt onderdeel uit van een integrale aanpak van een wijk. Daardoor kunnen plannings niet altijd worden gehaald.

De budgettering voor riolering is een gesloten systeem. Door de komst van het btw-compensatiefonds (BCF) vallen de uitgaven van riolering onder de BCF en kan de btw op uitgaven voor het riool worden gecompenseerd. Bij onze inwoners wordt rioolheffing inclusief btw opgehaald. Conclusie is dat je onder aan de streep altijd een voordeel hebt: de BTW. Door geplande investeringen en uitgaven (ambities) niet of later te doen, kan er minder BTW gecompenseerd worden bij het BCF. Dus staat er onder aan de streep een nadeel (te compenseren BTW).

Afval (€ 73.000 incidenteel nadeel)

Afvalverwijdering en heffing (Avri) (€ 72.000 nadeel incidenteel)

De GR Avri heeft de gemeente coronakosten (€ 52.000) in rekening gebracht. De Avri kan deze kosten niet rechtstreeks declareren bij hogere overheden. En er is minder afvalstoffenheffing ontvangen dan benodigd voor de taak. Dit resulteert in een nadelig btw-bedrag van € 20.000. De uiteindelijke afrekening zal duidelijk worden bij de jaarstukken van Avri over 2020.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 1.000 incidenteel nadeel).

Milieubeheer (€ 43.000 incidenteel voordeel)

Bijdrage ODR (€ 40.000 voordeel incidenteel)

Er is minder inzet nodig gebleken voor de milieuadvisering in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en deelname aan de Regiekamer. Tevens is er minder inzet nodig gebleken voor het toezicht op bouwen en de juridische advisering. Over de resultaten en de bijbehorende middelen informeren we de raad via een afzonderlijk raadsvoorstel over de jaarstukken 2020 van de ODR.

Energiebesparende maatregelen (€ 161.000 voordeel én nadeel)

Van het Rijk is een subsidie ontvangen om huiseigenaren te stimuleren tot kleine energiebesparende maatregelen in huis. In verband met de coronapandemie heeft het Rijk de einddatum voor alle gemeenten verzet van 31 december 2020 naar 31 december 2021. Veel maatregelen konden in 2020 niet veilig worden uitgevoerd. De subsidie van het Rijk is daarom gereserveerd op de rekening derdengelden. Indien de subsidie niet wordt gebruikt, moet deze worden teruggestort.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 3.000 incidenteel voordeel).

Begraafplaatsen en crematoria (€ 89.000 incidenteel voordeel)

Rouwcentrum Markstraat (€ 36.000 voordeel incidenteel)

Het pand is per 30 december 2020 verkocht en financieel afgewikkeld.

Door het afboeken van de boekwaarde (nadeel lasten € 223.000) en de opbrengst van de verkoop en het vrijvallen van toevoegingen aan de voorziening voor het onderhoud (voordeel baten € 259.000) is dit per saldo een voordeel van € 36.000.

Baten begraafplaatsen (€ 73.000 voordeel incidenteel)

Er waren in 2020 meer begrafenissen op onze gemeentelijke begraafplaatsen. Hierdoor is er een incidenteel voordeel ontstaan.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 20.000 incidenteel nadeel).

Ruimtelijke Ordening (€ 383.000 incidenteel nadeel)

Implementatie Omgevingswet (€ 42.000 nadeel incidenteel)

De voor 2020 benodigde middelen hebben we te laag ingeschat. Extra kosten zijn onder meer ontstaan door de benodigde externe inhuur voor de pilot Omgevingsplan IJzendoorn en het opstellen van een plan van aanpak voor de transitieperiode. In 2020 is daardoor € 42.000 meer uitgegeven. Deze extra kosten worden gedekt door een hogere onttrekking uit de bestemmingsreserve implementatie Omgevingswet. Per saldo is dit budgetneutraal.

M3 Regiekamer overeenkomsten (€ 308.000 nadeel incidenteel)

In 2020 is sprake van een incidenteel nadeel van € 333.000 (inclusief € 82.000 extra toegerekende overhead). In 2020 zijn als gevolg van corona minder ruimtelijke initiatieven ingediend en zijn voorts ook minder anterieure overeenkomsten opgesteld en afgesloten. Daarnaast hebben lopende initiatieven vertraging opgelopen. Hierdoor is sprake van minder inkomsten (€ 232.000) uit kostenverhaal dan geraamd. Tegenover de lagere inkomsten staan ook lagere uitgaven: er is € 232.000 minder aan inhuur uitgegeven. (Voor een verdere toelichting op minder bestede inhuur van € 232.000 verwijzen wij u naar paragraaf Bedrijfsvoering).

Daarnaast is sprake van een eenmalig bedrag van € 101.000 aan niet-verhaalbare kosten. Het gaat vooral om voorbereidingskosten van voor 2020 voor het centrumplan Ochten die we nu alsnog als verlies moeten nemen. Hier tegenover staat dat we deze kosten wel hebben meegenomen in de investering voor de herinrichting van het Van Drielplein. De overige niet-verhaalbare kosten zijn ontstaan, omdat initiatiefnemers hun initiatief niet hebben doorgezet en er dus geen anterieure overeenkomst is afgesloten.

Overige kleine verschillen

Het incidentele nadeel van € 33.000 is vooral het gevolg van extra kosten voor beleidsvorming algemeen doordat in 2020 meer aan beleid(sregels) is opgesteld dan begroot.

Grondexploitatie niet-bedrijventerreinen, (€ 26.000 incidenteel nadeel)

Dit voordelig resultaat is opgebouwd uit de volgende onderwerpen:

Bouwgrondexploitatie Casterhoven

Jaarstukken

Binnen het project Casterhoven is in 2020 een voordeel ontstaan van € 30.000. Dit voordeel heeft betrekking op vergoeding voor gemaakte kosten bestemmingsplannen.

Ophogen Verliesvoorziening

Neder-Betuwe kent een aantal grondexploitaties die eindigen met een verlies. Deze verliezen moeten financieel worden afgedekt. Aan de ene kant wordt uit de verliesvoorziening een onttrekking gedaan van € 75.000 voor het afsluiten van twee grondexploitaties en aan de andere kant neemt het verlies van de lopende grondexploitaties af met € 29.000. Dit betekent dat de verliesvoorziening voor grondexploitaties in totaliteit met € 46.000 moet worden opgehoogd. Voor meer informatie hierover verwijzen wij u naar paragraaf 6 Grondbeleid.

Voor de diverse grondexploitatieprojecten is in totaliteit € 793.000 minder besteed dan geraamd. Hier tegenover staat dat er voor € 793.000 minder aan kosten zijn toegevoegd aan de boekwaarden van de diverse projecten.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 10.000 incidenteel nadeel).

Wonen en Bouwen (€ 4.000 incidenteel nadeel)

Het nadeel is het gevolg van meer lasten (€ 145.000) tegenover meer baten (€ 141.000 en is opgebouwd uit de volgende onderwerpen:

Begeleiding diverse ruimtelijke procedures

Er is sprake van een incidenteel nadeel van € 157.000. Deels is dit het gevolg van het hanteren van niet kostendekkende legestarieven in 2020. Inmiddels zijn de betreffende legestarieven per 2021 verhoogd. Daarnaast zijn in 2020 voor een groot aantal plannen (principeverzoeken, bestemmingsplannen, wijzigingsplannen) al forse (interne en externe) kosten gemaakt, waarvoor we de leges pas in 2021 ontvangen. Tenslotte bestaat een deel van de M2 initiatieven uit zogenaamde legalisatieverzoeken waarvoor we de gemeentelijke uren niet kunnen verhalen. Dit geldt ook voor de kosten die we al maken in het voortraject met de initiatiefnemer, nog voordat sprake is van een concreet plan en eventueel een formele beoordeling ervan.

Leges Omgevingsvergunning- bouwen (€ 154.000 voordeel)

Het voordeel van de leges bouwvergunningen ten opzichte van de eerder bijgestelde begroting is het gevolg van enkele omvangrijke initiatieven eind 2020 en daarmee gepaard gaande aanvragen en legeskosten.

Overige kleine verschillen

De overige kleine verschillen op dit taakveld bedragen € 1.000 incidenteel nadeel).

Kleine verschillen op de overige taakvelden binnen dit programma incidenteel voordeel € 25.000

Bij programma 4 Economie is aan de lastenkant € 1.939.000 minder uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 1.917.000 minder ontvangen dan geraamd. Er is op dit programma een voordelig resultaat van € 23.000.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur (€ 12.000 incidenteel voordeel)

Dit voordelig resultaat is opgebouwd uit de volgende onderwerpen:

Herstructurering bedrijventerrein Panhuis

Binnen het project herstructurering bedrijventerrein Panhuis is een voordeel ontstaan van € 36.000. Dit voordeel gaat over lagere kapitaallasten dan geraamd.

Grondexploitaties (industrieterreinen)

Onder dit taakveld vallen ook alle grondexploitaties (industrieterreinen). Voor deze grondexploitaties zijn voor € 1,879 miljoen minder lasten zijn gebleken dan geraamd. Hier tegenover staat dat voor deze grondexploitaties € 1,879 miljoen minder kosten zijn toegevoegd aan de boekwaarden van de diverse projecten.

De overige kleine verschillen binnen dit taakveld vormen een nadeel van € 24.000.

Kleine verschillen op de overige taakvelden binnen dit programma incidenteel voordeel € 11.000

Bij programma 5 Wmo, Jeugdzorg en Participatiewet is aan de lastenkant € 601.000 meer uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 1.332.000 meer ontvangen dan geraamd. Er is op dit programma een voordelig resultaat van € 731.000.

Onderstaand worden de werkelijke cijfers van 2020 vergeleken met de cijfers in de begroting na de verwerking van de decemberbrief.

Op basis van de werkelijke cijfers van 2020 is er sprake van een voordeel van € 731.106 ten opzichte van de begroting. Dit is 3,82% ten opzichte van de begroting.

Op de Wmo is een nadeel van € 41.291. Dit is 0,69% ten opzichte van de begroting.

Op de Jeugdwet is een voordeel van € 215.763. Dit is 2,18% ten opzichte van de begroting.

Op de Participatiewet is een voordeel van € 556.634. Dit is 17,04% ten opzichte van de begroting.

Een overzicht van de geraamde en werkelijke uitgaven over 2020 treft u onderstaand aan.

Budget 3 decentralisaties 2020				
V = voordeel en N = nadeel t.o.v. de begroting				
Wet maatschappelijke ondersteuning	begroting	werkelijk	saldo	N/V
Wmo zorg	2.339.091	2.269.472	69.619	V
Wmo voorzieningen	2.373.809	2.484.719	110.910	N
Toerekening salariskosten	1.233.169	1.233.169		
Saldo Wmo-budgetten	5.946.069	5.987.360	41.291	N
Jeugdwet	begroting	werkelijk	saldo	N/V
Jeugd	8.068.960	7.908.545	160.415	V
Bestaande jeugdbudgetten	1.295.387	1.240.039	55.348	V
Toerekening salariskosten	536.898	536.898		
Saldo Jeugdbudgetten	9.901.245	9.685.482	215.763	V
Participatiewet	begroting	werkelijk	saldo	N/V
Bijstandsverlening	398.058	12.612	385.446	V
Werkgelegenheid	1.495.805	1.565.751	69.946	N
Participatiebudget	462.327	264.166	198.161	V
Minimaregelingen	587.433	544.460	42.973	V
Toerekening salariskosten	323.565	323.565		
Saldo Participatiewet	3.267.189	2.710.554	556.634	V
Totalen	begroting	werkelijk	saldo	N/V
Wet maatschappelijke ondersteuning	5.946.069	5.987.360	41.291	N
Jeugdwet	9.901.245	9.685.482	215.763	V
Participatiewet	3.267.189	2.710.554	556.634	V
Totaal	19.114.502	18.383.397	731.106	V

Onderstaand een toelichting op de grootste afwijkingen ten opzichte van de begrote bedragen en andere bijzonderheden.

In 2020 is een forecast opgesteld, die een inschatting geeft op een aantal budgetten Wmo en Jeugd. In maart 2021 heeft u in een raadsinformatiebrief (RIB-19) een laatste actualisatie van de forecast voor 2020 ontvangen. De eerste forecast van 2021 zal gepaard gaan met een evaluatie.

Wet maatschappelijke ondersteuning

Het nadeel is ontstaan op de volgende voorzieningen:

Bedrag x 1.000; V = voordeel en N = nadeel t.o.v. de begroting

Regeling/voorziening	begroting	werkelijk	saldo	V/N
Ondersteuning mantelzorg	348	286	63	V
Zorg in natura PGB	104	182	77	N
Preventiebudget	466	394	73	V
Maatschappelijk werk	74	49	24	V
Hulp in de Huishouding	1.467	1.538	70	N
Diverse diensten	65	28	37	V
Regiotaxi	160	212	52	N
Voorzieningen	497	663	166	N
Inkomsten uit eigen bijdragen	-/- 128	-/- 44	83	N
Hulp in de Huishouding PGB	86	58	28	V
Beschermd wonen	43	-/- 128	171	V
Overige verschillen			11	V
Totaal	5.946	5.987	41	N

Overall is op Wmo sprake van een voordeel van € 407.000 (waarvan € 28.000 structureel) en een nadeel van € 448.000 (waarvan € 288.000 structureel).

Ondersteuning mantelzorg (€ 63.000 incidenteel voordeel)

Voor mantelzorg is een incidenteel voordeel van € 63.000 ontstaan. In de begroting is € 70.000 bestemd voor de ontwikkeling van vrijwilligersbeleid. Dit bedrag is vrijwel niet besteed. Onder thema 5.4 Mantelzorg is gemotiveerd op welke wijze in 2020 invulling is gegeven aan de ontwikkeling van dit beleid.

Zorg in natura PGB (€ 77.000 nadeel)

In de werkelijke uitgaven is een OVA-prijsindexering opgenomen van circa € 5.000. Ten opzichte van de begroting is een nadeel ontstaan van € 77.000. De hogere uitgaven worden onder meer verklaard door een nabetaling in verband met een rechterlijke uitspraak op één specifiek dossier. Daarom wordt het nadeel vooralsnog beoordeeld als incidenteel.

Preventiebudget (€ 73.000 incidenteel voordeel)

Op het preventiebudget is een incidenteel voordeel van € 73.000 ontstaan. Van het preventiebudget is minder gebruik gemaakt, omdat activiteiten niet door konden gaan als gevolg van de corona pandemie. Daarnaast is de gedragsdeskundige bij de huisarts nog niet actief in 2020.

Maatschappelijk werk (€ 24.000 incidenteel voordeel)

Op maatschappelijk werk is een incidenteel voordeel van € 24.000 ontstaan. Op dit budget is een bedrag gereserveerd voor (extra) inhuur van het sociaal team, waarvan in 2020 geen gebruik is gemaakt.

Hulp in de huishouding (€ 70.000 nadeel)

In de werkelijke uitgaven is een OVA-prijsindexering opgenomen van circa € 39.000.

Ten opzichte van de begroting is een nadeel ontstaan van € 70.000.

Op Hulp in de Huishouding is in de decemberbrief € 15.254 als extra middelen compensatie corona vanuit de septembercirculaire verwerkt. De extra middelen zijn bedoeld ter dekking van inhaalzorg en meerkosten die zorgaanbieders maken om hun werkzaamheden conform de corona-maatregelen te kunnen uitvoeren (zoals aanschaf mondkapjes). De verwachting is dat de extra middelen volledig zullen worden besteed. In de Regio Rivierenland is een werkgroep compensatie aanbieders, die de landelijke richtlijn meerkosten extra maatregelen uitvoert. Op dit moment hebben zorgaanbieders declaraties voor meerkosten ingediend, die conform de richtlijn door de werkgroep worden getoetst. Facturatie en uitbetaling van de meerkosten vindt plaats in 2021. In de decembercirculaire is € 26.214 als extra middelen compensatie corona ontvangen. Deze middelen zijn niet meer in de begroting van 2020 verwerkt.

Diverse diensten (€ 37.000 incidenteel voordeel)

Dit budget wordt gebruikt voor diverse soorten dienstverlening, zoals een tolkendienst en contracten voor Wmo hulpmiddelen. Ten opzichte van de begroting is een incidenteel voordeel ontstaan van € 37.000.

Regiotaxi (€ 52.000 nadeel)

Ten opzichte van de begroting is een nadeel ontstaan van € 52.000.

In verband met corona-maatregelen is de dienstverlening van de regiotaxi in 2020 anders verlopen. Oorspronkelijk is het budget te laag in de begroting opgenomen. Omdat er in eerste instantie minder gebruik werd gemaakt van de regiotaxi, was de verwachting dat het budget voor dit jaar afdoende zou zijn. Conform de landelijke Regeling Omzetzdaling omzetgarantie is € 46.791 aan vervoerders van Versis uitbetaald. Het nadeel wordt structureel geacht.

Voorzieningen (€ 166.000 nadeel)

Ten opzichte van de begroting is een nadeel ontstaan van € 166.000. Het nadeel heeft grotendeels betrekking op woningaanpassingen (ruim € 100.000).

Inkomsten uit eigen bijdragen (€ 83.000 nadeel)

Ten opzichte van de begroting is een nadeel ontstaan van € 83.000. Dit wordt onder meer verklaard doordat pas laat in het jaar gelden door het CAK konden worden geïncasseerd vanwege een verlate introductie van een berichtensysteem. Daarnaast zijn als corona-maatregel 2 maanden geen eigen bijdragen geïncasseerd (circa € 20.000).

Op dit budget is in de decemberbrief € 22.235 als extra middelen compensatie corona vanuit de septembercirculaire verwerkt om een deel van de gederfde inkomsten op te vangen.

Hulp in de huishouding PGB (€ 28.000 voordeel)

In de werkelijke uitgaven is een OVA-prijsindexering opgenomen van circa € 1.000.

Ten opzichte van de begroting is een voordeel ontstaan van € 28.000.

Beschermd wonen (€ 171.000 incidenteel voordeel)

Op Beschermd Wonen is een incidenteel voordeel ontstaan van € 171.000. In 2020 zijn geen uitgaven gedaan, omdat gemeente Nijmegen als centrumgemeente alle kosten voor haar rekening heeft genomen. Daarnaast hebben wij € 128.000 van gemeente Nijmegen ontvangen. Onder "Overige ontwikkelingen" is gemotiveerd dat gemeente Nijmegen in verband met een nieuwe financiële herverdeling de gelden heeft verdeeld over alle gemeenten in Gelderland-Zuid en dat deze gelden nodig zijn ter dekking van uitgaven in de komende jaren. Daarom wordt voorgesteld om het bedrag van € 128.000 te bestemmen voor 2021.

Jeugdwet

Het voordeel is ontstaan op de volgende voorzieningen:

Bedrag x 1.000; V = voordeel en N = nadeel t.o.v. de begroting

Regeling/voorziening	begroting	werkelijk	saldo	V/N
Zorg in natura	6.666	6.258	408	V
Jeugdbescherming	764	891	127	N
Landelijk transitiearrangement	270	397	127	N
Algemene preventie	98	72	26	V
Bevorderen overige gezondheidszorg	327	309	18	V
Overige verschillen			18	V
Totaal	9.901	9.685	216	V

Overall is op Jeugdwet sprake van een voordeel van € 469.000 (waarvan € 247.000 structureel) en een nadeel van € 254.000 (waarvan € 127.000 structureel).

Zorg in natura (€ 408.000 voordeel)

Ten opzichte van de begroting is sprake van een voordeel van € 408.000.

In de werkelijke uitgaven is een OVA-prijsindexering opgenomen van circa € 158.000.

Onze eerste indruk is dat er een structurele component in dit voordeel aanwezig is. Dit vraagt om een nadere analyse.

Op Zorg in Natura is in de decemberbrief € 50.945 als extra middelen compensatie corona vanuit de septembercirculaire verwerkt. De extra middelen zijn bedoeld ter dekking van inhaalzorg en meerkosten die zorgaanbieders maken om hun werkzaamheden conform de corona-maatregelen te kunnen uitvoeren (zoals aanschaf mondkapjes). De verwachting is dat de extra middelen volledig zullen worden besteed. In de Regio Rivierenland is een werkgroep compensatie aanbieders, die de landelijke richtlijn meerkosten extra maatregelen uitvoert. Op dit moment hebben zorgaanbieders declaraties voor meerkosten ingediend, die conform de richtlijn door de werkgroep worden getoetst. Facturatie en uitbetaling van de meerkosten vindt plaats in 2021. Uw raad wordt voorgesteld om de extra middelen te bestemmen voor 2021, zodat uitgaven en compensatie in hetzelfde jaar vallen.

Jeugdbescherming (€ 127.000 nadeel)

Uit dit budget wordt jeugdzorg in het kader van jeugdbescherming en jeugdreclassering betaald die door Bureau Jeugdzorg, het sociaal team en andere instellingen wordt geleverd.

Ten opzichte van de begroting is sprake van een nadeel van € 127.000, waarvan € 115.000 op Bureau Jeugdzorg.

Landelijk transitiearrangement (€ 127.000 nadeel)

Ten opzichte van de begroting is sprake van een nadeel van € 127.000.

Het landelijk transitiearrangement betreft specialistische zorg voor specifieke doelgroepen, zoals persoonlijkheidsstoornissen en complexe multiproblematiek. Deze zorg wordt niet (in regioverband) door de gemeente ingekocht, maar op landelijk niveau door de VNG. Hierop hebben wij als gemeente geen invloed. Deze uitgaven laten zich lastig voorspellen, vanwege het ontstaan van relatief hoge uitgaven voor slechts enkele jeugdigen.

Algemene preventie (€ 25.000 voordeel)

Op Algemene preventie is een voordeel van € 26.000 ontstaan. Dit budget is in de begroting te hoog geraamd. Dit zal worden gecorrigeerd bij de eerstvolgende herijking van de budgetten sociaal domein.

Bevorderen overige gezondheidszorg (€ 18.000 voordeel)

Op Bevorderen overige gezondheidszorg is een voordeel van € 18.000 ontstaan, doordat er geen uitgaven zijn gedaan voor voorlichting over vaccinatie. Ook bleek de GGD minder tijd nodig te hebben voor gesprekken en vonden er dit jaar geen bijeenkomsten plaats. Dit budget is in de begroting te hoog geraamd en in de kadernota 2021 naar beneden bijgesteld.

Jeugd- en Jongerenwerk

Op Jeugd- en jongerenwerk is in de decemberbrief € 13.153 als extra middelen compensatie corona vanuit de septembercirculaire verwerkt. Aan deze middelen is in 2020 geen bestemming meer gegeven.

Participatiewet

Het voordeel is ontstaan op de volgende voorzieningen:

Bedrag x 1.000; V = voordeel en N = nadeel t.o.v. de begroting

Regeling/voorziening	2019	begroting	werkelijk	saldo	V/N
Inkomensvoorzieningen	246	347	14	333	V
TOZO		0	-/- 40	40	V
WSW	1.284	1.496	1.566	70	N
Re-integratie	374	462	264	198	V
Bijzondere Bijstand	495	495	470	25	V
Budgetbegeleiding / schuldhulpverlening	81	86	68	17	V
Overige verschillen				14	V
Totaal		3.267	2.711	557	V

Overall is op Participatiewet sprake van een voordeel van € 627.000 (waarvan € 257.000 structureel) en een nadeel van € 70.000 (waarvan € 70.000 structureel).

Inkomensvoorzieningen (€ 333.000 voordeel)

Op Inkomensvoorzieningen is een voordeel van € 333.000. Het rijk heeft in 2020 de rijksmiddelen opgehoogd (€ 232.000 structureel voordeel; definitieve beschikking 2020), maar in 2020 zijn nog geen financiële effecten van corona zichtbaar. Op de inkomensvoorzieningen is een incidenteel voordeel van € 115.000, onder meer omdat er geen gebruik gemaakt is gemaakt van IOAZ. De verwachting is dat het financiële effect van corona zichtbaar wordt in 2022-2023. Of het rijk de middelen in die jaren ook zal ophogen, is niet zeker.

TOZO (€ 40.000 incidenteel voordeel)

Op TOZO is sprake van een incidentele baat van € 1.151.000 en een incidentele last van € 1.111.000, wat resulteert in een totaal incidenteel voordeel van € 40.000. De gemeente Buren voert de TOZO voor ons uit. De uitvoering van de TOZO wordt 100% vergoed door het rijk. Het rijk betaalt per besluit een vast bedrag aan uitvoeringskosten. Het incidentele voordeel van € 40.000 wordt verklaard, doordat een deel van de werkzaamheden door onze eigen consulenten is uitgevoerd. De vergoeding voor deze werkzaamheden is daarom niet aan Buren uitbetaald.

WSW (€ 70.000 structureel nadeel)

Op WSW is een nadeel van € 70.000 dat wordt veroorzaakt door een stijging van de salariskosten van de WSW-medewerkers.

Re-integratie (€ 198.000 incidenteel voordeel)

Op Re-integratie is een incidenteel voordeel van € 198.000. In verband met corona zijn er minder trajecten gestart. Omdat de Wet Inburgering is uitgesteld, zijn ook de taaltrajecten en pilots ten behoeve van deze nieuwe wet uitgesteld. Om uitvoering te kunnen geven aan de nieuwe wet,

wordt uw raad voorgesteld om de rijksmiddelen van € 75.336, die wij hiervoor hebben ontvangen, te bestemmen voor 2021.

In de decembercirculaire is € 14.599 als extra middelen compensatie corona ontvangen. Deze middelen zijn niet meer in de begroting van 2020 verwerkt.

Bijzondere bijstand (€ 25.000 structureel voordeel)

Op Bijzondere bijstand is een voordeel van € 25.000, als resultaat van enkele voor- en nadelen. Binnen dit budget is een voordeel van € 32.000 op bijzondere bijstandverlening, wat duidt op een effect van het beleid dat in 2018 is ingezet. Hiertegenover staat een aantal nadelen op individuele inkomenstoeslag en een incidentele uitgave voor de verstrekking van mondkapjes.

In de decembercirculaire is € 3.266 als extra middelen compensatie corona ontvangen. Deze middelen zijn niet meer in de begroting van 2020 verwerkt.

Budgetbegeleiding en schuldhulpverlening (€ 17.000 incidenteel voordeel)

Op Budgetbegeleiding en schuldhulpverlening is het aantal aanvragen binnen de begroting gebleven, wat resulteert in een beperkt incidenteel voordeel van € 17.000. In de komende jaren wordt een structurele toename van de uitgaven verwacht, als effect van corona en de aangekondigde nieuwe Wet Vroegsignalering.

In de decembercirculaire is € 9.625 als extra middelen compensatie corona ontvangen. Deze middelen zijn niet meer in de begroting van 2020 verwerkt.

Bestemming 2020 naar 2021

U wordt verzocht om gelden van 2020 te bestemmen voor 2021. Dit betreffen o.a. gelden welke in 2020 zijn ontvangen ter compensatie van coronakosten, maar waarvoor nog geen uitgaven of volledige uitgaven zijn gedaan. Deze gelden (€ 79.352 en € 53.704) worden bestemd voor 2021 in een nog te vormen budget voor coronagerelateerde kosten.

Resumé geven wij u onderstaand een overzicht van alle voorgestelde bestemmingen in programma 5:

Budget	september circulaire	december circulaire	regulier overschot 2020 naar 2021
Hulp in de huishouding	15.254	26.214	
Beschermd Wonen			128.000
Jeugd Zorg in Natura	50.945		
Jeugd- en Jongerenwerk	13.153		
Re-integratie		14.599	75.336
Bijzondere Bijstand		3.266	
Schuldhulpverlening		9.625	
	79.352	53.704	203.336

Bij programma 6 Onderwijs, Sport en Welzijn is aan de lastenkant € 754.000 minder uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 121.000 minder ontvangen dan geraamd. Er is op dit programma een voordelig resultaat van € 634.000.

Openbaar basisonderwijs (€ 27.000 structureel nadeel)

Op dit taakveld is de bijdrage van de gemeente voor het gebruik van de binnensportaccommodatie door de scholen niet geïndexeerd. Omdat de gemeente zelf de bijdrage betaalt en ontvangt, betreft het een budgettair neutrale afwijking. De opbrengsten uit bewegingsonderwijs worden geboekt op

het taakveld Sportaccommodaties. Bij de eerste bestuursrapportage 2021 zullen de structurele lasten en baten voor bewegingsonderwijs vanaf 2021 worden herzien.

Onderwijshuisvesting (€ 78.000 incidenteel voordeel)

Op dit taakveld is een incidenteel voordeel van € 17.000 op rente- en kapitaallasten. Een groot deel van dit voordeel zijn de rentelasten die indicatief zijn geraamd voor de uitvoering van het IHP (Kadernota 2019). In 2020 is er nog geen uitvoering geweest. Het IHP uitvoeringsprogramma is begin 2021 vastgesteld. Daarmee is voortgang bij realisatie vanaf 2021 mogelijk.

Een ander incidenteel voordeel van € 22.000 op onderhoud/schoonmaak gebouwen en terreinen is ontstaan doordat investeringen en onderhoudswerkzaamheden aan het voormalig gebouw Pantarijn zullen plaatsvinden in 2021 en 2022. Vanaf schooljaar 2021-2022 biedt het gebouw onderdak aan drie scholen.

Daarnaast is sprake van een incidenteel voordeel van € 26.000 op gemeentelijke belastingen en waterschapslasten. Deze lasten lagen ruim 18,5% lager dan begroot. Het voordeel wordt vooral verklaard door de investeringen die nog niet zijn gerealiseerd. Daarnaast is sprake van kleine structurele verschillen (door fluctuatie in WOZ-waarde). In de eerste bestuursrapportage 2021 zal de raming worden gecorrigeerd.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken (€ 326.000 incidenteel voordeel)

Wegens corona zijn er minder inspecties uitgevoerd bij kinderopvangorganisaties en gastouders. Dit resulteert in een incidenteel voordeel van € 27.000.

Tevens is er sprake van een incidenteel voordeel op het budget voor Peuteropvang en VVE van € 144.000. Gedeeltelijk wordt dit budget bekostigd vanuit rijksmiddelen voor onderwijsachterstandenbeleid. De resterende middelen vanuit die doeluitkering worden op de balans gereserveerd in derdengelden en hebben daarom een budgettair neutrale doorwerking op dit taakveld. Daarnaast zijn er gedurende het jaar extra middelen van het Rijk ontvangen voor compensatie ouderbijdragen in coronatijd en voor voorschoolse voorzieningen. Maar er is minder gebruik gemaakt van peuteropvang (€ 74.000) en de compensatiekosten (€ 70.000) vielen lager uit.

Het landelijk beleid en daarmee de specifieke uitkering onderwijsachterstanden kent een periode van vier jaar. De looptijd van het huidige tijdvak van vier kalenderjaren eindigt per 31 december 2022. Niet bestede bedragen mogen jaarlijks ongelimiteerd gereserveerd worden binnen het genoemde tijdvak. De per 31 december 2022 opgebouwde reservering uit de tijdens de looptijd ontvangen uitkeringen, wordt door het rijk teruggevorderd met uitzondering van een bedrag ter hoogte van de helft van de uitkering ontvangen in het vierde jaar. Bedoeld bedrag kan binnen de wettelijke doelstellingen worden besteed in het volgende tijdvak van vier kalenderjaren. Inmiddels is de vaststelling beschikking over 2019 ontvangen en hieruit is gebleken dat het totaal gereserveerde bedrag in de derden gelden VVE hoger is dan de terugbetalingsverplichting. Om die reden is er een bedrag van € 137.000 vrij gevallen tgv de exploitatie.

Het resterende incidentele voordeel van € 17.000 wordt veroorzaakt door overige kleine verschillen binnen dit taakveld.

Sportbeleid en activering (circa € 97.000 incidenteel voordeel)

Op dit taakveld is een incidenteel voordeel van € 90.000 ontstaan op 'Bevordering sportdeelname'. In de decemberbrief is al toegelicht dat het in verband met corona niet is gelukt om de structurele beschikbare middelen voor de uitvoering van de Sport- en Beweegvisie, de structurele projectsubsidie maatschappelijk rendement, het incidenteel budget voor de projectsubsidie Sportstimulering en het activiteitenbudget optimaal te benutten. Sport- en beweegactiviteiten hebben gedeeltelijk stilgelegen en het organiseren van bestaande én extra activiteiten in de wijk of bij/door de sportclubs is sterk verminderd.

Tevens is sprake van een incidenteel voordeel van afgerond € 26.000 op 'Combinatiefuncties'. Het voordeel komt onder andere voort uit het wegvallen van fysiek scholings- en cursusaanbod voor buurtsportcoaches en het niet benutten van binnensportvoorzieningen (huur) voor activiteiten en evenementen door de buurtsportcoaches.

Het incidentele nadeel van € 19.000 wordt verklaard door overige kleine verschillen.

Sportaccommodaties (€ 37.000 incidenteel voordeel, waarvan € 27.000 structureel voordeel)

Op dit taakveld geldt een incidenteel voordeel van € 30.000 op kapitaallasten. Het voordeel is ontstaan doordat diverse geplande werkzaamheden niet zijn doorgegaan (onder meer herinrichting sportpark De Leede).

Tegenover het structurele nadeel op taakveld 'Openbaar onderwijs' staat op dit taakveld het structurele voordeel van € 27.000 op onderwijsbijdragen.

Daarnaast is er sprake van een incidenteel voordeel van € 16.000 op de subsidieregeling Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK). Op deze subsidieregeling is een incidenteel voordeel van € 31.000 op de definitieve afrekening SPUK 2019 (definitief een compensatie ontvangen van 100% ten opzichte van een voorlopige compensatie van 79,97%) en een nadeel van € 15.000 op basis van de voorlopige beschikking 2020 (voorlopig een compensatie van 79,97% in plaats van de aanvraag van 100%).

Op dit taakveld is sprake van een incidenteel nadeel van circa € 27.000 op het verbruik van gas/elektriciteit. Het nadeel wordt verklaard door een toename van de prijzen voor gas/elektra ten opzichte van 2019, die in de begroting 2020 niet is geïndexeerd. Daarnaast is er voor gymnastieklokaal Echteld sprake van meerverbruik van elektra door de installatie van een warmtepomp. Er wordt onderzocht op welke wijze verbeteringen kunnen worden aangebracht om dit meerverbruik te verminderen. Daarnaast is op diverse sportaccommodaties sprake van te hoge voorschotnota's die maandelijks in rekening zijn gebracht. Dit gaat om circa € 13.000. Met de eindafrekening van gas/elektriciteit wordt dit gecorrigeerd. Mogelijk kan een deel van dit minderverbruik worden verklaard door minder gebruik van de accommodaties in verband met coronamaatregelen.

Daarnaast is sprake van een incidenteel nadeel van afgerond € 35.000 op 'Verhuur binnensportvoorzieningen'. Dit nadeel gaat hoofdzakelijk over de structurele verhuur en is het gevolg van verminderd gebruik van de binnensportvoorzieningen vanwege coronamaatregelen.

Hier tegenover staat een incidenteel voordeel van afgerond € 7.000 op 'Verhuur buitensportvoorzieningen'. Daarom is bij verhuur van sportvoorzieningen sprake van een incidenteel nadeel van afgerond € 28.000. Van deze misgelopen huurinkomsten hebben wij via de Beleidsregel Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties COVID-19 (TVS) een compensatie ontvangen van afgerond € 20.000. Deze compensatie is alleen van toepassing op het tweede kwartaal 2020. Voor de misgelopen huurinkomsten in het vierde kwartaal zal nog compensatie worden aangevraagd via TVS 2, aan te vragen in het tweede kwartaal 2021.

Het resterende incidentele voordeel van € 19.000 wordt veroorzaakt door overige kleine verschillen.

Culturele presentatie, productie en participatie (€ 131.000 incidenteel voordeel)

Het incidentele voordeel op dit taakveld bestaat hoofdzakelijk uit afgerond € 123.000 aan extra middelen compensatie corona die wij in de septembercircularisatie van het rijk hebben ontvangen en die in de decemberbrief zijn verwerkt. De extra middelen zijn bedoeld voor het in stand houden van de lokale culturele infrastructuur. Dat middelen hiervoor nodig zijn, blijkt uit aanvragen voor ondersteuning die wij ontvangen. Er is vaak sprake van geen/misgelopen inkomsten tijdens de

coronasluiting. Voorgesteld wordt om deze middelen van € 123.451 te bestemmen voor 2021 in een nog te vormen budget voor coronagerelateerde kosten. Het college zal een regeling opstellen, die als grondslag nodig is om deze middelen te besteden (zoals voorwaarden en subsidieplafond). Vanuit het Rijk hebben wij € 15.693 als extra middelen compensatie corona ontvangen voor buurt- en dorpshuizen. Deze middelen zijn via een subsidieaanvraag volledig aan onze vijf dorpshuizen uitgekeerd.

Er is een incidenteel voordeel van € 24.000 op overige subsidies sociaal domein, dat hoofdzakelijk wordt verklaard door een subsidieregeling voor bevordering muziekonderwijs, waarop geen aanvragen worden gedaan en die met ingang van 2021 is komen te vervallen.

Door verminderd gebruik in verband met coronamaatregelen is op 'Verhuur gemeentelijke gebouwen' een incidenteel nadeel ontstaan van afgerond € 23.000.

Het resterende incidentele voordeel van € 7.000 wordt veroorzaakt door overige kleine verschillen.

Overige taakvelden kleine verschillen € 8.000 nadeel

Bij Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en Onvoorzien is aan de lastenkant € 286.000 minder uitgegeven dan geraamd en aan de batenkant is € 80.000 meer ontvangen dan geraamd. Er is een voordelig resultaat van € 366.000.

Overhead (€ 523.000 incidenteel voordeel)

Het taakveld Overhead heeft een voordelig saldo van afgerond € 523.000. Het verschil wordt veroorzaakt door verschillende onderwerpen. Hieronder een toelichting per onderwerp.

Personeelslasten

Hieronder wordt een deel van het voordelig saldo (afgerond € 280.000) toegelicht wat betrekking heeft op de personeelslasten.

Binnen de totale personeelslasten is een voordeel ontstaan van € 1.662.000. Dit heeft betrekking op niet ingevulde vacatures binnen de organisatie. Deze middelen, de vrijval van vacaturegelden, worden ingezet voor de inhuur van derden.

Overige personeelslasten

Bij dit onderdeel is een voordeel ontstaan van € 154.000. Dit voordeel is voornamelijk ontstaan op de toerekening van overhead omdat er in 2020 op basis van de werkelijk bestede uren meer overheadkosten konden worden toegerekend aan de grondexploitaties (€ 60.000) en aan de uitvoering van initiatieven van derden (€ 82.000).

Inhuur derden

In totaal is er binnen het taakveld Overhead een nadeel van € 1.521.000 wat betrekking heeft op inhuur van derden. Dit komt door diverse soorten van inhuur: op basis van detacheringen vanuit een andere gemeente, via detacheringbureaus, op basis van Payroll, via uitzendbureaus, enz.

Voor de initiatieven van derden (overeenkomsten) is voor een bedrag van € 232.000 niet aan overeenkomsten opgesteld en ontvangen (zie taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening). Hiervoor is dus geen inhuur nodig geweest. Tegenover de minder ontvangsten van initiatieven van derden (overeenkomsten) staan minder uitgaven voor inhuur van derden. Zodoende dient u het voordeel van € 141.000 (zie paragraaf Bedrijfsvoering) in relatie te zien met het nadeel van € 232.000 (zie programma 3).

Ontvangsten van derden

Er is een voordeel ontstaan van € 36.787 binnen het budget ontvangsten van derden. Dit heeft voornamelijk betrekking op ontvangen uitkeringen vanuit het UWV en ontvangen detacheringinkomsten van eigen personeel.

Bijdrage Regio Rivierenland

In 2018 is het project gestart professionalisering Inkoop. Dit project liep ook in 2020 door. Er is geïnvesteerd in opleidingen, advisering en procesoptimalisatie. De extra kosten die hiermee gepaard gaan zijn € 44.000 incidenteel.

Kleine overige verschillen

De resterende afwijking van € 8.000 incidenteel op personeelslasten valt onder overige kleine verschillen en behoeft zodoende formeel geen toelichting.

ICT-exploitatie

De ICT-gerelateerde exploitaties resulteren in 2020 in een eenmalig voordeel van € 213.000. Dit voordeel kent verschillende oorzaken.

Vertraagde uitvoering wegens corona (voordeel van € 64.000 incidenteel)

In 2020 hebben we diverse projecten opgestart rondom het toekomstbestendig maken van onze ICT-organisatie, het stroomlijnen en optimaliseren van de informatievoorziening, het beveiligen van onze data, de digitalisering en borging van onze werkprocessen en de inrichting op de nieuwe manier van werken. De geplande uitvoering van een aantal projecten is door ontwikkelingen rondom corona vertraagd, waaronder Geovisie, Tim Enterprise en Cyclomedia. Zodoende is sprake van een incidenteel voordeel van € 64.000 voor het jaar 2020. De begroting van 2021 voorziet niet in dekking voor de uitloop van deze activiteiten. Wij stellen daarom voor om in aanvulling op de doorgeschoven middelen via de decemberbrief 2020 een bedrag van € 64.000 door te schuiven naar 2021 middels een bestemming op het jaarrekeningresultaat 2020.

Niet-gerealiseerde kosten van rente en afschrijving (€ 38.000)

Door vertraging en uitstel van de geplande ICT-investeringen is in 2020 een eenmalig voordeel op de begrote kapitaallasten ontstaan van € 38.000.

Bijstelling verplichtingenadministratie (€ 111.000)

Een grondige analyse op de openstaande verplichtingen op ICT-gebied heeft ten slotte geresulteerd in een positieve bijstelling van de verplichtingenadministratie. Dit leidt in 2020 tot een eenmalig voordeel van € 111.000. Dit voordeel is met name ontstaan doordat onze grootste ICT-leverancier in 2020 op een andere wijze is gaan factureren. Daarnaast hebben we de kosten van verschillende activiteiten aan de juiste begrotingsjaren toegerekend en is een aantal verplichtingen vervallen.

Overige kleine verschillen

De resterende afwijking van € 30.000 incidenteel voordeel op dit taakveld bestaat uit meerdere kleine verschillen en behoeft zodoende formeel geen van toelichting. Dit betreft diverse kleine overige verschillen (gemeentehuis, facilitair, etc).

Treasury (€ 122.000 incidenteel nadeel)

Als gevolg van vertraging in de uitvoering van de investeringen zijn de kapitaallasten (rente en afschrijving) lager dan begroot. En omdat de investeringen "achterlopen" op de begroting betekent dat automatisch dat er intern minder rente over de boekwaarde van deze investeringen wordt toegerekend. Dit leidt er toe dat er voor € 186.000 minder rente toegerekend kan worden aan de investeringen.

Doordat de geplande investeringen later in de tijd zijn en worden gedaan heeft dit ook consequenties voor het aantrekken van geldmiddelen. In eerste instantie wordt er zoveel mogelijk met kort geld gewerkt omdat dit voordeliger is. Er zijn in het afgelopen jaar geen kasgeldleningen

aangetrokken voor de korte financiering en is de ruimte die de kasgeldlimiet hiervoor biedt ingezet. Hierdoor ontstaat er een voordeel van € 64.000 op de rente voor kortlopende leningen. Per saldo een nadeel op dit taakveld van € 122.000.

OZB woningen (€ 28.000 incidenteel voordeel)

Op dit taakveld is een incidenteel voordeel ontstaan van € 28.000 voor het jaar 2020. Enerzijds als gevolg van minder opbrengsten door bezwaren van € 9.000. Anderzijds wordt het verschil veroorzaakt door werkzaamheden die niet uitgevoerd zijn rondom herwaardering die per 1 januari 2022 uitgevoerd dienen te zijn. De werkzaamheden vinden in 2021 plaats. Dit gaat om een bedrag van € 37.000.

Algemene uitkering (€ 58.000 incidenteel voordeel)

Op dit taakveld is een incidenteel voordeel ontstaan van € 58.000 voor het jaar 2020. Enerzijds als gevolg van het positieve effect vanuit de decembercirculaire 2020 zoals gemeld is in de betreffende raadsinformatiebrief. Hieruit blijkt een positief incidenteel effect van € 90.000 voor 2020. Anderzijds is met betrekking tot de voorgaande jaren een incidenteel nadeel te melden van € 32.000. Dit is het gevolg van (definitieve) afrekeningen van de algemene uitkering voorgaande jaren op basis van definitieve maatstaven en hoeveelheden die jaren later pas definitief worden vastgesteld.

Vennootschapsbelastingen (€ 30.000 incidenteel nadeel)

Er is een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting opgelegd voor jaar 2020 van € 30.000. In de begroting 2020 was hier geen raming voor opgenomen. Op grond van definitieve cijfers van 2020 moet er een definitieve berekening gemaakt worden om te beoordelen of er fiscale winst is gerealiseerd op ondernemingsactiviteiten. De uitkomst hiervan wordt duidelijk in de exploitatie van jaar 2021. Op dit taakveld melden wij u een nadeel van € 30.000.

Belasting overig (€ 99.000 incidenteel nadeel)

Het incidentele nadeel dat hier is ontstaan betreft met name de extra storting die noodzakelijk is om de voorziening dubieuze debiteuren op pijl te brengen en dan met name de debiteuren vanuit de Participatiewet (€ 92.000).

Overige taakvelden kleine verschillen (€ 8.000 incidenteel voordeel)

Overzicht van incidentele baten en lasten

Overzicht van incidentele baten en lasten 2020		x € 1000		
		Progr.	Lasten	Baten
Begroting 2020				
1	75 jaar bevrijding	1	90	
2	JOP Opheusden	3	15	
3	Actualisatie Landschaps Ontwikkelplan (LOP)	3	14	
4	Kosten voorbereiding aanleg rondwegen (Opheusden en Ochten)	3	500	
5	Herinrichting plantvakken Hoofdstraat Kesteren	3	10	
6	Niet-vergunning gebonden Toezicht & Handhaving Wabotaken	3	150	
7	Gemeentelijke Vastgoed	3	25	
8	Realisatie skatepark op multifunctionele sportaccommodatie	3	33	
9	Ambulantisering en doordecentralisatie GGZ (Beschermd wonen)	5	46	
10	Eerste inrichting Onderwijsleerpakket	6	12	
11	AED's	6	26	
12	Onttrekking uit de algemene reserve ter dekking van incidentele uitgaven	AD		-921
13	Inzet algemene reserve voor consistente lijn financiële positie	AD		-450
Subtotaal			921	-1.371
1e Bestuursrapportage 2020				
1	Beheer overige gebouwen en gronden	3	-25	
2	Milieubeheer	3	237	
3	Wonen en bouwen	3	-30	450
4	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4	-90	-400
5	Meicirculaire	5	63	
6	Onderwijshuisvesting	6	25	
7	Sportbeleid en activering	6	59	
8	Overhead	AD	10	
9	Reserve Precario	R	-3.019	
10	Bestemmingsreserve Omgevingswet	R	-130	
11	Reserve Laanboomgebouw	R	400	
Subtotaal			-2.500	50
Decemberrapportage 2020				
1	Bestuur	1	-41	
2	Verkeer en vervoer	3	-169	
3	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3	-27	
4	Afval	3	240	-272
5	Milieubeheer	3	-70	-240
6	Ruimtelijke ordening	3	-57	
7	Wonen en Bouwen	3	-219	
8	Economische ontwikkeling	4	-53	
9	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4	320	
10	Economische promotie	4	-53	
11	Maatwerkdienstverlening 18-	5	-83	

12	Volksgezondheid	5	-21	
13	Onderwijshuisvesting	6	-40	
14	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6	50	
15	Sportbeleid en activering	6	-53	
16	Cult. presentatie, -productie en -participatie	6	-180	
17	Treasury	AD	-197	
18	Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	AD		100
19	Mutaties in Reserves	R	1.142	
	Subtotaal		488	-412
	Jaarstukken 2020			
1	Burgerzaken	1		-54
2	Openbare orde en veiligheid	2	-25	-58
3	Verkeer en Vervoer	3	-157	-37
4	Openbaar groen	3	-117	-119
5	Riolering	3	241	
6	Afval	3	73	
7	Milieubeheer	3	-203	160
8	Begraafplaatsen	3	243	-332
9	Ruimtelijke ordening	3	151	232
10	Grondexploitatie	3	849	-823
11	Wonen en bouwen	3	158	-154
12	Bestemm.reserve implementatie omgevingswet	R	-42	
13	WMO	5	-302	83
14	Jeugdwet	5	-95	
15	Participatiewet	5	-370	
16	Onderwijshuisvesting	6	-78	
17	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6	-326	
18	Sportbeleid en activering	6	-97	
19	Culturele presentatie, productie en participatie	6	-31	-100
20	Overhead	AD	-523	
21	Treasury	AD	122	
22	Ozb woningen	AD		-28
23	Algemene uitkering	AD		-58
24	Vennootschapsbelasting	AD	30	
25	Belasting overig	AD	99	
26	overige kleine verschillen	1	2	
27	overige kleine verschillen	2	41	-45
28	overige kleine verschillen	3	-27	
29	overige kleine verschillen	4	-23	
30	overige kleine verschillen	6	8	
31	overige kleine verschillen	AD	-8	
32	overige kleine verschillen	MR	-16	
	Subtotaal		-423	-1.333
	Totaal aan Incidentele baten en lasten 2020		-1.513	-3.066

Overzicht van bezoldiging topfunctionarissen

WNT-verantwoording 2020 gemeente Neder-Betuwe

De Wet normering topinkomens ('WNT') is van toepassing op gemeente Neder-Betuwe. Het bezoldigingsmaximum dat geldt voor gemeente Neder-Betuwe is het algemeen wettelijke bezoldigingsmaximum. Het algemeen wettelijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	G.S. Stam		E. van der Neut	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12		01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	100.598		69.608	
Beloningen betaalbaar op termijn	17.304		12.308	
<i>Subtotaal</i>	<i>117.902</i>		<i>81.916</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000		201.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	<i>117.902</i>		<i>81.916</i>	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2019				
bedragen x € 1	G.S. Stam		E. van der Neut	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12		01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	93.428		65.805	
Beloningen betaalbaar op termijn	16.346		10.169	
<i>Subtotaal</i>	<i>109.774</i>		<i>75.974</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000		194.000	
Bezoldiging	109.774		75.974	

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

De balans

De balans

Bedragen x € 1.000					
Balans gemeente Neder-Betuwe per ultimo					
ACTIVA			PASSIVA		
Omschrijving	2020	2019	Omschrijving	2020	2019
Vaste activa			Vaste passiva		
Immaterieel			Eigen vermogen		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	118	35	Algemene reserve	11.206	10.735
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	96	64	Overige bestemmingsreserves	14.743	15.948
Totaal immaterieel	214	99	Gerealiseerd resultaat	1.783	908
Materieel			Totaal eigen vermogen	27.732	27.591
Investerings met een economisch nut	34.378	34.206	Vorzieningen	4.274	4.296
Investerings met een economisch nut (heffingen)	14.365	13.792	Totaal voorzieningen	4.274	4.296
Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut tot 2017	8	136			
Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut vanaf 2017	207	5			
Totaal materieel	48.958	48.139	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Financieel			Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	20.276	23.563
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	87	87	Waarborgsommen	3	3
Overige langlopende geldleningen	785	909	Totaal vaste schulden > 1 jaar	20.279	23.566
Totaal financieel	872	996			
Totaal vaste activa	50.044	49.234	Totaal vaste passiva	52.285	55.453
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Voorraden			Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	2.912	2.418	Kasgeldleningen	0	0
Totaal voorraden	2.912	2.418	Banksaldi	1.143	2.257
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			Overige schulden	4.967	4.357
Vorderingen op openbare lichamen	4.196	3.627	Totaal vlottende schulden < 1 jaar	6.110	6.614
Schatkistbankieren bij het Rijk	4.674	5.321			
Exploitatie-overeenkomsten	1.316	1.516			
Overige vorderingen	2.161	1.782			
Totaal uitzettingen < 1 jaar	12.347	12.246			
Liquide middelen					
Kas- en banksaldi	238	95			
Totaal kas- en banksaldi	238	95			
Overlopende activa			Overlopende passiva		
Vooruitbetaalde bedragen	179	146	Nog te betalen bedragen aan het Rijk	582	594
Nog te ontvangen van het Rijk	97	277	Nog te betalen bedragen	1.581	1.665
Nog te ontvangen van het Rijk, overig, werkzaak	236	0	Vooruitontvangen middelen van het Rijk	5.295	415
Nog te ontvangen van Provincie	60	57	Vooruitontvangen middelen overige overheid	582	208
Nog te ontvangen bedragen overig	319	472	Vooruitontvangen bedragen	0	0
Overige overlopende activa	3	4	Totaal overlopende passiva	8.040	2.882
Totaal overlopende activa	894	956	Totaal vlottende passiva	14.150	9.496
Totaal vlottende activa	16.391	15.715	Totaal vlottende passiva	14.150	9.496
Totaal generaal	66.435	64.949	Totaal generaal	66.435	64.949
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969		0	Gewaarborgde geldleningen	36.171	48.799

Toelichting op de balans

Grondslagen

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 4 juli 2019 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene waarderingsgrondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerd bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij dient de verkregen bijdrage als bate te worden verantwoord.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke

rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Het saldo vormt de afschrijvingsbasis.

Op grondbezit met een economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa met een economisch nut worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur. Op voorstel van het college kan hiervan worden afgeweken door annuïtaire afschrijving toe te passen. Dit is toegepast op de volgende investeringen:

- Vernieuwbouw gemeentehuis
- Huisvesting Pantarijn
- (Deels) Investerings riolering

De te hanteren afschrijvingstermijn wordt per actief beoordeeld aan de hand van de verwachte economische levensduur.

Bij de "Financiële verordening gemeente Neder-Betuwe 2019" is een bijlage opgenomen met het afschrijvingsbeleid en de afschrijvingstermijnen voor de verschillende soorten investeringen.

Binnen de onderstaande hoofdgroepen worden voor materiële vaste activa de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Activa	Afschrijvingstermijn
Automatisering (pc's, servers, printers, software)	3 tot 7 jaar
Automatisering (computerapplicaties)	5 jaar
Inventaris, meubilair	10 jaar
Vervoermiddelen (auto's)	7 jaar
Vervoermiddelen (vrachtwagens / aanhangwagens)	10 jaar
Gebouwen (nieuw)	40 jaar
Gebouwen (renovatie)	25 jaar
Terreinen (speelvoorzieningen)	10 – 30 jaar
Terreinen (kunstgrasvelden)	15 jaar
Terreinen (sportterreinen)	30 jaar
Terreinen (groenvoorzieningen)	10 – 50 jaar
Riolering, pompen, gemalen etc. bouwkundig	45 jaar
Riolering, pompen, gemalen mechanisch	15 jaar
Wegen, pleinen en rotondes	50 jaar
Bruggen (hout)	25 jaar
Bruggen (beton/staal)	60 jaar
Openbare verlichting	4 – 40 jaar
Aankoop bestaande activa	Resterende levensduur

De ten behoeve van bepaalde investeringen (met een economisch nut) gevormde bestemmingsreserves worden aan de passiefzijde van de balans verantwoord. Jaarlijks worden de

kapitaallasten van die investeringen van deze reserves afgeboekt, ten gunste van het overzicht mutaties in reserves op de rekening van baten en lasten.

Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) worden gronden die zijn verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld opgenomen onder de materiële vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV).

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2019 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs dan vindt afwaardering plaats. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

De verstrekte geldleningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde (verstrekte waarde verminderd met de aflossingen).

Flottende activa

Voorraden

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Verliezen worden genomen zodra deze voorzienbaar zijn. Producten gereed worden, indien aanwezig, gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Uitzettingen met een renteypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van een voorziening voor dubieuze debiteuren. Voor verwachte oninbaarheid van de belastingdebiteuren, leenbijstand en de overige debiteuren is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd.

Op basis van een individuele beoordeling van de vorderingen wordt de hoogte van de voorziening op de inschatting van de inbaarheid van de individuele vorderingen bepaald. Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de op het moment van opstellen van de jaarstukken inmiddels ontvangen bedragen en met vorderingen waarvoor betalingsregelingen zijn getroffen. De openstaande bedragen van de opgelegde dwangsommen zijn voor 100% voorzien in de voorziening dubieuze debiteuren.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Voorzieningen uit van derden verkregen middelen (met uitzondering van de door Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren) worden gewaardeerd na aftrek van de in het kader van deze middelen relevante gemaakte kosten.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Cijfermatige toelichting

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Onderverdeeld naar de categorieën met de boekwaarde:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	118	35
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	96	64
Totaal	214	99

Bij de kosten van onderzoek en ontwikkeling zijn in 2020 voorbereidingskosten verantwoord voor eventuele toekomstige grondexploitatieprojecten Bonegraaf-Oost (€ 27.000), Poort van Ochten (€ 24.000) en plankosten voor de volgende fase van het ABC (€ 32.000).

De vermeerdering bijdragen aan activa in eigendom van derden betreft een bijdrage voor de aanschaf van een bus (Swobrik) aan Stichting Welzijn Ouderen.

Het verloop binnen het verslagjaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2019	Investe- ringen	Duurzame waarde- vermin- dering	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	35	83		0			118
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	64	45		13			96
Totaal	99	128	0	13	0	0	214

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn de bezittingen van de gemeente, die zij langdurig gebruikt voor haar bedrijfsvoering. De gemeente heeft het economisch eigendom. Voorbeelden zijn het gemeentehuis, bedrijfsauto's, computers, maar ook riolering en sportvelden/-gebouwen zijn in het bezit van de gemeente. Er wordt onderscheid gemaakt naar activa met een economisch nut, activa in openbare ruimte met een maatschappelijk nut en activa met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (hierna te noemen "economisch nut met tarieven").

Er zijn door de gemeente geen vaste activa in erfpacht uitgegeven.

a. Investerings met een economisch nut

Deze activa hebben een economisch nut omdat ze verhandelbaar zijn (er een markt voor is) en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Onderverdeeld naar categorieën met de boekwaarden:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Gronden en terreinen	3.536	3.087
Bedrijfsgebouwen	26.784	27.778
Vervoermiddelen	16	24
Machines, apparaten en installaties	699	753
Overige materiële vaste activa	1.851	1.631
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	1.241	706
Stratetische gronden (uitsluitend IV3)	251	227
Totaal	34.378	34.206

Het verloop binnen het verslagjaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2019	Investe- ringen	Herrubri- cering	Afschrij- vingen	Duurzame waarde- vermin- dering	Boekwaarde 31-12-2020
Gronen en terreinen	3.087	449		0		3.536
Woonruimten	0					0
Bedrijfsgebouwen	27.778			994		26.784
Vervoermiddelen	24			8		16
Machines, app. en inst.	753			54		699
Overige materiële vaste activa	1.631	348		128		1.851
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	706	742	197	10		1.241
Strategische gronden	227	24				251
Totaal	34.206	1.563	197	1.194	0	34.378
af: Voorziening strategische gronden	0					0
Resteert	34.206					34.378

De voornaamste investeringen (x € 1.000) met een economisch nut in 2020 betreffen:

Grond Bedrijfsverzamelgebouw	316
Grond Laanboomhuis	133
Investerings I&A-gids 2020-2021	72
Werkplaats Kesteren	63
Lucht/ water warmtepomp De Linie en De Leede	52
1 ^e inrichting Onderwijsleerpakket Sebaschool	41
Integraal Huisvestingsplan scholen	26
Investerings I&A gids 2019	26
Onderhoud De Snellenburg	23
Vernieuwbouw Hervormde School Opheusden	18
Investerings wegenbeheer	726
Aankoop strategische gronden t.b.v. Randweg Opheusden	24

Er heeft in 2020 een herrubricering plaatsgevonden van diverse activaposten grond-, weg- en waterbouwkundige werken naar investeringen met maatschappelijk nut 197

b. Investerings met (uitsluitend) maatschappelijk nut

Materiële vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreft investeringen in bijvoorbeeld wegen, water en groenvoorzieningen.

Voor de investeringen in maatschappelijk nut moet conform BBV onderscheid gemaakt worden in de investeringen die vóór 1 januari 2017 hebben plaatsgevonden en investeringen die ná 1 januari 2017 hebben plaatsgevonden.

Totaaloverzicht:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken voor 2017	8	136
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken vanaf 2017	207	5
Totaal	215	141

Het verloop binnen het verslagjaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2019	Inves- teringen	Herrubri- cering	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	141	206	-79	9	202		215
Totaal	141	206	-79	9	202	0	215

De voornaamste investeringen (x € 1.000) met een maatschappelijk nut in 2020 betreffen:

Fietspad Broekdijk	178
In 't Land	76
Lede en Oudewaard (Kesteren)	31
Diverse wegen bij Medel (Echteld)	25
Hamsestraat (Opheusden)	34
Station Opheusden	21
Af-toerit A15 (Dodewaard)	18

Daarnaast is er een herrubricering van investeringen geweest tot een bedrag van 79

De bijdragen van derden zijn ontvangen voor het Fietspad Broekdijk -202

c. Investeringen met een economisch nut met tarieven

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.365	13.562
Bedrijfsgebouwen	0	230
Totaal	14.365	13.792

Het verloop binnen het verslagjaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2019	Inves- teringen	Herrubri- cering	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31-12-2020
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	13.562	1.120	108		425	14.365
Bedrijfsgebouwen	230			219	11	0
Totaal	13.792	1.120			436	14.365

De voornaamste investeringen (x € 1.000) met een economisch nut met tarieven in 2020 betreffen:

Afkoppelen fase 2	462
Bomenbuurt Ochten 2019	207
Vogelbuurt Opheusden	40
Oranjebuurt Dodewaard 2019	162
De Heuning Ochten	26
Waterplan 2019-2021	53
Vrijverval riolering 2022	229
Drukriolering	77
Rioolgemalen	181
Aanpak wateroverlast riolering Veilingterrein Kesteren	59
Aanpak wateroverlast riolering Veilingterrein Kesteren	-384

Deze laatste (negatieve) investering betreft een (gedeeltelijke) overboeking van deze investering naar meerdere investeringen ervoor vermeld.

Daarnaast heeft er een herrubricering plaatsgevonden van diverse investeringen tot een bedrag van

108

De desinvestering betreft de verkoop van het pand Markstraat 5 in Opheusden. Eind 2020 heeft de overdacht van dit pand plaatsgevonden.

Bij de betreffende programma's is een overzicht opgenomen van alle lopende investeringsbudgetten met daarbij een toelichting over de voortgang en/of het voorstel tot afsluiten van het investeringsbudget.

Financiële vaste activa

Een financieel vast actief is aanwezig als duurzaam financieel belang gehouden wordt zoals bij kapitaalverstrekking aan deelnemingen en het verstrekken van langlopende geldleningen.

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	87	87
Overige verstrekte langlopende geldleningen	785	909
Totaal	872	996

	Boekwaarde 31-12-2019	Investerings- teringen	Desinvestering- teringen	Aflossingen / afschrijvingen	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2020
<u>Kapitaalverstrekingen aan:</u>						
Deelnemingen	87					87
<u>Leningen aan:</u>						
Startersleningen	275			45		230
Duurzaamheidsleningen	294			52		242
Toekomstbestendig wonen	58	200		145		113
Vtens	143			72		71
Overige langlopende geldleningen	139			10		129
Totaal	996	200	0	324	0	872

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

Het betreft hier kapitaalverstrekking zoals aandelen Bank Nederlandse gemeenten (BNG).

Leningen

Fondsen Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn)

De gemeente neemt in 2020 deel aan drie fondsen bij het SVn: startersleningen, duurzaamheidsleningen en leningen in het kader van toekomstbestendig wonen. Alle fondsen hebben een soortgelijke werkwijze, waarbij uit het fonds leningen worden verstrekt voor het gestelde doel. De gemeente Neder-Betuwe heeft een deelnemingsovereenkomst gesloten met SVn. De leningen worden beheerd door SVn.

De startersleningen worden verstrekt als stimuleringsinstrument voor het Neder-Betuwse woningmarktbeleid. De duurzaamheidsleningen worden verstrekt als stimulering voor huiseigenaren om te investeren in het energiezuinig maken van de eigen woning. De Duurzaamheidsleningen Toekomstbestendig wonen is bestemd voor het treffen van maatregelen in bestaande woningen en aanhorigheden.

Op de balans staan per regeling twee posten die te maken hebben met de regeling. Enerzijds de verstrekte leningen onder de overige langlopende leningen. Dit saldo geeft het bedrag aan dat daadwerkelijk als lening is verstrekt. In bovenstaande tabel is te zien voor welk bedrag aan leningen is verstrekt, welk bedrag is afgelost en wat er ultimo 2020 nog uitstaat. Anderzijds staat er een bedrag opgenomen onder de liquide middelen. Dit is het bedrag dat bij het SVn is gestort op de bankrekening of wat nog gestort moet worden bij het SVn.

Diverse verenigingen

Het risico op leningen die de gemeente heeft verstrekt aan plaatselijke verenigingen is beperkt. Vaak is er sprake van een subsidieband met de gemeente, zodat verrekening kan plaatsvinden. De jaarlijkse aflossingen zijn allemaal door de betrokken partijen voldaan.

Achtergestelde leningen

Tot slot staat er op de balans nog een achtergestelde lening aan Vitens. Deze lening wordt in 2021 volledig afgelost.

Vlottende activa

Onder de vlottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

Voorraden

De Voorraden betreft hier de Bouwgronden in exploitatie.

De exploitatie van gronden is een meerjarig productieproces, waarbij de (definitieve) resultaten pas bij afronding van het complex zichtbaar worden.

Het gedetailleerde verloop binnen het verslagjaar is als volgt:

	Boek- waarde 31-12- 2019	Balans- waarde 31-12- 2019	Inves- tering	Inkom- sten	Saldo boek- waarde	Winst- uitname	Boek- waarde 31-12- 2020	Voor- ziening verlies com- plexen	Balans- waarde 31-12- 2020
Grondexploitatie									
Herenland Opheusden	1.030	574	158	0	1.188		1.188	490	698
Bonegraaf West	-307	-337	307		0		0	0	0
ABC terrein	1.208	1.208	305	464	1.049		1.049	0	1.049
Herenland West	576	576	245	67	754		754	0	754
Fructus Dodewaard	356	356	30	25	361		361	0	361
Kastanjelaan Opheusden	41	41	9		50		50	0	50
Totaal	2.904	2.418	1.054	556	3.402	0	3.402	490	2.912

Voor projecten die naar verwachting worden afgesloten met een verlies is een "voorziening verliezen grondexploitaties" gevormd. De balanswaarde per 31-12-2020 bedraagt € 3.402.000 (per 31-12-2019 € 2.904.000) boekwaarde verminderd met de voorziening verliezen grondexploitaties per 31-12-2020 ad € 490.000 (per 31-12-2019 € 486.000) is € 2.912.000 (per 31-12-2019 € 2.418.000).

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie over 2020 wordt verwezen naar de toelichting op programma 3 Fysieke Omgeving en paragraaf 6 Grondbeleid.

Uitzettingen korter dan één jaar

Onder uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden afzonderlijk opgenomen de vorderingen op openbare lichamen, verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen (als bedoeld in de wet financiering decentrale overheden), overige verstrekte kasgeldleningen, uitzettingen in 's-Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (schatkistbankieren), rekening-courantverhouding met het Rijk, exploitatie-overeenkomsten en overige vorderingen.

	Boekwaarde 31-12-2020	Voorziening oninbaar	Balanswaarde 31-12-2020	Balanswaarde 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	4.196		4.196	3.627
Schatkistbankieren bij het Rijk	4.674	0	4.674	5.321
Exploitatie-overeenkomsten	1.413	97	1.316	1.516
Overige vorderingen	3.089	928	2.161	1.782
Totaal	13.372	1.025	12.347	12.246

De regeling Schatkistbankieren decentrale overheden verplicht gemeenten eventuele overschotten in de liquide middelen, te storten op een speciale bankrekening die de gemeente aanhoudt bij het Ministerie van Financiën. Het afstorten gebeurt dagelijks via het afkomen van het saldo van de

BNG-rekening. Het drempelbedrag dat gemiddeld over een kwartaal buiten 's Rijks schatkist mag worden gehouden bedraagt voor het jaar 2020 € 434.334. De gemeente Neder-Betuwe heeft in 2020 het drempelbedrag geen enkele keer overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	434,3340075			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	22	121	112	50
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	413	314	322	384
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	57.911			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	57.911			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	434,3340075			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	1.987	10.988	10.344	4.614
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	22	121	112	50

De exploitatie-overeenkomsten ad € 1.413.000 betreft vooral het ABC terrein en een bedrijvenpark voor bedrijven die aan de laanboomteelt zijn gerelateerd. Voor de projecten die worden afgesloten met een verlies is een voorziening gevormd. Deze voorziening bedraagt per 31-12-2020 € 97.000 (per 31-12-2019 € 131.000) en is in mindering gebracht op de boekwaarde per 31 december.

Voor de overige vorderingen ad € 3.089.000 (vorig jaar € 2.692.000) is een voorziening i.v.m. het risico van oninbaarheid gevormd van € 928.000 (vorig jaar € 910.000). De overige vorderingen betreffen debiteuren algemeen € 1.543.000 (vorig jaar € 1,1 miljoen) en debiteuren werk en inkomen € 1.546.000 (vorig jaar € 1,6 miljoen).

Liquide middelen

Onderstaande tabel geeft een specificatie van de balanspost liquide middelen (x € 1.000).

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Kasgelden	1	1
Banktegoeden	237	94
Totaal	238	95

Onder de banktegoeden is het saldo van de Startersleningen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en Saldo Toekomstig Bestendig wonen (SVn) opgenomen. In de toelichting op de financiële vaste activa is dit reeds toegelicht. Hier wordt volstaan met de melding dat het totale saldo van het gemeentelijk aandeel in het fonds voor de Startersleningen € 146.400 en voor Toekomstig Bestendig wonen € 86.944 bedraagt per 31 december 2020.

Overlopende activa

Onder deze activa worden nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen opgenomen.

Gespecificeerd:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Vooruitbetaalde bedragen	179	146
Nog te ontvangen van het Rijk	97	277
Nog te ontvangen van Provincie	60	57
Nog te ontvangen van het Rijk	236	0
Nog te ontvangen bedragen overig	319	472
Overige overlopende activa	3	4
Totaal	894	956

Het per 31 december nog te ontvangen bedrag van het Rijk betreft enerzijds de algemene uitkering en anderzijds, zowel in 2020 als in 2019 de bijdrage voor het onderzoeken en ruimen van conventionele explosieven van het Ministerie van Financiën. Daarnaast is in het kader van de VPB (Vennootschapsbelasting) over 2018 nog een bedrag terug te vorderen van de Belastingdienst van € 38.000.

Het per 31 december nog te ontvangen bedrag van de Provincie betreft, zowel in 2020 als in 2019 de bijdrage "verenfonds" van de Provincie Gelderland.

Onder de te ontvangen bedragen overig zijn vorderingen opgenomen op de AVRI betreffende afrekening DVO en BTW-vordering Nedvang 2015-2019.

Daarnaast zijn onder nog te ontvangen bedragen overig onder andere vorderingen opgenomen voor o.a. nog op te leggen aanslagen toeristen- en forensenbelasting jaren 2019 en 2020 en overeenkomsten voor initiatieven van derden en nog op te leggen aanslagen begrafenisrechten.

Vaste passiva

Onder de vaste passiva is afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen, de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer en ontvangen waarborgsommen.

Eigen vermogen

Reserves zijn afgezonderde vermogensbestanddelen, voor zover niet bestemd om fluctuaties in de exploitatiesfeer op te vangen. Binnen de reserves wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Algemene reserve: Deze heeft de functie van financiële buffer en wordt gebruikt voor het opvangen van financiële tegenvallers.
- Bestemmingsreserves: dit zijn reserves waarvan op grond van een besluit van de gemeenteraad, een bepaalde (tijdelijke) bestemming is gegeven.

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. In de balans worden de reserves onderscheiden naar algemene- en bestemmingsreserves.

	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2019
Algemene reserve	11.206	10.735
Bestemmingsreserves	14.743	15.948
Gerealiseerd resultaat	1.783	908
Totaal	27.732	27.591

Hierna worden de verschillende reserves toegelicht.

a. Algemene Reserve

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

a. Algemene Reserve	Saldo 31-12- 2019	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2019	Saldo 31-12- 2020
Algemene reserve (290001)	10.735	2.078	2.515	908	11.206

Deze reserve dient als financieel weerstandsvermogen (buffer) voor het opvangen van risico's waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen zijn gevormd, ofwel het opvangen van onverwachte substantiële financiële tegenvallers. Aan de algemene reserve wordt geen rente toegevoegd. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt aangegeven in hoeverre deze reserve toereikend is en welke bekende risico's daarmee afgedekt worden. De minimale omvang van de reserve (als bufferfunctie) is bepaald op € 2 miljoen.

Het jaarrekeningresultaat 2019 is geheel toegevoegd aan de algemene reserve bij het vaststellen van de jaarstukken 2019 op 1 juli 2020. Bij het vaststellen is besloten om een bedrag van € 560.000 te bestemmen voor een aantal uitgaven die in 2020 zijn gedaan.

Toevoegingen

Opstellen woonvisie (1e berap 2020)	30
Ontwikkelen visie vastgoed (1e berap 2020)	25
Vrijval voorziening NVVP (1e berap 2020)	714
Doorschrijven werkzaamheden van 2020 naar 2021 (budgetrapportage dec. 2020)	<u>1.309</u>
Totaal toevoegingen	<u>2.078</u>

Onttrekkingen

Enmalige onttrekking in het kader van incidentele lasten (cf primitieve begroting)	1.415
Dekking diverse uitgaven uit jaarrekeningresultaat 2019	560
Doorgeschoven budgetten 3e berap 2019	183
Egalisatiestorting NVVP (1e berap 2020)	119
Uitvoeringsprogramma Energietransitie (1e berap 2020)	<u>238</u>
Totaal onttrekkingen	<u>2.515</u>

Jaarstukken

b. Bestemmingsreserves

Het verloop van de verschillende bestemmingsreserves is als volgt:

	Saldo 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2020
Reserve kapitaallasten	90	513	1	602
Reserve bovenwijkse voorzieningen	822	288	554	556
Reserve huisvesting Van Lodenstein	5.940		196	5.744
Reserve Essentaksterfte	0	236	79	157
Reserve precariobelasting	8.229	1.502	3.040	6.691
Reserve ruimtelijke ordening	100	228	30	298
Reserve Laanboomhuis	191	400	357	234
Reserve omgevingswet	576	57	172	461
Totaal	15.948	3.224	4.429	14.743

Naar doelstelling of bestemming zijn hier de volgende bestemmingsreserves weergegeven:

Reserve Kapitaallasten Bovenwijkse voorzieningen (290049)

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingen van de investeringen. Het gaat hier om investeringen voor Opwaarderen Stationsgebied, snelheid remmende maatregelen, Kruising Fruitstraat – Hoofdstraat Kesteren en Dorpsstraat Opheusden. Aan deze reserve is in totaal € 512.500 toegevoegd, voor de investeringen Fietspad Broekdijk € 475.000 en voor Welysestraat € 37.500. Voor de afschrijvingen is een bedrag van € 1.100 onttrokken.

Reserve bovenwijkse voorzieningen (290011)

De reserve is bestemd voor het uitvoeren van infrastructurele werken, grootschalige groenvoorzieningen of nieuwe gebiedsontwikkelingen die het belang van één projectgebied overstijgen. De reserve is een omslagfonds dat voorziet in het kostenverhaal van bovenwijkse voorzieningen. In 2020 zijn diverse exploitatiebijdragen (totaal € 288.413) ontvangen en deze ontvangsten zijn toegevoegd aan deze reserve. Er is een bedrag onttrokken van € 512.500 ten behoeve van de reserve Kapitaallasten Bovenwijkse voorzieningen, zoals gemeld in de budgetrapportage december 2020. Verder is er € 25.000 onttrokken voor speelvoorzieningen in diverse kernen, € 10.000 voor plantvakken centrum Kesteren en € 6.500 voor groene buffer westzijde Echteld.

Reserve huisvesting Van Lodenstein College (290018)

Deze reserve is gevormd voor de dekking van de kapitaallasten van de nieuwbouw van het Van Lodenstein College (exclusief Havo-top). In 2020 is er € 195.760 (conform begroting 2020) uit de reserve onttrokken ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de onderbouw van het Van Lodenstein College.

Reserve Essentaksterfte (290041)

Deze reserve is in 2020 nieuw gevormd vanwege de vrijval van de voorziening Essentaksterfte. Omdat er geen duidelijk beheerplan was, is de voorziening omgezet in een bestemmingsreserve. De reserve is bestemd voor de uitgaven die dienen ter bestrijding van de Essentaksterfte in de jaren 2020 t/m 2022. Er heeft een storting plaatsgevonden van € 236.015, conform de stand van de voorziening Essentaksterfte op 31 december 2019. De onttrekking uit deze reserve ad € 78.671 betreft uitgaven die in jaar 2020 zijn gedaan voor de bestrijding van de Essentaksterfte.

Reserve precariobelasting (290045)

In afwachting van gerechtelijke uitspraken zijn ontvangsten voor deze belasting in het verleden gereserveerd. Er is inmiddels duidelijkheid en dat is dat gemeenten tot en met 2021 precariobelasting mogen heffen. In 2020 is de volledige opbrengst precariobelasting ad. € 1.502.168 toegevoegd aan de reserve. Bij de vaststelling van de kadernota 2021 is besloten om € 3.000.000 te onttrekken ten gunste van de exploitatie 2020. Daarnaast is er in de 1e bestuursrapportage 2020 € 40.000 beschikbaar gesteld voor het voorbereidingskrediet van de bestuursopdracht "Participeren in Energietransitie" met als dekking een onttrekking uit de reserve precariobelasting.

Reserve ruimtelijke investeringen (290046)

De reserve is bestemd voor medefinanciering van ruimtelijke investeringen. In 2020 is, conform de Nota Bovenwijkse Voorzieningen in totaal een bedrag toegevoegd van € 228.000. Dit betreft de projecten Fructus, Vredo en Nedereindsestraat 29.

Er is € 30.000 onttrokken uit de reserve voor Landschapsontwikkeling (dorpsommetjes).

Reserve Laanboomhuis (290048)

De naam van deze reserve is gewijzigd van reserve Laanboomgebouw in reserve Laanboomhuis.

Met deze reserve zijn middelen beschikbaar van waaruit de gemeente de bijdragen aan de vereniging Tree Center Opheusden betaalt voor de ontwikkeling, bouw en exploitatie van het Laanboomhuis. In 2020 is er een bedrag van € 400.000 toegevoegd aan de reserve conform de 1e bestuursrapportage 2020. De ontvangst betreft subsidie die is toegekend voor de ontwikkeling van het bedrijvenpark Agro Business Centre (ABC).

In de grondexploitatie ABC SV is opgenomen dat de ontvangsten ten goede komen aan deze reserve. Aan het Tree Centre Opheusden (TCO) zijn in 2020 subsidiebedragen betaalbaar gesteld tot een bedrag van € 340.000 en dit bedrag is vervolgens onttrokken uit de reserve. Vanuit de grondexploitatie zijn er op het complex ABC uitgaven gedaan ten behoeve van het Laanboomhuis ad € 17.000 en dit bedrag is vervolgens ook uit de reserve onttrokken.

Reserve omgevingswet (290044)

Stapsgewijs wordt er toegewerkt naar het werken met de nieuwe Omgevingswet. In de jaarstukken 2020 is een reserve hiervoor gevormd van € 600.000. Uit de reserve worden verschillende werkzaamheden gefinancierd die met de implementatie van de Omgevingswet te maken hebben.

Er is een bedrag toegevoegd aan de reserve conform de budgetrapportage decemberbrief 2020 van € 57.000.

De Implementatie van de Omgevingswet, aansluiting op het digitaal stelsel en ontwerpen van de Omgevingsvisie zijn in volle gang. Hiervoor zijn in 2020 uitgaven gedaan voor een bedrag van € 172.000. Dit bedrag is onttrokken uit de reserve.

c. Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerd resultaat bij de jaarrekening 2019 is conform raadsbesluit van 1 juli 2020 bestemd. Voor het gerealiseerd resultaat bij de jaarrekening 2020 ad 1.783 wordt aan u een voorstel gedaan (zie hoofdstuk resultaatbepaling en resultaatbestemming) hoe dit resultaat te bestemmen.

De op 31 december gerealiseerde resultaten zijn als volgt:

	2020	2019
Gerealiseerd resultaat	1.783	908

Vreemd vermogen

Voorzieningen

Gespecificeerd:	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2019
Voorzieningen voor verplichtingen/verliezen en risico's	909	691
Egalisatievoorzieningen	3.365	3.605
Totaal	4.274	4.296

Hieronder zijn de diverse voorzieningen nader uitgesplitst naar toevoegingen, toepassingen en vrijval. Hoe de toevoegingen en toepassingen zijn samengesteld is nader toegelicht.

a. Voorzieningen voor verplichtingen/verliezen en risico's

	Saldo 31-12- 2019	Toe- voeging	Ont- trekking	Saldo 31-12- 2020
Wethouderspensioenen	691	218		909
	691	218	0	909

Voorziening wethouderpensioenen (291063)

De Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) regelt de pensioenrechten van bestuurders en hun nabestaanden. Daarvoor heeft de gemeente Neder-Betuwe voor de wethouders het APPA-plan bij Loyalis Verzekeringen afgesloten. Omdat de waarde van de beleggingen fluctueert is gekozen om de noodzakelijke aanvulling aan te houden in een voorziening voor toekomstige verplichtingen. Om de beleggingstegoeden en de voorziening volledig aan te laten sluiten op de pensioenaanspraken en daarmee op de juiste niveaus te brengen is in 2020 een bedrag van € 218.000 toegevoegd aan de voorziening.

b. Egalisatievoorzieningen

De volgende voorzieningen zijn hier opgenomen:

	Saldo 31- 12-2019	Toe- voeging	Ont- trekking	Vrijval	Saldo 31- 12-2020
Onderhoud wegen en kunstwerken	980	1.164	1.036		1.108
Onderhoud gebouwen	547	254	76	49	676
Riolering	542	350			892
Verkeer en vervoer	1.026	119	59	714	372
Begraafplaatsen	129	26	25		130
Gemeentelijke Essen	236			236	0
Speelruimte beleid	145	85	43		187
	3.605	1.998	1.239	999	3.365

Voorziening onderhoud wegen en kunstwerken (291008)

De uitgaven in 2020 bedragen € 1.036.000 en houden vooral verband met de onderhoudswerkzaamheden elementenonderhoud ad € 305.000 en asfaltverhardingen € 662.000. Conform begroting is € 1.164.000 aan de voorziening toegevoegd.

Voorziening onderhoud gebouwen (291042)

Het doel van de voorziening is het egaliseren van de kosten voor groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen volgens het onderhoudsschema dat is opgenomen in het Beheerplan Duurzaam Meerjarenonderhoud Gemeentelijke Gebouwen 2018-2021. Er heeft een storting in de voorziening plaatsgevonden van € 254.250. Het in 2020 uitgevoerde onderhoud betreft vooral werkplaats Opheusden € 4.300, onderhoud Torens € 30.400 en onderhoud De Biezenwei ad € 20.400. Als gevolg van verkoop van het pand Rouwcentrum Markstraat is er een bedrag van € 48.700 vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Voorziening riolering (291043)

Het doel van de voorziening is het opvangen van afwijkingen tussen de baten en lasten van het rioolbeheer volgens het Verbreed Gemeentelijk Riolering Plan (VGRP) 2019-2023. Het exploitatieoverschot van 2020 ad € 350.000 is aan de voorziening toegevoegd.

Voorziening verkeer en vervoer (291051)

In de jaarrekening 2019 is voorgaand jaar een voorziening gevormd ter dekking van uitvoering van het verkeersveiligheidsplan, het Neder-Betuws Verkeers- en Vervoersplan, voor een bedrag van 784.000 euro. Dit jaar hebben we geconstateerd dat deze plannen niet voldoet aan de verslaggevingsvereisten en definities om een voorziening te kunnen vormen. Om de gelden te reserveren hadden we een bestemmingsreserve moeten vormen. In 2020 is in overleg met de Raad besloten om € 714.000 vrij te laten vallen in 2020 ten gunste van de algemene reserve. Hiermee is fouterstel toegepast zoals voorgeschreven in de verslaggevingsvoorschriften. Bij de controle van de jaarrekening is gebleken dat er naast deze € 714.000 nog sprake is een restfout van afgerond € 190.000 (over 2019 en 2020) welke in 2021 gecorrigeerd zal worden.

Voorziening onderhoud begraafplaatsen (291057)

Het doel van de voorziening begraafplaatsen is het egaliseren van de kosten met betrekking tot het periodiek groot onderhoud aan de gemeentelijke begraafplaatsen volgens de nota Actualisatie begraafplaatsenbeheerplan gemeente Neder-Betuwe 2018-2021, respectievelijk het Beleids- en beheerplan begraafplaatsen 2018-2021.

Aan de voorziening is in 2020 een bedrag van € 26.000 toegevoegd. In 2020 is er een bedrag aangewend van € 11.000 voor de werkzaamheden talud Markhof Kesteren, € 6.900 voor het opwaarderen Urnenmuur De Hoef Ochten en onderhoud monumentale graven 2020 € 7.260.

Voorziening gemeentelijke Essen (291065)

Om voor de veiligheid van onze gemeentelijke bomen te kunnen blijven zorgen en mogelijke besmetting van kweekgoed in het Laanboomcentrum zoveel mogelijk tegen te gaan, is een verdere progressieve aanpak van de aantasting door essentaksterfte belangrijk. Daarom is in de kadernota 2019 besloten om een voorziening gemeentelijke Essen te vormen van. De stand van deze voorziening was op 1 januari 2020 € 236.000. Omdat er geen duidelijk beheerplan aanwezig is en dus niet wordt voldaan aan de voorschriften voor voorzieningen is het saldo van deze voorziening vrijgefallen en voor de vrijval van € 236.000 is een bestemmingsreserve gevormd. Zie ook de toelichting bij de reserves. Deze omzetting heeft plaatsgevonden in de 1e bestuursrapportage van 2020.

Voorziening speelruimten (291062)

Het doel van de voorziening is het egaliseren van de kosten voor periodiek groot onderhoud aan de gemeentelijke speelruimten (beheerplan speeltuinruimte 2015-2025). De storting in de voorziening is in 2020 € 84.757 geweest conform de begroting. De onttrekking aan de voorziening bedraagt € 43.000. De onttrekking betreft o.a. aanpassingen speelterrein Lindelaan, kosten verplaatsen speelterrein van Fazantstraat naar Vuurdoornstraat, plaatsen ballenvanger Keetjesbongerd en plaatsen bank en toebehoren bij speeltuin De Poort.

Vaste schulden met een rente rentetypische looptijd langer dan één jaar

	Saldo 31-12-2019	Opnamen	Aflossingen	Saldo 31-12-2020
Langlopende leningen	23.563		3.287	20.276

Het saldo van de langlopende leningen met een looptijd langer dan 1 jaar bedraagt € 20.275.686. In 2020 is er geen langlopende geldlening opgenomen.

In het schuldrestant per 31 december 2020 is voor een totaal bedrag van ca. € 3,3 miljoen aflossingen 2021 begrepen, welke als kort vreemd vermogen is aan te merken.

In 2020 is € 578.072 aan rentelast over deze leningen betaald (in 2019 was dit € 664.650).

Waarborgsommen

Het saldo van ontvangen waarborgsommen bedraagt per 31 december 2020 € 3.000. Per balansdatum

31 december 2019 was dit eveneens € 3.000. Het grootste deel hiervan bestaat uit waarborgsommen bij verhuur garages en verzoeken voor planschade.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn de netto-vlottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva opgenomen.

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Netto-vlottende schulden < 1 jr.	6.110	6.614
Overlopende passiva	8.040	2.882
Totaal	14.150	9.496

Netto-vlottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De kortlopende schulden per 31 december 2020, respectievelijk 31 december 2019 bestaan uit:

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Crediteuren	3.521	3.541
Crediteuren overheid	212	292
Banksaldi	1.143	2.257
Bijdragen zorg	653	24
Afdracht loonheffing	581	500
Totaal	6.110	6.614

Onder de banksaldi zijn behalve de reguliere BNG bankrekeningen ook opgenomen de bedragen die verschuldigd zijn aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) voor o.a. de duurzaamheidsleningen en leningen in het kader van Toekomst bestendig wonen. In de toelichting op de financiële vaste activa is dit reeds toegelicht. Hier wordt volstaan met de melding dat het totale saldo van het gemeentelijk aandeel voor het fonds Duurzaamheidsleningen per balansdatum per 31 december 2020 € 67.748 (stand 31 december 2019 € 119.907) bedraagt en voor Toekomst bestendig wonen is dit een bedrag van € 58.800 op 31 december 2019. Het saldo van deze laatste rekening is toegenomen en staat per 31 december 2020 opgenomen bij de activa onder de liquide middelen.

Overlopende passiva

Onder de overlopende passiva zijn opgenomen verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume; de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren; overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Nog te betalen bedragen aan het Rijk	582	594
Nog te betalen bedragen	1.581	1.665
Vooruit ontvangen middelen van het Rijk	5.295	415
Vooruit ontvangen middelen overige overheid	582	208
Totaal	8.040	2.882

Nog te betalen bedragen

De nog te betalen bedragen aan het Rijk betreffen o.a. BBZ (Bijzondere Bijstand Zelfstandigen) € 563.000 en € 18.000 af te dragen BTW over jaar 2020.

De nog te betalen bedragen betreft o.a. de over 2020 nog te betalen rente van opgenomen langlopende geldleningen, de zogenaamde transitorische rente ad € 212.000, diverse verplichtingen WMO en Jeugd ad € 64.000 en afrekening Sociale Werkvoorziening (WSW) ad € 390.000.

Vooruit ontvangen middelen overheden

Onder de post "vooruit ontvangen middelen overheden" zijn de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen middelen met een specifiek bestedingsdoel opgenomen. Voor de gemeente Neder-Betuwe betreft dit het Rijk en als overige overheid vooral de Provincie.

In de volgende tabel is het verloop van deze voorschotbedragen te zien.

	Saldo 31-12-2019	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2020
Zwerfafval (Nedvang)	12		12	0
Opruiming explosieven (Rijk)	114			114
Betuwelinie (Romeinse Toren)	9			9
Dijkverbetering Hagestein	19	7		26
Impuls Biodiversiteit (Landschapsontwikkeling)	28			28
Polsestraat	140			140
VVE gelden (onderwijsachterstandenbeleid) (Rijk)	301	200	138	363
Energiebesparende maatregelen		160		160
Landschap Schatkist		16		16
Sanering geluid		39		39
Koplopertraject onafhankelijke cliëntonderst.		252		252
Specifieke uitkering gem hulp gedupeerden toesl		1		1
TOZO		4.729		4.729
Totaal	623	5.404	150	5.877

Zwerfafval (296017)

Subsidie voor het gemeentelijk zwerfafvalfonds kan jaarlijks worden aangevraagd. Iedere gemeente kan voor de uitvoering van zwerfafvalacties een subsidiebedrag aanvragen van € 1,19 per inwoner.

In 2013 is voor het eerst een aanvraag ingediend. De subsidie is gelabeld en een restant dient elk jaar één op één te worden doorgezet naar een volgend jaar. Gelden van deze subsidieregeling zijn bedoeld voor jaarlijkse uitvoering van zwerfafvalprojecten en de bijdragen lopen door tot en met 2022. Daarna volgt een definitieve eindafrekening tussen gemeenten en Nedvang.

De uitgaven voor diverse zwerfafvalprojecten zijn hoger geweest dan regulier en hierdoor is er € 12.000 vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Opruimen Explosieven (296020)

Vanaf 2010 ontvangt Neder-Betuwe via het gemeentefonds een bijdrage voor de kosten rond het opsporen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Derdengelden opruiming explosieven is opgebouwd uit ontvangen bedragen van het Rijk in het kader van de bommenregeling 2010-2014 en de huidige bommenregeling volgens de septembercirculaire gemeentefonds 2014. Deze ontvangen bedragen zijn bedoeld voor onderzoek naar en de ruiming van conventionele explosieven. Als bevoegd gezag in het kader van openbare orde en veiligheid, worden deze derdengelden ingezet waarvoor het is bedoeld. Namelijk het verrichten van onderzoek om te komen tot een redelijk en proportioneel Conventionele Explosieven(CE-) beleid. Dat als afwegingskader dient voor de omgang met de risico's van (niet gesprongen) conventionele explosieven.

Er moet eerst duidelijkheid komen wat de nieuwe landelijke wetgeving gaat betekenen, alvorens in samenspraak met andere gemeenten te komen tot proportioneel beleid. Het onderzoek waarbij onder meer de bodembelastingkaart geactualiseerd zal worden, zal naar verwachting circa € 100.000 bedragen. Er zijn geen mutaties geweest in jaar 2020.

Betuwelinie (296022)

Van de provincie Utrecht is een bijdrage ontvangen voor het project 'Romeinse wachttorens' van € 18.000. Deze gelden zijn geoormerkt door de provincie en daarom gereserveerd. In 2020 hebben geen uitgaven plaatsgevonden ten laste van deze bijdrage. In 2021 wordt de erfgoedkansenkaart door de raad vastgesteld. Daaruit zal blijken waar de beste kansen liggen om het erfgoed te behouden en/of zichtbaarder te maken. In het Raadsbesluit zal de inzet van de beschikbare middelen ad. € 9.000 en de prognose wanneer deze middelen worden besteed, worden vastgelegd. De benaming Romeinse Toren is gewijzigd in Betuwelinie.

Dijkverbetering Hagestein Opheusden (296027)

Hiervoor is van derden € 29.000 en van de provincie € 15.000 ontvangen terwijl aan de stichting Landschapsbeheer Gelderland een bedrag van € 32.000 is betaald ten behoeve van het Klompenpad. In 2020 is er een subsidie ontvangen van de Provincie van € 7.500 conform toezegging van de Provincie. De middelen die beschikbaar zijn gesteld worden gebruikt voor het project Klompenpad Opheusden, biodiversiteitsplannen, landschappelijke beplanting langs de Rijndijk en het opstellen van een brochure. In 2021 zal het restant van de middelen ingezet worden voor de hiervoor genoemde plannen.

Impuls Biodiversiteit (296029)

Hiervoor is van derden in 2018 € 40.000 ontvangen. In 2019 is er € 11.677 naar de exploitatie geboekt voor uitgaven aan het Landschap ontwikkelingsplan. Deze gelden worden bestemd voor de uitvoering van het plan impuls biodiversiteit, waaronder de aanleg van drie klompenpaden en landschappelijke inrichting plannetjes. Dit project loopt door tot in het jaar 2022.

Polsestraat (296031)

In 2019 is er een voorschotbedrag ontvangen van € 140.000 van de Provincie Gelderland voor de aanpak van de overweg aan de Polsestraat te Opheusden. De spoorwegovergang is momenteel nog met tijdelijke maatregelen afgesloten. Hier moet nog een definitief besluit voor worden genomen, maar dit kan pas nadat het ingediende beroep door de Rechtbank is behandeld. Zolang alle maatregelen niet genomen kunnen worden, kan de afrekening met ProRail nog niet plaatsvinden. Als gevolg van de coronapandemie heeft de zitting nog niet plaatsgevonden.

VVE gelden (onderwijsachterstandenbeleid) (296032)

Het landelijk beleid en daarmee de specifieke uitkering onderwijsachterstanden kent een periode van vier jaar. De looptijd van het huidige tijdvak van vier kalenderjaren eindigt per 31 december 2022. Niet bestede bedragen mogen jaarlijks ongelimiteerd gereserveerd worden binnen het genoemde tijdvak. De per 31 december 2022 opgebouwde reserve uit de tijdens de looptijd ontvangen uitkeringen, wordt door het rijk teruggevorderd met uitzondering van een bedrag ter hoogte van de helft van de uitkering ontvangen in het vierde jaar. Bedoeld bedrag kan binnen de wettelijke doelstellingen worden besteed in het volgende tijdvak van vier kalenderjaren. In 2019 is er een bedrag van € 138.000 teveel gestort in deze post en dit bedrag is als vrijval verwerkt in 2020. Op basis van de SISA-verantwoording is er een bedrag toegevoegd van € 200.000.

Energiebesparende maatregelen (296033)

Dit betreft subsidie van de Rijksoverheid in het kader van de Regeling Reductie Energieverbruik van oorspronkelijk € 237.000. De rijkssubsidie is bestemd voor aanwending van Energiebesparende acties. Vanwege de Coronapandemie is dit project vertraagd en acties lopen nu door tot in 2021; dit heeft het Rijk toegestaan. Budget dat niet wordt uitgegeven moet worden terugbetaald aan het Rijk. Eind 2020 is nog € 160.000 beschikbaar om in te zetten voor deze Energiebesparende acties.

Landschap Schatkist (296034)

In 2020 is er van de Provincie Gelderland € 16.125 ontvangen voor het versterken van het vrijwilligersnetwerk in het landschap, ontwikkeling van een dijkenpad (klompenpad xl) die de diverse klompenpaden in onze gemeente aan elkaar koppelen, het opwaarderen van circa 22 wielen/kolken en het realiseren van een fietsroute lang de wielen/kolken. Dit project loopt door tot in het jaar 2024. De komende jaren stelt de Provincie hiervoor ook jaarlijks een subsidie beschikbaar.

Sanering Geluid (296035)

Na de invoering van de Omgevingswet kunnen veel minder woningen in aanmerking komen voor geluid reducerende maatregelen dan in 2020 het geval is. Om te zorgen dat de woningen daar straks ook nog voor in aanmerking komen, heeft de ODR een geluidsaneringsprogramma ingediend. Deze subsidieaanvraag is toegekend en zal door de ODR worden afgehandeld. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft hiervoor een bedrag als subsidie toegekend van € 38.700.

Koplopertraject onafhankelijke cliëntondersteuning (296036)

De gemeente Neder-Betuwe is door het ministerie van VWS aangewezen als koplopergemeente voor de doorontwikkeling van de functie van cliëntondersteuning in het sociaal domein. Dit koplopertraject duurt 2 jaar en is in december 2020 van start gegaan. Er is € 252.000 toegekend en dit bedrag is dan ook gestort in deze post derdengelden.

De gelden die zijn ontvangen voor dit traject zijn bedoeld voor de volgende activiteiten:

- Inzet van een projectleider;
- Inzet van communicatiemiddelen en communicatieadvies;
- Ontwikkeling van informele cliëntondersteuning;
- Ontwikkeling van deskundigheidsbevordering bij de samenwerkende partijen;
- Doorontwikkeling van de samenwerking met betrokken partijen.

Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek (296037)

Eind december is een beschikking ontvangen van het Ministerie van Financiën waarmee een bedrag van € 1.280 beschikbaar is gesteld. De regeling voorziet in het verstrekken van een specifieke uitkering aan gemeenten waarmee zij gedupeerden van de toeslagenaffaire kunnen ondersteunen en helpen. Doelgroep van de ondersteuning zijn alle gedupeerden die een gemeentelijk hulpverleningstraject willen volgen, waarvan de problematiek toegewezen kan worden aan de toeslagenproblematiek. De middelen kunnen tot en met jaar 2023 worden ingezet en de verantwoording vindt plaats middels de SISA-verantwoording die onderdeel is van de jaarstukken.

TOZO Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (296039)

De regeling heeft tot doel zelfstandigen die als gevolg van de coronacrisis in financiële problemen zijn geraakt, tijdelijk te ondersteunen ten einde daarmee de ergste noden van zelfstandigen te ledigen en hen in staat te stellen na de coronacrisis het bedrijf weer voort te zetten. Gemeenten hebben een voorschot ontvangen op de kosten van het verstrekken van algemene bijstand en bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal in het kader van de TOZO. Op basis van de gemeentelijke verantwoording via de Sisa wordt de hoogte van de vergoeding vastgesteld ter hoogte van 100% van de gemaakte kosten. Voor de vergoeding van de uitvoeringskosten geldt een vast bedrag per besluit op een aanvraag. De vergoeding wordt verrekend met de aan de gemeente verstrekte voorschotten. In het geval waar (zoals in Neder-Betuwe) de verstrekte voorschotten méér bedragen dan de vastgestelde vergoeding, volgt een terugvordering van het verschil. De omvang van de vergoeding wordt vastgesteld binnen een jaar na ontvangst van de gemeentelijke verantwoordingsinformatie.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Borgstellingen en garantstellingen

Aan de passiefzijde van de balans is buiten de balanstelling het bedrag opgenomen waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt. Deze bedragen voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kunnen als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

<i>bedragen x € 1.000</i>	Oorspronkelijke lening	Rentepercentage in %	Per 31-12-2020	Per 31-12-2019
Bouw woningen SWB/Woningsstichting				
Dodewaard	26.092	div	16.252	16.448
Bouw woningen C.V. Casterhoven	22.000	0	10.000	22.000
Bouw woningen Stichting woonzorg Nederland	2.597	0,93	1.298	1.558
Aanleg waterleiding Vitens	190	variabel	0	107
Aanschaf veerpont	695	variabel	108	118
Medel	2.500	2,75	1.250	1.250
Uitvoeringsorganisatie Breedband	7.140		7.140	7.140
Subtotaal			36.048	48.621
Hypotheek particulieren	842	div	123	178
Totaal			36.171	48.799

In 2020 is de gemeente niet aangesproken en hebben geen betalingen plaatsgevonden wegens de verleende borg- en garantstellingen.

BNG Bank

Er is een rekening-courant krediet bij de Bank Nederlandse Gemeenten van € 2.250.000.

CAK

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV het volgende.

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

ICT Contracten	
<u>Contractpartij</u>	<u>Omschrijving</u>
Aces	MS Online
NedGraphics B.V.	Overeenkomst NedGraphics Cloudservices
PinkRoccade Local Government	Hosting services
Reguliere contracten	
<u>Contractpartij</u>	<u>Omschrijving</u>
Bechtle BV	raamovereenkomst ICT Microsoft Licenties
BMC implementatie	raamovereenkomst medewerker snippergroen/restgroen
Boot organiserend Ing. Buro BV	inleenovereenkomst specialist riolering
Van der Bijl & Heierman	Onderhoud begraafplaatsen
C.R. Projectenbureau BV	raamovereenkomst specialist riolering
Gemeente Buren	DVO Participatiewet
Gemeente Buren	Bewerkersovereenkomst
Eiffel B.V.	raamovereenkomst inhuur
Geo-obliek	Raamovereenkomst luchtfotografie
Greenchoice	Levering elektra
Groene Stroomfabriek	Levering elektra
J.S. Consultancy	raamovereenkomst Arbeidsbemiddeling Flexibele Arbeid
Kenter	Meet- en Informatiediensten
Gebr. Van Kessel	
Wegenbouw B.V.	raamovereenkomst asfaltverhardingen
Liander	Aansluiting en transport elektriciteit grootverbruikers
De Lei Interim	Inhuur projectmanagement/ raamovereenkomst
Maandag Interim	
Professionals B.V.	Raamovereenkomst tijdelijke inhuur
Melior Verzekeringen	Aansprakelijkheidsverzekering en ongevallenverzekering
Nobra Lux BV	Begeleiding van aanbestedingen
Ottolift Trapliften	raamovereenkomst
Personenvervoer	
Vijfstromenland	Raamovereenkomst leerlingenvervoer
PostNL Marketing & Sales B.V.	Contract Post.nl inzake postbezorging en breng- en haalservice
Slagboom en Peeters	
Luchtfotografie	Deelname beeldmateriaal luchtfot 2020-2021
Spigraph Networkk	Onderhoud Scanner
Stichting Lelie Zorggroep (Aqathos)	Raamovereenkomst bemensing Sociaal Team
Stichting MEE Gelderse Poort	Raamovereenkomst bemensing Sociaal Team
Stout groep	raamovereenkomst Arbeidsbemiddeling Flexibele Arbeid
Yacht BV	raamovereenkomst Arbeidsbemiddeling Flexibele Arbeid
Werkzaak Rivierenland	Schoonmaakcontract
ZIUT	Opdracht renovatie openbare verlichting

Daarnaast heeft de gemeente een huurcontract afgesloten voor de duur van meerdere jaren. Hiervan is het volgende overzicht gemaakt, met daarbij vermeld de financiële verplichtingen voor de toekomstige jaren.

Externe partij	Onderwerp	Duur t/m	Toekomstige financiële verplichting na 2020 in €	Toekomstige financiële verplichting na 2019 in €
Konica	Huur printers/kopieermachines m.i.v. 1-6-2016 gedurende 4 jaar, verlengd tot 31-05-2022	31-5-2022	28.237	11.972

Corona

De coronapandemie is nog niet ten einde en de (lockdown)maatregelen lopen over de jaargrens heen. Dat betekent dat er financiële maatregelen kunnen zijn die doorlopen tot in 2021. Ook in het lopende jaar houden we deze nauwgezet bij.

Tozo-3

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt. De Tozo-3 loopt van 1 oktober 2020 tot 1 juli 2021. In deze jaarstukken is rekening gehouden met de mutaties tot en met balansdatum. Het verder effect van deze regeling wordt duidelijk in de jaarstukken 2021.

Bijlagen

Single Information Single Audit (SISA)

Definitief SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen)	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>EM01</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>EM02</i>	<i>Hard controls n.v.t.</i> Indicator: <i>EM03</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>EM04</i>	<i>Hard controls n.v.t.</i> Indicator: <i>EM05</i>	<i>Hard controls n.v.t.</i> Indicator: <i>EM06</i>
			1	10	10	10	10	Nee
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen bedrag beschikking	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Gemeenten	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>CM01</i>	<i>Hard controls n.v.t.</i> Indicator: <i>CM02</i>				
			1.269.523	Nee				
			Projectnaamnummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen.	Alleen invullen bij akkoord ministerie.	
			<i>Hard controls n.v.t.</i> Indicator: <i>CM03</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>CM04</i>	<i>Hard controls n.v.t.</i> Indicator: <i>CM05</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>CM06</i>		
			RRE project	1109.522	Ja			
			Kopie projectnaamnummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)		
			<i>Hard controls n.v.t.</i> Indicator: <i>CM07</i>	<i>Hard controls n.v.t.</i> Indicator: <i>CM08</i>	<i>Hard controls n.v.t.</i> Indicator: <i>CM09</i>	<i>Hard controls n.v.t.</i> Indicator: <i>CM10</i>		
			RRE project	1109.522		Nee		
OCW	D6	Onderwijsachterstanden beleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitsnormen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (inszt VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
		Gemeenten	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>D6101</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>D6102</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>D6103</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>D6104</i>		
			1.416.723	1.30.425	155.011	1.163.318		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernst de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernst de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			<i>Hard controls n.v.t.</i> Indicator: <i>D6105</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>D6106</i>	<i>Hard controls n.v.t.</i> Indicator: <i>D6107</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>D6108</i>		
			1					
SZW	G2	Gebuwde uitkering op grond van artikel 63 Participatiewet_gemeentedeel 2020	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>G2101</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>G2102</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>G2103</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>G2104</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>G2105</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>G2106</i>
			3.038.232	180.296	1.233.162	10	10	10
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>G2107</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>G2108</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>G2109</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>G2110</i>	<i>Hard controls R</i> Indicator: <i>G2111</i>	<i>Hard controls n.v.t.</i> Indicator: <i>G2112</i>
			195.542	110.581	10	1.286.759	10	Ja

SW	63	Berleit bijtendoverlening zelfstandige 2004 (exclusief levensonderhoud buitenlands) Berleit bijtendoverlening Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeelvoor (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam	Borteding (jaar T) kapitaalverzekking	Baten (jaar T) kapitaalverzekking (exclusief Rijk)	Baten van uoqo vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Borteding (jaar T) Bab (exclusief T) Bab (exclusief T) Bab	Borteding (jaar T) uitvoering - on		
			<i>Aard centrale F Indicator: G5M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G5M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G5M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G5M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G5M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G5M2</i>	
			10	10	1196.765	10	10		
			Vallediq zelfstandige uitvoering (Ja/Hoe)						
			<i>Aard centrale n.v.t. Indicator: G5M2</i>						
			Ja						
SW	64	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tazn) Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeelvoor Tazn (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een	Welke regeling betreft het?	Borteding (jaar T) levensonderhoud	Borteding (jaar T) kapitaalverzekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverzekking (afsluiting)	Baten (jaar T) kapitaalverzekking (avonri)	
			<i>Aard centrale n.v.t. Indicator: G4M1</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G4M2</i>
			1 Tazn 1 (1mrt tot 1 juni 2020)	1673.270	182.108	16.269	1285	10	
			2 Tazn 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	192.374	120.214	116	10	10	
			3 Tazn 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	181.171	19.597	12.972	10	10	
			Kapio-regeling	Aantal berluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal berluiten kapitaalverzekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tazn 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tazn-aanvragen levensonderhoud welke zijn inoefend vóór 22	Vallediq zelfstandige uitvoering (Ja/Hoe)		
				<i>Aard centrale n.v.t. Indicator: G4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G4M2</i>	<i>Aard centrale n.v.t. Indicator: G4M1</i>		
			1 Tazn 1 (1mrt tot 1 juni 2020)	275	24	10	Ja		
			2 Tazn 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	34	4		Ja		
			3 Tazn 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	37	4		Ja		
			Kapio-regeling	Borteding (jaar T) kapitaalverzekking Tazn buitenland (gemeente Maartricht)	Baten (jaar T) kapitaalverzekking Tazn buitenland (gemeente Maartricht), afsluiting	Baten (jaar T) kapitaalverzekking Tazn buitenland (gemeente Maartricht), avonri	Uitvoering (jaar T) uitvoering Tazn buitenland (gemeente Maartricht)		
				<i>Aard centrale n.v.t. Indicator: G4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: G4M2</i>		
			1 Tazn 1 (1mrt tot 1 juni 2020)						
			2 Tazn 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
			3 Tazn 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)						
TWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimuleringspart Gemeenten	Ontvangen Rijkbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijkbijdrage - automatisch ingevuld					
			<i>Aard centrale F Indicator: H4M1</i>	<i>Aard centrale n.v.t. Indicator: H4M2</i>					
			183.383	189.598					
			Projectnaamnummer	Totaal aanvraag per project (jaar T) ten larte van Rijkmiddelen	Vorroekening (jaar T) Omroende zaken (partaccumulatie) per project ten larte van Rijkmiddelen	Vorroekening (jaar T) Ruorende zaken (parttoefening) on (parttoefening) per project ten larte van Rijkmiddelen	Vorroekening (jaar T) avonri karten per project ten larte van Rijkmiddelen	Taeflichting	
				<i>Aard centrale n.v.t. Indicator: H4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: H4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: H4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: H4M2</i>	<i>Aard centrale n.v.t. Indicator: H4M2</i>	
			1.2 Renovatie	113.153	113.153	10	10		
			2.1.3 Onderhoud	10	10	10	10		
			3.2.2 Dienstverlening	126.997	10	126.997	10	De werkelijke karten waren 18.284 hoger dan de aanvraag. Hierdoor wordt 3.199 niet vergoed. Hiervoor wordt op deze wijze een aanvullende aanvraag	
			4.2.3 Exploitatie	153.635	10	153.635	10		
			5 Overige karten	10	10	10	10		
			Kapio projectnaamnummer	Totale borteding (jaar T) per project ten larte van Rijkmiddelen (automatische berekening)	Percentage borteding (jaar T) per project ten opzichte van aanvragen ten larte van Rijkmiddelen (automatische berekening)				
				<i>Aard centrale n.v.t. Indicator: H4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: H4M2</i>	<i>Aard centrale F Indicator: H4M2</i>			
			1.2 Renovatie	113.153	72				
			2.1.3 Onderhoud		02				
			3.2.2 Dienstverlening	126.997	152				
			4.2.3 Exploitatie	153.635	292				
			5 Overige karten		02				
TWS	H8	Regeling Spartakkoord	Borteding aanvullende spartakkoord (jaar T)	Borteding uitvoering spartakkoord (jaar T)	Cumulatieve borteding aanvullende spartakkoord (t/m jaar T)	Cumulatieve borteding uitvoering spartakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Hoe)		
			<i>Aard centrale F Indicator: H8M1</i>	<i>Aard centrale F Indicator: H8M2</i>	<i>Aard centrale n.v.t. Indicator: H8M2</i>	<i>Aard centrale n.v.t. Indicator: H8M2</i>	<i>Aard centrale n.v.t. Indicator: H8M2</i>		
			112.900	120.700	115.000	120.700	Ja		

Lasten en baten per taakveld

Lasten 2020	Begr.P 2020	Begr.P+W 2020	Werkelijk	Vershil
** FIN_0-2.18 Burgerzaken	778.529	865.878	828.988	36.890
** FIN_0-1.18 Bestuur	1.835.610	2.042.554	2.045.271	2.717-
*** PGR1 BESTUUR EN DIENSTVERLENING	2.614.139	2.908.431	2.874.258	34.173
** FIN_1-1.18 Crisisbeheersing en brandw	1.636.983	1.635.544	1.676.471	40.927-
** FIN_1-2.18 Openbare orde en veiligheid	438.943	438.324	437.351	974
*** PGR2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEI	2.075.926	2.073.869	2.113.822	39.953-
** FIN_2-2.18 Parkeren	20.394	20.684	20.684	
** FIN_8-3.18 Wonen en bouwen	542.125	430.199	575.553	145.354-
** FIN_8-2.18 Grondexploitatie (niet-bed	872.473	1.775.336	1.069.760	705.576
** FIN_8-1.18 Ruimtelijke ordening	887.285	1.391.321	1.688.283	296.962-
** FIN_7-5.18 Begraafplaatsen en cremato	303.030	303.950	547.614	243.664-
** FIN_7-4.18 Milieubeheer	1.903.844	2.366.958	2.170.494	196.464
** FIN_7-3.18 Afval	1.948.026	2.188.570	2.140.665	47.906
** FIN_7-2.18 Riolering	1.596.674	1.630.334	1.853.311	222.977-
** FIN_5-7.18 Openbaar groen en (openluc	1.499.108	1.932.351	1.829.934	102.417
** FIN_5-5.18 Cultureel erfgoed	83.164	110.907	107.118	3.789
** FIN_2-5.18 Openbaar vervoer	129.563	129.842	114.654	15.188
** FIN_2-1.18 Verkeer en vervoer	3.147.383	3.287.255	3.146.032	141.223
** FIN_0-3.18 Beheer overige gebouwen en	400.450	423.999	412.951	11.048
*** PGR3 FYSIEKE LEEFOMGEVING	13.333.520	15.991.705	15.677.052	314.653
** FIN_3-4.18 Economische promotie	147.082	124.543	111.334	13.209
** FIN_3-3.18 Bedrijvenloket en bedrijfs	48.904	38.625	36.866	1.759
** FIN_3-2.18 Fysieke bedrijfsinfrastruc	3.929.637	3.770.621	1.832.040	1.938.581
** FIN_3-1.18 Economische ontwikkeling	179.325	165.658	179.910	14.252-
*** PGR4 ECONOMIE	4.304.948	4.099.448	2.160.150	1.939.297
** FIN_7-1.18 Volksgezondheid	1.045.866	1.043.742	1.027.594	16.148
** FIN_6-82.18 Geëscaleerde zorg 18-	936.819	1.165.545	1.291.989	126.444-
** FIN_6-81.18 Geëscaleerde zorg 18+	244.231	257.598	214.970	42.628
** FIN_6-72.18 Maatwerkdienstverlening 18	5.473.912	7.375.884	7.089.026	286.858
** FIN_6-71.18 Maatwerkdienstverlening 18	507.871	480.877	529.991	49.114-
** FIN_6-6.18 Maatwerkvoorziening (WMO)	739.962	819.901	994.320	174.419-
** FIN_6-5.18 Arbeidsparticipatie	436.916	497.008	298.847	198.161
** FIN_6-4.18 Begeleide participatie	3.834.264	4.580.321	4.752.288	171.967-
** FIN_6-3.18 Inkomensregelingen	5.433.477	5.491.462	6.319.069	827.607-
** FIN_6-2.18 Wijkteams	957.855	652.374	574.634	77.740
** FIN_6-1.18 Samenkracht en burgerparti	1.087.968	1.119.883	992.838	127.045
*** PGR5 WMO, JEUGDZORG EN PARTICIP	20.699.141	23.484.595	24.085.566	600.971-
** FIN_5-4.18 Musea	10.805	10.754	10.754	
** FIN_5-6.18 Media	383.644	446.452	456.428	9.976-
** FIN_5-3.18 Cult.presentatie, -product	269.886	378.360	227.223	151.137
** FIN_5-2.18 Sportaccommodaties	1.235.000	1.151.782	1.115.724	36.057
** FIN_5-1.18 Sportbeleid en activering	309.099	390.396	277.661	112.735
** FIN_4-3.18 Onderwijsbeleid en leerlin	1.601.456	1.798.143	1.388.731	409.411
** FIN_4-2.18 Onderwijshuisvesting	1.321.786	1.456.331	1.374.222	82.108
** FIN_4-1.18 Openbaar basisonderwijs	235.490	235.455	262.481	27.026-
*** PGR6 ONDERWIJS, SPORT EN WELZIJ	5.367.166	5.867.673	5.113.226	754.447
** FIN_0-8.18 Overige baten en lasten	272.556	719-		719-
** FIN_0-64.18 Belastingen overig	70.646	71.001	164.602	93.601-
** FIN_0-62.18 OZB niet-woningen	52.133	52.539	52.539	
** FIN_0-61.18 OZB woningen	291.477	296.508	258.969	37.538
** FIN_0-5.18 Treasury	99.064	90.073-	33.573	123.646-
** FIN_0-4.18 Overhead	7.039.052	7.368.598	6.871.632	496.966
** FIN_0-9.18 Vennootschapsbelasting (Vp			30.216	30.216-
*** PGR7 ALG.DEKK.MIDD, OVERHEAD, V	7.824.928	7.697.853	7.411.531	286.322
**** PGR PROGRAMMA'S 2018	56.219.768	62.123.574	59.435.606	2.687.969
** FIN_0-10.18 Mutaties reserves	1.976.279	5.302.334	5.302.334	
*** SOPP18 Stortingen (+) en otrekki	1.976.279	5.302.334	5.302.334	
**** SOPP2018 Stortingen (+) en otrekk	1.976.279	5.302.334	5.302.334	
** FIN_0-11.18 Res. van de rekening van b	310.473	28.861-		28.861-
*** SOPG18 Resultaat van baten (+) en	310.473	28.861-		28.861-
**** SOPG2018 Resultaat van baten (+) en	310.473	28.861-		28.861-
***** Totaal lasten van progr.	58.506.520	67.397.047	64.737.940	2.659.107

Baten 2020	Begroot 2020	Begroot P + W	Werkelijk	Vershil
** FIN_0-2.18 Burgerzaken	334.591-	334.591-	351.935-	17.344
** FIN_0-1.18 Bestuur			889-	889
*** PGR1 BESTUUR EN DIENSTVERLENING	334.591-	334.591-	352.824-	18.233
** FIN_1-1.18 Crisisbeheersing en brandw			45.539-	45.539
** FIN_1-2.18 Openbare orde en veiligheid	22.032-	5.823-	87.722-	81.899
*** PGR2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEI	22.032-	5.823-	133.261-	127.438
** FIN_2-4.18 Economische havens en wate				
** FIN_8-3.18 Wonen en bouwen	1.139.384-	714.584-	855.916-	141.332
** FIN_8-2.18 Grondexploitatie (niet-bed	822.832-	1.823.197-	1.092.187-	731.010-
** FIN_8-1.18 Ruimtelijke ordening	485.692-	1.188.119-	1.102.252-	85.868-
** FIN_7-5.18 Begraafplaatsen en cremato	297.024-	294.712-	626.966-	332.254
** FIN_7-4.18 Milieubeheer		270.000-	116.302-	153.698-
** FIN_7-3.18 Afval	2.138.000-	2.410.270-	2.289.319-	120.951-
** FIN_7-2.18 Riolering	2.203.117-	2.261.905-	2.243.967-	17.938-
** FIN_5-7.18 Openbaar groen en (openluc	177.209-	415.413-	549.043-	133.629
** FIN_5-5.18 Cultureel ergoed	0	0		0
** FIN_2-5.18 Openbaar vervoer	68.100-	68.100-	62.453-	5.647-
** FIN_2-1.18 Verkeer en vervoer	85.168-	799.168-	851.424-	52.256
** FIN_0-3.18 Beheer overige gebouwen en	59.977-	52.850-	54.224-	1.374
*** PGR3 FYSIEKE LEEFOMGEVING	7.476.504-	10.298.320-	9.844.053-	454.266-
** FIN_3-4.18 Economische promotie				
** FIN_3-3.18 Bedrijvenloket en bedrijfs	3.269-	3.445-	11.233-	7.788
** FIN_3-2.18 Fysieke bedrijfsinfrastruc	3.765.164-	3.644.607-	1.718.136-	1.926.471-
** FIN_3-1.18 Economische ontwikkeling			1.932-	1.932
*** PGR4 ECONOMIE	3.768.433-	3.648.052-	1.731.301-	1.916.751-
** FIN_6-81.18 Geëscaleerde zorg 18+			127.983-	127.983
** FIN_6-71.18 Maatwerkdienstverlening 18	150.000-	127.765-	44.309-	83.456-
** FIN_6-6.18 Maatwerkvoorziening (WMO)			8.405-	8.405
** FIN_6-4.18 Begeleide participatie			17.590-	17.590
** FIN_6-3.18 Inkomensregelingen	4.242.328-	4.242.328-	5.498.354-	1.256.026
** FIN_6-2.18 Wijkteams			5.528-	5.528
*** PGR5 WMO, JEUGDZORG EN PARTICIP	4.392.328-	4.370.093-	5.702.169-	1.332.076
** FIN_5-6.18 Media		9.033-	10.912-	1.879
** FIN_5-3.18 Cult.presentatie, -product	55.404-	55.404-	35.543-	19.861-
** FIN_5-2.18 Sportaccommodaties	683.822-	645.558-	646.564-	1.006
** FIN_5-1.18 Sportbeleid en activering	24.922-	75.424-	59.589-	15.835-
** FIN_4-3.18 Onderwijsbeleid en leerlin	618.012-	734.211-	650.578-	83.633-
** FIN_4-2.18 Onderwijshuisvesting		9.827-	5.754-	4.073-
*** PGR6 ONDERWIJS, SPORT EN WELZIJ	1.382.160-	1.529.457-	1.408.940-	120.517-
** FIN_0-7.18 Alg.uitkeringen en ov. uit	32.221.652-	33.344.809-	33.403.071-	58.262
** FIN_0-8.18 Overige baten en lasten		559.496-	559.496-	
** FIN_0-64.18 Belastingen overig	1.696.805-	1.707.146-	1.701.862-	5.284-
** FIN_0-62.18 OZB niet-woningen	1.484.042-	1.498.141-	1.506.538-	8.397
** FIN_0-61.18 OZB woningen	3.330.398-	3.399.865-	3.390.847-	9.018-
** FIN_0-5.18 Treasury	91.173-	37.672-	38.945-	1.273
** FIN_0-4.18 Overhead	73.442-	338.153-	364.393-	26.240
*** PGR7 ALG.DEKK.MIDD, OVERHEAD, V	38.897.512-	40.885.282-	40.965.152-	79.870
**** PGR PROGRAMMA'S 2018	56.273.560-	61.071.618-	60.137.700-	933.918-
** FIN_0-10.18 Mutaties reserves	2.232.960-	6.325.429-	6.383.729-	58.300
*** SOPP18 Storting (+) en onttrekki	2.232.960-	6.325.429-	6.383.729-	58.300
**** SOPP2018 Storting (+) en onttrekk	2.232.960-	6.325.429-	6.383.729-	58.300
***** Totaal baten van progr.	58.506.520-	67.397.047-	66.521.429-	875.618-

COVID-19

Neder-Betuwe is net als de rest van de wereld in 2020 stevig geraakt door de uitbraak van COVID-19 en de maatregelen die getroffen zijn om de gevolgen van de pandemie in te dammen. De maatschappelijke gevolgen zijn ingrijpend geweest. Ook in onze gemeente zijn inwoners ziek geworden en zijn inwoners overleden na een coronabesmetting. Daarnaast hebben de maatregelen van het Rijk ervoor gezorgd dat veel niet kon doorgaan wat voorheen gewoon was.

In deze Jaarstukken is op veel plekken het effect van de coronapandemie terug te vinden. In deze bijlage vatten wij deze effecten overzichtelijk samen.

Getroffen maatregelen

Nadat het kabinet op 12 maart 2020 de eerste gedeeltelijke lockdown afkondigde, is ambtelijk een integraal opererend crisisteam samengesteld, dat eerst dagelijks en later wekelijks bijeenkwam. Dit crisisteam – dat in het voorjaar van 2021 nog altijd operationeel is – bestaat uit de algemeen directeur en vertegenwoordigers van het management, P&O, de Gemeentewinkel, ICT, documentaire informatievoorziening, juridische zaken, veiligheid, volksgezondheid, economische zaken, zorg, onderwijs en communicatie. De samenstelling is zodanig dat het snel en daadkrachtig kan handelen, met een duidelijke onderlinge rol- en taakverdeling.

Een deel van het crisisteam is ook actief in de regionale crisisorganisatie. Niet alleen droeg Neder-Betuwe daarmee in 2020 bij aan de regionale coördinatie van de crisisbeheersing, het zorgde ook voor een snelle informatievoorziening vanuit de regio.

Het crisisteam coördineerde in 2020 de uitvoering van maatregelen vanuit het Rijk en de veiligheidsregio, zoals de handhaving van de noodverordening en de uitvoering van de extra inkomensondersteuningsregelingen. Landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen werden doorvertaald in collegebesluiten over lokaal beleid en maatregelen. Het crisisteam coördineerde het beantwoorden van vragen van inwoners, organisaties en bedrijven, waar nodig nadat die aan de regionale crisisorganisatie waren voorgelegd. Ten slotte coördineerde het crisisteam de totstandkoming van tijdelijke regelingen en actieplannen, zoals een aangepaste verlofregeling en aangepaste postverzendingsprocessen.

Inrichting van gemeentehuis en vergaderen op afstand

In de eerste weken van de crisis heeft de ambtelijke organisatie alles op alles gezet om het gemeentehuis en de werkwijzen zo in te richten, dat de veiligheid van bezoekers en medewerkers optimaal was. Dat gebeurde onder andere door looproutes aan te brengen, openstelling op afspraak te realiseren, maximum bezoekersaantallen af te spreken en extra schoonmaakrondes te doen.

Verder is in korte tijd mogelijk gemaakt dat alle overige werkzaamheden op afstand digitaal konden plaatsvinden. Ontbrekende thuiswerklicenties werden aangeschaft, laptops en bureaustoelen werden uitgeleend en de aanschaf van een videovergaderapplicatie is vervroegd. Nadat hiervoor landelijke richtlijnen beschikbaar waren, werd het daarmee ook voor de raad mogelijk digitaal te vergaderen en besluiten te nemen.

Borging van kritieke processen

Het crisisteam heeft samen met het management een continuïteitsplan opgesteld. Dat plan regelt de borging van kritieke processen: processen die onder alle omstandigheden door moeten gaan, bijvoorbeeld omdat dat wettelijk bepaald is of omdat dat belangrijk is voor de veiligheid en de gezondheid van inwoners. Het continuïteitsplan geeft aan hoe die dienstverlening geborgd kan worden wanneer bijvoorbeeld veel medewerkers of klanten ziek zijn, veel inzet nodig is voor de regionale crisisbestrijding, het niet mogelijk is naar het gemeentehuis te komen of de digitale verbinding wegvalt.

In 2020 is het gelukkig niet nodig geweest het plan in werking te laten treden. Het is het gehele jaar mogelijk gebleken om naast de kritieke processen ook minder-noodzakelijke dienstverlening in de lucht te houden.

Inzicht in ontwikkelingen

De raad is op verschillende momenten in het jaar schriftelijk en mondeling door ons college bijgepraat over de maatregelen die getroffen werden. In de P&C-document is inzicht geboden in de financiële gevolgen – eerst op hoofdlijnen, aan het einde van het jaar meer in detail. Op de gemeentelijke website is een aparte pagina ingericht waarin actuele informatie over maatregelen en regelingen is opgenomen voor raadsleden en inwoners. Deze informatie werd in 2020 wekelijks geüpdatet.

Impact op het beleid en de manier van werken

In deze Jaarstukken heeft u kunnen lezen dat er op verschillende beleidsterreinen in 2020 vertraging is ontstaan in het opstellen en/of uitvoeren van beleid. Dat kwam bijvoorbeeld doordat de daarvoor benodigde bijeenkomsten niet konden doorgaan, doordat vanwege corona wetswijzigingen werden uitgesteld of doordat de beschikbare capaciteit hard nodig was voor de bestrijding van de crisis en/of het verzachten van de gevolgen (zie ook verderop bij 'Effecten op de gemeentelijke organisatie').

Zo is er vertraging ontstaan in het opstellen van de strategische Visie op communicatie en participatie, de Omgevingsvisie, de nota Sociaal domein, het Erfgoedbeleid en de economische rapportage over 2019. De looptijd van de reductieregeling Energieverbruik is verlengd en er is meer tijd nodig voor de pilot vitaal sportpark Dodewaard, het integraal accommodatiebeleid voor twee kernen en de herinrichting van speelplekken. Verder zijn verkeersprojecten doorgeschoven, is de realisatie van klompenpaden vertraagd, is de uitvoering van de Sport- en beweegvisie vertraagd en is meer tijd nodig voor ICT-projecten, het optimaliseren van informatievoorziening en een aantal procesoptimalisaties in de ambtelijke bedrijfsvoering.

Daarnaast zijn verschillende zaken door corona versoberd. Zo zijn de herdenkingen in het jubileumjaar van 75 jaar vrijheid zijn alleen op zeer kleine schaal doorgedaan en er is beperkt aandacht besteed aan de Week van Lezen en Schrijven.

Waar enerzijds overlegtafels en bijeenkomsten niet zijn doorgedaan, is er in 2020 juist extra contact geweest met onderwijsinstellingen, dorpshuizen, verenigingen en maatschappelijke organisaties voor advies en steun rondom corona. Ook is er extra boa-toezicht ingezet, waarbij de prioriteiten verschoven naar de handhaving van de coronamaatregelen. Ook is extra ingezet op communicatie met inwoners en organisaties, onder andere via extra edities van het Neder-Betuwe Magazine.

Ook voor onze verbonden partijen verliep het jaar anders dan gebruikelijk. Dit geldt sterk voor bijvoorbeeld de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en de GGD Gelderland Zuid. Hun jaarstukken – die bij het opstellen van onze jaarstukken nog niet beschikbaar waren – geven meer gedetailleerd inzicht in het verloop van het jaar en de (financiële) gevolgen daarvan voor de deelnemende gemeenten.

Impact op de gemeentefinanciën

De coronapandemie heeft ook een financieel effect op de gemeente. In deze jaarstukken zijn op de verschillende programma's de financiële gevolgen van corona opgenomen, verwerkt en toegelicht. Om uw raad overzicht te bieden, zetten we hieronder de extra uitgaven over 2020 op een rij, gevolgd door de extra inkomsten vanwege corona. We sluiten af met een kort overzicht van de risico's.

Een overzicht van de financiële gevolgen op taakveldniveau zou uw raad weinig inzicht bieden in de aard ervan. Daarom clusteren we de uitgaven naar onderwerp.

Extra uitgaven

Op verschillende terreinen heeft de gemeente uitgaven gedaan die zonder het coronavirus niet aan de orde zouden zijn geweest.

Extra uitgaven vanwege corona	Extra lasten	Toelichting
Gebouwenbeheer	€ 31.501	Aanpassingen en extra schoonmaak in gemeentehuis en gemeentelijke gebouwen
ICT	€ 6.464	Voorzieningen voor thuiswerken, digitaal vergaderen, enzovoort.
Toezicht, handhaving en verkeersmaatregelen	€ 113.342	Toezicht en handhaving coronaregelgeving en verkeersmaatregelen dijkafsluiting.
Communicatie	€ 41.000	Communicatie over de coronaregelgeving, coronamaatregelen en dergelijke.
Mondkapjes voor minima	€ 5.375	Toezegging aan raad d.d. 15 oktober 2020
Corona-activiteitsubsidie aan dorpshuizen	€ 15.695	Eenmalige verhoging van de basissubsidie om dorpshuizen te compenseren vanwege corona.
Extra bijdrage Avri	€ 51.519	Extra kosten vanwege meerwerk en extra afvalkosten. Het Rijk heeft per 2021 compensatie aangekondigd.
Compensatie ouderbijdragen kinderopvang	€ 3.251	Uitbetaald aan kinderopvangorganisaties voor de periode waarin ouders geen gebruik hebben kunnen maken van opvang maar wel de ouderbijdragen hebben betaald.
TOZO	€ 1.110.824	Tegemoetkomingen aan zelfstandigen
Diversen	€ 20.342	Diversen, variërend van een webcam voor het rouwcentrum tot alternatieve organisatie van de lintjesregen
Totaal	€ 1.399.313	

Extra inkomsten

Het Rijk en de provincie zijn op verschillende manieren tegemoetgekomen aan de extra uitgaven en minder-inkomsten.

Extra inkomsten	Extra baten	Toelichting
Subsidie provincie covid-19	€ 69.168	
Subsidie A&O Fonds werkplekonderzoek	€ 5.000	
Subsidie A&O Fonds coaching	€ 5.000	
Compensatievergoeding lokale culturele voorzieningen	€ 123.451	Opgenomen in de septembercirculaire
Compensatievergoeding inhaalzorg en meerkosten jeugdzorg	€ 50.945	Opgenomen in de septembercirculaire
Compensatievergoeding inhaalzorg en meerkosten Wmo	€ 15.254	Opgenomen in de septembercirculaire
DU Eigen bijdrage Wmo abonnementstarief	€ 22.235	Opgenomen in de septembercirculaire
Compensatievergoeding toeristenbelasting	€ 14.000	Opgenomen in de septembercirculaire
Compensatievergoeding Buurt- en dorpshuizen (septembercirculaire)	€ 15.693	Opgenomen in de septembercirculaire
Compensatievergoeding vrijwilligersorganisaties jeugd	€ 13.153	Opgenomen in de septembercirculaire
Compensatievergoeding Toezicht en handhaving	€ 50.456	Opgenomen in de septembercirculaire
DU Precariobelasting en markt- en evenementenleges	€ 18.441	Opgenomen in de septembercirculaire
DU Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	€ 46.113	Opgenomen in de septembercirculaire
DU Extra kosten verkiezingen 2020 en 2021 ivm Covid-19	€ 36.993	Opgenomen in de septembercirculaire
Aanvullend pakket re-integratie	€ 14.599	Opgenomen in de decembercirculaire
Gemeentelijk schuldenbeleid	€ 9.625	Opgenomen in de decembercirculaire
Bijzondere bijstand	€ 3.266	Opgenomen in de decembercirculaire
Continuïteit van zorg	€ 26.214	Opgenomen in de decembercirculaire
Mobiliteitshulpmiddelen en roerende voorzieningen (nacalculatie decembercirculaire)	-/- € 21.671	Opgenomen in de decembercirculaire
TOZO	€ 1.150.866	Doeluitkering en terugvorderingen
Compensatieregeling TVS misgelopen huurinkomsten	€ 19.694	Compensatie voor derving van huurinkomsten in eerste lockdown, compensatie van de 2e lockdown vindt plaats in 2021
Totaal	€ 1.713.784	

Het is niet zonder meer mogelijk om de extra inkomsten en uitgaven vanwege corona van elkaar af te trekken. Voor een deel van de extra uitgaven is, zoals u op de programma's kunt zien, dekking gevonden binnen het betreffende taakveld. Daarnaast staan er tegenover een aantal extra baten in 2020 nog geen extra uitgaven, maar worden die wel verwacht in 2021. Daarom stellen we uw raad in deze jaarstukken voor om niet-uitgegeven coronacompensaties te bestemmen voor 2021 in een nieuw te vormen budget voor coronagerelateerde kosten.

Overige mee- en tegenvallers

De coronapandemie heeft nog meer financiële gevolgen gehad dan extra uitgaven en inkomsten. Omdat activiteiten niet zijn doorgestaan of zijn uitgesteld, is er op een aantal terreinen minder geld uitgegeven dan geraamd.

- er is voor leerlingen- en zorgvervoer in de maanden waarin geen vervoer plaatsvond 80% van de gebruikelijke vergoeding betaald;
- de viering van 75 jaar bevrijding is uitgesteld;
- er zijn minder initiatieven geweest binnen het lokaal economisch beleid;
- de actualisatie van het Landschapsontwikkelingsplan is uitgesteld;
- verschillende investeringen voor wegen en verkeersveiligheidsprojecten zijn uitgesteld
- vanuit het preventiebudget zijn minder uitgaven geweest;
- vanwege het - mede door corona uitstellen van de nieuwe Wet inburgering - zijn taaltrajecten en pilots doorgeschoven;
- er zijn minder inspecties geweest bij kinderopvangorganisaties en gastouders
- er zijn minder sport- en beweegactiviteiten georganiseerd;
- er is minder inhuur nodig geweest, omdat er minder ruimtelijke initiatieven waren;
- in de ambtelijke organisatie zijn cursussen en opleidingen uitgesteld.

Daar tegenover staan ook tegenvallende inkomsten, die in 2020 lager waren dan geraamd:

- tegenover de meevallende uitgaven voor ruimtelijke initiatieven staat uiteraard ook een tegenvaller omdat er minder kostenverhaal heeft kunnen plaatsvinden dan geraamd;
- in de lockdowns zijn huwelijken geannuleerd of verplaatst, waarna de huwelijksleges gedeeltelijke of geheel zijn gerestitueerd;
- er zijn minder APV-vergunningen verstrekt omdat evenementen niet zijn doorgestaan;
- voor de periodes dat geen zorg is geleverd, is ook geen eigen bijdrage geïnd.

Een deel van de financiële consequenties van deze mee- en tegenvallers is eerder in 2020 al verwerkt in een planning & controldocument. Daarnaast is er niet voor alle mee- en tegenvallers een 100% causaal verband te leggen met COVID-19; zo verschillen het aantal begravingen en ruimtelijke initiatieven onder gebruikelijke omstandigheden bijvoorbeeld ook van jaar tot jaar. Daarom is er voor deze mee- en tegenvallers in deze bijlage geen concreet bedrag opgenomen. Bij de toelichting op de programma's zijn alle nog niet eerder gemelde afwijkingen uiteraard wel toegelicht.

Risico's

In paragraaf 2 wordt uitgebreid ingegaan op de gemeentelijke risico's in het algemeen en de risico's rondom corona in het bijzonder. De omvang van het coronarisico zijn nog steeds moeilijk te becijferen. Tot nu toe zijn wij voor extra maatregelen en kosten op het gebied van de Covid-19 pandemie door het Rijk en mede-overheden gecompenseerd. Het niet bestede deel van de compensatie die in 2020 niet nodig bleek te zijn, stellen wij aan u voor om via de bestemming van het jaarrekeningresultaat kosten voor de Covid-19 pandemie 2021 te dekken.

Bij de kadernota 2022-2025 zullen wij bezien of er voor de Covid-19 Pandemie een risico-inschatting moet worden opgenomen.

Impact op de rechtmatigheid van de gemeentelijke uitvoering

Het college heeft in 2020 diverse besluiten genomen om de gevolgen van de rijksmaatregelen voor inwoners en ondernemers te verzachten. Er is bijvoorbeeld besloten tijdelijk geen belastingen te innen, huwelijksleges terug te storten voor geannuleerde bruiloften, (zorg)organisaties deels door te betalen tijdens de lockdown, extra subsidies te verstrekken aan organisaties die dat nodig hadden, of juist subsidies niet terug te vorderen voor activiteiten die niet zijn doorgegaan. In veel gevallen waren die besluiten gebaseerd op landelijke afspraken of verzoeken van brancheorganisaties.

Door de tijdsdruk die vaak op die besluiten lag, is toen niet altijd lang stilgestaan bij de juridische implicaties of randvoorwaarden. Snelheid van handelen en doelgerichtheid stonden voorop. Bij het opstellen van deze jaarstukken is daarom geanalyseerd of we in 2020 onbedoeld onrechtmatig hebben gehandeld bij het nemen van deze besluiten. In een aantal gevallen bleek dat niet exact de juiste juridische verwijzing was opgenomen in het besluit of de beschikking. Ook was niet in alle gevallen expliciet genoeg besloten om de betrokken organisaties ruimte te geven voor een andere prestatielevering dan eerder afgesproken.

Daarom is in 2021 na overleg met de accountant een herstelbesluit genomen en is waar nodig de formulering van afspraken met leveranciers en gesubsidieerde instellingen aangevuld.

Impact op de gemeentelijke organisatie

In 2020 hebben wij een aantal keren met uw raad gedeeld dat de coronapandemie een grote impact heeft gehad op de ambtelijke organisatie. Enerzijds heeft het thuiswerken geleid tot een hoge inzet van medewerkers en een laag ziekteverzuim. Dat heeft mede geleid tot een overschot op het personeelsbudget. In die zin is te concluderen dat de inzet niet heeft geleden onder de coronapandemie.

Anderzijds leidde de pandemie tot een fors aantal niet-voorzien taken. De uitvoering van de nieuwe (inkomens)regelingen hebben veel capaciteit gevraagd, net als de inzet in en voor de veiligheidsregio, de extra communicatie over de maatregelen, de handhaving daarvan en de verantwoording van de extra geldstromen. In combinatie met het werken op afstand van elkaar, hebben we daarom de nodige prioriteiten moeten stellen in het takenpakket.

We zijn blij dat het gelukt is de gemeentelijke dienstverlening draaiend te houden onder deze lastige omstandigheden. De maatregelen binnen het gemeentehuis en de zorgen over mogelijke besmettingen hebben het werk voor de medewerkers op het gemeentehuis niet gemakkelijk gemaakt. Ook de medewerkers die maandenlang vanuit huis werkten, zijn de nodige uitdagingen tegengekomen. We waarderen ook de inzet van het management, omdat aansturing, begeleiding en verbinding onder deze omstandigheden geen sinecure waren.

Vooruitkijkend

Wanneer deze crisis tot een einde komt, is nog niet duidelijk. Ook deze jaarstukken zijn opgesteld in een lockdownperiode. We gaan ervan uit dat we nog wel even last zullen hebben van de uitdagingen en vraagstukken die in deze bijlage zijn opgenomen. Voor de langere termijn houden we rekening met risico's als een oplopende oninbaarheid van belastingen, debiteuren en huuropbrengsten en een toenemend beroep op openeinderegelingen. Daarnaast is inmiddels duidelijk geworden dat er ook in 2021 verschillende compensatie- en tegemoetkomingsregelingen beschikbaar komen.

Wij blijven de ontwikkelingen nauwgezet bijhouden en houden uw raad uiteraard ook tussentijds op de hoogte wanneer zich belangrijke verschuivingen voordoen.